बौद्धस्तोत्रसंग्रहः

BAUDDHA-STOTRA-SAṀGRAHAḤ

OR

A COLLECTION OF BUDDHIST HYMNS.

VOLUME I

स्रग्धरा स्तोत्रम्

SRAGDHARĀ-STOTRAM

ཕྱེད་བ་འཇིན་བའེ་བསྟོད་པ

OR

A HYMN TO TĀRĀ IN SRAGDHARĀ METRE

BY

BHIKṢU SARVAJÑA MITRA OF KĀṢMĪRA

WITH

THE SANSKRIT COMMENTARY OF JINA RAKṢITA, TOGETHER WITH TWO TIBETAN VERSIONS

EDITED BY

MAHĀMAHOPĀDHYĀYA SATIS CHANDRA VIDYABHUSANA, M.A., PH.D.,

Professor of Sanskrit and Pali, Presidency College, Calcutta; Joint Philological Secretary, Asiatic Society of Bengal: and Fellow of the Calcutta University.

CALCUTTA:

PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL AND PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1908.

Digitized by Google

~~Ind L 212.171~~

~~40-115~~

~~Ind L 212.166~~

Ind L 212.166

BOUND JUN 22 1915

Digitized by Google

INTRODUCTION.

The text of the Sragdharā-stotra and the commentary on it printed in this fasciculus, are based on the undermentioned Sanskrit manuscripts and Tibetan block-prints :—

A. Sragdharā-stotram, No. B. 63, of the Buddhist MSS. collected from Nepal by B. H. Hodgson, Esq., and deposited in the Library of the Asiatic Society of Bengal.

B. Sragdharā-stotra-ṭikā, No. B. 64, of the Buddhist MSS. collected from Nepal by B. H. Hodgson, Esq., and deposited in the Library of the Asiatic Society of Bengal.

C. Sragdharā-stotra, called in Tibetan: Phreṅ-wa-ḥdsin-paḥi-bstod-pa, extending over leaves 40*b*—44*b* of the Tibetan Tangyur, section Rgyud, volume La.

D. Sragdharā-stotram, called in Tibetan: Me-tog-phreṅ-ḥdsin-gyi-bstod-pa, extending over leaves 44*b*—48*b* of the Tibetan Tangyur, Rgyud, La.

E. Ārya-Tārā-Sragdharā-stotra, called in Tibetan: Ḥphags-ma-sgrol-maḥi-me-tog-phreṅ-wa-ḥdsin-paḥi-bstod-pa, extending over leaves 49*a*—52*b* of the Tibetan Tangyur, Rgyud, La.

For the collation of the Sanskrit text included in this fasciculus, I consulted A and B, while for that of the Sanskrit commentary I had to depend on B alone. Of the two Tibetan texts of the Sragdharā-stotra embodied in the fasciculus, the first is mainly based on C, supplemented here and there by D, while the second is entirely a reprint of E. A short notice of A, B, C, D and E has been given below under Nos. 92, 93, 13, 14 and 15 respectively.

The volume La (of the Tangyur, section Rgyud) in which are included C, D and E, was very kindly given as a loan to me by the Government of India, out of the numerous Tibetan books and manuscripts brought down to Calcutta, during the British expedition to Tibet in 1903-4 before they had been distributed

Digitized by Google

as presents to the British Museum and other important centres of learning in Europe and America.

I regret I have been able to examine neither the Sragdharā-stotra-ṭippanī nor the vernacular commentary kindly mentioned in a letter[1] to me by Mr. F. W. Thomas, Librarian of the India Office, London.

A List of Tibetan Works on Tārā.

1. सर्वतथागतमातुस्तारायाः विश्वकर्मभवो नाम तन्त्रम्,[2] Sarva-Tathāgata-mātus Tārāyā viśvakarmabhavo nāma Tantram, Tibetan : དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་ལས་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་—

[1] An extract from the letter dated the 16th June 1905, from Mr. F. W. Thomas, is made here to show how graciously that Tibetan scholar of eminence helped me in my literary pursuits :—

"... I am glad that you have decided to publish the Sragdharā-stotra. As you conjectured, a Tibetan rendering of the Stotra is found in the Tanjur, Rgyud ཀི. In fact, there are three, apparently different, versions of which I will now write down the colophons. . . . I cannot find any commentary in the Tibetan collection. You are doubtless acquainted with the Sanskrit MSS. mentioned in Professor Bendall's Cambridge Catalogue (two with a vernacular commentary), with the copies in the Royal Asiatic Society's Collection (one with *ṭikā*, see Cowell and Eggeling's Catalogue) and in general with the copies sent to Europe by Mr. Hodgson. We have two such copies, one of which contains on the outside of its first leaf the end and colophon of a Sragdharā-stotra-ṭippanī."

[2] The Sanskrit title in the original Tibetan book runs thus :—सर्व तथागत-मातरीतार विश्वकर्म भव तन्त्र नाम। which does not appear quite correct from the point of view of classical Sanskrit. The Sanskrit title has, therefore, been modified in conformity with the Tibetan title.

On this point Mr. F. W. Thomas, in his letter dated the 19th April 1907, kindly observes :—

"As regards the Sanskrit titles in the Kanjur and Tanjur, which you often find so imperfect, it seems to me clear that in many cases they have been reconstructed from the Tibetan (or other sources) by persons imperfectly acquainted with Sanskrit. For modern works I can prove this decisively, and unless my memory deceives me, for the Tanjur also..... Hence it is often lost labour to correct the grammar of such titles."

Digitized by Google

A Tantra showing how various things originated from Tārā, the mother of all Tathāgatas.

It extends over leaves 457*b*—480*a* of the Kangyur, section Rgyud, volume Pha, and begins with an invocation to Mañjuśrī. This Tantra, which had been told by Śākya to Mañjuśrī at Tuṣita heaven (དགའ་ལྡན་ཀྱི་གནས), was translated into Tibetan by the Indian sage Dharma-śrī-mitra and the Tibetan interpreter Gelong Chos-kyi-bzaṅ-po.

2. आर्य-तारा-नामाष्टोत्तर-शतकम्,[1] Ārya-Tārā-nāmāṣṭottara-śatakam, Tib: རྗེ་བཙུན་མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་མཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ — One hundred and eight names of the noble Tārā.

It extends over leaves 480*a*—483*a* of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to the blessed noble Tārā. The 108 names are stated to have never been renounced by Buddha and to have ever been repeated by the mighty Avalokiteśvara.

3. तारादेवी-नामाष्टोत्तर-शतकम्,[2] Tārā-devi-nāmāṣṭottara-śatakam, Tibetan: ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མའི་མཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ — One hundred and eight names of goddess Tārā.

It extends over leaves 483*a*—487*b* of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to the great goddess Tārā.

4. आर्य-अग्र-प्रदीप-धारणी-विद्याराज, Ārya-agra-pradīpa-dhāraṇī-vidyārāja, Tibetan: འཕགས་པ་རིག་སྔགས་ཀྱི་རྒྱལ་

---

1 The Sanskrit title in the original Tibetan book runs thus:—आर्यतारा भट्ट नाम अष्टशतक। It has been modified in conformity with the Tibetan title.

2 The Sanskrit title in the original Tibetan book runs as follows:—तारादेवी नाम अष्टशतकम्।

Digitized by Google

མོ་སྒྲོན་མ་མཆོག་གི་གཟུངས—A *dhāraṇī*-charm called the excellent lamp of the noble science.

It extends over leaves 487*b*—495*b* of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to Buddha and all Bodhisattvas. It was delivered by the Bhagavān (Buddha) at Śrāvasti (མཉན་ཡོད) in the Jetavana garden of Anāthapiṇḍada (མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན)।

5. **आर्य-तारा-स्वप्रतिज्ञा-नाम-धारणी,** Ārya-Tārā-svapratijñā-nāma-dhāraṇī, Tibetan : འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་རང་གིས་དམ་བཅས་པ་ཅེས་བྱ་བའི་གཟུངས—A *dhāraṇī*-charm on the promise made by Tārā herself.

It extends over leaves 495*b*—496*a* and begins with an invocation to noble Tārā.

6. **ऊर्द्ध-जटा-महाकल्प-महाबोधिसत्त्व-विकुर्वण-पटल-विसरा-भगवती-आर्य-तारा-मूलकल्प-नाम,** Ūrddhva-jaṭā-mahā-kalpa-mahābodhisattva-vikurvaṇa-paṭala-visarā-bhagavatī-ārya-Tārā-mūlakalpa-nāma, Tibetan : རལ་པ་གཙུག་རྩེས་ཀྱི་རྣོག་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ སེམས་དཔའ་ ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་ལེའུ་རབ་འབྱམས་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་རྩ་བའི་རྣག་པ་ཞེས་བྱ་ བ—

The fundamental rituals of Ūrddhva-jaṭā Bhagavati Arya-Tārā.

It extends over leaves 1*a*—453*a* of the Kangyur, Rgyud, volume Tsa, and begins with an invocation to the mighty Avalokiteśvara (སྤྱན་རས་གཟིགས). At the end it is stated :—འདི་ནི་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ཨ་དི་ཤའི་ཕྱག་དཔེ— "this is great master Atiśa's book."

Digitized by Google

It was translated into Tibetan by the Śakya Gelong Rin-chen-grub and Bsod-nams-grub.

7. तारा-साधनम्, Tārā-sādhanam, Tibetan: སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of Tārā.

It extends over leaves 1*b*—8*a* of the Tangyur, section Rgyud, volume La, and begins with an invocation to venerable Tārā. At the end it is stated that Tārā-sādhana, which has sprung from the ocean-like Tārā-tantra, is the work of Ārya Nāgārjuna (འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ). It was translated into Tibetan by the great Indian Paṇḍita Dharma-vajra and the Tibetan interpreter Gelong Dar-ma-rin-chen, and finished by the honourable great kalyāṇa-mitra (དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆོས་ཀྱི་བློ) named Chos-kyi-blo-gros of the monastery of Chos-ḥkhor-ḥjo.

8. तारादेवी-स्तोत्रम् एकविंशतिकसाधनं नाम, Tārā-devī-stotram-ekaviṃśatika-sādhanaṃ-nāma, Tibetan: ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—A propitiatory hymn to the goddess Tārā in her twenty-one aspects.

It extends over leaves 8*a*—11*b* and begins with an invocation to the blessed Tārā. It is divided into twenty-one small chapters and is the work of the Kāśmīrian Paṇḍita teacher Ravi-gupta (ཉི་མ་སྐྱབས་པ). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Mañjuśrī and the Tibetan interpreter Mal-gyo Blo-gros-grags-pa.

9. [तारैकविंशतिकाङ्गसूत्रे संक्षेपः,[1] Tārā-ekaviṃśatikāṅga-sūtre saṃkṣepaḥ], Tibetan: སྒྲོལ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྡུས་པ—A summary of the discourse on the twenty-one aspects of Tārā.

[1] The Sanskrit title of No. 9 is not given in the original Tibetan book. It is restored here from the Tibetan title.

Digitized by Google

It extends over leaves 11*b*—26*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the mistress noble Tārā. It is divided into twenty-one chapters and is the work of the Kāśmīrian teacher Ravi-gupta (ཁ་ཅིའི་སྲོག་དཔོག་ཏེ་མ་སྦས་པ་ཞེས་བྱ་བས)। It was translated into Tibetan by the Indian teacher Mañju-śrī and the Tibetan interpreter Mal-gyo-blo-gros-grags-pa in the very great vihāra of Vikramaśila.

10. भगवती-तारादेवी-एकविंशति-स्तोत्र-साधनोपायिक,[1] Bhagavatī - Tārā - devī - ekaviṃśati - stotra - sādhanopāyika, Tibetan: བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས—The way of propitiating the blessed goddess Tārā by the twentyone-fold hymn.

It extends over leaves 26*b*—35*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with a salutation to the feet of the Noble Tārā. This book, which is divided into 21 chapters, was translated into Tibetan by the great Kāśmīrian Paṇḍita Śākya-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter Byams-pahi-dpal in the great vihāra of Central Tibet in the plains of Sol-nag-thaṅ-po.

11. आर्य - तारादेवी - स्तोत्र - विशुद्ध-चूड़ामणि-नाम,[2] Ārya-Tārā-devī - stotra - viśuddha - cūḍāmaṇi - nāma, Tibetan: འཕགས་མ་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་རྣམ་དག་གཙུག་གི་རྒྱན་བྱ་ཞེས་བྱ་བ—A pure crest-gem of the hymn to the noble goddess Tārā.

It extends over leaves 35*b*—39*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the great merciful lord Avalokiteśvara (སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག)।

---

[1] The original Tibetan book has मोक्षिक which is, as I am informed by Mr. Thomas, a frequent mistake for साधनोपायिक।

[2] The Sanskrit title in the original Tibetan book runs as follows:—
आर्यतारे एकविंशत् स्तोत्र विशुद्ध चूड़ामणि नाम। I have modified it in conformity with the Tibetan title.

Digitized by Google

This work came out from the mouth of the great teacher Ravi-gupta (ཉི་མ་སྦས་པ) resident of the great land (ཤ་ཆེན་པོ་ Kāśmīra).

12. **आर्य-तारा-स्तोत्रम्,** Ārya-Tārā-stotram, Tibetan : འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ—A hymn to the noble Tārā.

It extends over leaves 39*b*—40*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavān Mañjughoṣa (འཇམ་པའི་དབྱངས)।

The author of this work is the Kāśmīrian teacher Ravi-gupta (ཉི་མ་སྦས་པ). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sādhukīrti and the Tibetan interpreter Hdan-ma Tshul-khrims-seṅge, and afterwards revised in the Saṣkya monastery.

13. **स्रग्धरा-स्तोत्रम्,** Sragdharā-stotram, Tibetan: ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 40*b*—44*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན)।

14. **स्रग्धरा-स्तोत्रम्,** Sragdharā-stotram, Tibetan : མེ་དོག་ཕྲེང་འཛིན་གྱི་བསྟོད་པ—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 44*b*—48*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན). It was translated into Tibetan by the Indian teacher Kamaka-varma and the Tibetan interpreter Tshab-ñi-ma-grags, and afterwards revised by the great Paṇḍita Maṇika-Śrījñāna.

Digitized by Google

15. आर्य-तारा-स्रग्धरा-स्तोत्रम्, Ārya-Tārā-Sragdharā-stotram, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་མེ་དཔག་ཕྲེང་བའཇིན་བའི་བསྟོད་པ—A hymn to Ārya-Tārā in Sragdharā metre.

It extends over leaves 49*a*—52*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and is the work of the teacher Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བའི་བཤེས་གཉེན). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Candra-Kumāra (ཟླ་བ་གཞོན་ནུ)।

16. तारादेवी-कार्पण्य-देशन-नाम-स्तोत्रम्,[1] Tārā-devī-kārpaṇya deśana-nāma-stotram, Tibetan: ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ་སྐྱེས་བུའི་ཀུ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོད་པ—

A hymn named the bewailing prayer to goddess Tārā.

It extends over leaves 53*a*—54*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Śākya-śrī and the Tibetan interpreter Byams-pa.

17. [तारा-त्रिरत्न-स्तोत्रम्, Tārā-triratna-stotram],[2] Tibetan: སྒྲོལ་མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ—A hymn to Tārā of three gems.

It consists of the leaf 54*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and came out from the mouth of the Indian teacher Dīpaṅkara-śrī-jñāna. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khrims-rgyal-wa in the monastery of Vikramaśīla.

---

[1] The Sanskrit title of No. 16 in the original Tibetan book runs thus :— देवी तारकुलुक्ष देशनाम स्तोत्रम्।

Mr. Thomas's emendation, as communicated to me by himself, is तारा-देवी कार्पण्य देशन नाम स्तोत्रम्।

[2] The Sanskrit title of No. 17 has been supplied by me in conformity with the Tibetan title.

Digitized by Google

[In the 16th volume of the Kloṅ-rdol-gsuṅ-ḥbum it is stated that the Tibetan interpreter Nag-tshul-khrims-rgyal-wa, better known as Nag-tsho-lo-tsā-va, was a Tibetan scholar and traveller who twice visited Magadha and resided for three years at the monastery of Vikramaśila for the purpose of taking Śrijñāna-Atiśa to Tibet. While a professor in the monastery of Vikramaśila in Magadha, Atiśa visited Tibet in the company of Nag-tsho in 1038 A.D.]

18. **स्रग्धरा-साधनम्,** Sragdharā-sādhanam, Tibetan: སྒྲོལ་མ་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་—Propitiation of Tārā in the Sragdharā metre.

It extends over leaves 54*a*—57*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Blessed Tārā. The author of this work was the great Paṇḍita Tathāgata-rakṣita.

19. **शून्यता-भावना,** Śūnyatā-bhāvanā, Tibetan: སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ—Contemplation on nothingness (vacuity).

It consists of the leaf 57*a*—57*b* of the Tangyur, Rgyud, La and begins with an invocation to Tārā, the holder of flower-garlands.

20. **कुदृष्टि-दूषण-निर्हार,**[1] Ku-dṛṣṭi-dūṣaṇa-nirhāra, Tibetan: ལོག་པར་བལྟ་བ་སྤྱན་དབྱུང་བ—Removal of wrong views.

It extends over leaves 57*b*—58*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhṛkuṭi-Tārā (བྲི་གཉེར་ཅན་གྱི་སྒྲོལ་མ)।

21. **चोरबन्ध,** Cora-bandha, Tibetan: ཆོམ་རྐུན་བཅིངས་པ—Fetters of a thief.

---

[1] The word **निर्हार** to No. 20 has been added by me in conformity with the Tibetan title which has དགྲང་པ (=**निर्हार**, expulsion) in it.

Digitized by Google

It consists of the leaf 58*a*—58*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Aśoka-Tārā (མྱ་ངན་མེད་པའི་སྒྲོལ་མ)।

22. विद्यावर्द्धनी, Vidyā-vardhanī, Tibetan: རིག་པ་བསྒྲིད་པ་—

Generator of sciences.

It extends over leaves 58*b*—59*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vidyā-karī Tārā (Veda Tārā ? རིག་བྱེད་སྒྲོལ་མ)।

23. मृत्यु-कितव,[1] Mṛtyu-kitava, Tibetan: འཆི་བ་བསྒྱུ—

A deceiver of death.

It extends over leaves 59*b*—60*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Śrī-Mahā-Tārā (དཔལ་སྒྲོལ་མ་ཆེན་མོ)।

The author of this work was the great Paṇḍita Tathāgata-rakṣita. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter Mya-ṅan-med-pahi-dpal.

24. आर्य-तारादेवी-स्तोत्र-सर्वार्थसाधन-नाम-स्तोत्रराज, Arya-Tārā-devī-stotra-sarva-artha-sādhana-nāma-stotra-rāja, Tibetan: འཕགས་མ་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མའི་ བསྟོད་པ། དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཞེས་ བྱ་བ་བསྟོད་པའི་ རྒྱལ་པོ

A hymn to goddess Ārya-Tārā—the king of hymns accomplishing all objects.

It extends over leaves 60*a*—62*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the great Lord Avalokiteśvara (སྤྱན་རས་གཟིགས)।

The author of the work was the teacher Mātṛ-ceṭas.

[1] The original Tibetan book has ནག་ཁིབ. I have substituted कितव for it in conformity with the Tibetan title which has བསྒྱུ་བ।

Digitized by Google

25. आर्य-मायाजाल-क्रमेणभट्टारिका-तारा-साधनम्,[1] Ārya-māyājāla - krameṇa - bhaṭṭārikā - Tārā - sādhanam, Tibetan : འཕགས་པ་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲྭ་བའི་རིམ་པས་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་པབས--Propitiation of mistress Tārā the remover of the net of illusions.

It extends over leaves 62*b*—64*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the mistress Tārā. It was translated into Tibetan by the Indian teacher Mahājana and the Tibetan interpreter Gshon-nu-ḥod.

26. आर्य-तारा-मण्डलविधि-नाम-साधना, Ārya-Tārā-maṇḍala-vidhi-nāma-sādhanā, Tibetan : འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲུབ་པབས་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ--The method of constructing the magic circle of Ārya-Tārā.

It extends over leaves 64*a*—65*b* of the Tangyur, Rgyud, La, begins with an invocation to He-vajra (དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ). It is the work of the great teacher Lhan-cig-skyes-paḥi-rol-pa, and was translated into Tibetan by Ḥbrog-mi-lo-tsā-va.

27. आर्य-विधीश्वरी-साधना-नाम,[2] Ārya-vidhiśvari-sādhanā-nāma, Tibetan : འཕགས་མ་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མའི་སྒྲུབ་པའི་པབས་ཞེས་བྱ་བ--Propitiation of noble Vidhīśvarī.

It extends over leaves 65*b*—69*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Vidhiśvarī (གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ)।

It was extracted from the Guhya-Vajra-tantra (རྡོ་རྗེ་གསང་བའི་རྒྱུད) by Mkhaḥ-ḥgro-ma-rdo-rje-ldan-ma, and translated

[1] The original book reads : वतावेम for भट्टारिका तारा।

[2] Is it for पीठीश्वरी pīṭhiśvarī ?

Digitized by Google

into Tibetan by a disciple of Vinītabhadra named Saṅgama-śrī-bhadra[1] and a Tibetan interpreter named Hjam-ḍpal-sgeg-paḥi-rdo-rje.

28. श्री-ओड्डियन-तारा-क्रम-अभिसमय-नाम, Śrī-Oḍiyana-Tārā-krama-abhisamaya-nāma, Tibetan : དཔལ་ཨོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲོལ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམས་པ་ཞེས་བྱ་བ—The process of clear comprehension of the blessed Tārā of Oḍiyana.[2]

It extends over leaves 69*b*—71*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā. It was translated into Tibetan by Siddha-Vinīta-bhadra's pupil named Saṅgama-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter named Hjam-ḍpal-sgeg-paḥi-rdo-rje.

29. ओड्डियन-तारा-क्रम, Oḍiyana - Tārā-krama, Tibetan : ཨུ་རྒྱན་གྱི་སྒྲོལ་མའི་རིམ་པ—The process of worship of Tārā in Oḍiyana.

It consists of the leaf 71*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Saṅgama-śrī and the Tibetan interpreter Hjam-ḍpal-sgeg-paḥi-rdo-rje.

30. मण्डल-अभिषेक-विधि, Maṇḍala-abhiṣeka-vidhi, Tibetan : དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་བའི་ཆོ་ག—The method of consecration of the magic circle.

---

[1] The original reads : Saṅghama..... Is it for Saṅgha or Saṅgama ?

[2] "U-rgyan," also written "Oḍiyana," is described as a fabulous country in the north-west of India and frequently represented as a kind of paradise. Some identify it with "Ujain" in Rajputana, while others maintain that it is identical with Sanskrit *Udyāna*, the ancient name of Ghaznee in Cabul.

Mr. F. W. Thomas in a letter to me observes : "Oḍiyana or Oḍḍiyāna is certainly *Udyāna* : it is often named as the country from which came *Padma-sambhava*. On its ancient name *Urdi* see my note in the Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland for April 1906, p. 461."

Digitized by Google

It extends over leaves 72*a*—73*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā and Amitābha (འོད་དཔག་མེད). It was compiled by Paṇḍita Parahita, and translated into Tibetan by the Kāśmirian Paṇḍita Saṅgama-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter Hjam-dpal-sgeg-pahi-rdo-rje.

31. **एकवीर-योगिनी-साधनम्,**[1] Ekavira-yogini-sādhanam, Tibetan: དཔའ་མོ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—Propitiation of the unique heroine-ascetic.

It extends over leaves 73*b*—74*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to mistress Tārā of the great seat (ཞིང་ཆེན). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong Śes-rab-rgyal-mtshan.

32. **ओड्यनक्रम-तारादेवी-साधनो-नाम,** Oḍyana-krama-Tārā-devī-sādhanī-nāma, Tibetan: ཨོ་རྒྱན་གྱི་རིམ་པའི་ལྷ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—Propitiation of goddess Tārā by the steps prevailing in Oḍyana.[2]

It extends over leaves 74*b*—77*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī-Tārā-devī, the presiding goddess of sacred places (བཀའ་ཆེན་གྱི་དབང་ཕྱུག་མ). It was preached by the Ḍākinī (མཁའ་འགྲོ་མ) named Rdo-rje-ldan-ma, and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (a pupil of Mahā-ācārya-Ratna-śrī) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-dge-slon-śes-rab-rgyal-mtshan.

33. **बलि-अल्प-विधि,** Bali-alpa-vidhi, Tibetan: གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ཉུང་ངུ—The concise formula of offering an oblation.

---

[1] Original योगी for योगिनी।

[2] Oḍyana = Oḍiyana.

Digitized by Google

It extends over leaves 77*b*—78*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the presiding goddess of sacred places (གནས་ཆེན་གྱི་དབང་ཕྱུག་མ) |

34. **पीठीश्वरी-पूजाक्रम,** Pīṭhīśvarī-pūjā-krama, Tibetan : ཞིང་གི་དབང་ཕྱུག་མའི་མཆོད་པའི་རིམ་པ—The process of worship of the presiding goddess of the sacred seat.

It extends over leaves 78*a*—80*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī-Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong S'es-rab-rgyal-mtshan.

35. **तत्त्वकारिका,** Tattva-kārikā, Tibetan : དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ—Memorial verses on the true principle.

It extends over leaves 80*b*—82*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva (རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khrims-rgyal-mtshan.

36. **तत्त्वकारिका-उपदेश-वृत्ति-नाम,** Tattva-kārikā-upadeśa-vṛtti-nāma, Tibetan : དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ —Explanatory commentary on the Tattva-kārikā-upadeśa.

It extends over leaves 82*a*—87*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva. It is the work of the teacher Sujaya-śrī-bhadra and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (who touched the feet of the sage Ratna-śrī, རིན་ཆེན་དཔལ) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-dge-slon-śes-rab-rgyal-mtshan.

37. **पीठी-क्रम-तारादेवी-स्तोत्रम्,** Pīṭhī-krama-Tārā-devi-stotram, Tibetan : གནས་ཆེན་གྱི་རིམ་པའི་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མའི་

Digitized by Google

བསྟོད་པ—A hymn to goddess Tārā in order of sacred seats.

It consists of leaves 87*b*—88*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī Tārā-devī. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Tshul-khrims-rgyal-mtshan.

38. पीठीश्वरी-स्तोत्रम्,[1] Pīṭhīśvarī-stotram, Tibetan: ཞིང་གི་དབང་ཕྱུག་མའི་བསྟོད་པ—A hymn to Pīṭhīśvarī or the goddess of the sacred seat.

It consists of leaves 88*a*—90*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī Pīṭhīśvarī (ཞིང་གི་དབང་ཕྱུག་མ). The author of it was a Paṇḍita of the very delightful family of the minister. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Ye-śes-rdo-rje (Jñāna-vajra) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-chen-po.

39. वज्रघण्टालक्षण-नाम, Vajraghaṇṭā-lakṣaṇa-nāma, Tibetan: རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ—The characteristic of a precious bell.

It consists of leaves 90*b*—92*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Buddha (སངས་རྒྱས). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Nag-tsho-dge-slon-śes-rab-rgyal-mtshan.

40. कपालपूजाविधि-नाम, Kapāla-pūjā-vidhi-nāma, Tibetan: གོང་པ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ—The method of worship of the skull.

[1] Original पिठीश्वर which has been changed into पिठीश्वरी according to the Tibetan title.

Digitized by Google

It consists of the leaf 92*a*—92*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Yoginī of the great seat (ཞིང་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མ)।

41. स्वप्नतारणोपिक, Svapna-tāraṇopika, Tibetan: རྨི་ལམ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of Dream-Tārā.

It extends over leaves 92*b*—94*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Dream-Tārā. The author of the work is Soma-mitra (ཟླ་བའི་བཤེས་གཉེན). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sugata-śrī and the Tibetan interpreter Byams-paḥi-ḍpal.

42. [सुमूर्षुकारिका, Mumūrṣu-kārikā][1] Tibetan: འཆི་ཀ་མའི་ཉམས་ལེན—A memorial verse for the dying man.

It consists of the leaf 94*a*—94*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by the Kāśmīrian sage Śākya-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter Byams-paḥi-ḍpal.

43. आर्य-तारा-साधनं-नाम, Ārya-Tārā-sādhanaṃ-nāma, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—Propitiation of the blessed Tārā.

It consists of the leaves 94*b*—95*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to blessed Tārā. The author of the work is the great teacher Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བའི་བཤེས་གཉེན)।

44. आर्य-तारा-साधना, Ārya-Tārā-sādhanā, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of Ārya-Tārā.

---

[1] In the original book the Sanskrit title is not given. I have supplied it in accordance with the Tibetan title.

Digitized by Google

It consists of the leaves 95*a*—96*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of the work was the great Kāśmīrian Paṇḍita Śākya-śrī-bhadra.

45. **वज्रवाराही-तारा-स्तोत्रम्,** Vajra - vārāhī - Tārā - stotram, Tibetan: རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ—A hymn to Vajra-vārāhī-Tārā.

It consists of the leaf 96*a*—96*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the blessed Tārā.

The hymn was composed by Paṇḍita Candra-kīrtti (ཟླ་བ་གྲགས་པ)।

46. **उत्तारा-स्तोत्र-नाम,** Uttārā-stotra-nāma, Tibetan: སྒྲོལ་མ་ཁྲོ་མོ་ལ་རྩ་བའི་སྔགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ — Praising the angry Tārā by the fundamental incantation.

It consists of the leaf 96*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Jo-mo-byin-rlabs-can (the blessed goddess).

47. **उग्रतारादेवी-साधनम्,** Ugra - Tārā - devī - sādhanam, Tibetan: ལྷ་མོ་ཤེས་གྲུབ་རབ་འབྱུང་གནས—Propitiation of goddess Ugra-Tārā.

It consists of the leaves 96*b*—98*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ugra-Tārā.

The book was composed by the great Paṇḍita of Eastern India named Śrī-vana-ratna. It was translated into Tibetan by the very same Paṇḍita, and the Lotsava Hjam-dpal-ye-śes in Dpal-lkhor-bde-chen.

48. **आर्य-उग्र-तारा-साधनं-नाम,** Ārya-Ugra-Tārā-sādhanaṃ-nāma, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་དྲག་མོ་འི་སྒྲུབ་གནས་ཞེས་བྱ་བ—Propitiation of Ārya-Ugra-Tārā.

Digitized by Google

It consists of the leaves 98*a*—99*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to goddess Tārā. The book was composed by the teacher Rtag-paḥi-rdo-rje (Nitya-vajra). It was subsequently translated into Tibetan by the Lotsava Mañjuśrī in the presence of the great Paṇḍita Vanaratna of Eastern India.

49. एकजटी-साधनम्, Eka-jaṭī-sādhanam, Tibetan: རྙལ་གཅིག་མའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of Ekajaṭī (the single clotted-haired goddess).

It consists of the leaves 99*b*—100*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Eka-jaṭī.

The work was translated without mistakes from the divine language (Sanskrit) into the symbols of Tibet (the Tibetan language) by the great Paṇḍita of Eastern India named Dāna-śila at the town of Hon-ḥdaḥi-ṣku [Kāmarūpa ?]

At the end it is stated that the worship of Tārā originated from China, but it is not clear whether this refers to Ekajaṭī-Tārā alone or to Tārā of all classes.[1]

50. [क्रोधन-तारा-गोरोचना-वलि, Krodhana-Tārā-gorocanā-vali, Tibetan: སྒྲོལ་མ་ཁྲོས་པའི་བ་ལིང་གི་གཏོར་མ]—[2]

The offering of a yellow pigment to Angry Tārā.

It consists of the leaf 100*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with a salutation to the single clotted-haired goddess (རྒྱ་མོ་རྙལ་གཅིག་མ)।

---

[1] མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྟོ་ག་རྗེ་དགས ॥
འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་བཙོད་པར་འོས ॥
ཅི་ནས་ལས་ནི་སྡུང་བ་ཡི ॥
སྒོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ས ॥
ཤྲཱ་མཉ་ཤཱ་རྒྱས་ཀྱི་པ་རྟོ་ག་ཆེན་པོ་དུ་ན་ཀྱི་ལས་འོག་འདི་སྒྲུབ་ཅིང་
རྒྱ་ཡི་སྐད་ལས་བོད་ཡི་ཐ་འ་ལ་ཨཱ་ཙཱརྱ་པ་མེད་པར་བསྒྱུར་པའོ ॥

(Tangyur, Rgyud, La, 100*b*).

[2] The title is ascertained from the colophon.

Digitized by Google

It was translated into Tibetan by Paṇḍita Dānaśīla himself (of Eastern India).

51. Another work on Tārā extending over leaves 101*b*—102*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and composed by Rtag-pa-rdo-rje (who was well versed in the Śāstra of Nāgārjuna) and the great Paṇḍita Dānaśīla (of Eastern India).

52. शुक्ल-एकजटी-साधनम्, Śukla-Ekajaṭī-Sādhanam, Tibetan: དཀར་གཅིག་མ་དཀར་མོ་ལེ་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of white Ekajaṭī (Tārā).

It consists of the leaves 102*a*—103*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and opens with an invocation to Ekajaṭī. The author of the work was the teacher Lalita-Gupta (རོལ་བའི་སྐྱབ་པ) sprung from Śrī-advaya-vajra (དཔལ་གཉིས་མེད་རྡོ་རྗེ). It was translated into Tibetan by the great Paṇḍita Dānaśīla of Jīgatāla in Varendra (Eastern India).

53. रक्त-एकजटी-साधनम्, Rakta-Ekajaṭī-sādhanam, Tibetan དཀར་པ་གཅིག་མ་དམར་མོ་ལེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས—Propitiation of red Ekajaṭī.

It consists of the leaves 103*b*—104*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī-Rakta-Ekajaṭī.

54. एकजटी - अधिष्ठान - विधि, Ekajaṭī - adhiṣṭhāna - vidhi, Tibetan: དཀར་པ་གཅིག་མ་དམར་མའི་བྱིན་བརླབས་ཀྱི་ཚུལ་གཏ—The method of blessings bestowed by Rakta Ekajaṭī.

It consists of the leaves 104*a*—105*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Rakta-bhagavatī. The work was composed by Kṛṣṇa-carya (ནག་པོ་སྤྱོད་པ) and translated into Tibetan by Paṇḍita Narendrabhadra (མི་དབང་བཟང་པོ) and the Tibetan interpreter Gshon-nu-śes-rab.

Digitized by Google

55. **अग्रतारा-एकजटी-उपदेश-साधनम्,** Agra - Tārā - Ekajaṭi-upadeśa - sādhanam, Tibetan : མཆོག་གི་སྒྲོལ་མ་རལ་པ་གཅིག་པའི་མན་ངག་གི་བསྒྲུབ་ཐབས—Achievement of the instruction of the excellent Tārā Ekajaṭī.

It consists of the leaves 105*a*—107*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with salutation to holy Lamas. It was translated into Tibetan from the Andhra-Sanskrit language (འོན་དྲན་སངང་སྐད་ཀྱི་) by the great Paṇḍita Dānaśīla of Eastern India and the Sākya Gelong Rig-pa-ḥdsin-pa-khu-rnal-ḥbyor-pa.

56. **तारादेवी-पञ्च-साधनम्,** Tārā- devī - pañca-sādhanam, Tibetan : སྒྲོལ་མ་ལྷ་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས—Five-fold propitiation of the goddess Tārā.

It consists of the leaves 107*a*—108*b* of the Tangyur, Rgyud, La, was composed by the teacher Nitya-vajra (རྟག་པའི་རྡོ་རྗེ) and translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Ratna-dhṛti and the Tibetan interpreter Rma-ban-chog-ḥbar.

57. **करुणतारा-साधनम्,** Karuṇa - Tārā - sādhanam, Tibetan ཐུགས་རྗེས་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of the merciful Tārā.

It consists of the leaves 109*b*—111*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and was composed by the teacher Nitya-vajra. It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Amogha-vajra (དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ) and the Tibetan interpreter Mkhas-pa-ba-ri, who were invited to Tibet and completed the translation in the Golden House of Bsdug-raṅ (བསྡུག་རང་གི་གསེར་ཁང་).

58. **आर्य-तारा-अन्तर्बलि-विधि,** Ārya - Tārā - antarbali - vidhi, Tibetan : རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་ནང་གི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག—

Digitized by Google

The method of (giving) mystic offerings to noble Tārā.

It consists of the leaf 111*a*—111*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Blessed Tārā. Candra-gomin was the author of the work which was translated into Tibetan in the Jong (རྫོང་) of Nepal (ཡུལ་བལ་པོ་).

59. तिल-सति-चक्र, Tilasati-cakra [चसति-चक्र ? तिरस्यति-चक्र ?] Tibetan: ཕྱིར་བློག་པའི་འཁོར་ལོ་—The circle for expelling (evil spirits).

It consists of the leaves 111*b*—112*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Noble Tārā. It was composed by the teacher Nityavajra (རྟག་པའི་རྡོ་རྗེ) and translated into Tibetan by the great sage Rma-ban-chos-hbar.

60. तारा-गुह्य-साधनम्, Tārā-guhya-sādhanam, Tibetan: སྒྲོལ་མའི་གསང་བའི་སྒྲུབ་ཐབས—Mystic propitiation of Tārā.

It consists of the leaf 112*a*—112*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Lord Avalokiteśvara.

It was composed by Śrī-Nitya-vajra (རྟག་པའི་རྡོ་རྗེ) and translated into Tibetan by the Indian sage Ratna-dhara and the interpreter Rma.

61. करुण-साधनं कर्मविश्व (?), Karuṇa-sādhanam karma-viśva, Tibetan: ཐུགས་རྗེ་སྒྲོལ་མ་ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས—Effectuation of diverse things from the Merciful Tārā.

It consists of the leaves 112*b*—113*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā.

It was composed by the teacher Nitya-vajra and translated into Tibetan by the great sage Ba-ri-lo-tsa-va.

Digitized by Google

62. [आर्य-तारा-उपदेश-निर्मल-दर्पण,] Ārya-Tārā-upadeśa-nirmala-darpaṇa,[1] Tibetan: རྗེ་བཙུན་མ་སྒྲོལ་མའི་མན་ངག་མེ་ལོང་དྭངས་པ་—A clear mirror of instructions of Ārya-Tārā.

It extends over leaves 114*a*—117*a* of the Tangyur, Rgyud La.

——o——

A list of Sanskrit works on Tārā.

63. उग्र-तारा-पञ्चाङ्गम्, Ugra-Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed hymn to Ugra-Tārā.

It is included in the Government collection of MSS. in the A.S.B. No. 5830, and is written in Devanāgarī character. It consists of 21 leaves and begins with an invocation to Gaṇeśa and Ugra-Tārā.

Pañcāṅga is thus defined in the book:—

तस्याः पञ्चाङ्गमतुलं पटलं पद्धतिं तथा ।
वर्म नाम्नां सहस्रन्तु स्तोत्रं पञ्चाङ्गमुच्यते ॥

64. तारा-कल्पः, Tārā-kalpaḥ—The ritual of Tārā.

It consists of 12 leaves, and is noticed in Bühler's Catalogue of Sanskrit MSS. from Gujrat, Fasc. iv., p. 256. A work named Tārā-kalpaḥ is also mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

65. तारा-कल्पलता, Tārā-kalpalatā—A wish-yielding creeper of Tārā.

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of 211 leaves and is written in Devanāgarī character. An old copy, very rare and incomplete, is noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P., part v., p. 24.

66. तारा-कवचम्, Tārā-kavacam—An amulet of Tārā.

---

[1] The Sanskrit title is added by me in conformity with the Tibetan title.

Digitized by Google

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishna of Lahore, p. 45.

67. तारा-क्षोभ्य-संवादः, Tārākṣobhya-saṃvādaḥ—Colloquy between Tārā and Akṣobhya.

A Tāntric compilation on the adoration of Tārā and anecdotes regarding her.

It consists of 14 leaves written in Bengali character, noticed in Rajendra Lal Mitra's Notices of Sanskrit MSS., Vol. i., p. 204.

68. तारा-तत्त्वम्, Tārā-tattvam—Truth about Tārā.

Śiva is the author of the work. It consists of 50 leaves written in Devanāgarī character, and describes the *Prayoga*, worship and *Yantra* of Tārā-devī also called *Dvitīyā* or second of the ten Mahāvidyā. This book is rare and the copy seen is old and apparently correct. It is noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P., part i., p. 184.

69. तारा-तन्त्रम्, Tārā-tantram—A mystic treatise on Tārā.

Ritual for the worship of Tārā. It consists of 201 leaves written in Devanāgarī character, noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

70. तारा-पञ्झटिका, Tārā-pajjhaṭikā—A small bell of Tārā.

The author of the work is Śaṅkarācārya. It is quoted in Tantrasāra.

71. तारा-पञ्चाङ्गम्, Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed hymn to Tārā.

Another copy of उग्रतारापञ्चाङ्गम् (No. 63) in Devanāgarī character. Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B. No. 5882.

72. तारा-पटलम्, Tārā-paṭalam—A veil of Tārā.

It consists of nine leaves in Devanāgarī character. Copy old, complete and rare, noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P. part x., p. 40.

73. तारा-पद्धतिः, Tārā-paddhatiḥ—A ceremonial-manual of Tārā.

Digitized by Google

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of 38 leaves, written in Devanāgarī character, on the worship of a form of the goddess Durgā called Ugra-Tārā. Noticed in the Bikanir Catalogue, p. 622.

A work of the same name, consisting of 49 leaves written in Devanāgarī character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 5886. It begins with an invocation to Gaṇeśa, Sarasvatī and Gurus.

74. तारा-पाराजिका, Tārā-pārājikā—Confession of deadly sins to Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

75. तारा-पूजन-वल्लरी, Tārā-pūjana-vallarī—A creeper of Tārā-worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishṇa of Lahore, p. 26.

76. तारा-पूजा-न्यास-विधिः, Tārā-pūjā-nyāsa-vidhiḥ—The method of dedicating parts of the body to Tārā at the time of worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishna of Lahore, p. 45.

77. तारा-पूजा-प्रयोगः, Tārā-pūjā-prayogaḥ—The ceremonial-form of Tārā-worship.

It consists of four leaves, incomplete and extremely damaged, written in Bengali character, and begins with an invocation to Paradevatā.

It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3399.

78. तारा-पूजा-रसायनम्, Tārā-pūjā-rasāyanam—An elixir of the worship of Tārā.

The author of the work is Kāśi-nātha Bhaṭṭa, son of Jayarāma Bhaṭṭa of Puṇyagrāma. It begins with an invocation to Gaṇeśa and Gurus and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6540.

Digitized by Google

It consists of 13 leaves written in Devanāgarī character.

79. तारा-प्रदीपः, Tārā-pradīpaḥ—A lamp of Tārā.

It consists of 70 leaves in Bengali character divided into five paṭalas or chapters. The author's name is Lakṣaṇa-deśikendra. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3373.

80. तारा-भक्ति-तरङ्गिणी-नाटकम्, Tārā-bhakti-taraṅgiṇī-nāṭakam—A drama named the river of devotion to Tārā.

The author of the work is Kāśī-nātha-kavi. It consists of 86 palm leaves written in Bengali character and dated saṃvat 1737. It is an essay on salvation through the medium of worship to Tārādevī. The work was composed under the auspices of Rājā Krishna Chandra of Nadia, whose genealogy and life are briefly given in the first chapter. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 815.

81. तारा-भक्ति-सुधार्णवः, Tārā - bhakti - sudhārṇavaḥ — The ocean of nectar of the devotion to Tārā.

The author of the work is Narasiṅha Ṭhākura, a disciple of Gadādhara. It consists of 45 leaves apparently old, written in Bengali character, and divided in five *taraṅgas* or chapters. It was copied in śaka 1697 and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4187. It begins with an invocation to Sarasvatī.

82. तारा-मूलबोधः, Tārā-mūlabodhaḥ—The fundamental knowledge of Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

83. तारा-रहस्यम्, Tārā-rahasyam—The mystery of Tārā.

The author of the work is Brahmānanda Giri. It consists of four *paṭalas* or chapters and is included in the collection of the Oriental Library A.S.B., No. II., F. 27. It has been printed in Calcutta under the editorship of Rasik Mohan Chaṭṭopādhyāya.

84. तारा-रहस्य-वृत्तिका, Tārā-rahasya-vṛttikā—A commentary on Tārā-rahasyam, No. 19.

Digitized by Google

The author of the work is Gauḍa Śaṅkarācāryya. It consists of 121 leaves written in Bengali character and dealing with the directions for the adoration of Tārā. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 221.

85. तारार्चन-चन्द्रिका, Tārārcana-candrikā—The moon-shine (elucidation) of the worship of Tārā.

The author of the work is Jagannātha Bhaṭṭācāryya. It consists of 26 leaves written in Devanāgari character and begins with an invocation to Gaṇeśa. It deals with the directions for the adoration of Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6537.

86. तारार्चन-तरङ्गिणी, Tārārcana-taraṅgiṇī—The river of worship of Tārā.

The author of the work is Śrī Rāma. It consists of 59 palm leaves written in Uriya character, and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4267.

87. तारार्णवः, Tārārṇavaḥ—The ocean of Tārā.

This work is quoted by Narasiṃha in Tārā-bhakti-sudhārṇava (*vide* India Office Catalogue, p. 497).

88. तारा-विलासः, Tārā-vilāsaḥ—The pastime of Tārā.

It consists of 24 leaves written in Bengali character and divided in eight chapters called *paṭalas*. The name of the author is Vāsudeva Kavikaṅkana Cakravartti. It begins with an invocation to Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3455.

89. तारा-विलासोदयः, Tārā-vilāsodayaḥ—The origin of the pastime of Tārā.

The author of the work is Vāsudeva Kavicakravartti. It consists of 45 leaves written in Bengali character and divided into ten chapters called *ullāsas*. An incomplete work copied in Śaka 1620 is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 790.

90. तारा-षट्पदी, Tārā-ṣaṭpadī—Six stanzas on Tārā.

Digitized by Google

This work is quoted by Gauḍa Śaṅkarācāryya in Tārā-rahasya-vṛttikā (*vide* India Office Catalogue, p. 903).

91. तारास्तोत्तर-शतनाम-स्तोत्रम्, Tārāṣṭottara-śatanāma-stotram—One hundred and eight names in the form of a hymn to Tārā.

It consists of one hundred and eight epithets strung together in the form of a hymn to Ekajaṭā Ārya Tārā, or simply Tārā. The hymn is alleged to have been imparted by Avalokita Bodhi, sattva to Vajrapāṇi Bodhisattva, and is intended to be worn as an amulet to avert evils proceeding from thieves, war, fire, lions, water, elephants, tigers, noxious animals generally and other causes to which Bhikṣus were exposed in their peregrinations.

It consists of 70 verses, mostly incorrect, written in Newari character, and is included in the Nepalese-Buddhist MSS. in the Oriental Library of A.S.B., No. B 33. There is another work of the same name in धारणीसंग्रह, No. B 65, in the Oriental Library of A.S.B.

92. तारा-सहस्र-नाम, Tārā-sahasra-nāma—One thousand names of Tārā.

An incomplete manuscript consisting of six leaves, written in Bengali character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 2831.

93. तारा-सूक्तम्, Tārā-sūktam—A hymn to Tārā.

A copy of this work consisting of 15 leaves, written in Devanāgarī character, is noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

तारा-स्तोत्रम्, Tārā-stotram—A hymn to Tārā. Same as खगधरा-स्तोत्रम् ।

तारा-स्तोत्र-टीका, Tārā-stotra-ṭikā—A commentary on No. 30. Same as खगधरा-स्तोत्र-टीका ।

94. तारिणी-पारिजातम्, Tāriṇī-pārijātam—The celestial *pārijāta* flower of Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

बालार्क-टीका, Bālārka-ṭikā—Same as खगधरा-स्तोत्र-टीका ।

Digitized by Google

95. स्रग्धरा-स्तोत्रम्, Sragdharā-stotram—A hymn (to Tārā) in the *sragdharā* metre.

The name of the author is Sarvajña-mitra, who was a Buddhist monk of Kāśmīra. The work consists of 37 verses written in Newari character. A copy dated *saṃvat* 1881 is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B 63.

96. स्रग्धरा-स्तोत्र-टीका, Sragdharā-stotra-ṭīkā—A commentary on Sragdharā-stotra, No. 32.

The author of this work is Jina-rakṣita, who was a Bhikṣu of the Mahāvihāra of Vikrama-śila. A copy dated *saṃvat* 1881, written in Newari character, is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B. 64. The work is also called आर्यार्क-टीका।

—o—

The author of the Sragdharā-stotra.

In the Sragdharā-stotra-ṭīkā, Jinarakṣita states that Sarvajña-mitra, the author of Sragdharā-stotra, was a devout monk of Kāśmīra and was renowned for his unbounded charity. Having given away everything he possessed, he left the country and wandered abroad as a mendicant. Once, while he was proceeding to the kingdom of Vajramukuṭa, he met on the way a poor old Brāhmaṇa, who was in a very pressing need of money for the marriage of his daughter. The Brāhmaṇa, who was going to the place of Sarvajña-mitra himself for help, having learnt that the latter had nothing left except the beggar's bowl and robe, fell into great despair and shed tears. Sarvajña-mitra, however, consoled him saying: "Be not sad, I shall give you what you ask for." At that time king Vajramukuṭa was told by a certain person that all his desires would be fulfilled if he could wash himself sitting on 100 skulls freshly severed from the trunks. The king who had already secured 99 persons completed the number 100 by purchasing Sarvajña-mitra, who sold his person for its weight in gold, which was given to the poor Brāhmaṇa. The 100 victims were, in a morning, led into the executioner's tank by officers of the king. Sarvajña-mitra, finding no other means of escape, composed and chanted 37 stanzas in praise of Ārya-Tārā, whereupon all the victims were miraculously saved and taken to their respective

Digitized by Google

homes. Heaps of gold equal to the weight of the victims remained deposited on the edge of the tank. The king, surprised at the miraculous power of the monk, became a disciple of his.

The same story is given in Dr. R. Mitra's "Nepalese Buddhist Literature," p. 288.

A similar story about Sarvajña-mitra is narrated in the Tibetan work called Pagsam-jon-zang. According to this work Sarvajña-mitra, though born in Kāśmīra, was a student of the monastery at Nālanda in Magadha where he became a great master of sciences. The king to whom he sold his person is called Vajra-mukuṭa in the Sanskrit Sragdharā-stotraṭikā, while he is called Saraṇa in the Tibetan Pāgsam-jon-zang.[1] The story contained in the Pagsam-jon-zang runs thus:—

"A little bastard child of the king of Kāśmīra was carried away by a vulture from the roof of the palace and dropped on the top of the Gandhola (the great central temple) of Nālanda in Magadha. The Pandits of the Vihāra, taking mercy on him, nursed him. As he grew up the child acquired great knowledge and became a scholar. He propitiated the goddess Ārya-Tārā and thereby acquired great wealth. He gave away all his riches in charity, and, when there was nothing left, he started on a journey to the South. Meeting on the way an old blind Brāhmaṇa, who was being led by his son, he inquired where he was going. Being told that the blind Brāhmaṇa, who was very poor, had started on his distant journey to beg help from Sarvajña-mitra of Nālanda, he was overpowered with pity and determined to sell his own body to give gold to the helpless beggar. At this time he learnt that king Saraṇa, who, at the advice of his wicked spiritual guide, had undertaken the performance of a Yajña, in which 108 human sacrifices were necessary, was in search of one more victim which was wanting to complete the full number. The king was convinced that if he successfully performed the Yajña he would attain the longevity equal to the sum of the longevity of 108 souls that would be sacrificed in it. Sarvajña-mitra sold himself to the king and paid the gold that he obtained therefrom to the blind Brāhmaṇa. While waiting one night for

[1] Edited by Rai Sarat Chandra Das, Bahadur, C.I.E., Bengal Secretariat Book Depot, Calcutta, p. 102).

Digitized by Google

death in a dark dungeon, he invoked the goddess Tārā with the utmost concentration of his mind. When fire blazed up from the piled firewood, and all the 108 men were led in chains to the pyre, a heavy shower of rain fell which extinguished the fire within a short time and converted the whole plain where the sacrifice was being performed into a large sheet of water resembling a lake. The king and his ministers hearing that this was due to the mercy of the goddess Tārā, who was invoked by the victim who had sold himself to save others, now acquired faith in the religion of Buddha and, having released all the 108 victims of the unholy sacrifice, sent them to their respective homes loaded with presents. Sarvajña-mitra, before whom the goddess had miraculously appeared, held fast a corner of her celestial robe and was carried to the land of his birth."

The same story is related in Lama Tārānātha's history of Buddhism (*vide* A. Schiefner, p. 168 *ff.*).

The date of the Sragdharā-stotra.

Neither in the Sragdharāstotra nor in its commentary is there any mention of the date of either of the two works. The Rājataraṅgiṇī, the well-known chronicle of Kāśmīra, supplies us however, with some data to determine the age of Sarvajña-mitra, the author of Sragdharā-stotra. In book IV., verse 210 of the Rājataraṅgiṇī, we find that Bhikṣu Sarvajña-mitra, who appeared as another Jina, resided in Kayyavihāra, which had been built by king Kayya. This Kayya is stated to have been a king of Lāṭa or Central and Southern Guzerat, and was subordinate to king Muktāpīḍa-Lalitāditya of Kāśmīra. As Lalitāditya is generally held to have lived early in the 8th century A.D., Sarvajña-mitra who resided in Kayyavihāra could not have flourished before that time. As the monastery of Nālanda was destroyed in the 9th century A.D., Sarvajña-mitra, who was educated there, could not have lived after that time. This leads me to suppose that Sarvajña-mitra lived in the middle of the 8th century A.D.

King Vajramukuṭa or Saraṇa has not yet been identified. Vajramukuṭa is perhaps identical with Vajrāditya, son of Lalitāditya, King of Kāśmīra in the 8th century A.D.

Calcutta
The 30th January 1907.

SATIS CHANDRA VIDYABHUSANA.

Digitized by Google

JUL 23 1909

बौद्धस्तोत्रसंग्रहः ।

सग्धरा-स्तोत्रम् ।

ॐ नमो भगवत्यै आर्य्यतारायै ॥

बालार्कालोकताम्रप्रवरसुरशिरश्चारुचूड़ामणिश्री-
सम्यत्सम्पर्करागानतिचिररचितालक्तकव्यक्त[1]भक्ती ।
भक्त्या पादौ तवार्य्ये करपुटमुकुटाटोपभुमो[2]त्तमाङ्ग-
स्तारिण्यापच्छरण्ये[3] नवनुतिकुसुमस्रग्भिरभ्यर्चयामि ॥१॥

सग्धरा-स्तोत्र-टीका ।

ॐ नमस्तारायै ॥

नत्वार्य्यतारां जगदर्थसारां
धर्म्माकराध्येषणया समासात् ।
बालार्कमाचख्य करोमि टीकां
स्फुटामहं श्रीजिनरक्षितः कृती ॥१॥

---

१ B. व्यक्ति । २ B. भम । ३ A. खरण्ये ।

Bauddhastotrasangraha. Fasc. I.
N. S. No. 1112.

Digitized by Google

प्रभूतविद्वेषफणावलीढः-
स्फुरच्छिखादग्धसुखेन दृष्टः ।
खलु त्वया यत्सुखदा ममेयं
टीका न दूष्या त्वयि मेऽस्त्वभक्तिः सा[1] ॥२॥

तत्र कृतौ[2] उपोद्घातम् आदौ प्रस्तूयते । इह काश्मीरविषये बोधिसत्त्वदेशीयो मुनीन्द्रप्रवचन[3]कृपापारावारीणसान्द्रो[4] महाकरुणाप्रगुणीकृतहृदयात्मा सर्व्वज्ञमित्रो नाम भिक्षुरभवत् । स चिन्तामणिरिवार्थिनां यथाभिलषितार्थसंपादनाद्दाक्षिण्येन जगति विख्यातः स्वयमेव स्वमर्थजातमर्थिभ्यो विसृज्य चीवरपात्रविभवो देशान्तरं व्रजन् वज्रमुकुटस्य राज्ञो विषयमगमत् । तत्र जराजर्जरीकृतं परित्यक्तपरिजनं द्विजमेकम् अध्वन्यपश्यत् । स कथाप्रसङ्गेन एवंविधवार्द्धकेऽपि क्व गन्तव्यं त्वयेति कृपयाकृष्टः सन्नाह [5]स्वसुतापरिणयनार्थमर्थमभ्यर्थयितुम्, अपि च सर्व्वज्ञमित्रस्य भिक्षोरन्तिकम् । अथ स्वविभवजातमर्थिभ्यो विभज्य स भिक्षुर्देशान्तरं[6] गत इति किं न श्रुतम् ? इत्युक्तो वार्द्धकमुनिः सुचिरमभिनिःश्वस्य निश्चेष्ट इव मुहूर्त्तमवातिष्ठत । ततस्तमेवंविधं सकरुणमनुशोचन्तमेव सर्व्वज्ञमित्र इति समाश्वासयन्नुवाच । मैवमधीरो भव अहं ते सर्व्वमभिमतं सम्पादयिष्यामीत्युक्त्वा तमा-

---

१ Orig. चैषे ।
२ Orig. वृतौ ।
३ Orig. प्रवचना ।
४ Orig. पान्द्रो ।
५ Orig. सस्तना ।
६ Orig. भिक्षुर्जीर्देशान्तरं ।

Digitized by Google

दाय वज्रमुकुटस्य नृपतेरग्निकं सुवर्णेन समीकृत्य स्वशरीरं विक्रीय तन्मूल्यं तस्मै प्रदायानुनीय प्रस्थाप्य राज्ञः पुरतोऽवस्थितः। तस्मिंश्च समये तस्य राज्ञो यथोक्तविधिविज्ञप्तोपेतपुरुषैकशतकर्त्तितमस्तकोपरिस्थानादभिमतं सेत्स्यतीत्युपदिष्टं तेनापि। तदाकर्ण्य महता कालेन यत्नतोऽन्विष्य सुवर्णसमतुलमेकोनशतं पुरुषाणां क्रीतमास्ते अनेनैकेन शतं परिपूर्णमतः कर्त्तितमस्तकोपरि स्नानं करिष्यामीत्यभिधाय एनं तन्मध्यं गत्य इत्यादिशति स्म। तदादिष्टभृत्येन तथैव सम्पादितम्। पश्चात्तमेकमवलोक्य सर्व्व एव ते वध्यपुरुषाः प्रातर्म्हता वयमिति सुचैराक्रन्दन्तः साक्षान्मृत्युरयमुपस्थितो मुण्ड इत्यारटन्तो[1] बोधितत्वेनाभिहिताः कस्मादेवमधीरता पूर्व्वमेवं ज्ञात्वैव किमात्मा विक्रीत इति। तत एतानतिकातरान् समाश्वास्य महाकरुणार्द्रया दृशा चावलोक्य मातरं विहाय नास्ति कश्चिदेषामन्यो निस्तारोपाय इति निश्चित्य संयतीभूय स सर्व्वज्ञमिषो भगवतीमार्य्यतारां स्तोतुमारब्धवान्। तत स्तोककतिपयानन्तरं भगवती स्वयमागत्य यथाकर्त्तव्यमादिश्यानुचिन्तिता चाधितिष्ठन्त्यन्तर्हिता। ततः स सत्त्ववरः सर्व्वज्ञमिषः युष्माभिः सर्व्वैः प्रातर्युगपदेव स्नातव्यमित्यादिष्टवान्। प्रातरागत्य राजपुरुषैस्ते वध्याः[2] सरस्तीरे नीताः सत्यस्नानभिहितवन्तः। सर्व्वैरस्माभिरेकदैव स्नातव्यं किं बहुविलम्बेन इत्युक्ता सरसि निमग्ना भगवतीप्रभावात् स्वं स्वं देशमुपजग्मुः। पश्चान्मुहूर्त्तद्वितयानन्तरं यत्नतो-

---

१ Orig. आरटतो। २ Orig. वध्याः सरस्तीरे।

Digitized by Google

ऽभिष्टाः सम्तस्तेनोपलब्धाः[१]। तन्मूल्यसुवर्णं च यथास्वं राज्ञीतं सरस्तीरे परमालोकितम्। ततस्ते राजपुरुषा भयविस्मयाकुलितमनसो राजनि तदिज्ञापयामासुः। तच्छ्रुत्वा स राजा विस्मयावर्ज्जितमनास्तस्यैवैकस्य विक्रीतस्य भिक्षोरयं प्रभाव इत्यभिधाय सङ्घाताधिकतरप्रसादस्तमभिष्यानीय तच्छिष्यतामुपगत इत्यादि कथा प्रसिद्धैव नोक्ता।

श्रीदेव्यै नमः।

॥ १ ॥ बालार्केत्यादि—

आर्य्ये तारिणि आपच्छरणे तव पादौ भक्त्या अभ्यर्च्चयामि इति सम्बन्धः। आरात् पापकेभ्यः कर्म्मभ्यः दूरं गतेत्यार्य्या। त्रिभवगताग्नेयदुःखार्णवाद् महाकरुणया सत्त्वांस्तारयतीति तारिणी। किंभूता? आपच्छरणा, आपत्सु अष्टमहाभयादिसकलतीव्रविपत्तिषु शरणार्हत्वाद् आपच्छरणा, तस्याः सम्बोधनं हे आर्य्यतारिणि आपच्छरणे, तव भवत्याः पादौ चरणौ अभ्यर्च्चयामि कायवाङ्मनःप्रसादेन पूजयामि। अहं करपुटमुकुटाटोपभुग्नोत्तमाङ्गः सन्, करपुटं करद्वयबद्धाञ्जलिः स एव मुकुट इव मुकुटस्तस्याटोपो हर्षवेगस्तेन भुग्नं नम्रीभूतम् उत्तमाङ्गं शिरो यस्य स तथा। काभिः? नवनुतिकुसुमस्रग्भिः, नवाः सद्योऽभिनिर्म्मिता या नुतयस्ता एव कुसुमानि पुष्पाणि तेषां स्रग्भिर्मालाभिः।

---

१ Orig. र्नो नोपलब्धाः। २ Orig. भग्न।

किंविशिष्टौ ? बालार्कालोकताम्रप्रवरसुरशिरश्चारुचूडामणिश्रीसप्त-सप्तर्करागानतिचिररचिताक्लृप्तकल्यक्तभक्ती, बालोऽभिनवोदितो योऽर्कः सूर्य्यस्तस्यालोकोऽरुणावभासस्तद्वत्ताम्रा आरक्ताः प्रवराणां सुराणामिन्द्रादिदेवानां शिरःसु मस्तकेषु ये चारवो[1]ऽतिरुचिरा-श्चूडामणयः शिखाविन्यस्तरत्नानि तेषां श्रीसप्त शोभासप्तद्वि-स्तथाः सप्तर्को मिलनं तेन यो रागो लौहित्यं तेन अनतिचिरम् अत्यल्पकालं रचिता निर्मिता अलक्तकस्य यावकस्य व्यक्ता अति-स्फुटा भक्तिः विच्छित्तियोजना ययोस्तौ। अनेन एतदुक्तं भवति हे मातस्त्वमेव आपच्छरण्या[2] तारिणी च अतो मां आपत्-पतितमुद्धर्त्तुं[3]मर्हसीति कवेरभिप्रायः।

कथमहमापत्पतित इत्याह

दुर्लङ्घे दुःखवह्नौ विनिपततनुर्दुर्भगः कान्दिशीकः
किं किं मूढः करोमीत्यसकृदपि कृतारम्भवैयर्थ्यखिन्नः।
श्रुत्वा भूयः परेभ्यः क्षतनयन इव व्योम्नि चन्द्रार्कलक्ष्मीम्
आलोकाशानिबद्धः परगतिगमनस्त्वां श्रये पापहन्त्रीम्॥
२॥

॥ २॥ दुर्लङ्घे[4]त्यादि—

क्षतनयन इव चक्षुर्विहीन इव हे मातस्त्वां भगवतीं श्रये

---

१ Orig. चारवो अतिरुचिरा। २ Orig. आपच्छरण्ये।
३ Orig. मर्हसीति। ४ Orig. दुर्लङ्घे।

Digitized by Google

संश्रयामि[1]। किं विशिष्टाम् ? पापहन्त्रीं पापानि दुरितानि हन्ति स्फुटयतीति। किम्भूतः ? परगतिगमनः परेषां रागादि-क्लेशानाम् अधीना या देवादिषद्गतयस्तासु गमनं यस्य सोऽहम्। इत्थं गतोऽपि आलोकाग्रानिबद्धः। कथम् ? श्रुत्वा भूयः परेभ्यो व्योम्नि चन्द्रार्कलक्ष्मीम्[2], अहमप्येवंभूतोऽनेन कथमालोकयामीति ज्ञात्वा अथ आलोकाय निभालनाय आग्रा अभिलाषस्तत्र निबद्धो नियतलग्नो यः स तथा। परेभ्यस्तद्गुणोद्गारिभ्यः श्रुत्वा भूयो वारं-वारं समाकर्ण्य आकाशे चन्द्रार्कयोरिव लक्ष्मीं तद्गुणसम्पदम्। अन्धोऽपि किं न सुखी स्यादित्याह दुर्भगे दुःखवर्त्मनि विनि-पतिततनुः, दुःखमेव अतिदुःसहत्वाद्वर्त्म दुःखेन अतिकष्टेन लङ्घयितुमतिक्रमितुं शक्यते इति दुर्भगं तत्र विनिपतिता निमग्ना तनुः शरीरं यस्य स तथा दुष्टो भगो ज्ञानं यस्य स दुर्भगो दुर्बुद्धिर्भाग्यरहित इत्यर्थः किं किं कर्तुमिच्छामीति कां कां दिशं गच्छामीति ज्ञात्वा कान्दिशीको भयद्रुतः। पुनः कीदृग्रः ? किं किं मूढः करोमीत्यसदपि ज्ञातारम्भवैयर्थ्यखिन्नः, मूढः स्वकार्य्येऽनभिज्ञः सन् किं किं करोमीति किं किमाचरामीत्यनेनाकारेणासदपि मुहुरपि ज्ञातो विहितो य आरम्भ उद्योगस्तस्य वैयर्थ्येन नैष्फल्येन खिन्नः क्लिष्टः उद्विग्न इत्यर्थः ज्ञातनयनेऽपि एतद्विशेषणं यथासम्भवं योजनीयम्। इत्थं गतोऽपि अहं कथं नानुकम्प्य इति भावः।

---

१ Orig. संश्रयमामि।

२ Orig. चन्द्रार्कलक्ष्मः।

Digitized by Google

कृपासामर्थ्यारम्भाभावात् कथमनुकम्पयतीत्याशङ्क्याह

सर्वस्मिन् सत्त्वमार्गे ननु तव करुणा निर्विशेषं प्रवृत्ता
तन्मध्ये तद्ग्रहेण ग्रहणमुपगतं मादृशस्याप्यवश्यम्।
सामर्थ्यं चाद्वितीयं सकलजगदघध्वान्ततिग्मांशु[1] विम्बं
दुःस्थेवाहं तथापि प्रतपति धिगहो दुष्कृतं[2] दुर्विदग्धम्॥
३॥

॥ ३॥ सर्व्वस्मिन्निति—

ननु हे भगवति तव तावत् करुणा कृपा निर्विशेषम् अरिमित्रोदासीनसाधारणं यथा स्यात् तथा सर्व्वस्मिन् सत्त्वमार्गे अखिललोकवर्त्मनि[3] प्रवृत्ता सत्तारणैकनिष्ठा। अतस्तन्मध्ये सत्त्ववर्त्माभ्यन्तरे तद्ग्रहेण तेषां सत्त्वानां मंग्रहेण मादृशस्यापि ग्रहणमवश्यं नियमेनोपगतमायातम्। न केवलं सकलजगदसाधारणैककरुणैव तव किन्तु सामर्थ्यं चाद्वितीयं[4] शक्तिरप्येकैव[5] अनन्यगामिनी। कीदृशम्? सकलजगदघध्वान्ततिग्मांशु[6] विम्बं, सकलस्य अखिलस्य जगतस्त्रिभवस्य यदघं कलुषं तदेव ध्वान्तं गाढं[7] तमस्तत्तिग्मांशुविम्बसङ्काशमिव। अतोऽनन्यसाधारणयोः करुणासामर्थ्ययोर्विद्यमानयोरपि दुःस्थेवाहं तथापीति न तवायम् अपराधः

---

१ B. तीग्मांशु।
२ B. दुःकृतं।
३ Orig. लोक वर्त्मनि।
४ Orig. चाद्वितीय।
५ Orig. प्येकैव।
६ Orig. तीग्मांशु।
७ Orig. वाढं।

Digitized by Google

किन्तु प्रतपति धिगहो दुष्कृतं[१] दुर्विदग्धं, ममैव पूर्व्वार्ज्जितदुष्कृत मनुचितं दुर्विदग्धं दुष्परिपाकं[२] पीड़यति सन्तापयतीति धिगहो कष्टमाश्चर्य्ये। अनेनात्मनो मन्दभाग्यमावेदितमिति भावः।

पुनरपि सोत्कर्षगर्भमात्मनो निन्दामावेदयन्नाह

धिग् धिग् मां मन्दभाग्यं दिवसकररुचाप्यप्रणुन्नान्धकारं
तृष्यन्तं कूलकच्छे हिमशकलशिलाशीतले हैमवत्याः।
रत्नद्वीपप्रतोल्या विपुलमणिगुहागेहगर्भे दरिद्रं
नाथीकृत्याप्यनाथं भगवति भवतीं सर्वलोकैकधात्रीम्॥
४॥

॥४॥ धिग्धिगित्यादि—

हे भगवति भवतीं सर्व्वलोकैकधात्रीं सर्व्वं अपर्य्यन्तलोकधातु-स्थिता ये लोका जनास्तेषामद्वितीयामेकां धात्रीं परिपालिकां त्वां नाथीकृत्यापि शरणीकृत्यापि ऐश्वर्य्येण आश्रित्यापि अनाथ-मशरणमिति ज्ञात्वा मन्दभाग्यमल्पपुण्यं मां धिग्धिगिति निन्दा-भिधानम्। न केवलम् एवं दिवसकरस्य रवेः रुक् दीप्तिस्तथाप्य-परिमितजगदन्धतमोध्वंसिकया[३] अप्रणुन्नोऽपगतोऽन्धकारो यस्य तं दिवसकरस्येव रुक् कान्तिर्यस्याः सा तथा एवंभूतयापि त्वया अमेयकिरणया अज्ञानतमिस्रोत्सारिकयापि[४] अविनष्टाज्ञानान्ध-कारं, किञ्च हैमवत्याः सुरसरितः कूलकच्छे तीरप्रान्ते। कीदृशे?

---

१ Orig. दुःकृतं। २ Orig. दुःपरिपाकं।
३ Orig. जगदन्धं तमोध्वंसिकया। ४ Orig. तमिस्रोत्सारिकया।

Digitized by Google

हिमस्य तुषारस्य या अकलङ्किला खण्डशिला तद्वच्छीतले सर्व्व-क्लेशापहारिणि। तच्च निषण्णमपि दृश्यन्तं पिपासाकुलम् उपगत-पिपासं दृषार्त्तमित्यर्थः। अथवा हैमवत्यास्तव अभयायाः सकल-सत्त्वाग्रेषभयविनाशिकायाः कूलकच्छे अनुकूल[1]भूम्येकदेशे निषण्ण-मपि रागादिदोषाक्रान्तम्। कूलमनुकूलमुच्यते एकदेशे समुदायो[2] गम्यते इति न्यायात् यथा सत्यभामा इति। पुनः कीदृशम्? रत्नानां द्वीपे जलान्तर्मणिमयस्थलभूभागे या प्रतोली रथ्या तस्या विपुलमणिगुहैव गृहं वेश्म तद्गर्भे स्थितमपि दरिद्रम् अर्थ-हीनम्। अथवा बुद्धादिरत्नानां यत् स्थानं स द्वीपो भवाग्रमथो-रत्नवर्त्तित्वात्तच्च या प्रतोली मोक्षद्वारं तस्या विपुलमणिगुहा सदृशसुखस्थानं तदेव गेहं तद्गर्भं तदन्तर्वर्त्तिनि स्थाने[3]। एतज्ज्ञान-रत्नशून्यो महाकरुणासम्पन्नाया अपि भाग्यापराधात्र तवाहं विषय इति भावः।

स्वदोषोद्भावनव्याजेन कथं मां परिभाषसे इत्याशङ्क्याह

मातापि स्तन्यहेतोर्विरुवति बहुशः खेदमायाति पुत्रे
क्रोधं धत्ते पितापि प्रतिदिवसमसत्प्रार्थनासु प्रयुक्तः।
त्वं तु त्रैलोक्यवाञ्छाविपुलफलमहाकल्पवृक्षाग्रवल्ली
सर्वेभ्योऽभ्यर्थितार्थान् विसृजसि न च ते विक्रिया[4] जातु
काचित्॥ ५॥

---

१ Orig. अनुकूत। २ Orig. समूदाया।
३ Orig. गंदरि। ४ A. विक्रया।

Digitized by Google

॥५॥ मातापीत्यादि—

हे परमवात्सल्यमये पितोरपि अधिकतरा त्वम्। कथम्? मातापि पुत्रे तनये स्तन्यहेतोर्दुग्धनिमित्तं बहुधा अतिरुदति आक्रन्दति सति खेदमायाति विषादमुपैति। जनकोऽपि असत्प्रार्थनासु असभ्यः असभ्याविन्यः[१] या वस्तुनो वाञ्छास्तासु प्रयुक्तः प्रतिदिवसं प्रतिप्रेरितः सन् क्रोधं धत्ते कोपमुद्वहति। त्वं तु भगवती पुनः, अतिस्नेहवती, सर्व्वेभ्योऽपरिमितजनेभ्योऽभ्यर्थिता सती अर्थान् यथाभिलषितवस्तूनि विसृजसि परित्यजसि। कथं विसृजसि इत्याग्रह्य आह। त्रैलोक्यानां त्रैधातुकाभ्यन्तर्वर्त्तिनां सत्त्वानां वाञ्छाया विपुलं महत्त्वं यस्याः सा चासौ, महाकल्पवृक्षस्य उत्तमवाञ्छातरोरग्रवल्ली च या सा तथा प्रधानमञ्जरीव त्वमित्यर्थः। अतस्त्वैभववदान्याया महाकरुणार्द्रीकृतहृदयायाः अत्यल्पमपि अन्यथात्वं विकारभावो न च नैव जातु कदाचिदपि। एतेन आर्त्तानां पदमाभिधानेऽपि भवती न परिक्षिप्यते इति भावः।

किञ्च पूर्व्वकृतप्रतिज्ञामपि भगवत्याः स्मारयन्नाह

येा यः क्लेशौघ[२]वह्निज्वलिततनुरहं तारणी तस्य तस्येत्यात्मोपज्ञं[३] प्रतिज्ञां कुरु मयि सफलां दुःखपातालमग्ने।
वर्धन्ते यावदन्ते परुषपरिभवाः प्राणिनां दुःखवेगाः
सम्यक्संबुद्धयाने प्रणिधिधृतधियां[४] तावदेवानुकम्पा[५]॥६॥

---

१ Orig. असंतो संभवनिनोये वस्तुनोयं चास्तासु।
२ A. क्लेशोघ। ३ A. आत्मोपज्ञां।
४ A. धृतिधियां। ५ A. अनुकम्पा।

Digitized by Google

॥६॥ यो य इत्यादि—

हे सत्यवत्सले तथा पूर्व्वमात्मोपन्नं कृता या[1] प्रतिज्ञा अवश्य-पालनीया। आत्मनः स्वस्या उपन्नम् अनुरूपं यथा स्यादिति क्रियाया विशेषणम्। तां मयि अपि दुःखपातालमग्ने दुःखमेव अतिगाधत्वात् पातालमिव तत्र मग्ने निःशेषेण तत्तां गते सफलां संपूर्णां कुरु निष्पादय। कां ताम्? यो य इति वीप्सायाम्। क्लेशानां रागादीनाम् ओघो निवहः स एव अतिदाहकत्वाद् वह्निर्दुर्ज्ञताग्नः तेन प्रज्वलिता प्रदीप्ता तनुः कायो यस्य तस्याहं तारिणी निस्तारिकेत्येव। अर्थान्तरन्यासव्याजेन भगवतीमेव उत्कर्षयन्नाह वर्द्धन्ते इति। प्राणिनामेते पुरोवर्त्तिनो दुःखवेगानां प्रवाहाः। किम्भूताः? परुषपरिभवाः परुषोऽतिनिष्ठुरः परिभवस्तिरस्कारो येषु ते तथा। वर्द्धन्ते वृद्धिमुपयान्ति यावत्तावदेतत्-पर्य्यन्तमेव अनुकम्पा महाकरुणा। केषां सम्यक्सम्बुद्धयाने सुगत-महावर्त्मनि[2] प्रणिधिर्योधिचित्तम् उत्पाद्य निखिलचिज्जगदुद्धरणाय उद्योगः प्रज्ञानचित्तं तत्र धृता निहिता बुद्धिः प्रज्ञा यैस्तेषाम्। एतेन एतदुक्तं यावद्यावद् भवदुःखवृद्धिस्तावद्भवद्विधानां परार्थ-परायणानां महाकरुणापि वर्द्धते। अतो[3] न मामुपेक्षितु-मर्हसीति भावः।

देव्याः स्वदुःखमावेद्यापि कदाचिदुद्दृष्टं मामावेदितवत्सलं च आवेद्य उपेक्षते इत्यालोच्य पुनः फुत्कारयन्नाह

---

१ Orig. कृतया। २ Orig. वाज।
३ Orig. महाग्रत्मनि ४ Orig. ततो।

Digitized by Google

इत्युच्चैरूर्द्ध्वबाहौ नदति नुतिपदव्याजमाक्रन्दनादं
नार्हत्यन्योऽप्युपेक्षां[1] जननि जनयितुं किम्पुनर्यादृशी
त्वम् ।
त्वत्तः पश्यन् परेषामभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामो
दग्धोऽसह्येन भूयस्तरमरतिभुवा सन्ततान्तर्ज्वरेण ॥ ७ ॥

॥ ७ ॥ इत्युच्चैरूर्द्ध्वबाहाविति—

हे जननि अन्योऽपि अदयालुः प्रार्थ्यते, अपि इत्यनेन प्राग्नुक्ताभिलाषप्रकारेण उच्चैरधिकतरम् ऊर्द्ध्वबाहौ नदति ऊर्द्ध्वम् उपरि बाहू भुजौ यस्य तस्मिन् उत्क्षिप्तभुजे विरवति जने आक्रन्दनादं यथा भवति इति क्रियाविशेषणम् । आ उच्चैः क्रन्देन भयविह्वलप्रलापेन नादोऽत्युच्चध्वनिर्यत्र नदने तमेव पुष्णाति । नुतिपदव्याजं नुतेः पदं शब्दः[2] वाक्यं वा तन्निषं । उपेक्षाम् अवज्ञाम् अवहेलां जनयितुम् उत्पादयितुं नार्हति नोचितकारी भवति । किं पुनः इत्यासूर्य्याभिधानमतिशयेनेत्यर्थः । दृग्दिग्लोकधात्ववस्थितनिखिलजनातिदुःसहदुःखानलपरित्राणकारणाध्येषणपरायणा तन्निवारणाय करुणागुणरमणीयान्तःकरणा त्वमीदृशी माता । किञ्च त्वत्तः पश्यन् परेषां त्वत्तो भवत्याः सकाशात् परेषां त्वद्भक्तिपरायणानाम् अन्येषामभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामः पश्यन् अवलोकयन् भूयस्तरम् अतिशयेन अहं दग्धो प्रज्वलितो भवामि । अभिमता अभिलषिता ये विभवा लौकिकलोकोत्तराः श्रियस्तेषां प्रार्थना याच्ञा[3] ताम् ।

---

१ नार्हत्यं न्योप्युपेक्षां । २ Orig. omit: ।
३ Orig. यांचा ।

Digitized by Google

यदा प्राप्तः सिद्धः काम इच्छा यस्य। केन? सन्ततान्तर्ज्वरेण सन्ततं निरन्तरं योऽन्तर्मनसि ज्वरो दुःसहतापस्तेन। अरतिभुवा अरतेरसुखाद् भवति उत्पद्यते यत्नेन असह्येन अतिदुःसहेन। सकलजनमनोऽभिलाषसम्पादिका व्याक्रन्दत्यपि मयि न तुष्यसीति धिग् दैवमित्यभिप्रायः।

अधार्मिकं[1] नाम आकलयसि इत्याशङ्क्य आह

पापी यद्यस्मि कस्मात् त्वयि मम महती वर्द्धते भक्तिरेषा
श्रुत्या[2] स्मृत्या च नाम्नाप्यपहरसि हठात् पापमेका त्वमेव।
त्यक्तव्यापारभारा तदसि मयि कथं कथ्यतां तथ्यकथ्ये
पथ्यं म्लाने मरिष्यत्यपि विपुलकृपः किं भिषग् रोरुधीति॥ ८॥

॥ ८॥ पापीत्यादि—

पापी यद्यस्मि भवामि, कस्मात् किमर्थं त्वयि अनिर्व्वचनीयमाहात्म्यायां मम पापकारिणो भक्तिः अद्वैषा पुरःपरिवर्त्तिनी स्तुत्यादिरूपा महती सातिरेका सती[3] वर्द्धते वृद्धिमुपैति। नहि उपचितकुग्रहमूलस्य त्वच्चरणेऽभिप्रसादोऽतोऽनुमीयते नाहमपुण्यवान्। अपरञ्च[4] त्वमेव परम् एका अद्वितीया कलुषेन्धनदहनात्मिका पापमपहरसि स्फोटयसि हठात् बलात्। कया? श्रुत्या

---

१ Orig. अधर्म्मिकं। २ A. स्मृत्वा।
३ Orig. साता। ४ Orig. अपरञ्चा।

अनुपदमाकर्णनेन, स्मृत्या पुनःपुनर्मनसि भावनयापि नाम्नापि तारेति संज्ञाघोषणेनापि। सकलजनानाम्, अखिलतीव्रकलुषग्रैष्माग्निस्व-मदमपि नातिमन्दपुण्य इत्यर्थः। मयि त्यक्तव्यापारभारा, तदसि मयि कथं त्यक्त उज्झितो व्यापारस्य भवदुःखोद्धरणलक्षणस्य भारो गुरुत्वं यथा सा, तथा त्वच्चरणशरणेऽपि मयि कस्माद्धेतोरसि तदसि तत् कथ्यतां तथ्यकथ्ये सत्यवादिनि, तच्छब्दोऽयस्मात्सादर्थे तस्मा-दभिधीयता[1]मिति, तथ्यमवितथं कथ्यं वचनं यस्याः सा। उक्त-मपि अर्थम् अर्थान्तरन्यासेन द्योतयन्नाह। पथ्यं स्वास्थ्ये मरिष्य-त्यपि म्रियमाणेऽपि रोगिणि पथ्यमौषधं विपुलकृपो महादया-र्द्रमना भिषक् वैद्यः किं रोद्धीति किं निवारयति नैवेत्यर्थः। एतेनैतदुक्तं रागादिरोगसङ्कुले दुस्चिकित्सितत्वा[2]दमृतलक्षणं पथ्यं दातुमर्हसीति भावः॥

अखिलत्वतया भगवतीपदं कमलाराधनावकाशं[3] प्रकाशयन् प्रागुक्तं कार्पण्याभिधानावैयर्थ्यं च विज्ञापयन्नाह

मायामात्सर्य्यमानप्रभृतिभिरधमैस्तुल्यकालं क्रमाच्च
स्वैर्दोषैर्वाह्यमानो मठकरभ[4] इवानेकसाधारणांशः[5]।
युष्मत्पादाब्जपूजां क्षणमपि न सहे यत्तदर्थं विशेषाद्
एषा कार्पण्यदीनाक्षरपदरचना स्यान्ममाबन्ध्यकामा॥९॥

---

१ Orig. अभिधायताम्। २ Orig. दुस्चिकित्सितत्वाम्रत।
३ Orig. कमलाराधनाभ्युवकासं।
४ B. कर। ५ B. साधारणांसः।

Digitized by Google

॥ ९ ॥ मायेत्यादि—

युष्मत्पादाब्जपूजां तव चरणसरोजसपर्य्यां क्षणमपि न लभे मनागपि न साधयामि। कुतः ? खेर्दोषैस्तुल्यकालं क्रमाच्च वाङ्मानः, खैरात्मीयैर्दोषैरपराधैः समकालं यथा येन युज्यमानः। कीदृशोऽहम् ? अनेकसाधारणांशः अनेकेषां बहूनां साधारणस्तुल्यः अंशः भागः यस्य सः। तथा क इव ? मठकरभ इव विहारोष्ट्र इव। किं खरूपैः ? माया अविद्या, मत्सरकाग्र्यात् सरतु इति मत्सरस्तस्य भावो मात्सर्य्यं, माया तु कामनालक्षणा तृष्णा, मानश्चित्तसमुन्नतिः स च सप्तविधः। त एव प्रभृतयः प्रकारा येषां तैः। अधमैर्वराकैः प्रज्ञादृष्टिमात्रमावर्त्तयन्। यत्तदर्थे यद् यस्मादित्यर्थः। अहं[1] परप्रेष्योऽतो विज्ञेषादेषा कार्पण्यदीनाक्षरपदरचना एषा [2]खदुःखाविष्करणरूपा। कृपणस्य वराकस्य अतिदुर्गतस्य भावः कार्पण्यं तस्मादीनमतिकातरं परुषम् अक्षरं येषु तेषां पदानां शब्दानां रचना ग्रथना। ममाबन्ध्यकामा खात्तदर्थविज्ञेषात् पुनःपुनर्विज्ञापया मीति वाक्यशेषः। अबन्ध्योऽनिष्फलः[3] कामोऽभिलाषो यत्र सा तथा। विज्ञेषादतिग्रयेन फलवती यथा स्यादिति वा योज्या। मायामात्सर्य्यमानक्लेशादिस्तं[4] निर्जित्य त्वत्पदारविन्दाराधनैकपरो यथा स्यां तद्विधेहीत्याशयः।

दुःखमावेद्य इदानीं प्रभावातिग्रयद्वारेण भगवतीं स्तुवन् आदौ अष्टमहाभयापहरणग्रक्तिम् अष्टश्लोकेनाह

---

१ Orig. महं ?
२ Orig. खदुःखाविःकरणरूपा।
३ Orig. अनिःफलः।
४ Orig. क्लेशादिस्तं।

Digitized by Google

कल्पान्तोद्भ्रान्त[1]वातभ्रमितजलचलल्लोलकल्लोलहेला-
संक्षोभोत्[2]क्षिप्तवेलातटविकटचटत्[3]स्फोटमोदृादृहासा-
त् ।
मज्जद्भि[4]र्भिन्ननौकैः सकरुणरुदिताक्रन्दनिस्यन्दमन्दैः[5]
स्वच्छन्दं देवि सद्यस्त्वदभिनुतिपरैस्तीरमुत्तीर्यते ऽब्धेः[6] ॥
१० ॥

॥ १० ॥ कल्पान्तेत्यादि—

हे देवि त्वदभिनुतिपरैरुत्तीर्यते अब्धेस्तीरं महासमुद्रात् पार-मासाद्यते । सद्यस्तत्क्षणादेव । स्वच्छन्दमपराधीनं यथा स्यात् तवाभितः सर्व्वतो नुतिरेव परा प्रधाना येषां तैः । भिन्ना विदीर्णा नौका तरियेंषां तैः । मज्जद्भिस्तलं प्रविशद्भिः । कीदृशैः ? सकरु-णेन हृदयद्राविणा अतिदीनेन यद् रुदितं तेन य आक्रन्दनाद् मुमुक्षध्वनिस्तेन ये निस्यन्दास्तेष्टाशून्या इव मन्दा मृता वयं सर्व्वे इत्युत्साहा ये तैः । किम्भूतात् ? कल्पान्तः प्रलयः तत्र उद्भ्रान्तः समुत्थित इव यो वातः समीरणस्तेन भ्रमितानि आवर्त्ती-कृतानि यानि जलानि तेषां ये चलन्तः समुच्छ्रान्तो लोलाः कम्पमानाः[7] कल्लोलास्तरङ्गास्तेषां हेलया विलासेन यः संक्षोभो विक्षुब्धता तस्माद् उत्क्षिप्त उल्लङ्घितो वेलातटो मर्य्यादाभूमिस्तत्र

---

१ कल्पान्तोद्भ्रान्त ।
२ A. संक्षोभोक्षिप्त ।
३ A. चटास्फोटमुक्ताट्टहासात् ।
४ A. मज्जत्भि ।
५ A. रुदितैः क्रन्दनिष्पन्नमन्दैः ।
६ A. ते ऽब्धे ।
७ Orig. adds, उत्तमा धनामीभूता ।

Digitized by Google

यो विकटचटत्स्फोटो भीमनादः स एव मोहः प्रौढ़ोऽट्टहासो विकटोच्चैःशब्देन प्रहसनमिव यस्य तस्मात्। चटदित्यनुकरणध्वनिः।

जलमभिधाय अग्निमाह

धूमभ्रान्ताभ्रगर्भोद्भवगमनगृहोत्सङ्गलिङ्गत्[1]स्फुलिङ्ग-
स्फूर्जज्ज्वाला[2]करालज्वलनजवविशद्वेश्म[3]विश्रान्तशय्याः।
त्वय्याबद्धप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा गद्गदोद्गीतयाच्ञाः[4]
प्रोद्यद्विद्युद्विलासोज्ज्वलजलदजवैरावियन्ते[5] क्षणेन॥ ११॥

॥ ११ ॥ धूमेत्यादि—

हे परपरित्राणपरायणे त्वयि आबद्धप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा आवियन्ते क्षणेन सम्भ्रान्ते त्वरया परिचायन्ते इति यावत्। कैः? प्रोद्यतीनां प्रकर्षेण उद्भवन्तीनां विद्युतां यो विलासः क्रीड़ा तेन उज्ज्वलाः[6] अवभासयन्तो ये मेघा जलमुचः तेषां जवैरतिवेगैः। त्वयि मातः यो बद्धः प्रणामाञ्जलिपुटमेव मुकुटः किरीटो यैस्ते। गद्गदेन अव्यक्ताक्षरेण उद्गीता अभिहिता याच्ञा[7] मां निस्तारयेति प्रार्थना यैस्ते। पुनः किम्भूताः? धूमानां भ्रान्तं भ्रमणं यत्तदेव अभ्राणि जलदास्तेषां गर्भः मध्यः सङ्घट्टनं तस्माद्भवः प्रादुर्भावो यस्य तदेव गगनं नभस्तदेव गृहं[8] तस्योत्सङ्गे क्रोड़े लिङ्गन्त[9]स्तर-

---

१ A. रङ्ग। २ A. स्फूर्जज्ज्वाला। ३ A. विशद्वेश्म।
४ Orig. यांचाः। ५ Orig. द्यन्ते।
६ Orig. उज्ज्वलाः। ७ Orig. यांचा। ८ Orig. प्रादुर्भावो गगनं नभस्तस्य यस्य गृहस्य। ९ Orig. रिंगतः।

Digitized by Google

क्लान्तो ये स्फुलिङ्गाः अग्नेः कणास्तैः[१] स्फुरन्त्य इतस्ततो लहलहा-यन्त्यो या ज्वालाः शिखास्ताभिः करालोऽतिभीषणो यो ज्वलनो-ऽनलस्तेन जवेन विग्रन्तः अभ्यन्तरं[२] परिभ्रमन्तः वेश्मनि[३] गृह्यायां विश्रान्ताः सुखासीना ये ते तथा । दृष्टतु क्रान्तस्य पूर्वनिपातः गतयामो मृत्यो यथा ।

करिणं निगदितुमाह

दानाम्भःपूर्य्यमाणो[४]भयकटकटकाक्लम्बिलोलम्ब[५]माला
झङ्कारा[६]झूयमानप्रतिगजजनितद्वेषवह्ने[७]र्द्विपस्य ।
दन्तान्तोत्तुङ्गदोलातलतुलित[८]तनुस्त्वामनुस्मृत्य मृत्युं
प्रत्याचष्टे प्रहृष्टः पृथुशिखर[९]शिरःकोटिकोटोपविष्टः[१०]
॥ १२ ॥

॥ १२ ॥ दानाम्भ इत्यादि—

हे दुर्गोत्तारिणि त्वाम् अनुकृत्य मृत्युं प्रत्याचष्टे भवतीं हृदि विभाव्य मरणं प्रतिक्षिपति । दन्तान्तो दन्तानां स एव उत्तुङ्गम् उन्नतं[११] दोलातलं प्रेङ्खस्वरूपं हिन्दोलेति प्रसिद्धं तच्च तुलिता[१२] तुलीकृता तनुः शरीरं यस्य स तथा । कीदृशः ? पृथुशिखरो[१३]

---

१ Orig. omits: । २ Orig. omits ' ।
३ Orig. यत्र वेश्मनि तत्र । ४ A, B. पूर्य्यमानो ।
५ A. रोलम्ब । ६ A. ढुङ्कार ।
७ A. द्वेषवह्ने द्विपस्य ८ A. कुलित । ९ B. शिखर ।
१० A. कोटोपविष्ट । ११ Orig. omits ' ।
१२ Orig. तुलिमालीकृता । १३ Orig. शिखरो ।

Digitized by Google

विपुलाचलमस्तक इव शिरोऽर्थात् तस्यैव दन्तिनः कुम्भस्थलं तस्य कोटिरग्रं सैव कोट्टाङ्कस्थानमिव तत्र उपविष्टो निषण्णो यः स तथा। प्रहृष्टोऽत्यानन्दितः सन्। कस्य? द्विपस्य करिणः। किम्भूतस्य? दानाम्भो मदजलं तेन पूर्य्यमाणः सम्भूयमानः उभयकटः सव्येतर-गण्डस्थलं स एव कटका गिरेरधोभूरिव अतिविस्तीर्णत्वात् तत्र आलम्बिनां लोलम्बानां भ्रमराणां या माला पङ्क्तिस्तस्या झङ्कारो मञ्जुगुञ्जध्वनिस्तेन आह्वयमानाः समुल्लीक्रियमाणा ये प्रतिगजा विपक्षदन्तिनः तैर्जनित उत्पादितो द्वेष एव वह्निः अनलो यस्य तस्य॥

चौरानभिधातुमाह

प्रौढ़प्रासप्रहारप्रहतनरशिरःशूलवल्गुत्सवायां[1]
शून्याटव्यां कराग्र[2]ग्रहविलसदसिस्फोटकस्फीत[3]दर्पान्।
दस्यून् दास्ये नियुङ्क्ते[4] समृकुटिकुटिलभ्रूकटाक्षेक्षिताक्षां
श्चिन्तालेखन्यखिन्नस्फुटलिखितपदं नाम धाम श्रियान्ते
॥ १३ ॥

॥ १२ ॥ प्रौढ़ेत्यादि—

हे अभयप्रदे ते तव नाम तारे प्रतारेत्यभिधानम्। दस्यून् दास्ये नियुङ्क्ते चौरान् भृत्यत्वे नियोजयति। कीदृग्रम्? श्रियां धाम निखिल[5]सम्पदामालयः। पुनः कीदृग्रम्? चिन्ता सङ्कल्पः

---

१ A. शूलल्युत्सवायां। २ B. omits one ग्र। ३ B. स्फोट।
४ A. नियक्ते। ५ Orig. निखि।

Digitized by Google

सैव लेखनी भानेख्यकाष्ठी तया चक्षिप्तेन अनायासेन स्फुटम् अतिस्थूलं लिखितं विन्यस्तं पदं यत्र तत् तथा । किं विशिष्टान् ? भृकुटिः परभीषणो य उच्चैर्ललाटसङ्कोचस्तथा सह वर्त्तते कुटिले भङ्गुरे ये भ्रुवौ ताभ्यां कटाक्षेण ईक्षितं तिर्य्यग्वलितेन आलोकितं ययोस्ते तथा तादृग्रे अत्ते चक्षुषी येषां तान् । कीदृशान् ? करायतेन मुष्टिनिष्पीडनेन विलसन्तः सकृन्मजलजलायमाना ये अतिस्फोटकाः खड्गधारास्तैः स्फीतोऽतिप्रौढ़ो दर्पोऽहङ्कारो येषां तान् । कस्याम् ? शून्याटव्याम् शून्या निर्जना या अटवी कान्तारं तस्याम् । किम्भूतायाम् ? प्रौढ़ो यः प्रासप्रहारोऽतिनिष्ठुरबुल्लाघातस्तेन प्रहता ये नरास्तेषां शिरःसु कपालेषु याः शूलयष्टयः शूलयष्टयः ताभिः तासां वा उत्सवो मङ्गलं हर्षो वा यस्या यत्र वा तस्याम् ।

सिंहं कथयितुमाह

वज्रक्रूरप्रहारप्रखरनख[1]मुखोत्खातमत्तेभकुम्भ-
स्रोतत्सान्द्रासृधौतस्फुटविकटसटासङ्कटस्कन्धसन्धिः[2] ।
क्रुध्यन्ना[3]पित्सुरारादुपरिमृगरिपुस्तीक्ष्णदंष्ट्रोत्कटास्य-
स्तस्यन्नावृत्य याति त्वदुचितरचितस्तोत्रदिग्धार्थ-
वाचः[4] ॥ १४ ॥

---

१ A. नख । २ A. सन्धिः ।
३ A. क्रुध्येन्ना । ४ A. स्तोत्रवृग्धार्थवाचः ।

Digitized by Google

॥ १४ ॥ वज्रेत्यादि—

हे सकलजनवत्सले मृगरिपुस्तस्मात्य याति। मृगाः करिणः पशवो वा तेषां रिपुः सिंहस्तस्तन् भयमावहन् आकृत्य व्यापाराद् दूरं पलायते। कुतः? त्वय्येव उचितम् अनुरूपं रचितं निष्पादितं यत् स्तोत्रं तेन दिग्धो विलिप्तोऽर्थो यस्याः एवंविधाया वाचो वचनादर्थात् पुरुषस्येति। कीदृशः? तीक्ष्णदंष्ट्रया उत्कटं भीषणम् आस्यं मुखं यस्य सः। तथा उपयुद्धे क्रुधन् रोषं कुर्वन्, आपित्सुः आपतितुमिच्छुः। किम्भूतः? वज्रवत् क्रूरप्रहाराणि प्रखराणि तीक्ष्णानि नखानां मुखानि अग्रभागास्तैरुत्खाताः उत्कीर्णा मत्तानाम् इभानां कुम्भिनां ये कुम्भाः शिरोदेशास्तेषु स्रोतन्ति स्रवन्ति सान्द्राणि घनानि यानि असृञ्जि रुधिराणि तैर्धौताः प्रक्षालिताः स्फुटविकटा अत्यन्तभीषणा या: सटाः केशरास्ताभिः सङ्कटः स्कन्धस्य धमनेः सन्धिरन्तरालं यस्य स तथा।

फणिनं वक्तुमाह

धूमावर्त्तान्धकाराकृतिविकृतफणिस्फारफुत्कारपूर-
व्यापारव्याप्तवक्त्रस्फुरदुरुरसनारज्जुकौनाशपाशैः।
पापात् सम्भूय भूयस्तव गुणगणनातत्परस्त्वत्परात्मा
धत्ते मत्तालिमालावलयकुवलयस्रग्विभूषां विभूतिम् ॥
१५ ॥

॥ १५ ॥ धूमेत्यादि—

हे विपन्नजनोद्दीक्षणपरे त्वत्परात्मा भूयः पुनर्विभूतिं सम्पदं

Digitized by Google

धत्ते विभर्त्तीति सम्बन्धः । त्वमेव परं केवलम् आत्मा यस्य स तथा । कीदृग्भः ? तव गुणानामणिमलघिमादीनां गणना संख्या तच तत्परस्तन्निष्ठः । कीदृशीम् ? मत्तालीनां हर्षोद्भेददिरेफाणां[1] या माला तस्या वलयो वेष्टनं यस्याः कुवलयस्रजः नीलोत्पलमालायाः सैव विभूषा अलङ्कारो यस्यास्ताम्[2] । भगवतीप्रभावात् स एव सुरगस्तथाविधो जात इति भावः । पापाद् अधर्मात् समूह्य आसाद्य । कैः ? धूमानामावर्त्तैः परिमण्डलं यत्तमन्धकारे तच्चाकृति-राकारो यस्य तस्य विकृतस्य भयानकस्य फणिनः सर्पस्य स्कारोऽति-महान् फुत्कारपूरस्फूर्जथुमूहस्तस्य यो व्यापारः क्रिया तेन व्याप्तं यदक्षं चक्षुः तच स्फुरन्त्यौ लेलिह्यायमाने गुर्व्यौ गुरुतरे ये रसने जिह्वे त एव रज्जवो वरत्रास्तन्मया एव कीनाशस्य कृतान्तस्य पाशा इव पाशास्तैः ।

बन्धनमभिधातुमाह

भर्त्तृभ्रूभेदभीतोद्भट[3] कटकभटाक्लृप्तदुःश्लिष्टकेश-
स्रग्बद्धा[4]चाटचेटोत्कटरटितकटु[5]ग्रन्थिपाशोपगूढः ।
क्षुत्तृट्क्षामोष्ठकण्ठस्त्यजति स सपदि व्यापदं तां दुरन्तां
यो यायादार्य्यतारा चरणशरणतां स्निग्धबन्धून्निनोऽपि ॥
१९ ॥

---

१ Orig. दिरेफानां ।

२ Orig. adds एवंविधा सैव विभूषा तस्य विभूषा शोभा तामिति समस्तं वा पदम् । ३ A. भीतोत्भट ।

४ A. चक्षद । ५ A. पट्ट ।

॥ १६ ॥ भर्त्तृभ्रू इत्यादि—

हे अशेषबन्धविध्वंसिनि, यः पुमान् यायात् गच्छेत् आर्य्यतारायाः चरणमेव शरणं त्राणं तस्य भावस्तत्त्राणता तां। स्निग्धबन्धूञ्झितोऽपि स्निग्धाः प्रेमार्द्रीकृतमनसो ये बन्धवो मित्राणि तैः उज्झितोऽपि मन्यक्त एव सन्। तां अनुभूतां व्यापदं विपत्तिं दुरन्तां दुःसहोऽन्तोऽवसानं यस्यास्तां यद्यत्तत्क्षणादेव त्यजति प्रतिक्षिपति दूरीकरोतीत्यर्थः। कीदृग्भूः? भर्त्तुः प्रभोः भ्रूभेदो भ्रुकुटिः[1] भ्रुवो भङ्गुरता तस्माद् भीतास्त्रस्ता उद्भटाः प्रसिद्धाः कटके ये भटाः राजधान्यां प्रेष्यवीरास्तैरारक्षिष्टाः उच्चैर्निष्पीडा[2] दुःश्लिष्टा[3] इतस्ततोक्षिप्ताः केशा यस्य स तथा। किम्भूतः? यद्यन्तः इतस्ततः परिभ्रमन्तो वाचाटाः वावदूका बडवस्त्रिणो ये भेटा दासास्तेषां यदुत्कटं रटितम् अयथं प्रलपितं तेन कटुपन्थिस्त्रीव्रजन्धो येषु पाशेषु तैरुपगूढः सुबद्धः स तथा। क्षुद्[4]बुभुक्षा तट् पिपासा ताभ्यां क्षामः शुष्क ओष्ठाभ्यां सह कण्ठो यस्य स तथा।

रक्षोऽभिधातुमाह

मायानिर्माणकर्म्मक्रमकृतविकृतानेकनेपथ्यमिथ्या-
रूपारम्भानुरूपप्रहरणकिरणाडम्बरोद्दामराणि[5]।

---

१ Orig. omits: । २ Orig. निःपीड्या ।
३ Orig. adds नीता before it. ४ Orig. क्षत् ।
५ A. दामरो दामराणि ।

Digitized by Google

त्वत्तन्त्रोद्घार्य्यमन्त्रस्मृतिहृतदुरितस्यावहन्त्यप्रधृष्यां
प्रेतप्रोतान्त्रतन्त्रीनिचयविरचितस्रञ्जि रक्षांसि रक्षाम्[1] ॥
१७ ॥

॥ १७ ॥ मायेत्यादि—

हे मन्त्राप्रभावे रक्षांसि राक्षसाः अप्रधृष्यां अन्यैरनभिगम्यां रक्षाम् आवहन्ति विदधति । कस्य ? तव तारार्यवादीनि तन्त्राणि तेषु उद्धार्य्या उत्तोलनीया ये मन्त्रास्तेषां स्मृत्या स्मरणेन हृतानि दुरितानि पापानि यस्य तस्य । कीदृग्यानि ? प्रेतानां शवानां प्रोत उत्खातः अन्त्रतन्त्रीनिचयः अन्त्रगुणनिवहस्तेन विरचिता निर्म्मिता स्रग् माला येषानि । मायया छद्मना निर्म्मितानामनुपमवीरवीभत्सादिरूपादीनां कर्म्मक्रमः करणस्य परिपाटिस्तेन कृतं निष्पादितं विकृतम् अतिरौद्रम अनेकरङ्गविषयं नेपथ्यं प्रसाधनं तदेव मिथ्यारूपं तेषु अलीकाकारेषु य आरम्भो दर्पस्तस्यानुरूपाणि उचितानि यानि प्रहरणानि शस्त्राणि तेषां किरणाडम्बरेण प्रभावातिशयेन उद्दामराणि अतिभीषणानि यानि तानि तथा ।

अष्टमहाभयापहारानन्तरं संग्रामविजयसामर्थ्यं वस्तुमाह

गर्ज[2]ज्जीमूतमूर्त्ति-र्भिमदमदनदोर्वज्रधारान्धकारे
विद्युद्द्योतायमानप्रहरणकिरणे निष्पतद्बा[3]णवर्षे ।

---

१ A. अंनि रक्षांसि रक्षां । २ A. गर्जत् ।
३ B. निपतद् ।

Digitized by Google

रुद्धः संग्रामकाले प्रबलभुजबलैर्विद्विषद्भिर्द्विषद्भि[1]-
रुद्दत्तोत्साहपुष्टिः प्रसभमरिमहीमेकवीरः पिनष्टि[2] ॥
१८ ॥

॥ १८ ॥ [3]गर्जदित्यादि—

हे संग्रामोत्तारिणि लद्दत्तोत्साहपुष्टिः सन् एकवीरः पिनष्टि। एकोऽसहायः यो वीरः सः। लया दत्तार्पिता उत्साहस्य[4] वीर्यस्य पुष्टिः पोषणं वृद्धिर्यस्य स तथा। प्रसभं हठाद् अरिमहीं रिपोर्भूमिं संचूर्णयति। कीदृशः? रुद्धः सर्व्वतो वेष्टितः। कैः? द्विषद्भिः शत्रुभिः विद्विषद्भिः विद्वेषमावहद्भिः। किंभूतैः? प्रबलानि अत्युद्रिक्तानि भुजानां बलानि शक्तयो येषां तैः। क्व? संग्रामकाले। संग्राममेव प्रावृषा निरूपयति। गर्जन्तो मदन्तो ये जीमूता मेघास्तेषामिव मूर्त्तयः[5] आकारा येषां चिमदानां चिगण्डगलितदिपानां तेषां या मदनद्यो दाननिर्झरिण्यस्तासु बद्धाः संलग्ना या धारास्ताभिः अन्धकारो दुरालोको यत्र तस्मिन्। किंभूते? विद्युदिव द्योतायमानः प्रकाशयन् प्रहरणानाम् अस्त्राणां किरणो यत्र तस्मिन् निष्पतन्तो बाणानां वर्षा वृष्टयो यत्र तत्र। एतेन एतदुक्तं संग्रामाङ्गनसङ्गता अपि त्वत्प्रसादात् निस्तरन्तीति भावः।

महाव्याधिग्रातनग्रक्तिमाह

---

१ A. द्विषद्भिः। २ B. पिनष्टि।
३ Orig. omits गर्जदित्यादि।
४ Orig. adds उद्यमन वर्णस्य after उत्साहस्य।
५ Orig. मूर्त्तयो।

Digitized by Google

पापाचारानुबन्धोद्गतगदविगलत्पूतिपूयास्रविस्र-
त्वक्मांसा[1]सक्तनाड़ी मुखकुहरचलज्जन्तु[2]जग्धक्षताङ्गाः।
युष्मत्पादोपसेवागदवरगुटिकाभ्यासभक्तिप्रसक्ता
जायन्ते जातरूपप्रतिनिधिवपुषः पुण्डरीका[3]यताक्षाः॥
१९॥

॥ १९ ॥ पापेत्यादि—

हे वाङ्माभ्यन्तरव्याधिव्यथितहृदयानां महौषधे युष्मत्पादोपसेवा तव पदकमलसपर्य्यानिः सैव अगदवरगुटिका न विद्यते गदो रोगो यतो वरगुटिकायाः सा तथा सर्व्वरोगापहरि रसायनमित्यर्थः। तच योऽभ्यासो नैरन्तर्य्येण सेवनं तच भक्त्या श्रद्धया एवमेतन्नान्यथेत्यात्मना प्रसक्ताः संलग्ना ये ते तथा जायन्ते नवीनतनवः प्रादुर्भवन्ति। कीदृशः? जातरूपम् अचयकाञ्चनं तत्प्रतिनिधि तत्सदृशं वपुर्येषां ते। पुण्डरीकम् अम्भोजं तद्वदायतमचि चक्षुर्येषां ते। पूर्व्वं कीदृशाः? पापानामाचरणम् आचारश्च योऽनुबन्धः अनुगमः नैरन्तर्य्येण सक्तिः तेन उद्भूताः प्रकुपिता ये गदा महाव्याधयस्तेभ्यो विगलद् निष्पतद् यत् पूतिपूयास्रं दुर्गन्धपच्यमानशोणिताक्तरुधिरन्तेन विस्राणि अस्रगन्धीनि यानि त्वङ्मांसानि तेषु आसक्ता निबद्धा या नाड्यः शिरा नाड़ीव्रणानि वा तासां मुखकुहरेषु वदनविवरेषु चलन्तः स्यन्दन्तो जन्तवस्तदुद्भवाः क्रिमयस्तैर्जग्धानि खादितानि क्षतानि च

---

१ A. मानुसा। २ A. गणज्जन्तु। ३ A. पुण्डरीका।

Digitized by Google

निष्कुषितानि[1] अङ्गानि येषां ते तथा। एवंविधमहाव्याधिग्रस्ता अपि त्वत्पादाराधनमहौषधाद् दिव्यकान्तयो भवन्तीत्यद्भुतम्[2]।

सर्व्वशास्त्रकलाभिज्ञाज्ञानप्रवाहमाह

विश्रान्तं श्रोत्र[3]पात्रे गुरुभि[4]रुपहृतं यस्य नाम्नायभैक्ष्यं
विद्वद्गोष्ठीषु[5] यश्च[6] श्रुतधनविरहान्मूकता[7]मभ्युपैति[8]।
सर्व्वालङ्कारभूषाविभवसमुदितं प्राप्य वागीश्वरत्वं
सोऽपि त्वद्भक्ति[9]शक्त्या हरति नृपसभे वादिसिंहास-
नानि ॥ २० ॥

॥ २० ॥ विश्रान्तेत्यादि—

हे अप्रतिहतप्रभावविभवे त्वद्भक्तिशक्त्या सोऽपि स एव पुरुषो वादिनां विपक्षाणामन्यतीर्थानाम् सिंहासनानि हरति आच्छिद्य गृह्णाति। त्वयि एव या भक्तिरभिप्रसादस्तस्याः शक्त्या सामर्थ्येन उक्तनृपसभे राजसदसि नृपाणां सभा नृपसभमिति राजादित्वाद् अदन्तता। किं कृत्वा? वागीश्वरत्वं प्राप्य वाचामैश्वर्य्यमासाद्य। कीदृशम्? सर्व्वे एव अलङ्कारा अग्रेषा रूपकोपमादयस्तेषां विभवेन शोभासम्पदा समुदितं सम्यगुच्छ्रितं यत् तथा। अथवा सर्व्वालङ्कारभूषया विभवेन च उत्तमलक्ष्म्या समुज्ज्वलम्। पूर्व्वं

---

१ Orig. निःकुषितानि। २ Orig. त्याद्भुतम्।
३ B. श्रोत्र। ४ A. गुरुभिरुहृतं। ५ A. विद्युत्गोष्ठेषु।
६ B. यस्य। ७ A. विरहात् मूकता। ८ A. भुपत।
९ A. त्वत्भक्ति।

Digitized by Google

यस्याचार्यभैक्ष्यं श्रोत्रपात्रे न विश्रान्तम्। आचार्यो गुरुपारम्पर्येण उपदेष्टा:। स एव भिक्षार्हत्वाद् भैक्ष्यम्[1]। गुरुभिरुपाध्यायप्रभृतिभिः उपहृतं उपढौकितम्। यस्य य एव मूकताम् अवचनीयताम् अभ्युपेतो गतः, अभ्युपैतीति वा पाठः। कुतः? श्रुतमेव धनं निधिरिव रक्षणीयत्वात् तेन विरहो विच्छेदस्तस्मात्। क्व? विदुषां पण्डितानां गोष्ठीषु सभासु। एतदुक्तं भवति अत्यन्तमूर्खा[2] अपि त्वदालोकनाद् महाविदांसो भवन्तीति मतिः।

अत्यन्तदुःखितजनसम्पत्तिदानप्रक्रियामाह

भूशय्या[3]धूलिधूम्रः स्फुटितकटितटीकर्पटोद्घाटिताङ्गो[4]
यूकायूंषि प्रपिंषन्[5] परपुरपुरतः कर्परे तर्पणार्थी।
त्वामाराध्याध्यवस्यन्[6] वरयुवतिवहद्वामरम्भोरुचार्व्वीम्
उर्व्वीं धत्ते मदान्धद्विपदशन[7]घनामुद्भटैकातपत्राम्॥
२१॥

॥ २१ ॥ भूशय्येति—

हे अशरणजनचाणक्यचूडामणे त्वाम् आराध्य उर्व्वीं धत्ते। अध्यवस्यन् उद्योगमावहन्। कीदृशीम्? वरयुवतिभिः उत्तमनायिकाभिः वहद् विभ्रत् वामरं तेन स्तोरा ईषद्दूषितवदना चार्व्वी

---

१ Orig. adds कर्मात् कांक्षेण संस्थितम्। २ Orig. मूर्खा।
३ A. भूसय्या। ४ कर्पटोत्घाटिताङ्गो। ५ यूकायुंषि प्रपिसन्
६ A, B. अवस्यं। ७ A. दसन।

मनोज्ञा या ताम्। पुनः किम्भूताम्? द्विपानां मत्तकुञ्जराणां दृग्गनैर्घनां दृढ़ां शत्रुभिरकम्प्यत्वात् साम्द्रावपाताम्। उद्धृतम् उद्दण्डीकृत्य आरोपितम् एकम् अद्वितीयम् आतपत्रं रत्नोज्ज्वल-विचित्रछत्रं यच्च ताम्। यः पूर्व्वमेवम् आसीत्। भूरेव ग्रथ्या तप्तं तप्ता धूलिभिः मङ्गररेणुभिर्धूसोऽतिमलिनो यः स तथा। किम्भूतः? स्फुटितः अतिशीर्णत्वाद्[3] (द्राविंग्रतितमेन [2]चुटित्वा साधारणव्यक्तिलाभः) खण्डीभूतः कटितट्यां नितम्बदेशे यः कर्पटो जरदसनं तेन उद्घाटितम् व्यक्तीकृतम् अङ्गं देहावयवो यस्य स तथा। पुनः कीदृग्रः? शूकानां देहोद्भूतजलौकादीनाम् आयूंषि जीवितानि प्रपिंषन् विशूर्णयन्। क्व? परेषां पुरपुरतो गृहाग्रतः कर्परे भग्नभाण्डखण्डे तर्पणार्थी तर्पणम् आत्मनः प्राणधारणार्थं यापना अत्यल्पग्रासमात्रं तदेवार्थः प्रयोजनं यस्य अस्तीति स तथा। रत्यभूता अपि राजानो भवन्ति भवत्प्रपेति भावः।

परमृत्यानधिकृत्याह—

सेवाकर्म्मान्तशिल्पप्रणयविनिमयोपायपर्य्यायखिन्नाः
प्राग्जन्मोपात्त[5]पुण्योपचितशुभफलं वित्तमप्राप्नुवन्तः।
दैवातिक्रामणीं त्वां कृपण[6]जनजनन्यर्थमभ्यर्थ्य भूयो
भूमेर्निर्वान्तचामीकरनिकरनिधौन्निर्धनाः[7] प्राप्नुवन्ति ॥
२२ ॥

---

१ Orig. omits [4]। २ Orig. तृ। ३ Orig. चुटित्व।
४ A. जमोपात्त। ५ A. कृपण। ६ A. निधौनिर्धनाः।

Digitized by Google

॥ २१ ॥ सेवाकर्मेति—

हे कृपणजनजननि त्वामर्थमभ्यर्थ्य धननिमित्तं त्वामाराध्य निर्द्धनाः सम्पदिकलाः भूयः पुनः प्राप्नुवन्ति । कान् ? भूमेः पृथिव्याः सकाशाद् निर्वान्ता उद्गीर्णास्वामीकराणां सुवर्णानां निकराः समूहा यैर्निधिभिस्तान् आसादयन्ति । कीदृशीम् ? दैवं नियतवेदनीयं कर्म्म शुभम् अशुभं च तदत्यतिक्रामति उल्लङ्घयति या ताम् । पूर्व्वं कीदृशः ? वित्तं धनम् अप्राप्नुवन्तोऽलभमानाः । किंभूतम् ? प्राग्जन्मनि[1] उपात्तम् उपार्ज्जितं यत् पुण्यं कुशलं तस्मादुपचितम् अतिशयीभूतम् इह जन्मनि यच्छुभं तस्यिष्यन्दीभूतं स्वचरितं तस्य फलं प्रसवो यत्र तत् तथा । किंविशिष्टाः ? सेवा प्रेष्यीभूय परारधनं, कर्म्मान्तः कृषिकर्म्म, शिल्पं वित्तादिविद्या, प्रणयो याच्ञा, विनिमयः परिवर्त्तनं[2] क्रयविक्रयलक्षणम्,[3] उपाय उपागतिः परानुगमः, अमीषां पर्य्यायाः प्रकारास्तैः खिन्ना आयासिता ये ते तथा । भाग्यहीना अपि परमसम्पदं भजन्ते तव पदसरसिजसेवया इत्याशयः ।

अगतिकानामपि ऐश्वर्य्यप्रदानप्रभावमभिधत्ते

वृत्तिच्छेदे विलक्षः क्षतनिवसनया[4] भार्य्यया भर्त्स्यमानो[5]
दूरादात्मम्भरित्वात्[6] स्वजनसुतसुहृद्बन्धुभिर्वर्ज्जमानः ।

---

१ Orig. प्राजन्मनि । २ Orig. परिवर्त्तनः । ३ Orig. लक्षणः ।
४ A. निवसनयाः । ५ A, B. भर्त्स्यमानो । ६ A. omits त् ।

Digitized by Google

त्वय्यावेद्य स्वदुःखं तुरगखुरमुखोत्खातसीम्नां गृहाणा-
मीष्टे स्वान्तःपुरस्त्रीवलयरणरणाजातनिद्राप्रबोधः ॥
२३ ॥

॥ २३ ॥ वृत्तिच्छेद इति—

हे दीनानुकम्पिनि त्वयि आवेद्य स्वदुःखं गृहाणामीष्टे। त्वयि परदुःखासहिष्णौ स्वीयं यद्दुःखम् असुखं तद् आवेद्य विज्ञाप्य[1] गृहाणां महाप्रासादेषु ईष्टे रमते परमेश्वरो भवतीत्यर्थः। षष्ठी-सप्तम्योरर्थं प्रत्यभेदात्[2] षष्ठ्या निर्देशः। कीदृशानाम्? तुरगाणाम्[3] अश्वानां खुरमुखानि नखाग्रभागास्तैरुत्खाताः क्षुण्णाः सीमानो मर्य्यादाभूमयो येषु तेषाम्। कीदृशः सन्? स्वस्य आत्मनोऽन्तः-पुरेषु कोष्ठकवेश्मसु यः स्त्रीवलयाः [4]स्त्रियो योषितस्तासां ये वलयाः कङ्कणास्तेषां रणरणारवेण जात उत्पन्नो निद्रायाः स्वापात् प्रबोधो ज्ञानं यस्य स तथा। रणरणेति शब्दानुकरणम्। प्रागासीत् कीदृशः? वृत्तिर्वर्त्तनम् आजीविका तस्याश्छेदः खण्डनं तस्मिन् सति विगलच्छः विगतं लक्षणमिव लक्ष्यं गम्यस्थानं यस्य सः अप्रति-पत्तिमान् [5]वैलक्ष्ययुक्त इत्यर्थः। किम्भूतः? क्षतम् अत्यन्तस्फुटितं निवसनम् आवरणवस्त्रं यस्यास्तया भार्य्यया पत्न्या [6]भर्त्स्यमानः विगर्ह्यमाणः। किं विशिष्टः? दूरादेव उद्दीप्य वर्ण्यमानो निषिध्य-

---

१ Orig. विज्ञप्य।
२ Orig. अर्थप्रत्यभेदात्।
३ Orig. तुरगाना।
४ Orig. omits यो।
५ Orig. वैलक्ष्य।
६ Orig. भर्त्स्यमानः।

Digitized by Google

मानः । कुतः ? आत्मानमेव केवलं विभर्त्तीत्यात्मभरित्वस्य भावस्त्वं तस्मात् । स्वजनाः पूर्व्वोपकृतसेवकाः सुताः पुत्राः सुहृदो विश्वासिनः प्रिया बन्धवो मित्राणि तैः । एवं दुर्गतिरपि[1] महदैश्वर्य्यमुपार्ज्जयति त्वच्चरणमणिकिरणाङ्कितसरोरुहचिन्तयेति ।

तच्च चक्रवर्त्तित्वमपि नातिदुर्लभं लक्षणेषु इति दर्शयन्नाह

चक्रं दिक्चक्रचुम्बि[2] स्फुरदुरुकिरणा लक्षणालंकृता स्त्री
षड्[3]दन्तो दन्तिमुख्यः[4] शिखिगलरुचिरश्यामरोमा[5]
वराश्वः ।
भास्वद्[6] भास्वन्मयूखो मणिरमलगुणः कोषभृत् पूर्णकोषः
सेनानीर्वीरसैन्यो भवति भगवति[7] त्वत्प्रसादांशलेशात्
॥ २४ ॥

॥ २४ ॥ चक्रेत्यादि—

हे भगवति तव यः प्रसादो वर्त्तते तस्य अंशलेशोऽत्यल्पीयान् भागस्तस्माद् भवति एतत्सर्व्वमित्युच्यते । चक्रं दिशां चक्रं समूहस्तच्चुम्बितुमास्पृष्टुं शीलं यस्य तत् । स्फुरन्तो जाज्वल्यमाना उरवो महान्तः किरणा दीप्तयो यस्याः सा तथा । स्त्रीरत्नलक्षणैश्चिह्नैः अलङ्कृता भूषिता या सा । दन्तिमुख्यो दन्तिनां नागानाम् अग्रणीः ।

---

१ Orig. दुर्गतेरपि । २ A. चंबि । ३ A. षट् ।
४ A. omits: । ५ A. गलकरुचिश्यामरोमा ।
६ A. भास्वत् । ७ B. भगवतो ।

Digitized by Google

षट् दन्ता विषाणा विद्यन्ते यस्य सः। वराश्वः उत्तमतुरङ्गः। स्निग्धिनां मयूराणां ये गलरुचकाः कण्ठचन्द्रकास्तद्वत् श्यामानि रोमाणि यस्य सः स्फुरदिन्द्रनीलनिभ इत्यर्थः। स्निग्धिगलरुचिरेति पाठे स्निग्धिकण्ठवद् रुचिराणि मनोहराणीति योज्यम्, स्निग्धिगल-रुचिरिव श्यामानीति वा। मणिः भास्वन्तो देदीप्यमानाः भास्वतो रवेरिव मयूखा कान्तयो यस्य स तथा। अमला विषाद्यपहरणा गुणा यस्य सः। कोषभृत् भाण्डागाराध्यक्षः पूर्णकोषोऽक्षया निधयो यस्य सः। सेनानीः सेनायाः समूहः सैन्यं वीराणां सैन्यं यस्य सः। एतदुक्तं स्यात् अपरिमितजन्मोपचितोत्तमसुचरितप्रभवसाध्यमपि चतुर्द्वीपाधिपत्यं त्वदाराधनान्तरांगेन उपजायते नृणामिति भावः।

अष्टमहासिद्धिदानसामर्थ्यमाह

स्वच्छन्दं चन्दनाभः[1]सुरभिमणिशिलादत्तसङ्केतकान्तः
कान्ताक्रीड़ानुरागादभिनवरचितातिथ्यतथ्योपचारः।
त्वद्विद्यालब्धसिद्धिर्मलयमधुवनं याति विद्याधरेन्द्रः
खड्गांशु[2]श्यामपीनोन्नतभुजपरिघ[3]प्रोल्लसत्पारिहार्य्यः[4]॥
२५॥

॥ २५ ॥ स्वच्छन्दमिति—

हे सुगतमातः त्वद्विद्या तव विद्या धारणीमन्त्रादिरूपा लब्धा

---

१ A. स्वच्छन्दचन्दनाभः। २ A. खंगांशु।
३ A. puts: after परिघ। ४ A. omits: after पारिहार्य्य।

Digitized by Google

विद्धिर्येन स पुमान् विद्याधराणाम् इन्द्रः अधिपतिः सन् याति। मलयस्य चन्दनाद्रेर्मधौ वसन्तसमये यद् वनं क्रीड़ास्थानं ततो व्रजति सफलीकरोतीत्यर्थः। स्वच्छन्दम् अप्रतिहतप्रभावं यथा स्यात्। कीदृशः? सद्वांशुभिः कृपाणमरीचिभिः श्यामः स्फुरदौषदभिनीलः पीनो[1] मांसल उन्नतः प्रलम्बो यो भुजः स एव परिघः परिघ इव वा वाऽदण्डस्तेन प्रोल्लसत् प्रस्फूर्जत्[2] पारिहार्य्यं[3] यस्य सः। किंभूतः? चन्दनाभोगिभिः सुरभिः सुगन्धिर्यो मणेर्माणिक्यस्य[4] स्निग्धा तेन दत्तः सङ्केतः कान्ताभिर्यस्य सः। तेन गन्तव्यं त्वयेत्यादि वचनम् अनुक्त्वैव यस्तुर्वक्रादिसंज्ञया तदर्थावबोधः संज्ञानं स सङ्केत इत्युच्यते। अभिनवं नवीनम् अपूर्वं रचितम् उत्पादितं यद् आतिथ्यम् आतिथेयं अतिथेरर्हत्वात् तेन तथ्येन अकपटेन उपचरणमुपचारः परिचर्य्या यस्य स तथा। अथवा अभिनवरचितम्[5] आतिथ्यस्य अतिथिसत्कारस्य तथ्यः यथार्थ उपचारो यस्य स इति। कुतः? कान्तस्य स्वामिन आ समन्ततो या क्रीड़ा केलिस्तस्य अनुरागः अभिषङ्गो यस्मात्। कान्तानां कान्ताभि[6]र्यः क्रीड़ायामनुरागस्तस्मादिति भावः। दिव्यसम्पत्तेरपि नातिदूरता लक्ष्मीचरणपङ्कजपरागधूसरीकृतोत्तमाङ्गानामिति भावः।

धनविहारमभिधाय सर्व्वजनसौभाग्यं प्रकाशयन्नाह

---

१ Orig. पीतो। २ Orig. omits त्।
३ Orig. परिहार्य्यं। ४ Orig. माणिक्यस्य।
५ Orig. omits म्। ६ Orig. adds र्तो।

Digitized by Google

हाराक्रान्तस्तनान्ताः श्रवणकुवलयस्पर्द्धमानायताक्ष्यो
मन्दारोदारवेणीतरुणपरिमलामोदमाद्यद्[1]द्विरेफाः।
काञ्चीनादानुबन्धोद्धत[2]तरचरणोदारमञ्जीरतूर्य्या-
स्त्वन्नाथान् प्रार्थयन्ते स्मरमदमुदिताः सादरा देव-
कन्याः[3]॥ २६॥

॥ २६॥ हारेत्यादि—

हे अनवद्याङ्गि लब्धनाथान् प्रार्थयन्ते त्वमेव नाथा स्वामिनो येषां तान्, सादराः ससम्भ्रमाः सत्यः अभ्यर्थयन्ते, देवाङ्गनाभिरुपेत्य अभ्यर्थ्यन्ते[4] उत्पत्य परिभुज्यन्ते[5] इत्यर्थः। काः? देवकन्याः स्वर्गाङ्गनाः, स्मरमदेन मन्मथदर्पेण मुदिता अतिहर्षेण उच्छृङ्खलीकृता यास्ताः। हारेण आक्रान्तः रुद्धः स्तनयोरन्तः अन्तरालं यासां ताः। श्रवणयोर्यत् कुवलयम् इन्दीवरं तत्स्पर्द्धमाने अभिमानजन्यमाने आयते विशाले अक्षिणी चक्षुषी यासां ताः। किम्भूताः? मन्दारेण पारिजातेन उदारा महती वेणौ आयतकेशविन्यासस्तस्याः तरुणः अतिपुष्टः परिमलोऽतिसुरभिगन्धस्तस्य आमोदेन[6] आघ्राणेन माद्यन्तो हृष्यन्तो द्विरेफा भृङ्गा यासां ताः। पुनः किम्भूताः? काञ्चीनादस्य रसनाध्वनेः अनुबन्धः अनुगमो यत्नेन उद्धततरौ अधीरौ चरणयोरुदारौ विपुलौ मञ्जीरौ नूपुरौ तावेव तूर्य्यौ

---

१ A. मोद्यमाद्य।
२ A. बद्धाद्धत।
३ A. omits ः।
४ Orig. अभ्यर्थते।
५ Orig. परिभजते।
६ Orig. आमदेन।

Digitized by Google

सुरजौ यासां ताः उद्भूततरयोरत्यन्तचपलयोश्चरणयोरिति वा व्याख्या । त्वत्पदाधिष्ठितानां सकलमेव अवश्यं वश्यमिति भावः ।

वनविहारं पुनराह

रत्नच्छन्नान्तवापीकनककमलिनीवज्रकिञ्जल्कमाला-
[1]मुन्मज्जत्पारिजातद्रुममधुपबधूद्भूतधूलीवितानाम्[2] ।
वीणावेणुप्रवीणामरपुररमणोद्गीतमाधुर्य्यतूर्य्यां[3]
कृत्वा युष्मत्सपर्य्यामनुभवति चिरं नन्दनोद्यानयाचाम्
॥ २७ ॥

॥ २७ ॥ रत्नेति—

हे निर्मलौज्ज्वलस्वान्तसन्तते युष्मत्सपर्य्यां कृत्वा तव पदस्य पूजां विधाय अनुभवति चिरम् अनल्पकल्पं नन्दनाभिधानस्य उद्यानस्य याचाम् उत्सवम् उपभुङ्क्ते । कीदृशीम् ? रत्नैर्वैदूर्य्यादिभिश्छन्नो व्याप्तोऽन्तः परिसरो यासां तासु वापीषु क्रीड़ापुष्करिणीषु याः[4] कनककमलिन्यः काञ्चननलिन्यस्तासां वज्राणां हीराणां ये किञ्जल्काः केशरास्तेषां माला यच्च ताम् । उन्मज्जन्त ईषदिक-सन्तो मज्जरिता ये पारिजातद्रुमा मन्दारतरवस्तेषु मधुपवधूभिः भृङ्गाङ्गनाभिः[5] धूताः समुत्तोलिता ऊर्द्धं नीता या धूल्यः परागास्ता एव वितानानि चन्द्रातपा यस्यां ताम् । मधुरमधूद्भूतेतिपाठे उन्मज्जत्पारिजातद्रुमाणां मधुरेण मनोहरेण मधुना वसन्तेन

---

१ A. मुन्मत्जत् । २ A. मधुरमधूद्भूतधूलीवितानाम् ।
३ B. तूर्य्या ४ Orig. omits: । ५ Orig. omits: ।

Digitized by Google

उद्धूतधूलीवितानां मधुरं मन्दं कान्तं वा ह्लवेति वा व्याख्या। मधुरमन्दमन्दाकिनीक्रीड़ार्थात् पतद्भिरेव मधुभिर्मकरन्दबिन्दुभिरुद्धूतधूलीवितानामिति नीरसा व्याख्या। किम्भूताम्? वीणावेणुषु वल्लकीवंशेषु प्रवीणाः[1] अमरपुररमण्यः सुरनगरसुन्दर्य्यस्ताभिर्दत्ताः प्रहता माधुर्य्येण मनोज्ञतया तूर्य्या सुरजा यस्यां ताम्। दत्तमिति दोऽवखण्डने इति धातोः प्रयोगः[2]। तत्प्रणताः सुरपुङ्गवा भवन्तीति भावः।

जलक्रीड़ाविहारमाह

कर्पूरैलालवङ्गत्वगगुरुनरद[3]क्षोदगन्धोदकायां
कान्ताकन्दर्पदर्पोत्कटकुचकुहरावर्त्तविश्रान्तवीच्याम्।
मन्दाकिन्याममन्दच्छट[4]सलिल[5]सरित्क्रीड़या सुन्दरीभिः
क्रीड़न्ति त्वन्नतान्तः[6]करणपरिणतोत्तप्तपुण्यप्रभावाः॥
२८॥

॥ २८॥ कर्पूरेत्यादि—

हे अद्वैततत्त्वावबोधदायिनि त्वय्येव गतं यदन्तःकरणम् अन्त-

---

१ Orig. सुरवीणायाः।

२ दोऽवखण्डने इति धातोर्दत्त इति पदं कथमपि भवितुं नार्हति यतः "दोदोमाख्यां डिस्त्यनौ"-इत्यनेन दितएव भवति। अतएवात्र दोऽवखण्डने धातोः प्रयोग इति प्रामादिकः पाठः। वस्तुतस्तु दाप लूनौ-इति धातो 'र्दाद्दोऽधः'-इत्यनेन ददादेशात् दत्त इति पदं जातम् इति निष्कर्षः। ३ A. नलद।

४ A. मन्दाच्छट। ५ A. ग्रलिल। ६ A. त्वन्नतान्तः।

रात्मा मानसेन्द्रियं वा तस्मात् परिणताः स्थिरीभूताः उत्तप्ताः प्रदीप्ताः पुण्यानां प्रभावाः प्रकर्षा[1] येषां ते क्रीडन्ति रमन्ते । अमन्दा अधीरा छटा जलपातध्वनिर्येषु सलिलेषु ते यां सरित्-क्रीड़ा जलकेलिस्तया । अथवामन्दच्छटा सलिलानां सरतीति सरित् प्रसार इतस्ततो गमनं यस्यां तया । अथवा सरित्क्रीडेत्येतावान् संज्ञाशब्दो जलक्रीडेत्यस्मिन्नर्थे वाच्यः । काभिः ? सुरसुन्दरीभिः दिव्याङ्गनाभिः । कस्याम् ? मन्दाकिन्याम् सुरदीर्घिकायाम् । कर्पूर एलालवङ्गस्रक् अगुरुर्नलदो मांसी । अमीषां चोदगन्धासूर्णवासास्तन्मिश्राणि तदासितानि वा उदकानि यत्र तस्याम् । किंभूतायाम् ? कान्तानां रमणीनां कन्दर्पदर्पेण मदनमदेन उत्कटाः प्रव्यक्ता ये कुचाः पयोधरास्तेषां कुहरेषु आवर्त्तेन[2] अम्भसां भ्रमेण विश्रान्ता सुखं विलम्बिता वीचयस्तरङ्गा यत्र तस्याम् । त्वत्पादाब्जपूतानां न किञ्चिदप्यतिदुर्लभमिति भावः ।

परमैश्वर्यमपि त्वदवलोकनमात्रया साध्यमित्युपदर्शयन् आह

गीर्वाणग्रामणीभिर्विनयभरनमन्मौलिभिर्वन्दिताङ्घ्रिः
स्वर्गोत्सङ्गेऽधिरूढः सुरकरिणि रुणद्भूषणोल्का[4]सिताङ्गे ।
शच्या[5]दोर्दामदोलाविरलवलयितोद्दाम[6]रोमाञ्चमूर्त्तिः
पूतस्त्वद्दृष्टि[7]पातैरवति सुरमहीं हीरभिन्नप्रकोष्ठः ॥
२९ ॥

---

१ Orig. adds प्रकर्षलाभौ । २ Orig. आवर्त्तन ।
३ A. गमन्मौ । ४ A. रुणत् । ५ A. भूषणोत् ।
६ A. सच्या । ७ A. वलयतोदाम । ८ A. त्वत्दृष्टि ।

Digitized by Google

॥ २९ ॥ गीर्वाणेत्यादि—

हे अपरिमितोत्तमपदवरदे लब्धदृष्टिपातैः पूतः तव दृष्टेः पाता अवलोकनानि तैः पवित्रीकृतः सुराणां देवानां महीं वसुन्धराम् अवति परिपालयति। कीदृशः? हीरैः वज्रमणिभिः भिन्नः प्रस्फुटीकृतः प्रकोष्ठः कफोणिस्कन्धयोरन्तरालं यस्य सः। किंभूतः? वन्दिता शिरसि कृता आज्ञा शासनं यस्य सः। कैः? गीर्वाणानां ग्रामणीभिः सुराणां प्रधानैः विनयभरेण भक्तिभारेण नमन्तो नम्रीभवन्तो मौलयः किरीटा येषां तैः। क्व? स्वर्गस्य चिद्ग्रासस्य उत्सङ्गे अभ्यन्तरे। पुनः किंभूतः? अधिरूढोऽतिवाञ्छितः। क्व? सुरकरिणि ऐरावतस्कन्धे। दण्डभुजयोः रणरणायमानाभ्यां सारैर्भूषितं प्रसाधनीकृतम् अङ्गं यस्य तस्मिन्। अक्षा दृक्षाखा दोर्भुजयोर्दामदोला पाशखला तावेव वा दामदोला तया अविरलं निरन्तरं वलयितं परिवेष्टितमालिङ्गितमित्यर्थः यत् तेनोद्दामरोमाञ्चाः प्रत्यङ्कीभूतोत्फुल्लतनुरुहा मूर्त्तौ यस्य सः। देवाधिपत्यमपि लब्धवलोकनमात्रलभ्यं किमन्यत्पदमिति भावः।

लौकिकसम्बन्धाग्रक्रियमभिधाय इदानीं लोकोत्तरानुत्तरसुखदायिनं मूर्त्तिभेदं श्लोकचतुष्टयेन उद्भावयन्नाह

चूडारत्नावतंसा[2]सनगतसुगतव्योमलक्ष्मीवितानं
प्रोद्यद्बालार्ककोटीपटुतरकिरणापूर्य्यमाण[3] त्रिलोकम्।

---

१ Orig. repeats लब्धदृष्टेश्च।

२ A, B. वतंसा। ३ A. पूर्य्यमान।

Digitized by Google

प्रौढालीढैकपादक्रमभरविनमद्ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णु
त्वद्रूपं भाव्यमानं भवति भवभयोच्छित्तये जन्मभाजाम्
॥ ३० ॥

॥ ३० ॥ चूड़ारत्नेति—

हे मायाजालाभिसम्बोधिलाभिन् त्वद्रूपं भाव्यमानं तव मूर्त्तिर्विचिन्त्यमाना जन्मिनां लोकानां भवभयानि संसारसन्त्रासास्तेषाम् उच्छित्तये समुन्मूलनाय[२] भवति सम्पद्यते । किम्भूतम् ? चूड़ारत्नानां शिखाखचितमाणिक्यानाम् अवतंसाः शेखरास्त एव आसनानि विष्टराः तेषु गता अवस्थिता ये सुगता अर्चोभ्यादयस्तेषां व्योम्नि नभस्तले या लक्ष्मीः शोभा सैव वितानं यत्र तत् । अथवा त एव व्योम्न आकाशस्य लक्ष्म्याः श्रिय इव वितानानि यत्र तद्दिति । प्रोद्यन्त उद्गच्छन्तो ये बालार्का उदयगिरिशिरःस्थिता दिनमण्यस्तेषां कोट्यो[३] लक्षशतानि तेषां पटुतराः अत्युष्ण[४]तराः किरणास्तेजांसि तैरापूर्य्यमाणं आ समन्ताद् व्याप्यमानं त्रिलोकं भुवनत्रयं येन तत् । प्रौढः साटोपो य आलीढेन वाममङ्घ्रेर्घनेनैकपादक्रमः पदविन्यासः पदन्यासो वा तस्य भरेण आक्रमणेन निष्पीड़नेन विनमन्त आनम्रीभवन्तो ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णवो यत्र तत् । अनेन निर्माणकायः कथित इति भावः ।

पुनर्मूर्त्तिप्रकारमाह

---

१ Orig. omits ं ।
२ Orig. सम्मूलनाय ।
३ Orig. कोट्यौ ।
४ Orig. omits ष् in अत्युष्ण ।

पश्यन्त्येके सकोपं[1] प्रहरणकिरणोन्नूर्णं[2] दोर्दण्डखण्ड[3]-
व्याप्तव्योमान्तरालं वलयफणिफणादारुणाहार्य्यचर्य्यम्।
द्विष्टव्युत्[4]चासिहासोड्डमरडमरुको[5]ड्डामरास्फालवेला
[6]वेतालोत्तालतालप्रमदमदमहाकेलिकोलाहलो[7]ग्रम्॥
३१॥

॥ ३१॥ पश्यन्त्येकेति—

पश्यन्ति एके योगिनः तद्रूपं व्यवलोकयन्तीति पूर्व्वेण सम्बन्धः। कीदृग्रम्? सकोपं सक्रोधम्। प्रहरणकिरणैः आयुधमयूखैः उद्भूर्णाः प्रभास्वराः सन्त ऊर्द्धम् उल्लासिता ये दोर्दण्डखण्डा बाहुदण्ड-कटकास्तैर्व्याप्तं छन्नं व्योम्नोऽन्तरालम् अभ्यन्तरं येन तत्। वलयी-भूता ये फणिनस्तक्षकाद्या नागाधिपतयस्तेषां फणास्ताभिः दारुणा अतिरौद्रा अहार्य्या अस्थिरा चर्य्या चरितं यस्य तत्। द्विष्टानां[8] चतुर्मारादिरिपूणां व्युत्चासिनोऽतिभयङ्करा ये हासा विकटोच्चप्रहसनानि तैः उड्डमरा अत्युत्कटा ये डमरुकाः क्षपोटा-स्तेषाम् उड्डामरोऽनाकुलो य आस्फालो ध्वनाटो यस्तस्य या वेला समयस्तत्र ये वेताला: प्रेतविशेषास्तेषाम् उत्ताला अत्युच्च-तरा ये ताला: करयोरास्फोटास्तैः प्रमदेन अतिहर्षेण यो

---

१ A. पश्यं ते केप्यकोपं। २ A. किरणोत्गूर्णं।
३ A. षण्ड। ४ A. omits त्। ५ A. हासो डमर डमरुको।
६ A. omits वेता। ७ A. omits ल्लो।
८ Orig, पटा। ९ Orig. दिमार्णा।

Digitized by Google

मदो दर्पस्तेन या महाकेलयोऽत्यङ्कटविलासास्तेषां कोलाहलेन अतिकलकलेन उग्रम् अतिभीषणं यत् तत्। तत्र एवंविधं रूपं विभाविनो योगिनोऽचिरेणैव सिध्यन्तीति भावः।

पुनरपि मूर्त्तिभेदमाह

केचित् त्वेकैकरोमोद्गमगतगगनाभोगभूभूतलस्थ-
स्वस्थ[1]ब्रह्मेन्द्ररुद्रप्रभृतिनरमरुत्सिद्ध[2] गन्धर्व्वनागम्।
दिक्चक्राक्रामि[3]धामस्थितसुगतशतानन्ननिर्म्माणचिचं
चिचं चैलोक्यवन्द्यं स्थिरचर[4]रचिताशेषभावस्वभावम् ॥
१२ ॥

॥ १२ ॥ केचिदिति—

केचिन्नावुकास्वद्रूपं ध्यायन्ति। किम्भूतम्? चैलोक्यानां काम-रूपारूप्यधातूनां वन्द्यं नमस्यम्। स्थिराः पृथिव्यादयो भाजन-रूपा लोकाश्चरा देवादयः सत्त्वलोकाश्च एतत्प्रभृतीनां रचितो निष्पादितोऽशेषाणाम् अपर्य्यन्तानां भावः स्वभावो येन तत्। एतेन उत्पादस्थितिप्रलयकारिणौ त्वं संवृत्तेति भावः। अथवा स्थिर-चररचिता अशेषा ये भावास्त एव स्वभावः सर्व्वशून्यता प्रभास्वरं स्वद्रूपं परमार्थत इति वा व्याख्या। एतेन धर्म्मकायोऽभिहितः। चिचम् अनुपमं पृथग्[5]जनश्रावकाद्यवेद्यं महाबोधिसत्त्वानामेव परं गम्यमनेन सम्भोगकायः प्रतिपादितः। विशेषणद्वयेन निर्म्माण-

---

१ स्वस्थः would harmonise with the Tibetan version.
२ B. सिद्ध। ३ A. क्राम। ४ Orig. तर। ५ Orig. पृथक्।

कायमाह। एकैकरोमकूपां प्रतितनूरुहाणाम् उद्गमे जन्मस्थाने गतेषु अवस्थितेषु गगनमिव आभोगः परिणाहो विस्तारो यस्तद्-ब्रूम्यां स्थानम् अवकाशो येषु भूतलेषु तत्स्थाः स्वस्था निरुपद्रुता ब्रह्मेन्द्रोपेन्द्ररुद्रप्रभृतय एवमाद्या नरमरुत्सिद्धगन्धर्व्वनागा यस्य तत्। प्रतिरोमकूपं चातुर्द्वीपकं निर्म्मितमिति भावः। दिक्चक्रा-क्रामिषु दशदिग्व्यादिलोकधातुसमुहव्यापिषु धामसु तेजःसु स्थित-सुगतानां निषण्णानेकतथागतमहस्राणामनन्तं संख्यातिक्रान्तं यन्नि-र्म्माणं सत्त्वाधिमुक्तिभेदेन अनेकं रूपं तेन चित्रं मनोरमं यत् तत्।

मतभेदेन पुनर्निर्म्माणकायप्रकारमाह

लाक्षासिन्दूररागारुणतरकिरणादित्यलौहित्य[1]मेके
श्रीमत्साद्रेन्द्र[2]नीलोपलदलित[3]दलक्षोदनीलं तथान्ये।
क्षीराब्धिक्षुब्धदुग्धाधिकत[4]रधवलं काञ्चनाभं च केचित्
त्वद्रूपं विश्वरूपं स्फटिकवदुपधायुक्तिभेदाद्विभिन्नम्॥
३३॥

॥ ३३ ॥ लाक्षेति—

एके पुनर्योगिनः त्वद्रूपम् आकलयन्ति। लाक्षासिन्दूरयोर्यो रागस्तद्वदरुणतरकिरणोऽत्यन्तरक्तरुचिर्य आदित्यस्तद्वत् लौहित्यं यस्य तत्। किम्भूतम्? श्रीमत् श्रीर्लौकिकलोकोत्तरा सम्पत् सा विद्यते यस्मिन् यस्य वा तत्। साद्रो निविडो नीलोत्पलस्य इन्द्र-

---

१ A. लोहित्य। २ B. साद्रेन्द्र। ३ A. दलदलित। ४ A. चित्र।

Digitized by Google

नीलमणेर्दलितः पृथक् पृथक् कृतो यो दलः खण्डस्तस्य चोदः तद्-नीलं यत् तत् । स्फुरदिन्द्रनीलचूर्णप्रभमित्यर्थः । क्षौराब्धेः चुम्बम् आवर्त्तगतया फेनिलं यत्[1] दुग्धं ततोऽपि अधिकतरं सातिरेकतमं धवलम् अतिशुभ्रं तदेवंविधम् अपरे साधका जानन्ति । काश्च-नाभं च उत्तप्तचामीकरप्रभम् । केचिद् भावुकाः । अतो मात-स्तावकं रूपं विश्वम् एकं रूपम् आकारो यच्च तत् । किंवत् ? स्फटिकवदतिविमलाकोपल इव एकमपि भिन्नम् अनल्पप्रकारम् । कुतः ? उपधाभक्तिभेदात् उपधा नीलरक्ताद्युपाधिविशेषस्तस्या भक्तिर्भजनं युक्तिर्वा योजनं तस्या भेदो नानात्वं तस्मात् । परमा-र्थतः त्वमद्वयरूपापि अपरिमेयजनमनोविकल्पप्रभावाद् अपरि-मिताकारा प्रतिभाससे[2] इति भावः ।

भवगमाममसुखसम्ज्ञानसामर्थ्यदृष्टान्तमुदीर्य इदानीं स्वमौ-द्धत्यमात्मार्थं च परिहरन्नाह

सार्व्वज्ञ[3]ज्ञानदीपप्रकटितसकल[4]ज्ञेय तत्त्वै[5]कसाक्षी
साक्षाद्वेत्ति[6]त्वदीयां गुणगणगणनां सर्व्ववित् तत्सुतो वा ।
यत्तु व्यादाय वक्त्रं बलिभुजरटितं माद्दशो रारटीति
व्याप[7]त्सा तीव्रदुःख[8]ज्वरजनितरुजश्चेतसो हास्य[9]हेतुः ॥
१५ ॥

---

१ Orig. फेनिलयं । २ Orig. प्रतिभासते । ३ B. सार्व्व ।
४ A. सकले । ५ A. तत्वेक । ६ A. वेति ।
७ A. व्याप्त । ८ A. दुःखं । ९ A. दास्य ।

Digitized by Google

॥ २ ४ ॥ सार्व्वज्ञेति—

हे अमेयानुपमरत्नाकरे त्वदीयां भवत्सम्बन्धिनीं गुणलक्ष्मे अभ्यलक्ष्मे श्रेयोऽर्थिभिरिति गुणा अणिमाद्यो दानाद्यश्च तेषां गणगणनां निवहस्य परिमितिं[1] साक्षात् प्रत्यक्षतः परं वेत्ति संजानाति सर्व्ववित् सर्व्वज्ञः तत्सुतो वा तस्य सुत आर्य्यावलोकितेश्वरवागीश्वरप्रभृतिः। किम्भूतः? सर्व्वज्ञस्य इदं ज्ञानं सर्व्वज्ञज्ञानं तदेव दीपोऽग्रेषलक्ष्मेशे ज्ञेयावरणार्थतमोविध्वंसकत्वात् तेन प्रकटितानि प्रत्यक्षीकृतानि सकलानाम् अपरिमेयानां ज्ञेयानां ज्ञातव्यवस्तूनां तत्त्वानि स्वरूपाणि तेषाम् एकः केवलः साक्षी द्रष्टा प्रमाणं प्रमाणपुरुषो यः स तथा। इत्थं हरिहरहिरण्यगर्भश्रावकप्रत्येकबुद्धदशभूमीश्वरान्यतमबोधिसत्त्वानामगम्ये तव गुणमणिगणकणिकांशलेशेऽपि, यत्तु व्यादाय वक्त्रं यत् पुनरुच्चैर्विकाश्य आस्यं मादृशो मद्विधो रारटीत्युच्चैर्विरौति किं [2]तद्बलिभुजस्येव रटितम्। बलिभुज इत्ये[3]वं रूपम्। चेतसो व्यापद्विपत्तिरेव सा हास्याय उपप्लवाय हेतुः कारणम्। कीदृशस्य तीव्रदुःखमेव ज्वरः सन्तापस्तेन जनिता रुक् पीड़ा यस्य तस्य। एतद्दुःखितबाधितस्वभावोऽयहम् मरावं यत्प्रलपामि तदतिवेदनाविक्लवतयेति भावः।

दशदिग्लोकधातुनिवासिसत्त्वसार्थानां चित्तचरितं प्रतिक्षणं करकलितकुवलयदलवदखिलमवलोकयन्त्या षड़भिज्ञतया कथं त्वं मम दुःखिनोऽभिप्रायं नाकलयसि इत्याशङ्कां परिहरन्नाह

---

१ Orig. निरहस्येतां। २ Orig. त। ३ Orig. इत्यवा।

Digitized by Google

यन्मे विज्ञप्स्यमानं प्रथमतरमदस्त्वं विशेषेण वेत्थो
तद्[1]व्याहारातिरेकश्रमविधिरबुधस्यान्तसन्तोषहेतुः ।
किन्तु स्निग्धस्य बन्धोर्विषमिव[2] पुरतो दुःखमुद्गीर्य्य वाचा
ज्ञातार्थस्यापि दुःखी हृदयलघुतया स्वस्थतां विन्दतीव ॥
३५ ॥

॥ ३५ ॥ यन्म इत्यादि—

हे सर्व्वदर्शिनि यन्मे विज्ञप्स्यमानम् अभिधास्यमानं[3] प्रथमतरमदः मद्विज्ञापनात् प्रागेव इदं विशेषेण अधिकतरं क्षीनत्वं[4] वेत्थो भवती तज्ज्ञा विदितवृत्तान्ता तस्य व्याहारेण अभिधानेन अतिरेकोऽधिकतरो यः श्रमविधिः आयासकरणं सोऽबुधस्य अज्ञानस्य यत् स्वान्तं मनः तस्य सन्तोषाय तुष्टये हेतुः कारणं यः स तथा । यद्येवं जानासि कथम् उन्मत्त इव प्रलपसीत्याशङ्क्याम् अर्थान्तरन्यासेन अपनयन् आह । किन्तु यद्यप्येवं तथापि स्निग्धस्य बन्धोः अतिप्रेमग्राहिणो मित्रस्य ज्ञातार्थस्यापि विदितकथस्यैव पुरतोऽग्रतो हृदयलघुतया अत्यल्पचित्ततया वाचा दुःखम् उद्गीर्य्य विषमिव उद्गम्य स दुःखी स्वस्थतां विन्दतीव कक्षतां आयादथवैव । स्निग्धबन्धोरपि अतितरामकारणपरमवत्सलस्वभावात्मतः त्वदग्रतो वान्तदुःखो भवामीत्यभिप्रायः ।

---

१ A. त्वत् । २ A. बन्धोर्विषमिव ।
३ Orig. adds विज्ञप्स्यमानमिति पाठे क्षत्वम् ।
४ Orig. illegible.

Digitized by Google

औद्धत्यं परिहृत्य भगवतीं दीनगिरा प्रार्थयन्नाह

कल्याणानन्दसिन्धुप्रकटशशिकले श्रीभरां देहि दृष्टिं
पुष्टिं ज्ञानोपदेशैः कुरु घनकरुणे ध्वंसय ध्वान्तमन्तः।
त्वत्स्तोत्राम्भःपवित्रीकृतमनसि मयि श्रेयसः स्थानमेकं
दृष्टं यस्मादमोघं जगति तव गुणस्तोत्रमात्रं[1] प्रजानाम्॥
१६॥

॥ १६ ॥ कल्याणेति—

कल्याणेन मङ्गलेन य आनन्दो महाहर्षः स एव अतिमहत्त्वात् सिन्धुस्तस्मात् प्रकटा अतिस्फुटा अग्रिमः कला लेखेव या सा। अथवा कल्याणाय सम्यक्सम्बोधये ये आनन्दाः सहजाताः षोडशलक्षणाः ते एव सिन्धवो महासमुद्रास्तेभ्यः प्रकटाः प्रत्यक्षीभूता ये अग्रिमो सुनिश्चन्द्रास्तेषां कलेव कला चन्द्रिकेत्यर्थः। एवंविधे हे तारिणि मयि श्रीभराम्[2] अतिस्निग्धमुग्धां[3] दृष्टिम् अवलोकं देहि सम्पादय। किम्भूते? तव स्तोत्रमेव अम्भो जलं तेन पवित्रीकृतं परिशुद्धीभूतं मनः हृदयं यस्य तस्मिन्। हे घनकरुणे घना अतिविपुला करुणा यस्याः सा। पुष्टिं पोषणं ज्ञानोपदेशैः अद्वैततत्त्वप्रकाशनैः कुरु विधेहि। अन्तर्ध्वान्तं मनोऽविद्यान्धकारं ध्वंसय स्फोटय। यस्मात् प्रजानां लोकानां जगति संसारे श्रेयसो लौकिकलोकोत्तरायाः सम्पदः स्थानमालय एकम् अद्वितीयं दृष्टं मयावगतम्।

---

१ A. स्वत्रमात्रं। २ Orig. श्रीभरां।
३ Orig. omits ं।

Digitized by Google

अमोघम् अनिष्फलम्[1]। किं तदृष्टं लब्धेत्याह—तव गुणानां स्तोत्रं प्रशंसा तदेव केवलं स्तोत्रमात्रं यत एवं तस्मादहम् अभ्यर्थये इति भावः।

स्तुतिं[2] परिसमाप्य तज्जनितपुण्यं परिणामयन्नाह

संस्तुत्य त्वद्[3]गुणौघा[4]वयवमनियते[5]यत्तमात्तं मया यत् पुण्यं पुण्यार्हवाञ्छाफलमधुररसास्वादमामुक्तिभोग्यम्। लोकस्तेनार्य्यलोकेश्व[6]रचरणतलस्वस्तिकस्वस्तिचिह्ना-मङ्कायायं प्रयायात् सुगतसुतमहीं तां सुखावत्युपाख्याम् ॥ ३७ ॥

इत्यार्य्यतारायाः[7] खग्धरा[8]स्तोत्रं परि[9]समाप्तम् ॥ शुभम्[10] ॥

कृतिरियं सर्व्वज्ञमित्रपादानां काश्मीरकाणां[11] तारा-चरणरेणुधूसराणाम्[12] ॥

तारा मार-भयङ्करी सुरवरैः संपूजिता सर्व्वदा
लोकानां हितकारिणी जयति सा चान्ते च या रक्षति।

---

१ Orig. अनिःफलं। २ Orig. omits ॰।
३ A. त्वत्। ४ A. गुणोघ।
५ A. मणियते। ६ A. लोकेश्वर।
७ B. तारा भट्टारिकायाः। ८ B. अग्धरा।
९ B. omits परि। १० B. omits शुभम्।
११ B. काश्मीरिकानां। १२ B. ताराचरणाङ्घधूसराणां।

Digitized by Google

कारुण्येन समायुता बहुविधान् संसारभीरून् जनान्
त्राची भक्तिमतो विभाति जगतां नित्यं भयध्वंसिनी।

॥ १७ ॥ संस्तुत्येति—

हे भद्रघटोपमे त्वद्गुणौघावयवं तव गुणौघानां गुणसमुदयानाम् अवयवम् एकदेशं संस्तुत्य संपूज्य यत्पुण्यं मया आप्तम् आसादितम्। अनियतेयत्तम् अनियता अनिर्द्धारिता इयत्ता परिमाणं[1] संख्या यस्य तत्। किंभूतम्? पुण्यार्हवाञ्छा श्रेयोऽभिलाषः स्वैव फलं तस्य मधुररसास्वादो यत्र तत्। आमुक्तेः मुक्तिमवधीकृत्य भोग्यं भोक्तव्यम् अक्षयत्वात्। आमुक्ति मोक्षपर्य्यन्तं यथा स्यादित्यर्थः। अयं लोकः सकलमेव इदं विश्वं तेन पुण्येन[2] ताम् अनुपमां सुगतसुतमहीम् अङ्काय शीघ्रतरं यायाद् व्रजतु। सुखावतीं उपाख्या नाम यस्याः ताम्। किंभूताम्? आर्य्यावलोकेश्वरचरणतलखस्तिकस्विन्नविग्रेषः स एव स्वस्ति मङ्गलं चिह्नं लाञ्छनं यत्र ताम्। स्तुतिसञ्जातेन मम पुण्येन अमी सर्व्वे एव लोकाः सुखावतीं लोकधातुम् आसाद्य सुचिरं तत्परायणा भवन्तु इत्यभिप्रायः।

इति आर्य्यतारादेवीकायाः खगधरास्तोत्रं समाप्तम् ॥

---

१ Orig. परिमानं। २ Orig. प्रयत्नं।

Digitized by Google

इतिरियं सर्व्वज्ञमिचपादानां काश्मीरिकाणां[1] ताराचरणाज-धूसराणाम् ।

विधाय टीकां यदवाप्मि पुण्यो
गिरीशसङ्काशमसीमशोभम् ।
शुभं मया तारिणि स्तवराया:
स्तुते र्जगत्त्रेन तवास्तु बुद्धम् ॥

श्रीमद्विक्रमशीलदेवमहाविहारीयराजगुरुपण्डितभिक्षु-श्रीजिनरक्षितकृता बालार्कस्तुति-टीका परिसमाप्ता ।

स्वाविभेभेन्दु (१८८१) कलिते चैत्रे श्यामेभमे[2] तिथौ ।
मङ्गले दिवसेऽलेखत् स्तवरास्तुतिपुस्तकम् ॥

Orig. न । २ Orig. श्यामेयमे ।

Digitized by Google

A Tibetan Version of Sragdharastotra.

ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ། །

ཀུ་གང་སྐད་དུ། སྤག་ཏྲ་ར་སྟོ་ཏྲ[1]། བོད་སྐད་དུ། ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ། ཨཱཪྻཱས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཅི་མ་འཆར་ཀའི་སྣང་བ་ལྟར་དམར་ལྗམ་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་མགོ་ཡི་
གཙུག་གི་ནོར་བུའི་དཔལ[2]།།
ཕྱག་སྒོམ་ཆོགས་པར་དམར་བ་སྐྱེ་རྩི་གསལ་པོ་དམར་བཀོད་ཤིན་
ཏུ་ཡུན་རིང་[3]མ་ལོར་འདུའི།།

---

[1] *D* reads: མ་ཏོཾ་ཕྲེང་འཛིན་ཉེ་བསྟོད་པ།

[2] Orig. ར།

[3] Orig. ཅ།

[4] *D* adds: རྗེ་བཙུན་ corresponding to the Sanskrit original भगवत्यै।

[5] The Tibetan equivalent for ; चाप is wanting.

[6] *C* reads: རིངས།

Digitized by Google

འཕགས་མ་ཀུན་[1]ཞབས་དག་ལ་ཐལ་སྦྱར་ཅིང་པན་ཀིས་མཉན་ཡན་
ལག་མཆོག་བདུད་བཀ་ཀིས་ནི།།
གུས་པས་སྨོན་ལམ་ཕོངས་སྐྱབས་བསྟོད་པ་གསས་[2]ཀྱི་མེ་དོག་ཏྲིང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བགྱིད།། ? ।।

སྐལ་ངན་དུ་བའི་བཞིན་ལྟན་[3] ཀྱལ་བར་དཀའ་བའི་སྤྱག་བསྔལ་རྣམ་ལ་
ལུས་དག་རྣམ་ལྡང་བ[4]།།
ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞེས་རྨོངས་[5]ལན་ཅིག་མིན་པའི་རྟོམ་པ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་
དང་བྲལ་བས་སྐྱེ[6]།།

---

[1] Orig. ཁྱད which is inaccurate.

[2] *C* reads གསེར which signifies *gold*, whereas the meaning here is *new* or *fresh* which is correctly rendered by གསར in *D*.

[3] For དུ་གཟི་བཞིན་ལྟན (“of sorrowful countenance”), *D* reads: རྟེ་ཤས་ནང་ཞི་ཁ་ལ་བརྟེན་ལྟམ་པ which is an exact Tibetan equivalent for कान्दिशीकः “to what direction shall I adhere, to which region shall I fly or whither shall I turn?”

[4] *D* reads: ལྡང་བ ।

[5] For རྨོངས་ (stultified), *D* reads རྨུག་ཞིང་ (being foolish or stupid) which is perhaps a better equivalent for Sanskrit मूढ़ ।

[6] For འབྲས་དང་རྡལ་བས་སྐྱེ, *D* reads དོན་མ་མཚས་པས་རྟག་པ both of which are equivalents for वैयर्थ्यखिन्न ।

Digitized by Google

ལྷགཔ་ལ་ཉི་ཟླའི་དཔལ་[1]ནི་གཞན་ལས་མང་དུ་ཐོས་ནས་བསྟུ་བ་[2]རྣ་
བ་བཅས་ཀྱང་པའི།།
མིག་ཉམས་གཞན་གྱི་འགྲོ་བ་[3]སྤུ་བྱང་བདག་ནི་སྨིག་འཇོམས་ཁྲེད་
ལ་གསལ་བས་བརྟེན་པར་བགྱིད།། ३ ।।
ཁྲེད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་སེམས་ཅན་ལམ་[4]རྣམས་ཀུན་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་
འཇུག་པ་མ་[5]ལགས་སམ།།
དེ་དག་བཟློང་བས་བདག་འདྲ་ཡང་ནི་དེ་དག་ཏང་དུ་བཟློང་བར་
འགྱུར་ལ་གདོན་མི་ཟ།།

---

[1] དཔལ in *C* is an exact equivalent for **जाह्नवी** (beauty). But *D* renders that word by འོད (light or brightness).

[2] **आलोक** is rendered in *C* by གསུ་བ signifying "looking or sight" but in *D* by གསལ་བ which signifies "light."

[3] For **ཤཎ་ཇི་འགྲོ་བ** (=**यद्गमन**) *D* reads: **ཤཎ་ཇི་འགྲོལ་ཏུལ་འགྲོ་བ** (=**यद्गतिगमन**)।

[4] *C* reads ལས and *D* ལམ।

[5] The text པ་མ་ in *C* is not quite legible. འཇུག་པ evidently stands for **प्रवृत्ता**, and མ་ལགས་སམ for **ननु** (used in interrogation). The readings in *D* seem better. There **ननु** is rendered by ངེས་པར meaning "certainly," and **प्रवृत्ता** by རབ་པའུལས་ཤིང་।

མཐའ་དག་འགྲོ་བའི་སྨིག་པའི་རྒྱུན་པར་ཚོར་ཟེར་ཅན་[1] གཟུགས་ནུས་
པ[2]ལ་དོ་བྱ་མེད།།
དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་[3]ཀྱེ་མ་བདག་སྣང་ཉེས་བྱས་ངན་པས་[4]བཏྲེད་[5]ཅིང་རྣམ་
བསྟལ་ལྷན་པ་ཉིད།། ২ ।।
སྐལ་བ་ཞན་པ་བདག་སྣང་སྨད་པ་ཞིག་སྡེ་ཉིན་ཕྱེད་[6]འདིད་ཟེར་གྱིས་
ཀྱང་སྐྱབ་མ་སེམས[7]།།
གང་ཟ་ཅན་ལས་བྱང་བཟློག་ངོགས་ཆུས་དཀྲིགས་ཁ་བའི་དུམ་བུ་
འཐུ་གས་ཤིང་བཙེ་ལ་བ་དག་དུ་སྐོམ།།
རིན་ཆེན་སྒྲིང་གི་ལམ་སྣང་དང་ནི་མེར་བྱའི་ཕྱག་ཡངས་ཁང་པ་དག་
གི་ཤང་དུ་དབུལ།།
འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གཅིག་མ་ཁྱེད་མགོན་དུ་བྱས་ཀྱང་མགོན་མ་
མཆིས་སོ་བཅོམ་ལྡན་མ།། ৫ ।।

---

[1] *D* reads ཉི་མ for ཚོ་ཟེར་ཅན།

[2] *D* reads རྣམ་མཐུ།

[3] དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི evidently stands as a literary expression for तथापि; *D* has as a colloquial equivalent དེ་ལྟར་ན་ཡང་།

[4] ངན་པས stands for दुर्विदग्धं which is better rendered in *D* by མཁས་ངན་པ།

[5] *D* reads more literally རབ་ཏུ་གཙོད (प्रतपति)।

[6] दिवस is rendered in *C* by ཉིན་ཕྱེད signifying "mid-day" and in *D* by ཉི་མ meaning "the sun."

[7] अप्रणुन्न is rendered in *C* by མ་སེལ (not removed) and in *D* by རབ་ཏུ་མི་ཟལལ (not completely cleared).

Digitized by Google

ནུ་མའི་ཆུ་ལས་ལན་མང་དག་དུ་རྣམ་པར་ངུ་བའི་བུ་ལ་མ་ཡང་སྐྱོ་
ངར་འགྱུར།།
ཉེ་མ་སོ་སོར་དམ་པ་མ་ཡིན་དོན་གཉེར་རྣམས་ལ་རབ་བསྒྲལ་ཕ་
ཡང་ཁྲོ་བ་འཛིན།།
འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རེ་འདོད་[1]འབྲས་བུས་ཡངས་ལྷན་དཔག་བསམ་
ཤིང་ཆེན་འབྲི་ཤིང་མཆོག་ནི་ཁྱོད།།
མངོན་པར་དོན་གཉེར་དོན་[2]རྣམས་ཀུན་ལ་སྙོམ་གྱི་ནམ་ཡང་རྣ་བྱུང་
དེ་དག་ཅི་ཡང་མེད།། ৮ ।।

གང་ལ་[3]ཉེན་མོངས་ཆོག་ཏུས་མེ་འབར་ལུས་ཅན་[4]དེ་དང་དེ་ཡི་
སྐྱོལ་མ་ཉིད་ཅེས།།
བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས་དམ་བཅས་[5]སྡུག་བསྔལ་འོག་དུ་བྱིང་བ་བདག་
ལ་འབྲས་བུ་ལྷན་པར་མཛོད།།

[1] चैलोक्यवाञ्छा is rendered in *C* by འཇིག་རྟེན་གསུམ་ཕྱོ་རེ་འདོད་ but in *D* simply by འཇིག་རྟེན་གསུམ་འདོད་ ।

[2] अभ्यर्थितार्थान्। *C* reads མངོན་པར་དོན་གཉེར་དོན་རྣམས, but *D* simply : མངོན་པར་འདོད་དོན ।

[3] कांचित् is rendered in *D* by འགའ་ཞིང་ and in *C* by རེ་ཞིང་ ।

[4] योयः ।*C* གང་ལ, *D* more literally གང་དང་གང་ཞེས ।

[5] क्लेशौघवह्नि ज्वलिततनुः is rendered in *D* by སྡུག བསྔལ་མེས་གྱུས་ བསྲེགས ।

[6] प्रतिज्ञा = དམ་བཅས ། आत्मोपम' = བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས ।

Digitized by Google

སྒོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཤུགས་ནི་རྟུབ་ཅིང་ཟིལ་གནོན་
ལྟ་དག་ཇི་སྙེད་འཕེལ་གྱུར་པ།།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐེག་པར་སྐྱོན་ལས་བྱོས་སཙ་
རྣམས་ཀྱི་ བརྩེ་བའང་དེ་སྙེད་ཅིད།། ৬ ।।

དེ་ལྟར་བསྡོད་པའི་ཚིག་གི་ཟོལ་གྱིས་ཆོ་ཏའི་སྐུ་དག་གསང་འགྲེག་
སྒོགས་ངིང་ལག་བསྒྱིང་ལ།།
གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བདུང་སྐོསས་བྷ་བར་འོས་པ་མིན་ན་ཡུས་
གཅིག་ཁྲིད་ཀྱིས་ལྟ་ཡང་ཅི ।।
གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་མངོན་འདོད་འབྱོར་པ་ དོན་གཉེར་འདོད་པ་
ཁྱེད་ལས་ཐོབ་པ་རྣམས་མཐོང་བཞིན་ ।।

---

[1] प्रणिधिभूतविभवाम् is rendered in *D* by སྨོན་ལམ་གྱི་ མངའ་རིམས་པ ।

[2] For किं पुनः यावृग्भो त्वम् *C* reads ཁྱོད་ཅིས་ལྟ་ཡང་ཅི ། *D* reads ཁྱེད་འདས་ལྟ་ཤི་གྱོས་ཅི་འཚལ་ ।

[3] *C* reads འཕྱོར་པར ।

[4] The 3rd line in *D* runs thus :— ཁྱོད་ལས་གཞན་དག་ རིམས་ཅིས་ཅིས་མངོན་འདོད་འཕྱོར་པ་དོན་གཉེར་འདོད་པ་ཆེད་པ་མ་ཐུམས་ན ། The third line in the Sanskrit original is not quite clear. The Tibetan version in *C* may thus be retranslated into Sanskrit :— परेषाम् अभिमतविभवप्रार्थनाकामान् त्वत्तः प्रामान् पश्यन् ।

Digitized by Google

མི་དག་ལས་བྱང་[1]ནང་གི་གདུང་བ་ཆུན་ཆགས་བཟོད་བླགས་མེད་
བས[2]ཀིན་དུ་ཡང་ཡང་སྲེག[4]།། ৮ ।।

གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་སྟེགས་ཅན་ལགས་ན་ཁྱེད་ལ་གུས་པ་ཅན་པོ་འདི་ནི་ཅི་
ཕྱིར་འཕེལ།।

ཁྱེད་ཀྱིད་གཅིག་པུའི་[5]མཚན་གྱིས་[6]ཀྱང་ནི་ཐོས་དང་དྲན་པས་[7]
འཕྲལ་ལ་[8]སྟེག་པ་སེལ་བར་བྱེད།।

[1] *D* མི་དགཽི་ས་གཞི for अरतिमुखा।

[2] *D* སྡུག་རྩུབས་པས for असह्येन।

[3] For भूयस्तरम् *C* and *D* have ཤིན་ཏུ་ཡང་ཡང་।

[4] *D* བསྲེ for दह्ये।

[5] एका त्वमेव is rendered in *C* as ཁྱེད་ཅིད་ཀཽེག་པུ and in *D* as ཁྱོད་ཤཽེག་ཙོ་ནས।

[6] नाम्ना is rendered in *C* by མཚན་ཐོས། .

[7] श्रुत्या स्मृत्या च नाम्नापि is rendered in *C* as མཚན་ཐོས་ཐུང་ནི་ཧོས་དང་ཟན་པས [by (people) hearing and remembering (you) and by (your) name too], in *D* as མཚན་ཅིས་ཁྱམས་ཤེང་ཟན་པ་ཡིས་ཐུང་ [having proclaimed (your) name and also by remembering (it)]. The meaning of ཁྱམས (= to see, to hear, etc.) is not quite clear here. The reading in *E* is as follows :—མིང་ཤོས་པ་ཨམ་ཟན་པ་ཡིས [by the hearing and remembering of (your) name]. नाम्ना and नाम्नः both readings are possible.

[8] झटात् in *C*: འཕྲལ་ལ (immediately), and in *D*: ཚན་ཐེས (with urgency).

Digitized by Google

དེ་ལྟ་ཅི་ཡང་བདག་གི་བྱ་བའི་ཁུར་དག་དོར་བ་ཇི་ལྟར་ལག་ཁེར་
བདེན་གསུངས་མ[1] ॥
ཤད་པ་འཆི་བར་འགྱུར་ཡང་སྨན་པའི་སྐྱིང་རྡེ་རྒྱ་ཆེན་ཐག་པ་འཕོག་
པར་བགྱིད་དམ་ཅིང་ ॥ ८ ॥
སྒྱུ་དང་སེམས་སྐྱང་རྒྱལ[3] ཐྲག་དོག[4]་དང་སྐྱོན་ཐ་ཆད་རྣམས་ཀྱིས་དུས་
མཉམ་དམ་པར་ཡང[5] ॥
དུ་མ་དག་གི་ཐུན་མོང་ཆར་གྱུར[6]་ཆོག་ས་ཁང་རྡ་མོ[7] བཞིན་དུ་བསྐོར་
ངར་གྱུར་པས་ན ॥

---

[1] तथ्यकथ्ये is rendered in *D* correctly by བདེན་གསུང་མ but in *C* by ·····པ ।

[2] किं रोचधीति is rendered in *D* by ཅོང་པར་བཙུན་དམ་ཅི།

[3] माया སྒྱུ hypocrisy, मात्सर्य སེར་སྣ avarice, मान ང་རྒྱལ arrogance.

[4] ཐྲག་དོག signifies "envy." The corresponding Sanskrit word does not occur in the original Sanskrit śloka. In the original Sanskrit śloka there occurs the word प्रकृतिभिः which is omitted in *C* but used in *D* where it is rendered by ལུ་དོགས ।

[5] तुल्यकालं क्रमाच्च (simultaneously and successively) in *C*: རྒས་མཉམ་རིམ་པར་ཡང་ and in *D*: རེམ་དང་རྒས་ཀཱིན། ।

[6] अनेकसाधारणांशुः is rendered in *C* as: རྒ་མ་དག་གི་ཐུན་མོང་ཆར་ཐུར (being the common share or property of many) and in *D* as: ཆ་ཤས་རྒ་མཉེ་ཐུན་མོང་པ (the share common to many).

[7] मठकरभः in *C*: ཚོགས་ཁང་ཅ་མོ (a camel belonging to a meeting-house) and in *D*: ལྷོན་གནས་ཅ་མོ (a camel belonging to a guest-house).

Digitized by Google

ཁྱེད་ཀྱི་ཞབས་པདྨ་མཆོད་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མ་རྟེད་གང་དེའི་
དོན་དུ་ཁྱད་པར་ལས།།
ཐོང་ཞ་བསམ་ཡི་གེ་དམན་པར་ཆོག་འདི་བཀོད་དོ་བདག་གི་འདོད་
པ་དོན་མེད་མ་གྱུར་ཅིག།། ७ ।।

དུས་མཐའི་རླུང་རབ་འབྱུགས་པས་དཀྱིགས་པའི་ཆུ་ནི་གཡོ་ཞིང་
འགུལ་བའི་[1] རླུང་འཁོར་རལ་པ་ཅན[2]།།
རབ་འབྱུགས་ཀུན་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་[3]ཏ་རླབས་ངོས་བརྟན་སྐྱ་གྲགས་
གང་བགྱིངས་ཆེན་པོ་སྐྱེགས་པ་ལས།།
གྱ་ཆགཆུ་ཟ་སྙིང་རྗེ་དུ་བའི་ཚོ་ང་དང་ལྡན་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་
ཞན་གྱུར་པ[5]།།

---

[1] उद्भ्रान्त in *C*: རབ་འཁྲུགས་པས (being in great agitation or commotion) and more literally in *D*: ཤིན་འཆྱིགས་པས (whirled upward).

[2] लोल is rendered in *C*: འཁྱལ་བའི (wavering) and in *D*: མཁྱལ་པ (?).

[3] हेला is rendered in *D* as རོལ་པས (amusingly).

[4] संक्षोभोत्क्षिप्त in *C*: རབ་འཁྲུགས་ཀུན་ཏུ་བསྐྱོད་ཅིང་ (completely moved in great agitation) and in *D*: དཀྲུགས་པས་བཏེག་པ (lifted or run over by agitation).

[5] *D* reads: ང་བཅུ་ཚོ་ང་ཡཡོ་མེད་ཞན་པ་ཅམས།

Digitized by Google

ལྷ'མོ'ཁྲིད'ལ'བསྟོད'པ'རྣམས'ཀྱིས'འཕལ'ལ'ཆུ'གཅིར'འཀྲམ'དུ[1]
རང'དགའ'[2]ཐར'བར'འགྱུར[3]།། ১০ ।।

དུ'བ'འཆུ'བས'པ'སྨིན'འདྲ'ཁོང'ནས'རབ'ཏུང'ཨེ'སྐྱ'གསལ'
ཁྲིམ'ནང'དུ'རྣམ'པར'ཏྲུ[4]།།
འགྲོ'ཞིང'རབ'འབར'དྲག'པོའི'འབར'ཅིད'ཤུགས'དག'འཇུག'པའི'
ཁང'པར'མལ'སྟན'ལ'འཁོད'པ[5]།།
ཐལ'སྦྱར'ཅོད'བཟ'ལྷན'པས'ཁྱེད'ལ'བདུད'བྱས'ལྷབ'ཚིག'དག'དུ'
གསོལ'བ'འདེབས'པ'རྣམས[6]།།

[1] For ཁཾ *D* has ཁ'རེལ'འཁམ'རྟ།

[2] स्वच्छन्दं in *C*: རང'དགའ but in *D*: རང'དགའ'ཤེས'ཀྱིས (with self-delight, rejoicingly).

[3] For उत्तीर्यते *D* has ཁས'ལེན'པར'འཐྱར།

[4] अभ्रगर्भोद्भव is rendered in *D* as སྤྲིན'ནང'འཕྲོས'ཞིང' (proceeding from the inside of clouds), in *C* (proceeding from the cloud-like inside).

[5] गगनप्रच्छोत्सङ्गलिङ्गस्कुलिङ्ग is rendered in *D* as ནམ'མཁའ' ཐིམ'རྟ'འཕྱེ'པའི'མེ'སྐྱ'རྟན།

[6] वेग्रस विश्रान्त ग्रथ्याः in *D* is thus rendered ཐིམ'ན'མཐུ' རྟ'ཤལ'པ'ཆེམས།

[7] गद्गदोद्गीतयाच्ञाः is rendered in *D*: ཕྱིས'ཕྱིས'ཟས'ལེ'པ' པཁས'པས (having uttered the prayer in rather unintelligible tone).

Digitized by Google

གླྀག་རབ་འགྱུར་བའི་བཅོ་དགའ་རབ་འབར་ཆུ་འཇོམ་ཤུགས་ཀྱིས་
རྣད་ཅིག་ཏིད་ལ་[1]སྐྱིབ་པར་བྱེད།། ११ ।।

ཟུམ་པའི་ཆུ་ཀུས་[2]འགྲམ་[3]པ་གཉིས་ཀའི་ངོས་[4]ལ་བཏེགས་[5]པས་བྱང་
བ་[6]དག་གི་ཕྱིང་བ་ཅན།།
དཱུ་ཞེས་བྱ་བས་[7]གྲོས་པར་གྱུར་པའི་གླང་ཆེན་བློ་བོས་ཞེ་སྡང་མེ་སྐྱེར་
གཉིས་འཁྱུང་གི།།
སོ་རྩེ་རབ་ཏུ་མཛེ་བའི་ཁྲོགས་ལ་བླངས་པའི་ལུས་ཅན་དག་གིས་
ཁྱོད་རྗེས་བྲན་པ་ན།།
རྩེ་མོ་ཆེ་ལྷན་མགོ་རྩེའི་རྩྭ[8]་ལ་འདུག་ཅིང་རབ་ཏུ་དགའ་བས་འཆི་
བདག་ཏུ་རྩོག་བྱེད།། १२ ।।

---

[1] ཐགཽཅ in *D* སྣང་ཚིག་ལ།

[2] For अम्भःपूर्य्यमाण *D* reads: ཆུ་ཡིས་གང་བ།

[3] *C* reads ཨཐམ for ཨཐམ (ཁ ཅ) cheek.

[4] For कटक *C* reads: ངོས (side) and *D*: རྒྱབ་ཏུ (ring).

[5] *D* reads: བཅེག (hanging on) for आबध्नि? The reading in *C* is unintelligible.

[6] For कोलम्ब *C* and *D* read: བྱང་བ (a bee).

[7] For ह्रङ्कार *D* reads: དཔ་དཔེ་སྒྲ།

[8] རྩྭ་ཙེ here means (ग्रति) "rival."

[9] For कोटिकोट्ट *C* reads: རྩེ་དེ་སྐྱོང་, *D*: རྩེའི་ཁབ་ར (top-castle).

Digitized by Google

མདུང·རིངས·དྲག·པོ·བསྣུན·བསད·[1]མི·ཡི·མགོ·དང·གསལ·ཤིང·[2]དག·
གི·ཁྲི·ཤིང·དགའ·སྟོན·ཅན།།
ནགས·ཚལ·[3]སྟོང·བར·ཆོམ·རྐུན·ལ·ག·གཅོམ·རལ·གྲི·གཡོ·ཞིང·བརྡེག·[4]
པར·བཟས·པས·དྲེགས·ཆུས·པ[5]།།
ཁྲོ·གཉིར·དང·བཅས·སྨིན·ཁྲོག·ཟློར·མིག·གིས·བལྟས·མིག·ཅར·རྣམས·
ནི·ཁྲིད·མཚན·དཔལ·ཀྱི·གཞི[6]།།
གསལ·བར·འདྲི·བའི·གནས·[7]ལ·བསམ·པའེ·སྐུ·གྲུ·སྐྱེན·མེད·[8]རྣམས·
ཀྱིས·བྱན·དུ·སྐྱོལ·བར·བྱེད།། ২২ ।।

---

[1] For प्रहृत *D* reads བསད (slain) while *C* གསང (concealed). In *C* the word intended seems to be གསོད (slain).

[2] For शूल (གསལ་སིང a pointed stake), *C* reads: གསལ་ཤིང and *D*: གསལ་ཞིང ।

[3] For अटवी *C* reads ནགས་ཚལ and *D*: འཁོར both meaning "wilderness."

[4] For विजसत् *C* reads: བརྡེག (smiting), *D*: ཕུབ (turned upside down).

[5] For स्फीतदर्पान् *C*: རྡེགས་ཆུས་པ, *D*: རྡེགས་པ་གས་ཆེན (full of arrogance).

[6] For नाम धाम श्रियान्ते *C*: ཆོད་མཆོག་དཔལ་ལྡན་གཞི । *D*: ཆོད་མཆོག་དཔལ་གཞི (your name which is the abode of fortune).

[7] For स्फुटलिखितपदं *C* has: གསལ་བར་འདྲི་བའི་གནས while *D*: གསལ་བར་ཐེག་པ་ལགས་སང་པ (in clearly written stanzas).

[8] For अखिन्न *C* has: སྐྱོན་མེད (faultless) while *D* more correctly has: སྐྱོ་བ་མེད་ཅིང (being unwearied).

Digitized by Google

རབ་རྟོ་སྐེར་མོའི་རྩོ་ག་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་བསྟན་པས་གླང་ཆེན་མྱོས་པའི་
ཀློད་[1]འགེམས་ནས། ॥
ཁྲག་ཆང་རབ་ཏུ་ཟགས་པས་བཀྲས་པའི་རལ་པ་གསལ་པོ་འཇིགས་
རྩང་ཡངས་པྲག་པ་ཁེབས་ཤིང་[3]། ॥
ཁྲོས་ཏེ་ཆྱང་ནས[4]་སྐྱེང་དུ་མཚང་འདོད་[5]མཆེ་བ་རྟོག་པོ་གཅོགས་པའི་
ཁ་ཅན་རི་དགས་དབུ།
ཁྲོད་ལ་འོས་པའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་ཚོགས་དག་[6]བཀོད་པས་སྐག་སྟེ་
ལོག་ནས[7]་འབྱོ་བར་འགྱུར།། ৭৩ ।।

---

[1] For कुम्भ (head) *C* has ཀློད and *D* ཀྲད ।

[2] For प्रस्रोतस् (gushing out) *C* has: འཁེམས་ནས and *D*: བཀྲམས་ནས ।

[3] *C* omits ཤིང་ ।

[4] For आरात् *C* and *D* have: རྒྱང་ནས (from afar).

[5] For उपरि आपितुम्: *C* has: སྟེང་དུ་མཚོང་འདོད (desirous of pressing oneself upon) and *D* has: མགོ་ལ་འཛིན་འདོད (desirous of seizing on the head).

[6] For दिग्धार्थं वाचः *C* has: དོན་ལྡན་ཚིག་དག and *D*: དོན་ཚིག་མཁས་པ (significant and skilful speech).

[7] For आवृत्य *C* and *D* have: ཕྱིར་ནས (turning round, coming back).

Digitized by Google

གཀེངས་ཅན་རྣམ་འགྱུར་དུ་བ་འཇིལ་དང་སྐན་པའི་དབྱིབས་ཅན་[1]
གསལ་བར་ཕྱད་སྐུ་དག་གི་ཆོགས[2] ॥
བྱིད་པ་དང་ལྡན་ཁ་གདངས་ངེ་འཛིན་ཐག་པ་གཤིན་རྗེའི་[3]ཞགས་འདྲ་
རེ་ཞིད་གཡོ་བ་དག ॥
སྨིག་པ་ལས་བྱང་སྣང་ཡང་ཁྲིད་སྐྱེ་[4]བདག་ནི་ཁྲིད་ཀྱི་ཡོན་དན་
ངག་བ་ལྟུང་ལེན[5]པས ॥
ཕུང་པོ[6]སྒེང་བའི་རྒྱན་གྱིས་འབྱོར་པ[7]་བྱང་བ་སྐོས་པའི་སྒེང་བས་
དཀྲིས[8]ལྟར་འཛིན་པར་འགྱུར ॥ ৯ ॥

---

[1] For आकृति *C* has དཔྱིབས་ཅན (having the shape) and *D*: ཁབ་ཁས་ཅན ।

[2] For पूर *C* has རྩོགས (accumulation) and *D*: དཀང་བར (filled up).

[3] Gaping or wide-opened. *C* reads ཁངས ।

[4] For कौलाघ्न *C* and *D* have: ཁའེག་རྟེ (god of the dead).

[5] For त्वत्परात्मा *C* has: ཁྱོད་སྒྱེད་ (སྒྱེད་ ?)་བདག (self shut up in or devoted to you), *D* has: ཁྱོད་བར་ཁ་སྦྱར་ཕྱོད་པས (applying oneself to you).

[6] For तत्पर *C* and *D* have: སྦྱར་འོག (devoted).

[7] For कुवलय *C* and *D* have ཨུཏྤལ ।

[8] For विभूषां विभूतिं *C* has: རྒྱན་ཕྱིས་འཕྲོ་པ (wealth of ornament). *D* renders it thus: རྒྱན་ཕྱིས་མཛེས་པ (beautified by ornament).

[9] For वलय *C* has: དཀྲིས (wrapped), *D*: ཁ་དུག་ཅན (bracelet).

Digitized by Google

རྩེ་བོའི་སྐྱིན་མ་བསྐྱོད་པས་འཇིགས་པ་དག་གིས་ཆོད་ཅིང་འཕྱང་
བས་དྲངས་ལ་ཅོ་དོ་[1] གཟིངས།།
གསོལ་ཞིང་སྐུ་སྐྱོགས་བྱས་ཁོལ་[2]ཏུ་བས་ཀྱིས་རྐུབ་མོར་སྐུ་བྱེད་ཞགས་
པའི་མདུད་པ་དམ་པོས་བཅིངས[3]།།
བཀྲེས་སྐོམ་དག་གིས་ཁ་དང་མཉིན་སྐམས་གང་ཞིག་འཕགས་མ་
སྐྱེལ་མའི་ཞབས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ།།
དེ་ནི་བྱམས་པའི་གཉེན་གྱིས་སྤྲངས[4]ཀྱང་མཐའ་མེད་ཆུད་པ་དེ་དག་
འཕྲལ་དུ་[5]གོངྟ་བར་འགྱུར[6]།། ১৬ ।।

---

[1] For ཅོག C has རོ་དོ while D more correctly རོ་དེ (a tuft of hair on the head).

[2] For ཁེཊ C has: ཐན་ཚོལ (servant) and D: ཚོ་ཁེལ (servant in a room). སྐུ་སྐྱོགས = བཱཙཱཊ།

[3] For ཅཧཀཱུ C has བཏིངས and D ཞེར་བཏིང་ (bound).

[4] C reads སྤངས (praised), D སྤངས (abandoned or deserted).

[5] For ཟཊིཏི C and D have འཕྲལ་དུ (immediately).

[6] For ཙཛཏི D has: སྤོང་བར་འཚུར (abandons or dismisses).

Digitized by Google

སྐྱེ་མ་སྐྱལ་བའི་ལས་ཀྱི་རིམ་པས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་[དུ་མ]་དག་གི་
ཚར་བྱས་ཤིང་[1] ॥

ལོག་པའི་[2]གཟུགས་རྩོམ་རྗེས་སུ་འཚམ་པའི་མཚོན་ཆའི་འོད་ཟེར་
ཆོགས་ཀི་རབ་ཏུ་མི་བཟད་ལྡན[3] ॥

མི་རོ་ལས་བདོན་[4]ཀྱུ་མའི་ཕག་པའི་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱོང་བས་རྣམ་པར་སྤྲས་
པའི་སྲིན་པོ་རྣམས ॥

ཁྱིད་ཆུང་ལས་བཏུས་གསང་སྔགས་དྲན་པས་སྨིག་པ་ཐོགས་པའི་[5]
སྤུང་མ་གཞོན་མེད་[6]བྱེད་པར་འགྱུར ॥ ꣸ ॥

---

[1] The line is too short by two words. To complete the line we may put དུ་མ before དག for in *D* it is used as an equivalent for अनेक ।

[2] ལོག་པའི in *C* seems to have been used for मिथ्या (wrong, false, unreal) which is rendered in *D* by བདེན་པ་མ་ཡིན ।

[3] For किरणाड्म्बरोद्भासराशि *C* has: འོད་ཟེར་ཆོས་ནི་རབ་ཏུ་མི་བཟད་ལྡན and *D*: འོད་ཟེར་ཆོས་ཀྱིས་མི་བཟད་ཅིང (extremely intolerable or terrible by the excessive lustre or power).

[4] For प्रेतप्रोत *C* has: མི་རོ་གས་བཏོན and *D*: མི་རོ་བཙས་པའི (drawn out from a dead body).

[5] For ह्रत *C* has: ཐོགས་པའི (robbed, taken away) and *D*: བསལ (cleansed, removed).

[6] For अप्रधृष्या *C* has: ཕབ་པ་མེད་པ unconquerable).

Digitized by Google

གླང་ཆེན་སྒྲ་སྒྲོགས་[1] ཚར་སྤྲིན་[2]ལྟས་ཅན་མྱོས་བྱེད་[3] ཆུ་བོའི་རྒྱུན་དང་
ལྡན་པས་མྱུན་གཏིབས་ཤིང་ ||
མཆོག་ཆ་འོད་ཟེར་རྣམས་ནི་གློག་རབ་འབྱུ་ལྟར་རབ་གསལ་[4]མདའ་
ཡི་ཚར་འབབ་གཡུལ་ངོ་འགྲིད་པའི་ཚོ[5] ||
རྣམ་པར་སྣང་བའི་དགྲ་བོ་དཔུང་པའི་སྡོབས་ནི་རབ་མཆོག་ལྡན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བཀག་གྱང་པ ||
ཁྱོད་ཀྱིས་དགྲ་བོ་གསོད་པའི་[6]དཔའ་བོ་གཅིག་གིས་འཕྲལ་དུ་དགྲ
ཡི་ས་གཞི་ཕྱེ་མར་རྟོག[7] || ২৮ ||

---

[1] For गर्जत् *C* has: གྲང་ཆེན་སྒྲ་སྒྲོགས (roaring like an elephant or a great bull), and *D*: ཆམ་ཆེམ་སྒྲ་སྒྲོགས (shouting out the sound of *Cham-chem*, i.e., roaring like a thunder).

[2] For जीमूत *C* and *D* have: ཆར་སྤྲིན (a rain-threatening cloud).

[3] For मद *C* has: མྱོས་ཉེད and *D*: མྱོས ।

[4] For विद्युद्द्योतायमान *C* has: གློག་རབ་འཇུ་ལྟར་རབ་ཤས་ཆེ (very bright like the flashing of lightning), *D*: གློག་ལྟར་འཇུ་བའི (moving quickly like lightning).

[5] Two syllables excessive in line 2.

[6] For त्वद्दत्तोत्साहपुष्टिः *C* has: ཁྱོད་ཀྱིས་དགྲ་བོ་ཤས་ཆེ་བའི (one who has his enemies slain by thee), while *D* more correctly: ཁྱོད་ཀྱི་གློ་བུ་ཤས་ཆེ་བཏབ (one having received encouragement and nourishment from thee).

[7] For पिनष्टि *C* has: ལྟེ་མར་རྟོག (smashes to dust), and *D*: ལྟེ་མར་གློག་པར་ཉེར་ཚིང་ · · · · · འཕག་པར་ཉེད (smashes the earth making it flash like...).

Digitized by Google

སྟོག་སྦྱོད་དག་གིས་རྟེས་འབྲེལ་[1]པོལ་མིག་ཚབས་ཅན་དག་[2]ལས་རྣག་
ཁྲག་རྒྱལ་པར་འཛེག་ཅིང་ ||
ཀ་ལྷགས་རྒྱགས་པ་[3]ལ་ཆགས་རྣ་སྐྲིའི་བྱ་གར་འགྱལ་བའི་སྟོག་
ཆགས་ཀྱིས་ཟོས་ལྷས་རྡད་རྣམས་ ||
ཁྱོད་ཞབས་ཉེ་བར་བཏེན་པའི་[4]སྨན་[5]མཆོག་རི་ལྟ་གོམས་པར་བྱེད་ལ་
གུས་ཤིང་ཆགས་པ་ཡིས[6] ||
སར་ལེ་སྦྲམ་[7]དང་མཚུངས་པའི་[8]ལྷས་དང་པདྨ་དཀར་པོ་[9]ལྟར་ཡངས་
མིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར || ๑๑ ||

---

[1] For अनुबन्ध *C* has: རྗེས་འཇེག (after-joint or subsequent connection), and *D*: རྒྱུན་ཆགས (coming forth in stream).

[2] For उद्वतगद *C* has: པོལ་མིག་ཆེ་བས་རུན་དག (great or dangerous ulcer), and *D*: པོལ་མིག་ཆེ་བས་ཆེན་དག །

[3] For विच *C* and *D* have: ཐུགས་པ (putrified).

[4] For उपसेवा *C* has: ཉེ་བར་བརྟེན་པ (entirely relying on), and *D*: བསྟེན་པ (propitiating).

[5] For अगद *C* and *D*: སྨན (medicine).

[6] For भक्तिप्रवणा *C* has: རྩས་ཤིང་ཆགས་པ་ཡིས (clinging to with devotion) and *D*: བསྟེན་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡིས (greatly rejoicing in with veneration).

[7] For जातरूप *C* and *D* have: ས་ལེ་སྦྲམ (fine gold).

[8] For प्रतिनिधि *C* has: མཚུངས་པ (similar), *D* has: འདྲ་བའི (like or similar).

[9] For पुण्डरीक *C* and *D* have: པདྨ་དཀར་པོ (white lotus).

Digitized by Google

གང་གི་རྣ་བའི་སྐོད་ན་བླ་མ་[1] རྣམས་ཀྱིས་གནང་བའི་མན་ངག་སྐྱོང་མོ་
མི་གཔས་ཤིང་[3] ॥
བློས་པའི་ཆོར་དང་བལ་བས་[4] མཁས་པའི་ཚོགས་རྣམས་དག་དུ་
ལྷགས་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་[5]གང་[6] ॥
དེ་ཡང་ཁྱིད་ལ་གུས་པའི་ནུས་པས་རྒྱུན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཛོས་
བྱེད་འབྱོར་པར་བཅས་པ་ཡི ॥
ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་ནས་མི་བདག་འདུན་སར་[7] ཚོལ་བའི་[8] སེང་ཏྲིའི་
ཁྲི་དག་འཕྲོག་པར་བྱེད ॥ ২০ ॥

---

[1] For ཀྱིས C and D have: ཐུ་མ ।

[2] For आम्नायभैक्ष्यं C has: མན་ངག་སྐོད་མོ (alms of oral instructions). D has: མན་ངག་སྐང་མོ (སྐང་ ? Is it for སྐང་ ?).

[3] For विख्यान्तं C has: ཁས་པ་ཤིང (existing permanently or adhering to) and D ཕྱུང་ཞིང (falling into).

[4] For विरहात् C and D have ཐལ་བས (having been bereft of).

[5] For अभ्युपैति C and D have: ཁས་ལེན (‘anticipates with the mouth’; assumes).

[6] यस्य in the original is a wrong reading for यच्च which is rendered in C and D as གང་ ।

[7] For नृपसभे C has: མི་པདམ་འདུན་ས། (in a royal assembly). D wrongly writes མདུན for འདུན ।

[8] For वादि C and D have: རྩོལ་པ (disputant).

Digitized by Google

ষ-ৰাৰ্ত্তি-ৰ্মথ-ম্ভৰ-হ্ৰুথ-ঘ্যী-থ্যুষ-বম্ক্লৈষ-[1]ষ্ক্লৈং-ৎইষ-[2]হষ-হথ-[3]থৰ্ণথা-
দ্বা-ৰি-ক্লৰ-ব-হ-ৰ্মইঁৰ।।
ঐৰা-ৰী-ক্তঁ-দ্বা-হব-ৰাক্তৈং-[4]ৰাৰ্ত্তৰ-ঘ্যী-ৰ্ম্মৈং-ঞ্জৈহ-ৰ্মহ্ৰ-হ্ৰ-ঘ্যী-ৰ্মৈহ-
ৱষ-ৰি-হঁৰ্ত্ত-ৰাক্তৈহ-ব[5]।।
ঞ্জৈং-বক্লৈষ-বঘ্যিং-থ-[6]বক্লৈৰ-ব্যষ-ৰ-ক্তুহ-মক্তৈ-ৰাষ-ব্যুহ-বৰি-ঙ-
থব-ৎৱঙ্কুম-[7]ঘ্যিষ-হব-ম্ৰইষ-ঐঁহ।।
ক্লৈষ-ব্যষ-ৰ্মৈহ-বৰি-ৰাক্তিষ-ৎঘুহ-ষৈষ-ৰাহ্মষষ-ৰাহ্রুৰাষ-ৰাক্তিৰা-
ঘ্যৈৰ-হ্র-বহৈৰা-ব্যবি-[8]ষ-ৰাৰ্ত্তি-ৎইষ-ব্যহ-ৎঘ্রুহ।। ২৭ ।।

---

[1] For धूम्रः स्फुटित *C* has: থ্যুষ-বম্ক্লৈষ (?), *D*: থ্যুষ-ক্লৈষ (?)।

[2] For कटितटी *C* has: ষ্ক্লৈং-ৎইষ, and *D*: ষৈহ-ৎইষ (edge of the waist).

[3] For कर्पट *C* and *D* have হষ-হথ (torn cloth).

[4] For प्रपिंषन् *C* and *D* have: হষ-ৰাক্তৈহ (completely cutting off).

[5] For कर्परे तर्पणार्थी *C* has: ক্তৈ-ৰ্মইহ-ৱষ-ৰী-হঁৰ্ত্ত-ৰাৰ্ত্তৰ্ত্তহ-ঘ, *D* has: ৰ্ম-ক্তৰ-হ্রুষ-ম্যুহ-ৱষ-হৰ-ষ্ক্লৈৎ-ঘ।

[6] For आराध्य *C* has ঘক্লৈষ-ঘক্তৈহ-থ and *D*: ঘক্লৈষ।

[7] For स्फोर *C* has: ঘহ্রুষ (?) and *D*: থহ্রুষ।

[8] For उद्धृत *C* and *D* have: ক্তৈৰ-হ্রু-ঘৰ্ত্তৰা-ঘ (lifted up).

Digitized by Google

གཨོག[1] དང་ལས་མཐའ་ བཟོ་དང་དབང་པོ་གསོ་བའི་[2]ཐབས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་དྲག་གིས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་ ||
སྐྱེ་བ་སྡུ་མར་རབ་བསྒྲུབས་[3]བསོད་ནམས་བསགས་པའི་དགེ་འབྲས་
ཤེར་ཉི་ཐོག་པར་མ་གྱུར་པའི ||
ཤེར་མེད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་བཀྲེན་པའི་ཡུམ་གྱུར་ཐོངས་ལས་འདས་
བར་མཛད་པ་[4]ཁྱོད་ལས་དོན་ ||
དོན་དུ་གཉེར་ན་[5]སྣང་མང་[6]གསེར་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་གཏེར་དགུ་ལས
འཕྲོག་པ་[7]ཐོག་པར་འགྱུར || ২২ ||

---

[1] For सेवा *C* has: གཡོག (service), *D* has: ཞབས་འཇིང་ (following as a servant).

[2] For कर्म्मान्त *C* has: ལས་མཐའ (end of work) but *D* has: ལོ་ཚོང་ (husbandry or agriculture).

[3] For प्रह्लाद विनिमय *C* has: དབང་པོ་ཤར་པ (gladdening the senses), and *D*: སྤྱོད་པ་རྣམས་སྤོང་པ (practising and abandoning).

[4] For उपात्त *C* has: རབ་བསྒྲུབས (completely achieved) and *D*: ཞེར་ཐུབས (got .

[5] For दैवातिक्रामणीं *C* has: ཡོངས་ལས་འདའ་བར་མཛད་པ (causing poverty to be passed over), and *D*: འཕྲུ་ལས་འདའ་བར་མཛད་ (causing censure to be passed over).

[6] For अभ्यर्थ्य *C* has: དོན་དུ་ཁ་ཤེར་ན, and *D*: ཤར་ལོག་པ་ བཏབ་པས ।

[7] For भूयः *C* has: སྐར་ཡང (again), *D*: ཕྱི་ནས (from behind).

[8] For निर्वान्ति *C* has: འཐོན་པ (proceeding from) and *D*: འཐུང་བ (coming out).

Digitized by Google

འཆོ་བ་ཚད་ལས་[1]ངོ་ཚ་བྱུར་ཅིང་གོས་ཟད་ཆུང་མ་དག་གིས་རབ་
དུ་སྦྱོང་པར་བྱེད ।।
བདག་ཉིད་གསོ་ཕྱིར་[3]རང་གི་སྐྱེ་བོ་བྱ་དང་གྲོགས་པོ་གཉེན་གྱིས་
རིང་དུ་[4]སྤངས་པ་ཡིས ।।
ཁྱིད་ལ་རང་གི་སྤུགས་བསྐལ་ཞུགས་པས་[6]རང་གི་ཁྱིམ་ཐབ་བྱད་མེད་
གདུ་བུའི་སིལ་སིལ་སྐྲས ।।
གཉིད་ལོག་སད་པར་འགྱུར་ཞིང་དུ་རྨི་གཅེར་མོས་མཚམས་བསྐོས་[7]
ཁང་ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱེད ।। ২২ ।।

---

[1] *D* reads ཚད་པས, *C* ཚད་ལས ।

[2] For भर्त्सनाः *C* has: རབ་ཏུ་སྦྱོང་པར་ཟད (completely purified or reproached), *D* has: སྦྱོ་བར་ཟད་རྟེད (Is སྦྱོ for སྦྱོ ?) = being scolded.

[3] For आत्मन्भरित्वात् *C* has: བདག་ཉིད་ཁོ་ནའོ་ཕྱིར (owing to nourishing one's self alone) and *D* simply: ཁོ་བར་ཟད་ཕྱིར ।

[4] सुहृत् and बन्धु are respectively rendered by གྲོགས་པོ (a companion, fellow-labourer or friend) and ཤཉིཾ (kinsman). Compare बन्धवः पिण्डमाढतः ।

[5] For दूरात् *C* has: རིང་དུ and *D*: རྒྱང་རིང ।

[6] *C* reads ཞུས་པས, *D* ཞུགས་པས ।

[7] For उत्खात *C* has: བསྐོས (?), and *D*: བཀོལ (dug out).

Digitized by Google

འཁོར་ལོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྤྱིན་[1]བྱད་མེད་མཚན་བརྒྱ་[2]འོད་
གཟེར་གཡོ་ཞིང་ཆེ་བ་[3]དང་།།
བློང་ཆེན་གཅོ་བོ་མཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་དཔལ་གྱུར་སྤྱི་སངས་[4]རྒྱ་བྱའི་
མགྲིན་ལྟར་འཚོར།།
ཤེར་བྱ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟར་གསལ་[5]དེ་མེད་ཡོན་དཀར་མཛེད་འཛིན་
མཛོད་ཁྲིགས་དང་[6]།།

---

[1] For दिक्चक्रचुम्बि *C* has: ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱིར (kissing the points of the horizon), *D*: ཕྱོགས་རྫོགས་ཐུག་པའི (filling the quarters or points of the horizon).

[2] For लक्षणालंकृता *C* and *D* have: མཚོན་བཟང (adorned with auspicious marks or characteristics).

[3] For स्फुरद्रुचिकिरणा *C* has: འོད་ཟེར་ཤིན་ཆེ་བ (emitting great restless ray of light), *D*: འོག་པག་ཆེན་པོ་ཤེ (འོག་པག ?)।

[4] For श्यामरोमा *C* has: སྤུ་ར་སྔོ་སངས (having hair of blue colour), and *D*: སྤུ་རེ་ར་དོག་སྔོ་བསངས।

[5] The 3rd line is too short by two syllables. The length of the line may be made up by putting འོད་ཟན for ཤིན and adding ལྟན after དཀའ।

[6] For भास्वद्भास्वन्मयूखः *C* has: ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟར་ཤིན (bright like the ray of light of the sun), and *D*: ཉི་ལྟར་མདངས་ལྡན་འོད་ཟན (bright and luminous like the sun).

Digitized by Google

དམག་དཔོན་[1]དཔལ་སྡེ་ལྡན་[2]པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཁྲོད་ཀྱི་
བཀའ་དྲིན་ཆ་ཤས་ཐུབ་པས་ཟག་མེད་ཀྱང་།། ২৩ ।।

ཚེའ་དན་ཆུ་ཡིས་དྲིན་ཞིམ་རོར་བྱའི་རྟོ་ལ་མཛེས་མས་དུས་བཏབ་[3]རྩེ་
དགའ་ལ་ཆགས་པས།।
སྐྱ་གུ་མ་[4]ཡི་བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱད་[5]མཐོན་དུ་བྱ་བ་མངོན་པར་གསར་བ་[6]
རབ་བསྒྲུབས་ཤིང་[7]།।

---

[1] For सेनानीः has: དམག་དཔོན (general) and D: ཐྲོག་པོ (minister or officer).

[2] For वीरसैन्यः C has: དཔལ་རྟེ་ལྡན (having fortunate or glorious soldiers), and D: རྟུལ་ཞོད་དམག་ལྡན (having brave soldiers).

[3] For सङ्गेत C has: དུས་ཐབས, D: དུས་ཉེས (bond of time).

[4] For कान्ता C has: སྐུ་ཆ་མ (or སྐུ་ཆ་མ=a handsome woman); D: སྐུ་ཆ་མ (?).

[5] For तथोपचार C has: བདེ་བཤེགེར་སྤྱད and D: བདེ་བའི་ཞེར་སྤྱང་ (cheerful practice or sincere entertainment).

[6] For अभिनव C has: མཇོན་པར་ཤས་ཆ་བ and D has more correctly: ཤས་ར (new). ཤས་ཆ in C may be a mistake for ཤས་ར।

[7] In C there is no Tibetan equivalent for क्रीडानुराग which is rendered in D by: རོལ་རྩེལ་ཐུ་ཆས་པས (pursuit after or attachment for amusement).

Digitized by Google

རལ་གྲི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྟོང་སྟོམ་མཐོ་དྲུང་པ་གཏུན་ཤིང་དང་འདྲ་
དྲུང་རྒྱུད་[1]རོལ་པ་ཅན་ ॥
ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་གྲུབ་[2]རིག་འཛིན་དབང་པོ་མ་ལ་ཡ་ཨི་རེ་ཏོག་ཚལ་དུ་[4]
རང་དགར་འགྲོ་[5] ॥ ২৮ ॥
ནུ་མའི་ཐོན་འཁོར་[6]དོ་ཤལ་གྱིས་བརྒྱན་[7]མིག་དཀྱུས་རིང་པོ་[8]རྣ་བའི་
ཨུཏྤ་ལ་ཨ་འགྲན་ཅིང་ ॥

---

[1] For पारिहार्य्य *C* and *D* have: དཔྱང་རྒྱན (an ornament for the arm).

[2] For प्रोल्लसत् *C* has: རོལ་པ་ཅན (causing to appear), and *D*: ཤར་པ་ཡི (moving).

[3] རིགས་དྲུག (six sciences) in *C* is probably a mistake for རིགས་སྒྲུབ (made perfect by sciences, corresponding to the original विद्याजम्भसिद्धिः)। *D* has more correctly: རིག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་པས (having attained perfection in sciences).

[4] For मधुवनं *C* has: མེ་དོག་ཚོལ་དུ and *D*: མེ་དོག་སྒྲེད་མོས་ཚོལ་དུ (park of flowers).

[5] For याति *C* has: རང་དགར་འགྲོ (goes at pleasure), and *D*: རང་དགར་སྐྱར་རྟེ ···· འགྲོ (being transformed at pleasure ..goes).

[6] For अन्त (intermediate space) *D* reads: ཕན་གོང་ (beautiful gap, ཕན for ཐེག་) ; and *C* ཐེག་འཁོར (beautiful circle).

[7] For आक्रान्त *C* has: བརྒྱན (adorned), and *D*: མནན (pressed hard).

[8] For आयत both *C* and *D* have: དགུས་རིང་པོ (long).

Digitized by Google

ལྷ་མོ་ཨིད་འོང་ མ་རྟོ་ར་བ་དང་ལྡན་ཟེ་འབྲུགསར་པའི་དྲིས་ཀྱིས་
བྱང་བ་ཅན།།

དྲིལ་ཆུང་[1] སྐྱ་ཡིས་རྗེས་འབྲེལ་[2]རབ་ཏུ་གསལ་བར་[3]ཀང་གདུབ་[4]
ཨིད་འོང་སྐྱ་སྐྱེན་སྐྲོགས་པར་ཅིད།།

འདོད་པས་ཀྱིས་དགའ་གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་གྱས་དང་བཅས་པར་ཉིད་
མགོན་ལྡན་པ་དོན་ཏུ་གཉེར[5]།། ২৬ ।।

རྗོང་བུའི་ནང་ལོགས་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲས་གསེར་གྱི་པདྨ་ལྡན་ཟེ་འབྲུ
རྡོ་རྗེ་སྒྲུབ་པ་ཅན།།

---

[1] For देवकन्याः *D* has: ལྷ་ཡི་བུ་མོ།

[2] For उदार *C* has: ཡོད་འོང་ (pleasing) and *D*: བརྒྱངས་པས (stretched or extended).

[3] For काञ्ची *C* has: རྡིལ་ཆུང་ (small bells) and *D*: དོག་པཉ (girdle).

[4] For अनुबन्ध *C* has: རྗེ་འཐིལ (close connection) and *D*: རྒྱུན (the flow or stream).

[5] For उद्भतत्र *C* has: རབ་ཏུ་གསལ་བར (very conspicuous or distinctly audible), and *D*: མིན་ཏུ་དཔངས (very high).

[6] For चरण *C* has: སངས་རྒྱས (?) but *D* more correctly: སངས་རྒྱས (foot-ring).

[7] For प्रार्थयन्ते *C* has: དོན་དུ་གཤེར, and *D*: གསོལ་བ་འདེབས (make a request).

Digitized by Google

ཡོངས་འདུའི་ལྷུན་པ་ལས་འཕྲོ་དྲི་བཟངས་དང་ལྡན་མེ་དོག་རྣལ་གྱི་
ཤིང་ཏེ་མཐོང་བྱེས་དེ། ॥
པི་ཝང་གྲིང་བུ་སྒྲོགས་མཁས་ལྷ་ཡི་གྲོང་གི་དགའ་མ[4] རྣམས་ཀྱིས་
སྐྱེན་བར་རབ་བསྒྲགས་པའི། ॥
དགའ་བའི་སྐྱེད་ཚལ་བགྲོད་པ[5]ཁྱོད་ལ་མཆོད་པ་བགྱིད་པས་ཡུན་
རིངས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར། ॥ ২৮ ॥

---

[1] The second line of verse 27 in *C* may be translated thus :—

Spreading aloft a canopy of pollens of the fully blown flowers that possess a good smell coming from the paradise. བཟངས = བཟང་ ।

In *D* the line runs thus :— ཡོངས་འདུའེ་ལྷུན་མེད་སྐྱེ ཞིང་མེ་དོག་ཅེ་འབྱུ་རྡི་ཞམ་རྟུལ་ཐྲི་སྐྱ་རེ་མཛེར་ཐེས་ཏེ ། (spreading aloft a canopy of pollens of sweet-smelling anthers of the fully blown flowers grown on the celestial tree). *D* seems therefore to have adopted the reading :— चन्मञ्जत्पारिजातद्रुममधुरमधुद्भूतधलीवितानाम् ।

[2] For वीणा *C* and *D*: པི་ཝང་ (guitar). For वेणु *C* and *D*: རྒྱང་གྲུ (flute).

[3] For प्रवीण *C* has: སྒྲོགས་མཁས and *D*: སྒྲོགས་པ་མཁས་པས ।

[4] For रमणी *C* has: དགའ་མ (she who delightens, *i.e.*, a woman); *D* has: རངས་གཞིད (she who makes one to rejoice).

[5] यान = གཤེད་པ (walk).

Digitized by Google

ঋং-গী-ট্রুন্-ঘ-[1]ঢ্লুং-ঝ-গক্ষ্-ঘবি-বষৈং-ঋঅষ-অঘ্ণ-নি-হব-ব্বহ-
ঔংহষ-ষ্ণু-ষ্ট্লিঅ্-ঘ-[2]ঔষ॥
গ-ব্রুহ-জৈ-ঝ-ঐ-ঐ-ঐ্ণ-ঘ-[3]জহ-গ-হু-দ্হ-ঋ-ঝ-দ-[4]ষ্ট্রুবি-ট্রি-ষ্লেঅ্-ঙ্ক॥
ব্দৈং-ঘবি-ট্রিগষ-ঘষ-হব-ব্বহ-ব্রুহ-ম্বৈদ্-ঋ-অবি-ষ্ণ্লিবষ-ষ্ণু-ব্র-
ঝঁবষ-[5]ব্দ্রিঅ-গ্রুষ-দ্ঝ-ব্বহ-ঘ[6]॥
ষ্ণ্লঅ্-অিঅ্-[7]ঙ্ক-ঔষ-ৱৈহ-ম-দহ-ষ্লেঅ্-[8]ঙ্ক-ক্ষ্ট-অইঁষ-ম-দগ-[9]হহ-ষ্লেঅ্-
উগ-ক্ষ্ট-বহ-ব্বহ্ণহ॥ ২৮ ॥

---

[1] For অন্তঃকরণ *C* has: ঋহ-ঘ-ট্রুহ-ঘ (*lit.* an inner doer or instrument, the internal sense-organ); *D*: ঐঅষ-ষ্ট্রুহ (mind).

[2] For পরিণত *C* has: ঔহষ-ষ্ণু-ষ্ট্লিঅ্-ঘ (completely ripened).

[3] For ত্বক্ *C* has: শ্রুঅ্-ঘ (bark), and *D*: ঐঅ্-ঙ্ক (cinnamon).

[4] For নহদ *C* has: অ-থ-হ and *D*: ষ্ণুহ-ষ্ণুঁষ (a pretty aromatic composite growing on the higher alps).

[5] For বীচি *C* has: হ-ঙ্কষষ (wave), and *D*: হ-গ্রৌহ wave.

[6] For বিশ্রান্ত *C* has: ঋঅষ-হথ-ঔষষ-ঘ (slowly flowing and taking rest); and *D* simply: হথ-ঔষষ।

[7] For মন্দাকিনী *C* has: ষ্ণ্লঅ্-অিঅ and *D*: ঋহ-শ্রু।

[8] For অমন্দচ্ছট *C* has: ৱৈহ-ম-হহ-ষ্ণ্লঅ (without ray of light).

[9] For সুন্দরীভিঃ *C* and *D* have: মইঁষ-ম-হঋ (beautiful female ones).

Digitized by Google

ཚིག་མདའི་གཙོ་བོ་[1] དུལ་བའི་ཁྲུང་གྱིས་ཅོད་པན་དུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བཀའ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཤིང་ ||
མཁྲི་རིས་སྟེང་དུ་ལྷ་ཡི་གླང་ཆེན་ཁྲོལ་ཁྲོལ་རྒྱན་གྱིས་སྐུད་པའི་ལུས་
ཅན་ལ་ཞོན་ཏོ ||
སྐུ་ལོང་རབ་རྒྱས་[3]ལུས་ཅན་བདེ་སོགས་[4]ལག་པའི་ཐག་པ་ཁྲོགས་[5]
ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་བསྐྱེལ་བྱུང་པ ||
ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱན་རས་ཕོག་པས་དག་བྱས་ལག་པ་རྡོ་རྗེ་ལྡན་པས་[6]ལྷ་ཡི་
སར་སྐྱོང་བྱེད ||[2] ২৩ ||

---

[1] For गीर्वाणग्रामणी *C* has: ཚིག་མདའི་གཙོ་བོ (chief of those whose arrows are words); and *D*: ལྷ་ (chief of gods).

[2] For ऋक्षोद्भूषणोद्भासितार्क्षेऽधिरूढः *C* has: ཁྲོལ་ཁྲོལ་རྒྱན་སྐྱེད་པའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞོན་ཏེ, riding on (the celestial elephant) having a body decorated by ornaments making *khrol khrol* (ringing sounds).

[3] For उद्दाम रोमाञ्च *C* has: སྐུ་ལོང་རབ་རྒྱས (hair standing fully erect); *D*: སྐུ་ཤས་ཆེར་ལངས་པའི (hair standing erect in an exceeding measure).

[4] For ग्रह्या *C* and *D*: བདེ་སོགས (?).

[5] For दोला *C* has: ཁྲོགས།

[6] For हीरभिन्नग्रकोष्ठः *C* has: ལག་པ་རྡོ་རྗེ་སྐྱེ་པས (arm adorned with diamonds or precious stones) and *D*: ཆར་པ་རྡོ་རྗེ་དང་འབྲེལ (Is ཆར་པ for རྒྱན་པ?) arm having diamonds hanging on or decorated with it.

Digitized by Google

གཐུགས་གྲི་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་མཉན་[1] བཞུགས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་
ཉམ་མཁའི་དཔལ་འབྱོར་བླ་བྱེ་ཅན[2] ॥
ཉི་མ་འཆར་ཀ་[3]བྱེ་བ་ལྟ་བུར་རབ་གསལ་[4]འོད་ཟེར་རྒྱས་པས་[5]འཇིག་
རྟེན་གསུམ་འགེངས་ཤིང་ ॥
བརྟན་པར་[6]གཤམས་བཀྲུང་[7]ཞབས་གཅིག་གིས་མཉན་[8]ཁྲུང་[9]གྱིས་
ཚངས་དབང་དྲག་པོ་ཁྱབ་འཇུག་རྣམས་དུད་པའི་[10] ॥

---

[1] *C* has: མཉན (pressed) and *D*: གང་ན (filled).

[2] *D* has: ཨོད་མཁའ་ལྡེབ་ཐུ་རེ་རུ།

[3] For ཀ་ཁ *C* has: འཆར་ཀ and *D*: ཤར་ཀ (rising).

[4] For ཤོབ་ཏ् *C* has: རབ་ཤས་ལ and *D*: ཆེས་ཤས་ལ (shining very much).

[5] For ཕཊ་ཏར *C* has: ཐུས་པ (very bright).

[6] For ཐྲོཌ *C* has: བརྟན་པར and *D*: ཆེན་པོ (great).

[7] For ཨཱལཱིཌ *C* and *D* have: རྐང་གཡས་བཐུང་ (right leg stretched forth).

[8] For ཀྲམ *C* has: མཉན (pressure), and *D*: གོམ་སྟབས (the peculiar manner of stepping).

[9] For ཁར *C* has: ཁྲུང (burden) and *D*: བརྡིད (for བྲིད ? weight or heaviness).

[10] For विषमत् *C* has: དུད་པའི and *D*: འདུད་པ།

Digitized by Google

ཁྱེད་སྐུ་བསྒོམས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་བདེ་རྣམས་ཀྱིས་[1]སྤྱིད་པའི་འཇིགས་པ
གཅོད་[2]པའི་སྨོན་དུ་འགྱུར།། ३० ।।

ཁྲོ་བ་དང་བཅས་མཚོན་ཆའི་[3]འོད་ཟེར་རབ་འབར་[4]ཕྱག་དབྱུག་ཆ་[5]
ཡིས་ཤམ་མཁའི་ཁོངས་དག་ཁྱབ།།

གདུ་བུའི་གདེངས་ཅན་[6]དག་གི་[7]གདེངས་ཀ་མི་ཟད་[8]མི་འཕྲོགས
སྤྱོད་ལྡན་སྡང་རྣམས་སྐག་མཛད་བཞད་[9]།।

---

[1] *D* has: ཐྱི།

[2] *D* adds སྡུག་ཅེ before གཅོད་ ।

[3] For ཐཧཏཡ *C* has: བཚོན་ཆ (for མཚོན་ཆ ? weapon), and *D*: ཕྱག་ཆ (implement).

[4] For ཤཏཛྭཱ *C* has: རབ་འབར (fully blazing), and *D*: འབེལ་བ (connected with).

[5] For दोर्दण्ड खण्ड *C* has: ཕྱག་དབྱུག་ཆ (hand which appears like a piece of stick or club), and *D* simply: ཕྱག་ཚོགས (an assemblage of hands).

[6] For फणी *C* has: གདེངས་རྟན (possessing hood), and *D*: སྦྲུལ (serpent).

[7] *C* reads: ཤིས ।

[8] For दारुण *C* reads མི་ཟད and *D* more correctly: མི་བཟད་པ (intolerable).

[9] For हास *C* has: བཞད and *D*: གད་མེ (laughter).

Digitized by Google

ཅང་དྲིལ་དྲག་པོ་ཚ་བས་ཆེར་[1]བརྡུངས་པའི་[2]ཚོ་ན་རོ་ལངས་རྣམས་ནི་
དྲག་པོར་ཕེག་རྡོག་[3]ཅིང་ ||
བག་མེད་[4]རྒྱགས་པས་ཅ་ཅོ་ཆེན་པོ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པའི་དྲག་མོད་
ལ་ལ་དག་གིས་མཐོང་[5] || ২৭ ||
ལ་ལས་བསྐྱེ་རེ་ལས་བྱུང་[6]ནམ་མཁའི་ཁྱོན་གནས་ས་དང་ས་འོག་
དག་ན་གནས ||

---

[1] For ভত্ত্রামর *C* has: རྡ་པོ་རྩི་བས་ཆེར (very violent), and *D* simply: རྡ་པོ།

[2] For আস্ফাল *C* has: བརྡུངས་པ (beating), and *D*: བརྡུངས་པས་ཚང་བསྐྱེད (production of vapour by beating).

[3] For তাল *C* has: ཕེག་རྡོག (a musical instrument ?), and *D*: ཅལ་མོའི་སྒྲ་ཆེན (great sound produced by the palms of the hands).

[4] For প্রমদ (=প্রমাদ) *C* has: བག་མེད (careless), and *D*: བསྒྱིངས་རྩིང་ (yawning, gaping).

[5] For পশ্যন্তি *C* has: མཐོང་ and *D*: ཐུབས ।

[6] For একৈকরোমোদ্গত *C* has: བ་སྤུ་རེ་རེ་ལས་ཐྱུང་ (emerging from each hair of the body), and *D*: བ་སྤུའི་ཐུང་རེ་ནས་ཐྱུང་ (emerging from each hole of the hair of the body, that is, from each pore or passage of perspiration of the body).

Digitized by Google

མཐོ་རིས་ལ་གནས་[1]ཚངས་དབང་དྲག་པོ་ལ་སོགས་མི་དང་ལྷ་དང་
བྱང་པ་དྲི་ཟ་བླུ།།
ཕྱོགས་ཆོགས་ཁྱབ་པའི་འོད་ཟེར་ལ་བཞུགས་བདེ་གཤེགས་བརྒྱ་
ཐུགས་སྤྲུལ་པ་མཐའ་ཡས་[2]དག་གི་སྐུ[3]།།
ངོ་མཚར་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ཀྱི་ཕུག་འོས་བརྟན་གཡོ་[4]བཀོད་པའི་[5]
དངོས་པོ་[6]མ་ལུས་[7]ངོ་བོར་[8]རོ།། ३३ ।।

---

[1] For खस्थ C has: མཁའ་རིས་ལ་གནས and D: མཁའ་རིས་གནས (dwelling in heaven).

[2] For अनन्त C and D have: མཐའ་ཡས (endless). आनन्द in the original is evidently a mistake for अनन्त।

[3] For चित्रं C has: སྐུ (image), and D: བཟང (beautiful).

[4] For चर C has: གཡོ (moveable). तर in the original is evidently a mistake for चर।

[5] For रचित C has: བཀོད་པ (constructed), and D: གནས་པ (remaining or existing).

[6] For भाव C and D have: དངོས་པོ (thing or substance).

[7] For अशेष C and D have: མ་ལུས (without exception or remainder).

[8] For स्वभाव C and D have: ངོ་བོར (essence, self).

Digitized by Google

ལ་ལས་ཆུ་སྐྱེགས་ལི་བྲིའི་ཚོན་དང་[1]ཉི་ཞེན་[2]དམར་བ་ཉིད་ལྟར་[3]ཤིན་
ཏུ་[4]དམར་བ་དང་[5]།།
དེ་བཞིན་གཞན་གྱིས་སྣུམ་ཞིང་འོད་ལྡན་[6]མཐོན་མཐིང་[7]རྡོ་བཅགས་
བདུགས་པའི་ཐྱེ་མ་ལྟར་སྣོད་དང་།།
ལ་ལས་འོ་མའི་ཆུ་མཚོ་བསྐྱབས་པའི་འོད་ལྟར་[8]ཆེས་ལྷག་དཀར་
དང་གསེར་འོད་ལྟ་བུ་སྟེ།།
ཁྱེད་སྐུ་སྣ་ཚོགས་[9]ངོ་བོ་ཉིད་བར་བཞག་པ་[10]དང་འབྲེལ་དབྱེ་བས་ཐ་
དད་ཤེལ་བཞིན་ནོ།། ३३ ।।

---

[1] *C* has: དང་ (and), and *D*: ལྟ (like).

[2] For **अरुण** *C* has: ཉི་ཞེན (charioteer of the sun), and *D*: ཉི་མ་མཁེན་ནུ (the sun-youth).

[3] *D* has: ཚོས་དམར་ཕུ་བྱར ।

[4] *D* omits ཤིན་ཏུ ।

[5] *D* has: དམར་པར་ཐུམས ।

[6] For **श्रीमत्** *C* has: ཤུམ་ཞིང་འོད་ལྡན (oily and luminous), but *D* literally: དཔལ་ལྡན (glorious).

[7] For **सान्द्रेन्द्रनील** *C* has: མཐོན་མཐིང་ (the high blue thing), and *D*: ཙཱི་ནཱ་ནྱི་ལ ।

[8] For **चुल्लदुग्ध** *C* has: བསུབས་པའི་འོད་ལྡར (?) and *D* more literally: དཀྲམས་དང་ཞོ་བས (stirred-up milk).

[9] For **विश्व** *C* and *D* have: ཐུ་ཚོགས (of all sorts).

[10] For **उपधा** *C* and *D*: ཉེར་བཞག་པ (*lit.* to make use of, that is, application or imposition).

Digitized by Google

ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྒོམ་མས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གསལ་བྱས་[1]དེ་ཉིད་[2]
དག་གི་དཔང་[3]གཅིག་པུ ॥
ཀུན་རིག་ཉིད་[4]དམ་དེ་ཡི་སྒས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་དཔག་ཚོགས་ཀྱི་གྲངས་
ནི་མངོན་སུམ་[5]མཁྱེན ॥
བདག་འདྲ་གཉིར་མ་སྦྱོད་པ་[6]སྒྲོགས་པ་ལྟ་བུང་ཁ་གདངས་ཀྱ་ཅོ་ཆེ་
བར་འདོན་པ་གང་ ॥

---

[1] For प्रकटित *C* has: ཤེས་ལྡན (enlightened or made distinct), and *D*: རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ཡི (made very distinct).

[2] For तत्त्व *C* and *D* have: དེ་ཉིད (that-ness, essence or truth).

[3] For साक्षी *C* has: དཔང་ (witness) and *D*: དཔང་ (?)।

[4] For सर्व्ववित् *C* has: ཀུན་རིག་ཉིད (the Omniscient One himself) and *D*: ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས (the real Omniscient One).

[5] For साक्षात् *C* has: མངོན་སུམ (by one's own personal experience).

[6] For बलिभुज *C* has: ཤགས་མ་སྦྱོད་པ (that which enjoys strewing-oblations, that is, a crow) and *D*: ཕྱ་རོག (a crow).

Digitized by Google

དེ་ཅི་མི་བཟད་སྡུག་བསྔལ་གང་དང་བས་[1]ཤད་བསྒྲིད་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་[2]
གཞོད་གང་དག་གི་རྒྱུ[3]།། ३९ ।।

བདག་གི་ཞུ་བ་གང་ལགས་དེ་ཅི་ནང་ས་ཀྱིས་[4]དང་པོར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱད་
པར་དུ་མཁྱེན་ཏེ།།

འོན་ཀྱང་སྐྱག་པར་དེ་བཞིན་[5]ངལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་[6]མི་མཁས་པ་དག་
རང་སེམས་ཚོམ་པའི་རྒྱུ།།

དོན་ཤེས་ཟིན་ཡང་གཉེན་འདུན་[7]བྱམས་པའི་མདུན་དུ་སྡུག་བསྔལ་
ལྡན་པས་ཆོག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ནི།།

---

[1] For ज्वर *C* has: ནད་པས (by affliction), and *D*: རིམས་ནད་ཟན་ནས (by plague or epidemic).

[2] For व्यापत् *C* has: རྒྱུད་པ (decline, fall or calamity), and *D*: རྒྱུད (string or cord ?).

[3] For ह्रास्यहेतुः *C* has: བཞད་གད་དམ་ནི་རྒྱུ and *D*: བཞད་གད་རྒྱུ་ཞིག་ལགས། हास्य in the original is a mistake for ह्रास्य।

[4] *C* has: ནངས་ཀྱིས and *D*: ནང་ནི (intrinsically).

[5] For तद्व्याहारातिरेक *C* has: སྨན་པར་དེ་བཞོད (more than that speech), and *D*: དེ་བཟླས་བཞོད་པའི། *C* and *D* have དེ for तद्। The original reading was therefore तद् and not त्वद्।

[6] For विधि *C* has: སྒྲུབ་ཤེད (act of accomplishing), and *D*: ཚུལ་ནི (manner).

[7] For बन्धु *C* has: མཁེན་འདུན and *D*: ཤཁེན་འདུན (kinsman or friend). The reading ཤཁེན is to be preferred.

Digitized by Google

དུག་བཞིན་སྐྱག་པར་གྱུར་ན་སྟིང་ཡང་སེང་ཁེས་བྲེད་ཅིང་རྣམ་པར་
གནས་པར་[1]ཆོད་བ་བཞིན།། ২৮ ।।

དགེ་ལེགས་ཀུན་དགའི་རྒྱ་མཚོར་ཟུབ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་[2]མ་བསིལ་
བའི་གཟིགས་པར་སྩལ་དུ་གསོལ་[3]།།
ཡེ་ཤེས་ཉིར་བསྟན་དགེ་གཉིས་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིག་ཐུགས་རྗེས་སྨིག་
ལྡན་[4]ནང་གི་སྐྱན་པ་སོལ།།

---

[1] For ཁས་ཐུབ་ C has: རྣམ་པར་གནས་པར (complete position or rest), and D: ཤིད་དུ་འཕྱུར་ནས་རྣལ་མར་གནས (from the state of change dwells in that of rest in the self).

[2] For ཐ་ཀཊ ཐ་ཁྱིཀཏེ C has: ཟླ་བའི་ཆ་ནས་གསལ་པོ and D: ཟླ་བའི་ཆ་ནས་གསལ་མ (a conspicuous digit of the moon). The suffix མ is to be preferred as the original is in the feminine gender.

[3] For ཨཱིཤཏཱં དེཧི དྲྀཥྚིં C has: བསིལ་བའི་གཟིགས་པར་སྩལ་དུ་གསོལ (please to grant me your cool sight); and D: རྣམ་མཐོང་མཆོད་པ་སྩོལ་རེས (grant me your gratifying sight).

[4] For ঘনকৃপযা C has: ཐུགས་རྗེ་རྣམ་སྤྲུན (O one possessing thick mercy), and D: ཐུགས་རྗེ་ནས་ཆེས (O one possessing mercy in an exceeding measure).

Digitized by Google

གང་ཕྱིར་འགྲོ་བ་དག་ན་ཁྲོད་བསྟོད་རྒྱུ་ཡིས་ཡིད་ནི་དག་པར་བྱས་པ་ཁོ་ནས[1] ॥

སྐྱེ་དག་རྣམས་ཀྱི་དགེ་ལེགས་གནས་ནི་དོན་ཡོད་ཁྲོད་ཀྱི་ཡོན་དུ་བསྟོད་ཅམ་གཅིག་ཕུ་མཐོང་[3] ॥ ३७ ॥

ཁྲོད་ཀྱི་ཡོན་དུ་ཆོགས་ཀྱི་ཆ་ཙམ་[4]བསྟོད་ནས་[5]བདག་གིས་འདི་ཙམ་ཞེས་བར་མ་ངེས་པའི་[6] ॥

---

[1] For पवित्रीकृत मनसि मयि C has: ཡིད་ཆེ་དག་པར་ཐུས་པ་ཁོ་ནས་ཀ (in me rendered pure in the mind), and D: ཡིད་དག་པར་གཐུབ་པ་བདག་ལ (in me having the mind made pure).

[2] For अनघस्य स्थानं C has: དགེ་ལེགས་ཚན་ཉིད་ཆེ (the abode of prosperity), and D: བདེ་བཅོམས་ཚན་ཉིད་ཆེ (abode of heaped bliss).

[3] For बृहत् C has; མཆོད་ and D: ལྷག་པར་ཆུམས ।

[4] For अवयव C and D have: ཆ་ཙམ (a part, a little).

[5] C reads ནུས and D: མས ।

[6] For अनियतेयत्तं C has: འདི་ཙམ་ཞེས་པར་མ་ངེས་པའི and D: འདི་ཙམ་ཞེས་བྱ་མ་ངེས་པའི (" this much—so called—untrue," that is, of uncertain measure or immeasurable).

Digitized by Google

བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་འདོད་པའི་[1]འབྲས་བུ[2](དངར་བ)ར་སྐུང་
གྲོལ་བའི་བར་དུ[3]སྦྱངས་བྱ་བ[4]།།
གང་[5]ཐོབ་དེ་ཡིས་འཇིག་རྟེན་འདི་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་
ཕྱུག་ཞབས་མཐིལ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི།།
བདེ་ལེགས་རྟགས་ཅན[6]བདེ་གཤེགས་སྐས་ཐོའི་ས་གཞི[7]བདེ་བ་ཅན་
ཞེས་བྱ་དེ་སྐྱུར[8]བསྒྲུབ་ཅོག།། ३५ ।।

---

[1] For पुण्याईवाञ्छा *C* and *D* have: བཟང་སྤྱོད་འདོད་པ (lucky or blessed desire).

[2] The second line in verse 37 in *C* is too short by two syllables: *D* adds དངར་བ meaning "sweet" corresponding to the original मधुर after འབྲས་བུ to complete the line.

[3] For आमुक्ति *C* has: ཐོག་གཅི་བར་དུ (in the interval of deliverance) and *D*: མ་ཐོག་བར་དུ (until deliverance).

[4] For भोग्यं *C* has: སྦྱངས་ཐུབ (to be practised or experienced) and *D*: ཚོངས་སྤྱོད་པ (enjoyable).

[5] For यत् *C* and *D*: ཤང་།

[6] For स्वस्तिक स्वस्ति चिह्नां *C* and *D*: བཟང་སྤྱོད་ཐོ་བདེ་ལེགས་རྟགས་ཅན (marked with the blessed *svastika* or lucky configuration).

[7] For मही *C* has: ས་གཞི (ground or estate), and *D*: ཐོང་ཁྲེར (city).

[8] For अङ्काय *C* and *D*: སྐུར (quickly).

Digitized by Google

ཕྱིང་བ་འཛིན་བའི་བསྟོད་པ་བཀྲ་ཅི་ཡོད་མས་ཅད་མཁྱེན་བའི་[1]
བཅོམ་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།།

---

[1] The concluding remarks in *D* are as follows:—

ཨཱ་ཙཱརྱ་ཨཔཱར་མ་རྨེག་མའི་བསྟོད་པ་མ་ཧཱ་ཕྱིང་བ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་དཔའ་བོ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བྷདྲ་ལས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤཱ་ཀ་ག་བམ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་པ་ཆོས་ཀྱི་མ་གཏམས་ཀྱི་བསྒྱུར་བ་ལགས། སྡུད་ཅིང་ཞུས་པ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ཨཱ་ནཱ་ན་ཏ་ཨཱ་ཙཱརྱ་སྟེ་ཤས། སྤྱན་ལོ་ཙཱ་བ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཞུས་ཏེ་བཅོས་རྫོགས་ཤིང་ཚད་བཏོས་ཏེ་དག་པར་ཕྱས་སོ།།

Digitized by Google

Another Tibetan version of Sragdharāstotra.

ཐྲེང་བ་འཇིན་པའི་བསྟོད་པ །

ཀུ་གར་སྐད་དུ། ཨཱརྱ་དྷ་ར་སྭཱ་ཏྟ་ཏྲ་སྟོ་ཏྲ། བོད་སྐད་དུ།
འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་མེ་དཔག་ཕྲེང་བ་འཇིན་པའི་བསྟོད་པ།།

སྐུར་ཤར་ཉི་མ་སྣང་བ་དམར།།
ལྟ་མཆོག་སྤྱི་གཙུག་ནོར་བུ་དམར།།
དེ་འབྱར་ཁ་དོག་དེ་ལ་ནི།།
ཚོས་སར་གྱིས་ནི་བསྒོམ་པ་ཉའོ།།
འཕགས་མ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞལ་གཉིས་ལ།།
གུས་པའི་ཐལ་མོ་དབུ་ཀུན་གྱིས།།
དེ་མཛེས་མགོ་ཡིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།
ཉེས་བྱང་དུས་སུ་སྐྱབས་ས་མ།།
དེ་ནི་སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ཡིན་ནོ།།
བསྟོད་སར་མེ་དཔག་ཕྲེང་བ་འདིས།།
མཆོད་ལབདག་གིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། ། ।།

Digitized by Google

བཅོལ་མི་ནུས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མེ།།
དེ་ལ་རྟག་ཏུ་ལྷས་ལྟུང་གནས།།
སྐལ་བ་མ་ལྡན་འགྲོ་སྣ་གང་།།
རྣོང་པ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ།།
དེ་ལྟར་རྟག་ཏུ་སྨྲས་ནས་ནི།།
དོན་མེད་བདག་ནི་སྟོབས་ཆུང་སོང་།།
མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་དཔལ་ལྡན་བྱགས།།
དེ་ནི་གཞན་གྱི་སྣ་བ་ཐོས།།
དེ་ཐོས་ཚོང་བའི་སྤྱོད་པ་ལྟར།།
མཐོང་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱང་གཞན་ཁྲིད་མེད།།
སྨིག་པ་འཇོམས་མ་ཐྲེད་ལ་ནི།།
བདག་ནི་སྐྱབས་མཐོང་འདོད་ལགས་སོ།། ২ ।।

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱོལ་བའི་ཕྱིར།།
དེ་ལ་སྐྱིང་རྗེ་མི་མཛད་དམ།།
མ་ལུས་པར་ནི་སྐྱིང་རྗེ་མཛད།།
དེ་ཁོང་བདག་ལྟ་ཡོད་གྱུར་ན།།
ཁོང་ལ་སྐྱིང་རྗེ་མཛད་པ་བཞིན།།
བདག་ལ་དེ་བཞིན་མཛད་འཚལ་ལོ།།
ནུས་པ་མེད་པས་མི་མཛད་དམ།།

ཐུབ་བཞིན་ནུས་ལ་གཅིས་པ་མེད།།
འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྡིག་སྒྲིབ་པ།།
དེ་འཇོམས་པ་ལ་ཉི་མ་འདྲ།།
དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྐྱབས་བདག།།
མི་དགེ་ལས་ནི་མ་ཚོགས་པས།།
ངན་ལས་བྱས་པས་བདག་ནི་འགྱོད།། ২ ।।

སྐལ་ངན་བདག་ལ་སྐམ་བ་མེད།།
ཉི་མ་ཤར་ཡང་སྒྲིབ་པ་གཏན།།
གཟུགས་ཆུ་ནི་ཤིན་དུ་བསིལ།།
དེ་ཕྱིར་འགྲམ་དུ་བསྟད་ཀྱང་ནི།།
སྐོམ་ཡང་བདུང་ཆུ་མ་རྣེད་དོ།།
རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་གླིང་།།
ནོར་རྣམས་ཀྱིས་གང་[1]ཁང་པ་ལ།།
དེར་འདུག་ཀྱང་ནི་བདག་ཕོངས་བས།།
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཐུབ་ལ་ནི།།
མགོན་འདོད་ཀྱང་ནི་མགོན་མེད་བདག།།
འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གཅིག་མ།། ৩ ।।

---

[1] ls རྒྱས་ཤང་ for རྒྱ་ཁ ?

Digitized by Google

མ་ལ་རྒག་དུ་བྱས་ནས་ནི།།
ནུབ་མའི་དོན་དུ་བྱ་སྟོང་ན།།
དེ་ལ་མ་ཡང་སྐྱོ་བར་འགྱུར།།
མི་རྟེན་ཉིན་དེ་སྟོང་གྱུར་ན།།
ཐ་ཡང་བྱ་ལ་ཁྲོ་བར་བྱེད།།
འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་བསྐྱངས་ཀྱང་ནི།།
ཁྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་བར་བྱས།།
དཔག་བསམ་ཤིང་གི་ཡལ་གས་མཆོག།།
དེ་ནི་སྐྱོལ་མ་ཁྱེད་ཡིན་ནོ།།
ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ལུས་པ།།
སྨིན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱས།། ৮ ।।

ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་མེ་དེས་ནི།།
བདག་གི་ལུས་འདི་རྒག་དུ་ཚོག།།
ས་འཛིག་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལ་ནི།།
བདག་གི་ལུས་འདི་ནུབ་ཙམ་ན།།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི།།
དྲག་པོ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅམ་ན།།
ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅས་ཞེམ་བཞིས་པ།།
བདག་གི་སྙིང་དུ་གྲུབ་པར་མཛོད།།

Digitized by Google

རྗོགས་སངས་རྒྱས་པའི་སྟོན་ལས་ནི།།
བདག་གི་སེམས་ལ་ཤར་བའི་དུས།།
སྒྲོལ་མ་ཕན་འདོགས་མཛད་པར་ཞུ།། ๖ །།
ལ་ག་བསྒྲེང་བསྟོད་པའི་ཚོགས་བརྗོད་ཅིང་ །
དེར་དུ་དག་པོ་དྲན་པའི་ས ॥
གཉན་ལ་ཞུས་ཀྱང་དོན་འགྲུབ་པོ ॥
ཁྱེད་ལྟ་བུ་ལ་བདག་གིས་ཞུས ॥
ཀྱེ་མ་སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི ॥
བདག་སྐྱང་པར་ནི་མི་གཤེའོ ॥
ཁྱེད་ཀྱི་སྐུན་གྱིས་གཟིགས་ཙམ ॥
མང་འདོད་ཐམས་ཅད་རྟེད་པར་འགྱུར ॥
མི་བདེ་མི་བཟོད་སྟུག་བསྔལ་ནི ॥
ཡང་འབྱུང་དོགས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ ॥ ๗ ॥
བདག་ནི་སྨིག་ཅན་ཡིན་གྱུར་ན ॥
དད་པ་ཤིན་དུ་འཕེལ་ནས་ནི ॥
ཁྱེད་ལ་དད་པ་སྐྱེ་མི་གཤེའོ ॥
མིང་ཐོས་པ་འམ་དྲན་པ་ཡིས ॥
ཁྱེད་ཀྱི་[1]སྨིག་པ་དབང་མེད་འཕྲོག ॥
བདག་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་[2]སྐུངས་པ་དེ ॥

[1-2] ཁྱེ for ཁྱོས ?

Digitized by Google

བདེན་པར་བདག་ལ་གསུང་བར་ཞུ ॥
ཁྱེད་ནི་བདེན་པར་གསུང་ལྷན་མ ॥
སྐྱིང་རྡེ་ཆེ་བའི་སྨན་པ་ཡིས ॥
ནད་པ་མ་ཤི་བར་དུ་ནི ॥
སྨན་གྱིས་ཕན་འདོད་ཆེ་ཏུ་བྱེད ॥ ๘ ॥
སྐྱེ་མ་སེར་སྣ་ང་རྒྱལ་སོགས ॥
ངན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེར་ནས ॥
རེ་མོས་ཁྱེར་བས་དལ་སྐབས་མེད ॥
གཤེས་པའི་སྤྱི་ནོར་ཇི་མོ་བཞིན ॥
སྐད་ཅིག་དལ་བ་མེད་པས་ནི ॥
སྒོལ་མའི་ཞབས་ཀྱི་པདྨ་ལ ॥
བདག་གིས་མཆོད་སྐབས་མ་རྟེད་དོ ॥
དེས་ནི་ཡི་གེ་དུ་ཚོགའདོན ॥
དེ་བདོན་པས་ནི་ཕན་འདོགས་རེ ॥ ๑ ॥
དུས་མཐའ་རྒྱང་གི་གཤས་སུ་འཁྱིལ ॥
དེས་ནི་གཏུགས་པའི་ཚུ་རྒྱབས་འབྱུང ॥
གཡོ་ཞིང་འགྱལ་བའི་རོལ་བས་འཁྲུག ॥
དེ་རྒྱབ་དབའ་རླབས་འགྱམ་དུ་ནི ॥
བརྟན་པས་བས་སྒྲ་གཏས་སྐད་མདངས་ཅན ॥

Digitized by Google

འཇིགས་བྱེད་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལས་ནི ॥
གྲུ་ཆགས་སྐྱབས་པའི་སྐབས་དེ་ལ ॥
སྟོང་རྗེ་དྲྭ་སྐད་དག་པོ་བདེན ॥
སྐད་ཅིག་དྲན་མེད་བེམས་པོར་གྱུར ॥
ལྷ་མོ་ཁྲོད་ལ་བསྟོད་པ་ཡིས ॥
བདེ་བར་རྒྱ་མཚོ་ཡར་བསྒལ་ལོ ॥ ๑๐ ॥

སྨིན་ནག་སྐོར་ཞིང་དུ་བའི་ནང་ ॥
དེ་ལ་མེ་སྤུག་ཙཱ་ཀྱི་མེ ॥
མེ་ལྕེ་ཆེར་འབར་ཁྱིམ་དུ་ནི ॥
དཔལ་ནས་མལ་དུ་ཉལ་བའི་མིས ॥
ཁྱེད་ལ་རབ་བདུད་ཐལ་མོ་སྦྱར ॥
སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བློག་བྱང་ནས ॥
སྤྱར་བར་སྨིན་ཚར་བྱིས་ནི་བསྐོར ॥ ๑๑ ॥
སྐྱེ་བྱེད་བླང་ཆེན་འབྱམ་གཉིས་ལ ॥
འཛོག་པའི་ཆུ་ལ་རེག་ནས་ནི ॥
བྱང་བའི་ཕྱེང་བ་བཞིན་དུ་ཐལ ॥
དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉྀ་སྐྱོགས ॥
སྐྱ་དེ་ཐོས་ནས་ཞེ་སྡང་ལས ॥
བླང་ཆེན་འཐབ་དུ་བྱང་མནོ་ནས ॥

Digitized by Google

ཁྲོས་ནས་མཆེ་བས་མི་བཏེགས་ནས ॥
འོད་ལི་ལའི་བསྐྱད་པ་བཞིན ॥
ཁྱེད་དུན་ཙམ་གྱིས་འཆི་བ་བཟློག ॥
ཕར་ལོག་བརླག་ནས་རིན་ཆེན་རྣེད ॥
དེ་སྲིང་མཁར་དུ་བསྐྱད་དུ་ཕྱིན ॥ ২৩ ॥
མི་མེད་སྲིང་པ་ནགས་གཝེབ་དུ ॥
ཤིན་དུ་རྣོ་བའི་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས ॥
བརྒྱབ་ནས་ཡོད་པ་མི་རེ་མགོ ॥
དྲི་ཤུ་ལ་ལ་གསད་རོ་མང་ ॥
དེ་འདྲ་ནགས་གཝེབ་ཕྱིན་ཙ་ན ॥
རལ་གྲི་ཐུབ་དང་གཟུང་ནས་ནི ॥
མདའ་གཞུ་བཀང་ནས་བྱང་བ་རྣམས ॥
ཟུར་མིག་ལྟ་ཞིང་ཁྲོས་ནས་བྱུང་ ॥
ཆོལ་ནས་བརྡེགས་དུ་བྱང་ཙམ་ན ॥
ཁྱེད་བསམས་སྐྱེ་མེད་སྐུ་གསུངས་བྱིས ॥
ཁྱེད་མིང་གསེལ་པོར་བྱིས་མ་ཐག ॥
དཔལ་ལྡན་ཁྱིམ་དུ་བསྐྱད་ཕྱིན་ནོ ॥ ২২ ॥
ཀང་པ་སོར་མོ་རབ་རྩོ་བས ॥
དོ་རྗེ་ལྟ་བུས་རབ་དུ་བཀོས ॥

Digitized by Google

སྐྱོ་བྱེད་གླང་ཆེན་མགོ་ཁྲག་བྱུང་ ॥
འཇིགས་བྱེད་སེའུ་བྱུང་ཚམ་ན ॥
ཁྱེད་བོས་བསྟོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིས ॥
བྱིད་ནས་སེའུ་ལོག་ནས་ཐལ ॥ ৸ ॥
དུ་བ་འབྱིལ་བ་འཇིགས་པའི་གཟུགས ॥
འཇིགས་བྱེད་གདེངས་བྱེད་ཤིན་དུ་འབར ॥
རྣག་དུ་ཕུང་བྱེད་ཁ་གདེངས་པ ॥
ལྷེ་ཆེན་སྟོན་པ་སྤྱལ་ཁྲོ་བ ॥
གཤིན་རྗེའི་ཞགས་པས་བསྐྱེག་པའི་མི ॥
སྨོག་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བྱུང་ ॥
དེ་དུས་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོན་དན་བསྒྲགས ॥
གུས་པར་དད་པར་ཁྱེད་ལ་བྱས ॥
སྤྱལ་དེ་ཤུ་དྲལ་ཕྱིང་བར་གྱུར ॥
མེ་དཔག་མཚོད་པའི་མི་དེས་ཐོབ ॥ ৸৮ ॥
དཔོན་གྱིས་མིག་མཚམས་མགུལ་དོགས་ཀྱིས ॥
དེས་བྱེད་དམག་དཔོན་རིམ་པ་ཡིས ॥
ཐག་པས་བསྐྱེགས་ནས་སྐུ་ནས་བྱུད ॥
རྒྱབ་མོས་བཀལ་ནས་ཁྱིད་ཚམ་ན ॥
ཁོལ་པོ་དེ་ནི་ན་ཚ་ཆེ ॥

Digitized by Google

ཅ་ཅོ་སྦྲུ་བ་གཀྲོང་འདོད་ནས ॥
ཉེ་བ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་ཤི་བོར ॥
ལྷོ་གཡས་ནས་སྐོམ་ནས་མཆུ་སྐམས་པ ॥
སྡུག་བསྔལ་མཐའ་མེད་བྱུང་ཙམ་ན ॥
གང་གིས་སྐྱོལ་མའི་ཞབས་ལ་སྐྱབས ॥
སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གྲོལ་ནས་ཐར ॥ ২৬ ॥

སྐྱ་མ་བྱས་པའི་གཟུགས་མི་ལེགས ॥
མི་རོ་འི་ཆུ་མ་བྱས་པ་དེས ॥
ཐྲེང་བ་མང་བས་སྐེ་ལ་བཏགས ॥
སུས་ཀྱང་དགག་དུ་མི་ཆུས་པ ॥
དེ་བྱང་དུས་སུ་ཁྲོད་ཀྱིས་བསྐགས ॥
དེ་བཞིན་ཙམ་གྱིས་སྡིག་པ་དག ॥
སྤྱི་བོའི་དབུ་པ་མེད་ཙམ་ན ॥
དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱང་བར་བྱེད ॥ ২৭ ॥

འབྲག་བྱང་བ་མི་སྤྱི་ཀྱི་གཟུགས ॥
ང་ཆུལ་འཇིགས་པ་རྩང་པོ་གསུམ ॥
དེས་ནི་སྐུན་པ་གཤག་པ་ལ ॥
གློག་བཞིན་མཆོག་ཆ་སྣང་བ་མིན ॥
མདའ་མི་ཚར་པ་བྱུང་ཙམ་ན ॥

Digitized by Google

འཕགས་པའི་དུས་སུ་བསྐོར་ནས་བཀག། ॥
ཤིན་ཏུ་སྡོམས་ཆེ་ངག་རྣམས་ཀྱིས ॥
ཁྲོ་ཞིང་བརྡེག་ཏུ་བྱང་ཙམ་ན ॥
སྒོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྡོམས་བྱིན་པས ॥
དཔའ་བོ་གཅིག་གིས་དེ་རྣམས་བཅོམ ॥
རས་དིས་རྣམས་ནི་ངང་དབང་བྱས ॥ ๒๕ ॥

སྟིག་པས་གང་ཟ་མཛེ་པོ་འི་གཟུགས ॥
ལུས་པོ་སྐྱངས་ནས་རྣག་དང་ཁྲག ॥
ཆུ་སེར་དེ་རྣམས་འཇོག་པ་ནི ॥
རྡ་ཤ་སྦགས་པ་ཕྱག་པ་ནས ॥
འབྱུང་མས་ཀྱིས་ནི་ཟིམ་པ་ན ॥
སྒོལ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞབས་བརྟེན་ནས ॥
རྟག་ཏུ་ཁྱེད་ལ་མོས་གུས་བྱས ॥
མོས་གུས་དེ་ངང་སྨན་དུ་གྱུར ॥
གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལུས་གྱུར་ནས ॥
པདྨ་དཀར་པོ་རྒྱས་པའི་སྟན ॥
དེས་ནི་གཟུགས་བཟང་ལུས་ཐོབ་པོ ॥ ๒๘ ॥

སྒོག་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དེ་ལ ॥
ནོ་བ་སྟོད་དུ་མ་རྒྱང་བས ॥

Digitized by Google

ཐོས་པའི་ཤེར་ཉི་ཡོངས་པར་གྱུར ॥
བ་ཤེས་གཉིན་གསེབ་དུ་ཟུགས་པ་དེ ॥
ཁྱོད་ལ་མོས་གུས་བསྟོད་འགྱེས་པས ॥
གསུང་ལྟན་སེང་ཁྲི་འཕྲིག་པར་བྱེད ॥
དེ་འཕྲིགས་པ་ཡང་ཆུལ་ཡི་ཤིན་མདུན ॥
ཆུན་ཆ་སྣ་ཚོགས་བདུགས་ནས་ནི ॥
གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་སེང་ཁྲི་སྟོད ॥ ૪૦ ॥

ས་ལ་ཉལ་བས་རྡུལ་མས་ཁེངས ॥
ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་དུ་བར་གྱུར ॥
དུག་པོ་གོས་ཀྱི་ལུས་མ་ཁྱབ ॥
རྟག་ཏུ་ཤིག་དང་སྤྲོ་མ་གསོད ॥
གཞན་གྱི་མདུན་དུ་ཕོར་གོག་འཇོམ ॥
རྟག་ཏུ་སྨོངས་མོ་བྱེད་པ་དེ ॥
སྤྲོལ་མ་ཁྱེད་ལ་སྐྱབས་ཙམ་ན ॥
ངེས་པར་མཇོས་མ་ཐོད་མས་ནི ॥
ཉ་ཡབ་མཇོས་པས་གཡབ་པར་བྱེད ॥
སྟོབས་ཆེན་བློང་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས ॥
བདག་པོར་གྱུར་ནས་གདུགས་གཅིག་པ ॥
རས་རིས་ཙམ་གྱིས་ཆུལ་པོར་གྱུར ॥ ૪૨ ॥

Digitized by Google

གཟུགས་གསོལ་ལས་དང་ཡོན་དུན་དང་ ॥
ཚོང་དང་ཐབས་ཀྱིས་ནོར་ཆོལ་བ ॥
ཆོ་སྦྱ་མ་ཡིས་དགེ་བའི་ནོར ॥
ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ནོར་མེད་པ ॥
སྡུ་ལ་བསླངས་ཀྱང་རྣེད་པ་མེད ॥
ཀྱེ་མ་ཁྱེད་ལ་བསླངས་ཙམ་ན ॥
ས་གསེབ་དུ་ནི་ནོར་རྣེད་ནས ॥
མི་དེ་ཕྱག་པོར་གྱུར་པར་བྱང་ ॥ ২২ ॥

འཆོ་བ་མེད་པས་ངོ་ཚ་ཆེ ॥
གོས་མེད་པས་ནི་ཆུང་མས་བཀལ ॥
ཐོངས་པ་ཡིན་པས་གཉེན་གྱིས་བོར ॥
སྟེར་དགོས་མནོ་ནས་ཐག་རིངས་སུ ॥
ཀྱེ་མ་སྨོལ་མ་ཁྱེད་ལ་ནི ॥
རང་གི་སྡུག་བསྔལ་བསྟན་ཙམ་ན ॥
རྣ་རྣམས་རྨིག་པ་ས་ལ་བཀོ ॥
དེ་བཀོས་ས་ཡང་ཁྱིམ་བསྐོང་ནས ॥
རང་ཡིད་འོང་བ་ཤྱལ་པོའི་ཁབ ॥
ཁྱིམ་དེར་གཉིད་ནི་ལོག་པ་ལས ॥

Digitized by Google

མཛེས་མ་རྣམས་ཀྱི་ལག་བརྒྱན་གྱིས ॥
དེས་ནི་གཉིད་ལོག་སད་པ་རྣེད ॥ ২২ ॥

ཐུགས་བཙུང་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་ནི ॥
ཤིན་ཏུ་འོད་ཟེར་འཕྲ་བ་དག ॥
མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་བྱང་མེད་དང་ ॥
མཆེ་བ་དྲུག་ཡོད་གྲང་པོ་ཆེ ॥
རྣ་བྱའི་སྐེ་ཡི་ཁ་དོག་ལྡན ॥
དེ་ལྟར་སྟོ་བ་ཉ་བཟངས་དང་ ॥
རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཉི་མའི་འོད ॥
དྲི་མ་མེད་པའི་གཉེར་གྱིས་བཀང་ ॥
དམག་གི་དཔའ་བོ་མང་བ་དང་ ॥
སྒོལ་མ་ཁྲེད་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་གྱིས ॥
འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར ॥ ২৩ ॥

མ་ལཡ་ཡི་ལྷུམ་ར་ཁ ॥
ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་རྩེ ॥
དེ་ལ་ཙན་དན་ལ་སོགས་བསྐུས ॥
ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱང་འཆོག་ས་བྱས ॥
འགྲོན་སར་མཆོད་པ་བྱས་པ་བཞིན ॥
ཤིན་ཏུ་ཆགས་ནས་རྩེད་མོ་བརྩེས ॥

Digitized by Google

སྒོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱི་རིག་པ་གྱུབ ॥
རིག་པ་འཛིན་པའི་ལྷ་དབང་པོའི ॥
རལ་གྲི་འོད་ཟེར་ལྔང་གསར་ནི ॥
ཡག་བཟང་དེ་ལ་ཕོག་པ་དེ ॥
ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསོར་བྱེད་པ ॥
གཟུགས་བཟང་ལྷ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར ॥ ༢༥ ॥

སྐུ་དེག་ཕྱེང་བས་མཛེས་པར་བཏགས ॥
དེ་བཏགས་ཀུ་མའི་བར་དུ་བྱུང་ ॥
རྣ་བར་ཤུ་དྲལ་བཏགས་པ་དེ ॥
མིག་དང་གང་ཟག་འགྲམ་པ་འདྲ ॥
ཐོར་ཚུགས་མན་ར་བ་བཏགས ॥
དྲི་ཞིམ་བྱང་བས་བོར་མ་ནུས ॥
ཀེད་པར་གཡེར་ཁ་མཛེས་པར་བཏགས ॥
ཞལས་གཉིས་ལེགས་པ་དེ་ལ་ནི ॥
སིལ་སིལ་སྐྲ་དང་གཡེར་ཁ་བཏགས ॥
སྒོལ་མ་ཁྱེད་ལ་བསྟབས་ཙམ་ན ॥
འདོད་པའི་ལྷ་ལ་དགའ་བ་ཙམ ॥
དེ་ཐུབ་ལྷ་མོ་བསྟེན་བགྱིར་བྱེད ॥ ༢ཅ ॥

Digitized by Google

རྗོང་འགྲས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བསྐོར ॥
གསེར་གྱི་པདྨ་དེ་ལ་ནི ॥
གེ་སར་རྩེ་རྗེ་པ་ལམ་འབར ॥
པ་ར་ཛྙ་དཔའ་ཤིང་དེ་ནི ॥
རྒྱང་ཟད་བཀུག་པ་དྲི་ཞིམ་དམར ॥
དེས་ཀུན་ཏུ་ཅི་བཞིན་དུ་ཁྱབ ॥
དཔལ་བྱ་ར་དང་རྟ་ལ་སོགས ॥
ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྟེན་བར་བསྒྲགས ॥
སྒྲོལ་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀའ་རྟེན་གྱིས ॥
ལྷ་ཡི་ལྷམ་ར་ར་ཡུན་རིངས་རྩེས ॥
བདེ་བ་ཤིན་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོང་ ॥ ২৮ ॥

གཟུར་དང་ནི་ཀ་ཀོ་ལ ॥
ཤ་ཀ་རྡ་དང་སྦྲོས་དང་དྲི ॥
དེ་རྣམས་བདུགས་ནས་རྒྱུར་བསྲེས་པས ॥
དྲི་ཞིམ་ཆུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྟག ॥
ལྷ་མོའི་ཀུ་མ་གཉིས་ཀྱི་བར ॥
ལྷ་ཡི་གཙང་པོ་ཆུ་མཉྫཱས་དེས ॥
ཕར་རྟེག་ཆུར་རྟེག་རྩེད་མོ་བྱེད ॥
ལྷ་མོ་མཛེས་པ་དེ་རྣམས་དང་ ॥

Digitized by Google

ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་བསོད་ནམས་ཀྱིས ॥
ལྷ་ཡུལ་དུ་ནི་རྟེད་མི་སྐྱོང་ ॥ ๓๔ ॥

མཁྱེ་རིས་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས ॥
གྱས་པས་བཀའ་ནི་སྤྱི་བོས་ལེན ॥
དེ་ལེན་ཕྱག་ནི་བྱས་ནས་སུ ॥
གླང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་པ་ལ ॥
རྒྱན་ཆ་བཏགས་པའི་གཟི་ཅིས ॥
ལག་པ་གཉིས་ལ་གདུབ་བུ་བཏགས ॥
དེས་ནི་ལྷ་ལི་བསྐྱིངས་ཙམ་ན ॥
བཀག་མི་ནུས་པ་ན་སྤྱུ་ལྟང་ ॥
རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་ལག་བརྒྱན་བཏགས ॥
ཁྱེད་ཀྱི་སྤྲན་གྱིས་གཟིགས་ཙམ་ན ॥
ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས ॥
ལྷ་ཡི་ས་རིས་བསྲུང་བ་བྱེད ॥ ๓๘ ॥

སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དེ་ལ་ནི ॥
རིན་ཆེན་མེ་དོག་སྤྱི་བོར་གནས ॥
ཀམ་མཁའ་དབལ་གྱི་བླ་རེས་ཁྱབ ॥
ཉི་མ་ཤར་ཀའི་འོད་འདྲ་བ ॥

Digitized by Google

དེས་ནི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་བཀྲ་ ॥
གཡོན་བསྐུམ་གཡས་བརྒྱང་ཞབས་གཅིག་གིས ॥
དེ་མནན་བཀྲག་པ་ཚངས་པ་དང་ ॥
དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཁྲབ་འཇུག་གོ ॥
ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་ནི་བསྒོམས་ཟིན་པས ॥
སྲིད་པའི་འཇིགས་པ་ཕྱིས་མི་འབྱུང་ ॥
སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ནས་ཡོད ॥ ३० ॥

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་འདི་ལྟར་མཐོང་ ॥
ནགས་ཚལ་ཕུག་ཏིས་མཆོག་ཆས་བཟང་ ॥
ཤིན་དུ་འཇིགས་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ ॥
ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པར་ལག་གདུང་བྱ ॥
དེ་རྣམས་འཇིགས་ཆེ་སྣུལ་དུ་མཐོང་ ॥
ཀྱེ་མའི་ཁྲོས་ནས་སྐག་པར་བྱེད ॥
ཆོད་པའི་སྐྱ་ནི་ཤིན་དུ་འཇིགས ॥
མ་རྟུངས་པ་ཡི་སྟྲེད་པ་བྱེད ॥
རོ་ལངས་ཏིང་ཏིང་ཤ་གཅི་བརྡུང་ ॥
འཇིགས་ཆེན་རྣོད་མོ་སྐྱ་ཆེན་སྐག ॥ ३१ ॥

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ ॥
སྟོལ་མའི་བ་སྤུ་ངེ་རེ་ལས ॥

Digitized by Google

འཇིག་རྟེན་པ་དེ་འདྲོ་བར་ཅིད ॥
བདེ་བར་གཤེས་པ་ཚངས་པ་དང་ ॥
ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཅིག་དང་ ॥
དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་གླ་ནོགས ॥
ལྷ་དང་མི་དང་གྲུབ་ཐོབ་དང་ ॥
དྲི་ཟ་གནོད་སྦྱིན་སྐྱེལ་རྣམས་དང་ ॥
ཕྱོགས་སུ་རྒྱུ་བའི་འཁོར་ལོ་ཡང་ ॥
ཁ་མེད་བདེ་གཤེགས་ཀྱིམ་དེར་གཤེས ॥
ཀྱེ་མ་རབ་དུ་རྨྱ་འདུལ་ཆེ ॥
འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་བྱས་པ ॥
ཀྱེ་མ་འགྲུལ་ཞི་འགྲུལ་གཤེས་པ ॥
སྐལ་ཆོགས་ལྷ་མེད་དངོས་པོ་ནེ ॥
ཀྱེ་མ་སྐྱེལ་མ་ཀྱེད་ཡིན་ནོ ॥ ๓๔ ॥

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ ॥
ཐུབ་སྐྱེགས་དང་ནི་སིན་དུ་ར ॥
དཀར་དམར་ཁ་དོག་ཉི་མི་ལྡར ॥
དབལ་ལྡན་ཨིནྡྲི་ལ་འདྲ ॥
ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་པ་ལ ॥
འོ་མའི་ཐུབ་མཆོད་དུབས་དཀར་འདྲ ॥

Digitized by Google

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གསེར་འདྲ་མདོག།།
ཁྲིད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་སྐར་ཚོགས་མཛོང་ །།
ཤིལ་དང་འདྲ་བར་གང་འདོད་གཟུགས།། ২২ ।।

ཡེ་ཤེས་མར་མེ་ཕྱམས་ཅད་མཁྱེན།།
དེས་ནི་ཕམས་ཅད་གསལ་བར་མཛོང་ །།
དེ་ཉིད་མཁྱེན་པ་དབང་པོ་གཅིག།།
ངེས་པར་ཁྲོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི།།
གྲངས་ལས་ཕྱམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཤེས།།
ཡང་ན་དེ་ཡིས་སྨས་ཀྱིས་མཁྱེན།།
བདག་གིས་ཁ་གདངས་བྱས་ནས་ནི།།
བྱ་རོག་ཁ་འདྲའི་སྒྲ་དང་ནི།།
སྦྲུག་བསྐལ་ཚད་པས་བྱས་ཙམ་ན།།
དེ་སྐྱེས་ན་ཚ་བྱང་ཙམ་ན།།
བདག་གིས་ཐོ་རོག་སྒྲ་བཞིན་བདེན།།
གཞན་ཀྱི་སེམས་ལ་གཟད་གང་རུ།། ২৩ ।।
བདག་གིས་ཞུས་པའི་དོན་འདི་ནི།།
མ་ཞུས་ཀོང་དུ་སྐྲག་པར་མཁྱེན།།
ཁྲིད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་ནི།།
བདག་གིས་ཁྱབ་བ་དོན་མེད་གྱིང་།།

Digitized by Google

འོ་ནའང་རང་སེམས་དགའ་བའི་དོན།།
ཉེ་བའི་གཉེན་གྱི་མདུན་དུ་ནི།།
དུག་དག་སྐྱུགས་པ་སྣུས་པ་བཞིན།།
སྡུག་བསྔལ་དོན་དེ་ཤེས་ཀྱང་ནི།།
རང་སྙིང་ཡང་ཞིང་བདེ་བ་བཞིན།། ३४ ।।

པན་འདོགས་དགའ་བ་ཆུ་མཆོ་ཉིད།།
རབ་དུ་གསལ་བ་རྫུ་བའི་ཚ།།
ཀྱེ་མ་མཛེས་མས་འཇིགས་པར་ཞུ།།
གདངས་ངག་ཡེ་ཤེས་གཞང་བར་ཞུ།།
སྙིང་ཆེ་ཆེན་མོ་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས།།
སྐྱབ་ནག་སེམས་ནི་གསལ་བར་མཛེད།།
ཁྱེད་ཀྱི་བསྟོད་པའི་ཚུ་དེས་ནི།།
བདག་གི་སེམས་ནི་གཙང་བར་བགྱིས།།
པན་ནས་བྱང་ས་གཅིག་ཆེད་དོ།།
བསྟོད་པ་འདིས་ནི་འགྲོ་བའི་དོན།།
འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་མཐོང་། ३५ ।।

རབ་དུ་བསྟོད་པའི་ཡོན་དཔག་ཚ།།
བདག་གིས་བསོད་ནམས་བརྙད་མི་ཤེས།།

Digitized by Google

བསོད་ནམས་དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི།།
འཇིག་རྟེན་པ་ཀུན་དོན་གྲུབ་ནས།།
གྲོལ་བའི་བདེ་བ་སྐྱོང་བར་ཤོག།།
སྨྲན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ།།
དེ་ཡི་མཚན་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས།།
དེ་བཞང་ཡོངས་པ་དེ་ལ་ནི།།
བདེ་གཤེགས་སྲས་ཀྱི་ཟས་རིས་ཡིན།།
བདེ་ནས་བདེ་རྒྱ་འགྲོ་བ་ཀུན།།
སྐྱེས་བར་སོང་ནས་བདེ་བར་ཤེག།། ༢༧ །།

མེ་དཀྱིལ་ཐྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ།།

སློབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་
རྫོགས་སོ།།

Digitized by Google

NOTE.

Page		for		read	
,,	४२	,,	ཏྲྀམ	,,	ཏོམ།
,,	४३	,,	ལགཅད	,,	མཐད
,,	४७	,,	བརྡབས	,,	བརྡབས།
		,,	གང་	,,	གདུ།
		,,	ང་བའི	,,	དུ་བའི།
,,	५०	,,	མགངས	,,	མགངས།
,,	५२	,,	विजयवत्	,,	ཁ་ཅོཊ།
,,	५३	,,	རི་དགས	,,	རི་དྭགས།
,,	५५	,,	ཞིད	,,	ཞིང་།
		,,	གཟུགས་ཅན	,,	གཟུགས་ཅན།
,,	५०	,,	བརྟེན	,,	བརྟོན།
,,	५५	,,	དྲིག	,,	དྲི།
		,,	བདེ	,,	བདེན།
,,	५७	,,	ཐ་	,,	ཐ་ཆི།
,,	८२	,,	ཅཏྟ་	,,	ཅཏུ།

Digitized by Google

TRANSLATION.[1]

1

Reverently bowing my head weighed down already by the coronet formed by my joined palms, O noble Saviouress, refuge of the distressed, do I worship both thy feet which seem just dyed as it were with lac by reason of the gleam arising from their contact with the glorious splendour of the lofty gods' crest-jewels resembling in their ruddy brightness the light of the infant sun.

2

Hapless that I am, with my body inextricably plunged in the fire of misery, utterly at a loss to know whither to turn, afflicted in my folly on account of the futility of my frequent attempts to do something or other, I who have oftentimes heard of thee from others, now, following another's lead, take refuge in thee who destroyest sin, linked as I am to the hope of regaining my light, even as a blind man turns his face towards the sky to behold the splendour of the sun and the moon.

3

Thy mercy flows in sooth to all creatures without distinction, and I too am assuredly included

[1] I am under a great obligation to my esteemed friend Mr. Hari Nath De, M.A., M.R.A.S., accomplished Librarian of the Imperial Library, Calcutta, for collaborating with me in the preparation of the English translation of the difficult and obscure Sanskrit original.—S. C. VIDYABHUSANA.

Digitized by Google

therein, being numbered among them. Unequalled is thy might even as the orb of the radiant sun, dispelling the darkness of the sins of all this universe. Nevertheless, I indeed am miserable, fie on me! whose evil actions have ripened into such evil results.

4

Fie! fie on me! unfortunate that I am, whose darkness is not dispelled even by the brightness of the sun, I who am thirsty even on the edge of the bank of the Himalaya-born stream which is as cool as a piece of ice, who am penurious even (when placed) in the depth of the cavern of gems situated in the vicinity of the high road in the Island of Gems, and am helpless even though I have chosen thee, who art the sole upholder of all the universe, for my helper.

5

Even a mother feels vexed at a son repeatedly crying to be suckled, even a father is worried at prayers for unworthy objects made to him daily, but thou who art the principal shoot of the great wish-yielding tree whose mighty fruit is the desire of the three worlds, thou, I say, grantest to all beings the boons that they crave without ever being altered in feeling.

6

"Whosoever is scorched by the torrent flames of misery, his Saviouress shall I be"—this determination of thine do thou fulfil in my case, plunged as I am in the abyss of misery.

Digitized by Google

As long as the miseries of living beings increase, being difficult to remove, so long indeed flows thy mercy on those whose minds are rapt in meditation of the vehicle of the Perfectly Wise.

7

Upon one thus crying with raised hands for succour, through pretext of uttering a hymn in thy praise, even an outsider would not think it proper to look down with indifference, much less would one like thee, O mother. Seeing the success of other suitors, I am filled with desire to obtain from thee fulfilment of my request for a desired boon, while I am greatly burning with an unbearable and ceaseless internal fever which has been brought on by sorrow.

8

If I am a sinner whence increases this great devotion of mine for thee? Thou alone forcibly removest all sins by the fact of thy name being heard or uttered or meditated upon. So tell me, O truth-telling one, wherefore in my case thou shirkest thy task of removing sins? Say, does a doctor, who is very kind-hearted, refuse treatment to a patient even though the latter be sure to succumb?

9

Since it does not fall to my lot even for a moment to worship thy lotus-like feet, for that reason especially let this humble, sorrow-laden, poetical composition of mine ensure fulfilment of my longings, seeing that I am one carried away simultaneously or suc-

Digitized by Google

cessively by my own wicked faults, such as duplicity, envy, pride, etc., even as a camel belonging to a monastery is the common drudge of many persons.

10

From the monster-laugh in the form of the loud noise on the shore, caused by the dashing of the raging surge which agitates itself as it moves on, whirled by the storm raised by the world-ending deluge, forthwith, O Goddess, the shore of the ocean is reached with ease by shipwrecked passengers bowing to thee when they are in imminent peril of drowning, wailing piteously and emitting futile cries of despair.

11

They who rest on their beds in a house in which has entered with speed a conflagration, terrible with the blaze of sparks which rise in waves high up to the interior of the mansion of the sky that is formed by the contact of clouds, which are conglomerations of smoke—even those in such a plight are saved in a twinkle by thee with the rapidity of a lightning-flash illumining the clouds with its rapid play, when with folded palms raised to their heads in token of humble prayer, they supplicate to thee with voice choked with tears.

12

He who is swung about in the cradle formed by the two rising tusks of an elephant filled with the fire of hostile rage excited by rival elephants whom he challenges with loud roars, while bees string them-

Digitized by Google

selves into a garland round his two valley-like cheeks that overflow with streams of ichor—even one in such a plight, thinking of thee, defies death cheerfully as if he were seated on the top of a castle built on a huge mountain summit.

13

Thou compellest to thy service even brigands that have terribly frowning glances and are puffed up with pride as their hands brandish sharp-edged swords in lonely forests fraught with the dire festivities of lances and heavy maces smiting human heads. Thy name is the abode of luck written as it is legibly and unmarked with the pen of cares.

14

One, who utters a worthy hymn fraught with meaning in thy praise, is avoided in fear by a lion of sharp fangs and terrible jaw, even though it be about to pounce on him with anger—a lion whose dire neck-joints have their terribly bristling mane washed with the blood issuing from the head of mad elephants mangled by the teeth and sharp nails of the lion striking as hard as thunder.

15

A serpent whose form is as black as a curling mass of smoke, whose terrible mouth is dilated through the act of constant hissing, whose huge vibrating tongue is as it were the noose of the god of death—even such a serpent renounces its evil nature and yearns to recount thy excellences over and over again,

Digitized by Google

and with its mind devoted to thee attains the beauty of a garland of blue lotuses, each of which is encircled with a row of bees delirious with delight.

16

Whoever has his hair dishevelled at the hands of royal military officers frightened of their master's frown, or is bound in the hard fetters of unbearable slanders noised abroad by babbling servants rushing up and down, his throat and lips being parched with hunger and thirst, forthwith doth he rid himself of that dire calamity by taking refuge at the noble feet of Tārā, what though he be forsaken by his dearest friends!

17

Terrible with the excessive splendour of thy resplendent weapons which are of power to quell the pride of the manifold false decorations effected by a series of works brought into existence through power of magic, the demons wearing garlands made of masses of entrails from dug-up corpses, confer on him whose sins have been removed by the recollection of the charms derived from thy Tantras, a protection which no foe can take away.

18

In the field of battle darkened by streams of ichor flowing in rivers from the cheeks and forehead of elephants whose forms are like those of rumbling clouds—the field which is brightened by the splendour of weapons which flash like lightning—the field where showers of arrows are constantly raining, the single-handed warrior hemmed in on all sides by the

Digitized by Google

mighty arms of mortal enemies, suddenly crushes his world of foes, if he is filled with courage by thee.

19

Of those who are faithfully attached to the service of thy feet, like patients making use of medicinal drugs, the limbs become resplendent as gold and the eyes dilated like lotuses even though their bodies are eaten up by vermins moving about the interior of their mouths and in their entrails or attached to their flesh and skin, melting with pus and horrible impurities, the effect of diseases consequent on a life of wickedness.

20

He in whose bowl of hearing the mendicant dole of learning imparted by teachers has not found a resting place, and who is reduced to speechlessness in the assemblies of the learned through his lack of the wealth of instruction received—even such a one, having obtained, through the might of his devotion to thee, the mastery of speech elevated by the wealth of embellishments in the shape of figures of speech of all sorts, dethrones his adversaries in royal courts.

21

He who is embrowned by dust through sleeping on the ground, whose body is bare owing to the rag that covers his loins being tattered, who for the sake of a morsel of food in a potsherd squeezes out the lives*

* The allusion is to the custom of employing low-class men to kill lice and other vermins to be found in bedsteads, which are generally placed out of doors for this purpose. In up-country the cry *Khatmal khilaoge* is well known.

Digitized by Google

of lice in front of another man's house—such a one, strenuously worshipping thee, becomes lord of the earth, which is hardened by the tusks of rut-blinded elephants whose charming smile is indicated by the waving chowries borne by noble damsels and on whom is raised one sole royal umbrella.

22

Worn out by a frequent recourse to the ways and means of service, agriculture, artisanship, flattery and barter, unsuccessful in obtaining wealth which is the auspicious fruit of merit acquired in a previous birth, paupers become again and again masters of wealth in the shape of store of gold disgorged by the earth if they pray for wealth to thee who transcendest fate and art the mother of the hapless.

23

One who is disconcerted through discontinuance of service, chidden by his wife whose dress is reduced to tatters, avoided from a distance through selfishness by his own kinsmen, sons, friends and relatives, as soon as he acquaints thee with his misery, becomes lord of edifices, the precincts of which are worn out by edges of horses' hoofs and is awakened from sleep by the tinkling of the armlets of the women of his seraglio.

24

Through a particle of thy grace, O Blessed One, he becomes possessor of a (chariot the) wheel (of) which skims the circle of the quarter, of a spouse emitting

Digitized by Google

a resplendent sheen and adorned with (all good) marks, of a lordly elephant possessing sixfold teeth, of a lordly steed with hair dark like the bright hue of a peacock's throat, of a spotless gem bright as the sun's ray, of a treasurer with full treasury, and of a general with a heroic army.

25

One who has obtained success in thy lore enters the vernal garden of Malaya mountain as the lord of Vidyādharas, while his lady-love has placed a sign (indicative of the trysting place) on a gem slab fragrant with the exudation of sandals, and has, in token of sincere devotion, prepared a fresh hospitable reception that he may find pleasure in sporting with her; and the bracelet encircling his fat and lofty arm, darkened by the reflection of his sword, shines forth.

26

To thee as to their lord devoutly pray the love-intoxicated celestial damsels whose necklaces reach far down to the lower extremity of their bosom, whose long eyes surpass the red lotuses (hanging) from their ears, while through the gentle fragrance of the Mandāra flowers, adorning their long braided locks, bees are intoxicated, and the tinkling of the large anklets round their legs is louder than the succession of noise made by their waist-girdles.

27

One who has worshipped thee, ever experiences the joy of a journey to the Nandana garden which con-

Digitized by Google

tains filaments of diamond, lotuses of gold growing on tanks covered with gems, which is canopied with flower-dust raised by female bees from lofty Pārijāta trees, and which resounds with the music made by celestial damsels proficient in playing on lutes and flutes.

28

Those in whom the strength of fervent piety has reached a state of ripeness while their hearts are devoted to thee, sport with beauteous (celestial) damsels in water-sports carried on amidst loudly splashing waves in the river Mandākinī, the ripples of which rest in the eddy-like hollows between their lady-loves' breasts towering through the pride of love, and the waters of which are rendered fragrant by exudation of camphor, cardamom, bark of clove trees, *agaru*, sandal, and *nalada* root.

29

He who is purified by a glance of thine protects the world of gods with his arms resplendent with diamond, his erect horripilating form encircled by the hollow between the dangling chain-like arms of Śacī, his body borne in the centre of heaven itself on a divine elephant adorned with the accoutrements of war, his orders obeyed by the principal deities with their crowns bent in homage.

30

The fear of rebirth for those who are subject to birth is destroyed by meditating on thy form which is,

Digitized by Google

as it were, the canopying beauty of the sky where the Sugatas are seated on seats formed of crest-jewel ornaments, which fills the three worlds with bright rays from myriads of uprising suns, and which makes Brahmā, Rudra, Indra, and Viṣṇu bend down with the weight of one foot doubled up in proud martial attitude.

31

Some see thy form as full of anger shrouding the interspaces of the sky with a portion of thy arm resplendent with the rays emitted by weapons (held thereby), having restless and terrible hooded serpents for thy armlets, fearful on account of the tumult of horror-striking sports prompted by the intoxication of the joy produced by the loud clappings of Vetālas at the time of their terrific dance, and terrible drum-beatings and foe-disconcerting laughter.

32

Some see thy form which commands the reverence of the three worlds as endowed with an infinity of natures made out of moveable and immoveable constituents, as possessed of diverse aspects owing to its creation of innumerable hundreds of Sugatas stationed in an abode encircled by the wheel of the quarters, and as having serpents, Gandharvas, Siddhas, men and gods such as Brahmā, Indra, and Rudra, undisturbed, either abiding on the surface of the earth or in the expanse of the sky springing up from the pores of every hair of thine.

Digitized by Google

33

Some see thy form as red like the sun or as redder than gleam of vermilion or lac dye; similarly others see it as green-like fragments of leaves pounded by a bright and thick sapphire stone, while others again see thy universal form diversified by a difference of condition as like crystal or like gold or whiter than milk churned from the milk ocean.

34

The sole realiser of all knowable truths demonstrated to him by the lamp of omniscience or the all-knowing offspring of such a one, realises face to face the tale of thy excellences, whereas the lament which one like me pours forth with opened mouth like the cry of a crow—that lament is for the purpose of solacing a mind afflicted with the pain brought on by the fever of sharp misery.

35

What I intend to tell thee, that is well known to thee beforehand; the excessive labour to relate it is merely for the purpose of satisfying my foolish mind; but by pouring forth one's sorrow in words as though it were a poison before an affectionate friend, though he be already aware of it, a miserable man obtains ease by unloading his heart.

36

O thou who art the lunar digit, shining on the sea of the joy of bliss, deign thou to cast a glorious glance

Digitized by Google

of thine; grant thou, O thou of deep mercy, nurture through instructions of wisdom; destroy thou mental darkness, seeing that my mind being washed by the water of thy praises, there has been seen (by me) a place of bliss whence the mere praising of thy excellence in this world becomes an infallible remedy for mankind.

37

In virtue of the merit acquired by me through hymning a portion of thy multitudinous excellences—a merit the quality of which is immeasurable, which is sweet of taste owing to its rendering fruitful the desire for the attainment of virtue and which is to last till salvation is attained—may this world forthwith reach that land of Sugata's sons which bears the name of Sukhāvatī and is characterised by the auspicious *svastika* mark imprinted on the sole of the feet of the revered Lokeśvara.

Digitized by Google

INDEX

OF

TIBETAN WORDS WITH THEIR SANSKRIT EQUIVALENTS.

ཀ

Words.				Page
ཀུ་ཆོ་ཆེ་བར་འདོན་པ kārṭīti	...	...		८४
ཀུན sarva	...	...	...	४७
ཀུན་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་ utkṣipa	...	...	...	४७
ཀུན་དགའ ānanda	...	...	...	८४
ཀུན་མཁྱེན sārvajña	...	...	...	८४
ཀུན་དེགས་ཉིད sarvavid	...	...	...	८४
ཀུན་ལ sarvakṣiṇ	...	...	...	४२
ཀུན་ལ sarvebhyaḥ	...	...	...	४४
ཀྱང་ api	...	...	४२, ४७, ४९, ४४, ९४	
ཀྱི ...	...	४२, ४९, ९९, ४२, ४२, ४७, ४७		
ཀྱིས ४२, ४९, ४८, ९०, ९२, ९४, ९४, ९८, ९७, ४२, ४४, ४७				
ཀྱེ་མ aho	...	...	...	४७
ཀླུང kumbha	...	...	...	९२
ཀླུ nāga	...	...	...	८२
དཀར dhavala	...	...	...	८७

Digitized by Google

Words.	Page
དགྱེས	४४
དགྱེས་རིང་པོ་ आयत	४१
དགྲིས་ वलय	५८
དགྲམས་པ་ अमित	४७
བགགས་གྱུར་པ་ बद्ध	५४
བགའ་ आज्ञा	४७
བགའ་སྩལ་ प्रसाद	४८
བགོད་ रचित	४१
བགོད་དེ་ रचना	४७
བགོད་པ་ रचित	५२, ८२
བཀྲ་ཤིས་ पुच्छाई	८७
བཀྲ་ཤིས་ स्वस्तिक	८७
བཀྲུས་པ་ धौत	५२
བཀྲེན་པ་ क्षपणा	४१
བཀྲེས་ क्षुध्	५१
བཅོས་ उत्खात	४२
བསྐམས་ནས་ शोषत्	५२
བསྐོད་བར་གྱུར་པས་ वाह्यमान	४८
བསྐོས་ उत्खात	४२
བསྐྱིལ་གྱུར་པ་ वलयित	४७

Digitized by Google

Words.				Page
བསྒྲེད་ ཆགित	...	...	...	८७
བསྒྲོད་པ་ भेद	...	...	...	७४
ཀོང་ चरण	...	...	...	४७
ཀོང་པ་ पद	...	..	...	७२
ཀེད་ कटि	...	...	...	४०
ལྐུགས་ मूक	...	...	...	७७
ཤད་	...	...	...	४१
ཤད་ཅིག་ छगं	...	...	...	४७
ཤད་ཅིག་ཏིད་ལ་ छगेन		..	...	७१
ཤམས་ छाम	...	...	..	७४
ཤམ་ངན་ दुर्भग	...	...	...	४२
ཤམ་པ་ भाग्य	...	...	...	४७
ཤམ་པ་ཉུང་པ་ मन्दभाग्य		...	...	४७
གཟུགས་ रूप	...	...	...	८१, ८७
གཟུགས་ चित्र (image)	...	...	...	८२
གཡེན་ कटि	...	...	...	४०
གཡོས་ ह्रष्	...	...	..	७४
གཡོས་ ह्रष्यन्तं	...	...	...	४७
གཞུབས་ ग्रस्य	...	...	...	७४
གཞུབས་ ग्रस्ये	...	...	...	४२

Digitized by Google

Words.				Page
སྐྱེབས་ཀུན་	...	...	...	৮৮
སྐྱབས་པར་གྱུར་ན་ ভবীর্য্য		...	...	৫৮
སྐྱེ་དགུ་ প্রজা	...	...	...	৮৮
སྐྱེ་བ་ জন্ম	...	...	...	৮৭
སྐྱེ་བ་ལས་བདེན་ জন্মভাজ্		...	...	৮৭
སྐྱེ་བོ་ জন	...	..	...	৮৭, ৮৯
སྐྱེད་ཚལ་ উদ্যান	...	...	...	৮৮
སྐྱོ་ খিন্ন	...	...	...	৮৯
སྐྱོ་བ་མེད་ཅིང་ অখিন্ন		...	...	৩৯
སྐྱོ་བར་ ক্ষেদ	...	..	...	৮৮
སྐྱོང་བྱེད་ অবনি	...	...	...	৮৩
སྐྱོན་ দোষ	...	..	...	৮৮
སྐྱོན་མེད་ অখিন্ন	...	...	...	৩৯
སྐྲག་མཛོད་ ত্রুত্রাসি	...	...	...	৮৭
སྐྲག་ཤེ་ ভয়ন্	...	..	...	৩৯

ཁ

ཁ་ বক্ত্র	...	...	...	৩৩, ৮৮
ཁ་ আস্য	...	...	...	৩৯
ཁ་ ওষ্ঠ	...	..	...	৩৮

Digitized by Google

Words.				Page
ཁ་བ ཁིམ	...	...	...	৮৩
ཁ་སྦྱོ་ ཁྱམ	...	...	..	৬২
ཁང་ཁྱིམ ཁྱིམ	...	...	...	৬২
ཁང་བ གེཧ	...	...	...	৮৩
ཁང་བ ཝེশ্ম	...	...	...	৩০
ཁས་ལེན་ অভ্যুপৈতি	...	...	...	৩৪
ཁྲམས	...	...	...	৮৩, ৮৬
ཁྲེད་ মহ	...	...	...	৬৪, ৭০
ཁྲེད་ মাহ	...	...	...	৮৭
ཁེངས་ পূর্ণ	...	...	...	৬২
ཁེབས་ সন্ধি	...	...	...	৩২
ཁོ་ བོ་ মযি	...	...	...	৭৭
ཁོ་ བོ་ལས་ অস্মি	...	...	...	৮৬
ཁོང་ གর্ভ	...	...	...	৩০
ཁོང་ངག་ অন্তহাত	...	...	...	৭৭
ཁྱད་པར་དུ বিশেষেণ	...	...	...	৭৩
ཁྱད་པར་ལས বিশেষাৎ		...	...	৮৪
ཁྱབ ব্যাপ্ত	...	...	...	৭৭
ཁྱབ་པ ব্যাপি	...	...	...	৬২
ཁྱབ་པའི আক্সামি	...	...	...	৭২

Digitized by Google

Words.				Page
ཁྱབ་འཇུག་ विष्णु	...	...	...	८०
ཁྱིམ་ गृह	...	...	...	७०
ཁྱིམ་གྱི་ अन्तःपुर	...	...	...	७२
ཁྱེད་ त्वद्	...	...	७७, ७७, ८१, ८७	
ཁྱེད་ ते	...	...	...	७२
ཁྱེད་ त्वम्	...	...	...	७७
ཁྱེད་ तव	...	...	...	७२
ཁྱེད་ཀྱི་ युष्मत्	...	...	...	७७
ཁྱེད་ཀྱི་ तव	...	...	...	७२
ཁྱེད་ཀྱིས་ त्वं	...	...	...	८७
ཁྱེད་མགོན་ལྷན་ཅ་ त्वन्नाथ		...	...	७७
ཁྱེད་ལ་ त्वयि	...	...	...	७०, ७२
ཁྱེད་ལ་ त्वां	...	...	...	७२
ཁྱེད་ལས་ त्वत्तः	...	...	...	७७
ཁྱོག་ कुटिल	...	...	...	७२
ཁྱོགས་ दोला	...	...	...	७१, ७७
ཁྱོད་ त्वम्	...	...	...	७७, ७७
ཁྱོད་ त्वां	...	...	...	७१, ८०
ཁྱོད་ भवतीं	...	...	...	७७
ཁྱོད་ युष्मत्	...	...	...	७७

Digitized by Google

Words.				Page
ཏྭད་ tvad	...	...		ཅ, ཝཨ, ཝཧ, ཝཨ ཧཧ
ཏྭདཱིཡ་ tvadīya	...	...	...	ཧཤ
ཏྭཏ་ tvat	...	...	...	ཅཨ, ཧཧ
ཏྭཏྟཏྨཱ་ tvattatmā	...	...		ཅཨ
ཏྭཡི་ tvayi	...	...	...	ཤཝ
ཏྭཡུཙིཏ་ tvayucita	...	...		ཅཀ
ཏྭཱཡཱ tvā	...	...	...	ཝཀ
ཏྭརཱ tvarā	...	...	...	ཅཨ
ཏྭརཱཏྨཱ tvarātmā	...	...	...	ཅཨ
ཏྭཱབྷོག་ tvābhoga	...	...	...	ཧཀ
ཐཱ tha	...	...	...	ཅཀ, ཅཧ
ཐི āsana	...	...	...	ཅཁ
ཐིཾཀཱ thiṅkā	...	...	...	ཅཀ
ཐུཏྐཱ thukkā	...	...	...	ཅཀ
ཐོ krodha	...	...	...	ཤཤ
ཐོཔདྱཔཏྟཱ sakopa	...	...		ཧཀ
དཎྜཔཱཎི daṇḍa	...	...	...	ཝཁ
དཎྜིདེ dhyān	...	...	...	ཅཀ
དགགན gagana	...	...	...	ཅཨ
དགགན་ཨ gaganā	...	...	...	ཤཀ

Digitized by Google

Words.				Page
མཁས་ཆེ་	...	...	...	৩৶
མཁས་ངན་པ་		...	...	৸৩
མཁས་པ་	...	...	...	৩৪
མཁས་པ་	...	...	...	৮৩
འཁོར་བར་བགྲོད་		...	...	৸৮
མཆེན་	...	...	...	৮৸
མཆེན་དེ་	...	...	...	৮৩
འཁོད་པ་	...	...	...	৩০
འཁོད་ལོ་	...	...	...	৸২
འཁྲུགས་ཤིང་		...	...	৸৩
འཁྱིལ་	...	...	...	৩৩
འཁྱིལ་གཤགས་		...	...	৸৮
འཁྲིལ་ཤིང་	...	...	...	৸৸

ག

གཅུང་ཀུན་	...	...	...	৸৮
གང་	...	...	...	৸৩, ৮৩
གང་	...	...	...	৸৸, ৩৩
གང་	...	...	...	৮৸
གང་གི	...	...	...	৩৩

Digitized by Google

Words.	Page
གང་ཕྱིར་ यस्मात्	८८
གང་བ་ पूर्य्यमाण	७१
གང་ཞེག་ यः	७४
གང་ལས་གང་ yad	८७
གངས་ ह्राद	७७
གངས་ཅན་ हैमवत्याः ...	४७
གད་ हास	४७
གམའི་ यदि	४४
གི་ ४१, ४७, ४८, ७१, ७२, ७७, ७७, ४०, ४२, ४४	
གིས་ ... ४२, ४७, ७१, ७२, ७४, ७८, ४०, ४१, ४२	
གུས་ भक्ति	७८
གུས་དང་བཅས་པ་ सादर	४७
གུས་པ་ भक्ति	४४, ७७
གུས་པས་ भक्त्या	१२, १३
གོ་སྐབས་ चेट	७४
གོམས་པར་བྱེད་ अभ्यास	७८
གོས་ निवसन	४२
གྱི་ १२, १३, १८, ११, ७२, ४०, ४१, ४७, ४४	
གྱིས་ १२, ४८, १७, ११, ७८, १०, ४२, ४४, ४७	
གྱུར་	४१

Digitized by Google

Words.				Page
གྱུར་ཅིང	...	...	...	৮২
གྱེན་དུ་བཏེག་པ ཨུদ্ধৃত		...	...	৮০
གྱེན་འཕྱོས་པ ཨুদ্ভ্রান্ত		...	...	৮৩
གྲོ་མོ ক্ষর্পর	...	...	...	৮০
གྲགས་ཆཏ্	...	...	...	৮৩
གྲངས་ཀྱི গণনা	...	...	...	৮৮
གྲུ নৌকা	...	...	...	৮৩
གྲུབ་པ সিদ্ধ	...	...	...	৮২
གྲོགས་པོ সুহৃৎ	...	...	...	৮২
གྲོང་ পুর	...	...	...	৮৮
གྲོང་ཁྱེར পুর	...	...	...	৮০
གྲོལ་བའི་བར་དུ আমুক্তি		...	...	৮৩
གྲོས་བར་གྱུར་པ আহূয়মান		...	...	৬১
གླང་ཆེན করিন্	...	...	...	৮৩
གླང་ཆེན হস্ত	...	...	...	৬২
གླང་ཆེན দন্তিন্	...	...	...	৮২
གླང་ཆེན་ཟློ་བོ প্রতিগজ		...	...	৬১
གླང་ཆེན་སྒྲ་སྒྲོགས গর্জত্		...	...	৬৮
གླུད কুম্ভ	...	...	...	৬২
གླིང་ দ্বীপ	...	...	...	৮৬

Digitized by Google

Words.				Page
བིངྷུ वेधु	...	...	...	৮৮
བིདྱུ विद्युत्	...	...	...	৬৭, ৬৮
དཔང་བར་ पूर	...	...	...	৬৫
དཔད་ मुदित	...	...	...	৮৬
དཔད་བདེ་ नन्दन	...	...	...	৮৮
དཔད་མ་ रमणी	...	...	...	৮৮
དཔད་སྡེགས་ उत्सव	...	...	...	৬২
དཔེ་ शुभ	...	...	...	৮৭
དཔེ་ལེགས་ कल्याण	...	...	...	৯৮
དཔེ་ལེགས་ श्रेयस्	...	...	...	৯৯
དཔྲ་ रिपु	...	...	...	৬২
དཔྲ་ अरि	...	...	...	৬৮
དཔྲ་བོ་ द्विषत्	...	...	...	৬৮
དཔྲ་བོ་ अरि	...	...	...	৬৮
དཔྲུགས་པ་ संक्षोभ	...	...	...	৭৩৪
བགྲིད་པས་ क्षत्वा	...	...	...	৮৮
བགྲང་བ་ गणना	...	...	...	৬৫
བགྲོད་པ་ यात्रा	...	...	...	৮৮
བགྲོད་ཀྱིས་ प्रयायात्	...	...	...	৯৩
བཀུ་ཤུགས་ धन	...	...	...	৯২

Digitized by Google

Words.	Page
བརྒྱངས་ཆེན་པོ་ मोट्ट	४७
བརྒྱན् आक्रान्त	४४
བརྒྱན् अलंकृत	४२
བརྒྱས་པ प्रीत	७६
བསྐྱེས स्फुटित	४०
བསྐྱེམས་པ भाव्यमान	८०
བསྒྲགས་པའི दत्तमाधुर्य्य	४४
བསྒྲེང་ལ ऊर्द्ध	५६
མགལ་པ जोड	५७
མགོ शिरः	५१, ७१, ७२
མགོ་ལ उपरि	७२
མགོན་དུ་བྱས नाथीकृत्व	५८
མགོན་མམཆིས་པོ अनाथ	५८
མཁྲིག कपट	७५
མཁྲིག गज	४२
འགལ་བ जोड	५७
འགལ་བ चलत्	७८
འགེངས་ཤིང་ आपूर्ण्यमान	८०
འགེམས་རྣམས धोतत्	७२
འགྱ་བའི धोतायमान	७४

Digitized by Google

Words.				Page
འགྱུར་ जायते	...	...	...	৩৮
འགྱུར་ जायति	...	...	...	৮৮
འགྱུར་ भवति	...	...	...	৮৭
འགྱུར་ལྡིང་ जात	...	...	...	৮২
འགྱུར་ལ་ उपगत	...	...	...	৮২
འགྲན་ཚིང་ स्पर्द्धमान	...	...	...	৮৮
འགྲམ་ तीर	...	...	...	৩০
འགྲམ་པ་ कट	...	...	...	৩৭
འགྲོ་བ་ गति	...	...	...	৮২
འགྲོ་བ་ जगत्	...	...	...	৮৩
འགྲོ་བ་ यावत्	...	...	...	৩৮
འགྲོ་བ་དག་ན་ जगति	...	...	...	৭৭
འགྲོ་བ་ལྟ་བུར་ गतिमत्त	...	...	...	৮২
འགྲོ་བར་འགྱུར་ यांति	...	...	...	৩২
འགྲོན་གསུས་ मठ	...	...		৮৮
འགྲོས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ गतिगमन	...	...		৮২
ཚལ་བར་དཀའ་བའི་ दुर्ग्ग	...	...		৮২
ཚུད་པ་ यावत्	...	...	...	৩৮, ৭৩
ཚོད་ཚིང་ उद्भट	...	...	...	৩৮
ཚོལ་བ་ वादी	...	...	...	৩৩

Digitized by Google

Words.				Page
ཀུ་ཁང་	...	...	...	४१
ཀུ་ཅེན་ विपुल	...	...	...	४८
ཀུ་མཅོ་ अम्बि	...	...	...	८०
ཀུ་མཅོ་ सिन्धु	...	...	...	८४
ཀུ་སྐྱེགས་ लाक्षा	...	...	...	८०
ཀུགས་པ་ मद	...	...	...	८२
ཀུགས་པ་ प्रमद	...	...	...	८२
ཀུང་ནས་ आहार्	...	...	...	७३
ཀུད་ विभूषा	...	...	...	७०
ཀུད་ उद्भूषण	...	...	...	४७
ཀུད་ अलङ्कार	...	...	...	७७
ཀུད་ अवतंस	...	...	...	८०
ཀུད་ཀྱིས་མཚན་ अवतंस		...	...	८०
ཀུས་ पूर्णमास	...	...	...	७१
ཀུས་པ་ क्षीत	...	...	...	७२
ཀུས་པ་ पटुतर	...	...	...	८०
ཀུས་པ་ पुष्टि	...	...	...	८४
ཀུ་ हेतु	...	...	...	८७
ཀུ་མ་ अन्न	...	...	...	७७
ཀུ་ལས་ हेतोः	...	...	...	४४

Digitized by Google

Words.				Page
ཀུན་ तन्त्र	...	...	...	৩৩
ཀུན་ धारा	...	...	...	৩৮
ཀུན་ཆགས་ सन्तत	...	...	...	৮৮
ཀུན་ཆགས་ अनुबन्ध	...	...	...	৩৮
ཀུན་དུ་ अविरल	...	...	...	৮৪
ཀྲོ་ मुख	...	...	...	৩৮
ཀྲོལ་བར་བྱེད་ नियुञ्जते		...	...	৩২
ཀྲོས་ माया	...	...	...	৮৮
ཀྲོས་མ་ माया	...	...	...	৩৩
ཀྱངས་ཅིག་ स्यात्	...	...	...	৮৪
ཀྲུ་ नाद	...	...	...	৮৩, ৮৩
ཀྲུ་ ख्योट	...	...	...	৮৪
ཀྲུ་སྐྱོགས་ वाचाट	...	...	...	৩৮
ཀྲུ་སྐྱོན་སྐྱོགས་བར་བྱེད་ तूर्य्य		...	...	৮৩
ཀྲུབ་བར་བྱེད་ आन्नियन्ते		...	...	৩২
ཀྲུབ་བྱེད་ विधि	...	...	...	৮৩
ཀྲོགས་ཅིང་ गदति		...	...	৮৩
ཀྲོགས་པ་ अङ्ग	...	...	...	৮৪
ཀྲོགས་པ་ स्फटित	...	...	...	৮৮
ཀྲོགས་པར་བྱེད་པ་ कोलाहल		...	...	৮২

Digitized by Google

Words.				Page
སྒྲོགས་མཁས་ཤེས་	ཁཅོག	...	...	৬৬
སྒྲོན་མ	དཱིཔ	...	...	৮৮
སྒྲོལ་མ	তারা	...	...	৮১, ৯৮
སྒྲོལ་མ	তারণী	...	...	৮২, ৮৮

ད་

ད་ཏིད	অদ্য	...	...	৮৮
ད་རུང	মান	...	...	৮৮
དགེ་གི་དབང་ཕྱུག	বাগীশ্বর	...	...	৯৩
དན་པས	দুর্বিদগ্ধ	...	...	৮৩
དཔེ་བ	অম	...	...	৮৯
དྲི་བ	ভবিত	...	...	৮৩
དྲྭ་བའི་བཞིན་ལྟར	কাশ্বিয়ীক	...	...	৮২
དེས་པར	নন্তু	...	...	৮২
དོ་བོ	রূপ	...	...	৯২
དོ་བོར	স্বভাব	...	...	৮২
དོ་མཚོར	বিচ (wonderful)	...	...	৮২
དོ་ཚོར་གྱུར་ཅིང	বিলদ্য	...	...	৮২
དོ་འཇོག	হরণ	...	...	৯৩
དོགས	কুল	...	...	৮৩

Digitized by Google

Words.		Page
དོཿས་ཀཊཀ	... ...	৩১
དོཿས་ཏཊ	... ...	৮৪
དོཿས་ཏཊཱ	... ...	৮০
བཻཏཱལས་ཝིཀཊ	... ...	৮৪
དཔཿཔ་མདུར	... ...	৸৪
དཔཿཔ་ཡི་ ཨིཝ	.. ..	৸২
མཊཱ་ ཨཏ	... ...	৮৩
མཏི་ཁཿདཔ་ཀཱཉྩིཏ	অভ্যর্চিত	৮৮
མཏི་འདིཔྟ	অভিমত	৮৩
མཏི་སུམ	মাচ্ছাব্	৸৮
ཏཿམི་ ཀརབྷ	... ...	৮৸
ཏཿཨབ	চামর	৮০
སྤཿམ	প্রাক্	৮১
སྤི་ནཱིལ	... ...	৸৩
སྤི་ ཤྱཱམ	... ...	৮২

ক

ཀཽ་ཏི་ কৌলি	... ...	৸২
ཀཌཿདིཎྜ ডমরুক	... ...	৸২
ཀཱ	৮৮, ৮৩, ৮৪, ৩১, ৩২, ৩২, ৩৮, ৮৩, ৮৪, ৸০	

Digitized by Google

Words.	Page
ཅིདྡཱ་ཅི किं किं	४२
ཅིཏྲཱིར kस्मात्	४७
ཅིཡཱང་ काचित्	४४
ཅིང་	८२
ཅེཥ इति	४४
ཅོཾདྷི कोश्र	७४
ཅོཾདྷི कोश्र	७४
ཅོཾདྷཱན་ मौलि	४७
ཅོཾདྷཱན་ मुकुट	४२, ७०
གཅིག་ एक	७४, ४०, ८०
གཅིགཱ་ཏུ एका	४१
གཅིག་ཏུ एकं	८८
གཅིགཱ་ཏུ एक	८४
གཅིགཱ་མ एक	४७
གཅོདྡ་པ उच्छिन्न	८१
གཅོདྡ་པར་གཤེགས་ शोधयीति	४८
བཅཱཥ दलित	८७
བཅཱཥ सह	७२
བཅཱཥ་གྱུར་པའི विवद्ध	४२
བཅཱཥ་པ་ཡི समुदित	७७

Digitized by Google

Words.				Page
བཅོངས་ཤགས་	...	...	...	৩৮
བཅོམ་ལྡན་མ་	भगवति	...	...	৮৩
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་	भगवती	...	...	৮৩
རྨོངས་པ་	आरम्भ	...	...	৮২

ཀ

ཀ་	खड्ग	...	...	৫৭
ཀ་ཏམ་	अवयव	...	...	৫৫
ཀ་ཤས་	अंग	...	...	৮৫, ৮৩
ཀ་ཤས་	कला	...	...	৫৮
ཀག་	भिन्न	...	...	৮৩
ཀགས་	आसक्त	...	...	৩৫
ཀགས་པ་	प्रसक्त	...	...	৩৫
ཀགས་པ་	अनुराग	...	...	৮৩
ཀད་	छेद	...	...	৮২
ཀམ་ཆེམ་སྒྲ་སྒྲོགས་	गर्जत्	...	...	৩৮
ཀར་	वर्ष	...	...	৩৮
ཀར་གྱང་	अंग	...	...	৮৫
ཀར་སྤྲིན་	जीमूत	...	...	৩৮
ཀས་	नेपथ्य	...	...	৩৩

Digitized by Google

Words.				Page
ཆུ་ सरित्	...	...	...	৮৸
ཆུ་ उदक	...	...	...	৮৸
ཆུ་ जल	...	...	...	৮৩
ཆུ་ सलिल	...	...	...	৮৸
ཆུ་ अम्भः	...	...	...	৩৭, ৮৫, ৸৸
ཆུ་གཏེར་ अब्धि	...	...	...	৩০
ཆུ་པོ་ नदी	...	...	...	৩৮
ཆུ་འཛིན་ जलद	...	...	...	৩৭
ཆུང་མ་ युवति	...	...	...	৮০
ཆུང་མ་ भार्य्या	...	...	...	৮২
ཆུང་མཆོག་ वरयुवति	...	...	...	৮০
ཆུས་དགྲིམས་ कच्छ		...	...	৮৫
ཆེ་ पृथु	...	...	...	৩৭
ཆེ་བ་ उरु	...	...	...	৮২
ཆེ་ཤིང་ उरु	...	...	...	৩৫
ཆེན་ महा	...	...	...	৮৮
ཆེན་པོ་ महत्	...	...	...	৮৮
ཆེན་པོ་ महा	...	...	...	৸২
ཆེས་ལྷག་ अधिकतर	...	...	...	৸৫
ཆོང་ आनन्द	...	...	...	৮৩, ৮৭

Digitized by Google

Words.				Page
ཚོམ་གྱུར་ dzu	...	...	...	৩২
མཚེ་བ་ dza	...	...	...	৩২
མཚེ་བ་ dza	...	...	...	৮২
མཆོག་ pra	...	...	...	৮৭
མཆོག་ pra	...	...	...	৮৮
མཆོག་ pra	...	...	...	৩৮, ৮০, ৮২
མཆོད་པ་ pū	...	...	...	৮৩
མཆོད་པ་ pū	...	...	...	৮৮
མཆོད་པར་བགྱིད་ abhyarchayāmi	...	...		৮৭
འཕངས་པ་ bā	...	...	...	৮৭, ৮০
འཕངས་པ་ prā	...	...	...	৮০
འཆི་བདག་ mṛ	...	...	...	৩৭
འཆི་བར་འགྱུར་ mariṣhyat	...	...		৮৮

ཛ

ཛི་ལྟར་ kathaṁ	...	...	...	৮৮
ཛི་སྙེད་ yāvadanta	...	...	...	৮৩
བཛྲ་ཏིང་ pratapati	...	...	...	৮৫
བཛྲ་ āhāra	...	...	...	৮৩
འཇིག་རྟེན་ loka	...	...	...	৮৫, ৮০

Digitized by Google

Words.				Page
འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག	लोकेश्वर	...	...	८७
འཇིག་རྟེན་གསུམ	त्रैलोक्य	...	...	४४, ८२
འཇིག་རྟེན་གསུམ	त्रिलोक	...	...	८०
འཇིགས་པ	भीत	...	...	७४
འཇིགས་པ	भय	...	...	८१
འཇིགས་རུང	विकट	...	...	७३
རྗེས་དྲན་པ་ར	अनुस्मृत्य	...	...	७१
རྗེས་འབྲེལ	अनुबन्ध	...	...	७८, ४७
རྟེ་བོ	भर्तृ	...	...	७४
འཇིག་རྟེན	लोक	...	...	८७
འཇུག་པ	विशत्	...	...	७०
འཇུག་པ	प्रवृत्ति	...	...	४३
འཇོམས	छल्ली	...	...	४३
ཉོན་པ	पारि	...	...	४४
ཉོན་པ་ལས་འཕྲོ	पारिजात	...	...	४४

ཉ

ཉམས	ज्ञान	...	...	४३
ཉམས་སུ	...	...	...	४४
ཉམས་སུ་སོང་བར་འགྱུར	अनुभवति	...	...	४४

Digitized by Google

Words.				Page
ཉམ་བ विमान्त	...	...	...	৬০
ཏིམ་ तिम्मांसु	...	...	...	৮৩
ཏིམ་ भास्वत्	...	...	...	৬২
ཏིམ་ दिवस	...	...	...	৮৩
ཏིམ་ अर्क	...	...	...	৮২, ৮০
ཏིམ་སོ་སོར་ प्रतिदिवस		...	...	৮৮
ཏིལ་ཁོག་ अवश्य	...	...	...	৮৩
ཏིལ་ཟླ་ चन्द्रार्क	...	...	...	৮২
ཏིལ་ हव	...	...	...	৮৩, ৮৬, ৮৬
ཏིལ་ ता	...	...	...	৬৫
ཏིལ་ཕྱེད་ दिवस	...	...	...	৬৮
ཏེ་བར་བཞག་པ་ उपधा		...	...	৮৩
ཏེ་བར་བཏེན་པ་ उपसेवा		...	...	৬৩
ཏེར་བཅིང་ उपगूढ़	...	...	...	৬৮
ཏེར་བླངས་ उपात्त	...	...	...	৬২
ཏེར་བསྟན་དག་ उपदेश		...	...	৮৬
ཏེར་སྐྱེད་ उपचार	...	...	...	৬৩
ཏེས་བྱས་ दुष्कृत	...	...	...	৮৩
ཐ་ཏིད་ निद्रा	...	...	...	৬২
ཐ་ཏིར་ག་ उभय	...	...	...	৬৯

Digitized by Google

Words.				Page
གཉིས་འབྲུང་ dvija		...	...	৩১, ৮০
གཉེན་ bandhu	...	...	...	৩৮, ৮২
གཉེན་འདུན་ bandhu	...	...	...	৮৩
བཀྲེས་བགྲིད་པ་ ākarshaka		...	...	৮০
བསྟེན་ bhakti	...	...	...	৩৮
སྐྱེད་ janma	...	...	...	৮৩
སྐྱེད་པ་ prāpta	...	...	...	৮৩
སྐྱན་པར་ mādhurya (=madhura)		...	...	৮৮
སྙིང་ hṛdaya	...	...	...	৮৬
སྙིང་རྗེ་ karuṇā	...	...	...	৮৫
སྙིང་རྗེ་ dayā	...	...	...	৮৮

ད

དུ	...		৮৩, ৮৮, ৩০, ৩১, ৩৫, ৮৫	
དེ	...	...	...	৮৫
གཏད་པ་ gata	...	...	...	৮৮
གཏམས་ dhana	...	...	...	৮০
གཏེར་ vidhi	...	...	...	৮১
གཤོར་མ་ bali	...	...	...	৮৮
གཤིབས་ཤིང་ vajra		...	...	৩৮

Digitized by Google

Words.				Page
བཏོར་མ་སྦྱོང་བ	वलिभुज	...	...	८४
བདག་པ	दल	...	...	८८
བདང་སྐྱོམས	उपेक्षा	...	...	४७
བདབ	दत्त	...	...	४८
བདུད	शुभ	...	...	४२
བདུད་བྱས	आवज्ञ प्रणाम	...	...	७०
བདུས	प्रीत	...	...	७७
བདུས	उद्धार्थ	...	...	७७
བདེབ་པ	उत्क्षिप्त	...	...	४७
བདོན	स्थिर	...	...	८३
བདོན་པར	प्रौढ़	...	...	८०
བདེན་པ	आलम्बि	...	...	७१
བལྟས	ईक्षित	...	...	७२
བཏོང་བར་འགྱུར	त्यजति	...	...	७४
བདེན་པར་བཟུང	अये	...	...	४३
བལྟ་བ	आलोक	...	...	४३
བསྡོད	स्तोत्र	...	...	८८
བསྡོད་ཚས	संस्तुत्य	...	...	८८
བསྡོད་པ	स्तुतिपर	...	...	७०
བསྡོད་པ	स्तुति	...	...	४७

Digitized by Google

Words.				Page
བསྟོད་པ stuti	...	...	...	৮২
བསྟོད་པ stotra	...	...	...	৮১, ৩২, ৪০
བསྟོད་ཚིག stotravāda		...	...	৭৫
དཔ turaga	...	...	...	৮২
དཔ aśva	...	...	...	৮২
དཔག་རི giri	...	...	...	৭৪
དཔལ་ཧེ་རུ་ཀ vīrasena		...	...	৮৬
ཡང་ yāvat	...	...	...	৮৩
ཡང་བ	...	...	...	৩২
ཡང་བར	...	...	...	৭০
ཡང་	...	...	৮১, ৩৬, ৩৯, ৩৭, ৮২	
ཡེང་ tatsaṅga	...	...	...	৮৪
ཡེང་དུ upari	...	...	...	৩২
ཡོངས་པ śūnya	...	...	...	৩২
ཡོབས bala	...	...	...	৩৯

ར

ར vibhinna	...	...	...	৭৬
རབ་ཙད adhama	...	...	...	৮৭
རབས་པ tantī	...	...	...	৩৩

Digitized by Google

Words.				Page
ཐག་པ རজ্জু	...	...	...	৩৮
ཐག་པ दाम	...	...	...	৮৪
ཐབས उपाय	...	...	...	৮৭
ཐམས་ཅད् सर्व्व	...	...	...	৩৪
ཐམས་ཅད་མཆིན་པ सर्व्वञ्च	...	...		৫০
ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་བཤེས་གཉེན	...	...		৭৭২
ཐམས་ཅད་མཆིན་པདེ་བཤེས་གཉེན सर्व्वज्ञमित्र	...			৫০
ཐར་བར་འགྱུར उत्तीर्य्यते	...	...		৩০
ཐལ कर	...	...	...	৮২
ཐལ་སྦྱར अञ्जलिपुट	...	...	...	৩০
ཐུགས་རྗེས कৰুণা	...	...	...	৮২, ৮৩
ཐུགས་རྗེས་སྤྲིག་ལྡན घनकरुणे	...	...		৮৩
ཐུན་མོང་ साधारण	...	...	...	৮৮
ཐེག་པ यान	...	...	...	৮৩
ཐོག་འབྲིང अन्त	...	...	...	৮৮
ཐོབ आप्त	...	...	...	৮৩
ཐོབ་རྟས प्राप्य	...	...	...	৩৪
ཐོབ་པ प्राप्त	...	...	...	৮৩
ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པ अप्राप्नुवत्	...	...		৮৭
ཐོབ་པར་འགྱུར प्राप्नुवन्ति	...	...		৮৭

Digitized by Google

Words.				Page
ཐོས་སྐྱེ	...	...	...	४४
ཐོས་ནས་སྐྱེ	...	...	...	४३
ཐོས་པ	...	...	...	७७
མཐའ་དག	...	...	...	४८, ५४
མཐའ་མེད	...	...	...	७४
མཐའ་ཡས	...	...	...	५३
མཐིལ	...	...	...	५७
མཐུ	...	...	...	४५
མཐོ་བ	...	...	...	७१
མཐོ་རིས	...	...	...	४७
མཐོ་རིས	...	...	...	५३
མཐོ་རིས་ལམ་གཉིས	...	...	...	५३
མཐོང་	...	...	...	५५
མཐོང་	...	...	...	५३
མཐོང་བཞིན	...	...	...	४७
མཐོང་མཐོང་	...	...	...	५८
མཐོང་མཐོང་	...	...	...	५८
འཁོར་བ	...	...	...	४१
འཁོར་ལོང་	...	...	...	७०
མཁོར་བྲེལ་དེ	...	...	...	४४

Digitized by Google

ད

Words. Page

ད་ག ༧༢, ༧ཅ, ༧ཇ, ༧ཉ, ༨༠, ༨༡, ༨༢, ༨༣, ༨ཅ, ༨ཤ, ༨ཉ, ༨ཨ, ༩༠, ༩༡, ༩༢, ༩ཉ, ཀ༡

ད་ག་ अनेक ༨ཇ

ད་ག་པ་ पवित्र ... ... ཉཉ

ད་ག་པར་བྱ་ पवित्रीक्रियते ... ... ཉཉ

ད་ག་བྱས་ पूत ༩ཨ

ད་ང་ ༧ཅ, ༧༧, ༧ཨ, ༨༢, ༨ཅ, ༨ཤ, ༨ཉ, ༨ཨ, ༩༡, ༩༢, ༩༣, ༩ཇ, ༩༩, ༩ཉ

ད་ང་ च ... ... ༧༩, ༧ཉ, ཉཅ

ད་མ་ཅིང་ किं ༧ཉ

ད་མ་བཅས་ प्रतिज्ञा ༧༧

ད་ང་པོར་ प्रथम ... ... ཉཇ

ད་ང་ལྡན་པ ༨༩

ད་མ་ वा ཉ༧

ད་མ་པ་མ་ཡིན་ असत् ༧༧

ད་མ་པོ་ कटु ༨༧

ད་ར་དིར་སྣང་ प्रकाश ༨༡

ད་ལ་བབ་པ་ विश्वास ༩ཉ

Digitized by Google

Words.				Page
དུ	...	...		४१, ७०, ७२, ७७, ४७
དུ་བ ধূম	...	...	...	७०, ७४
དུ་མ অনেক	...	...	...	७७
དུ་མ་དག অনেক	...	...	...	४८
དུག বিষ	...	...	...	८४
དུད་པ নমস্	...	...	...	४७
དུད་པའི বিনমস্	...	...	...	८०
དུབ་པ খিন্ন	...	...	...	४२
དུམ་བུ খণ্ডক	...	...	...	४४
དུལ་བ বিনয়	...	...	...	४७
དུས কাল	...	...	...	४४
དུས་གཅིག তুল্যকাল	...	...	...	४८
དུས་བདག কাল	...	...	...	४४
དུས་མཉམ তুল্যকাল	...	...	...	४८
དུས་མཐའ অবসান	...	...	...	४७
དེ তা	...	...	...	७४, ८७
དེ ঃ	...	...	...	७७
དེ་དག তে	...	...	...	४४
དེ তদ্	...	...	...	८४, ८७
དེ་ཉིད তাব	...	...	...	८४

Digitized by Google

Words.				Page
དེ་དག་ तद्	...	...	...	४३
དེ་ནི་ अदः	...	...	...	८९
དེ་ནི་ सः	...	...	...	९४
དེ་ནི་ सा	...	...	...	८९
དེ་བཞིན་ तथा	...	...	...	८०
དེ་ཡི་ तस्य	...	...	...	४४
དེ་ཡིས་ तेन	...	...	...	८७
དེ་ལྟ་ན་ཡང་ तद्	...	...	...	४८
དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ तथापि		...	...	४०
དེ་ལྟར་ इति	...	...	...	४९
དེ་ལྟར་ན་ཡང་ तथापि		...	...	४०
དེ་སྙེད་ तावत्	...	...	...	४९
དེའི་ तद्	...	...	...	४७
དེའི་དོན་དུ་ तदर्थं	...	...	...	४७
དོ་བྲ་མེད་ अद्वितीय	...	...	...	४०
དོ་ཤལ་ ह्रार	...	...	...	४४
དོན་ अर्थ	...	...	४४, ४७, ४?, ८९	
དོན་གཉེར་ प्रार्थना	...	...	...	४४, ४९
དོན་གཉེར་བ་ अर्थी		...	...	४०
དོན་དུ་གཉེར་ प्रार्थयन्ते		...	...	४९

Digitized by Google

Words.				Page
དོན་དུ་གཉེར་ན་ अभ्यर्थ	...	...		४१
དོན་མ་མཆིས་པས་ वैयर्थ्य	...	...		४२
དོན་མེད་ वन्ध्य	...	...	...	४७
དོན་མེད་མ་ अवन्ध्य	...	...	...	४७
དོན་མོད་ अमोघ	...	...	...	५५
དོན་ལྡན་ दिग्धार्थ	...	...	...	७३
དོན་ཤེས་ཟིན་ ज्ञातार्थ		...	...	५७
དོར་བ་ त्यक्त	...	...	...	४५
དྲག་པོ་ कराल	...	...	...	७०
དྲག་པོ་ उद्धुमर	...	...	...	५२
དྲག་པོ་ वज्र	...	...	...	५०, ५२
དྲག་པོར་ उत्ताज	...	...	...	५२
དྲག་མོད་ उग्र	...	...	...	५२
དྲངས་ आजस्र	...	...	...	७४
དྲན་པ་ स्मृति	...	...	...	४४, ७७
དྲི་ गन्ध	...	...	...	४५
དྲི་ परिमलामोद	...	...	...	४७
དྲི་ मधु	...	...	...	४४
དྲི་མེད་ अमल	...	...	...	४२
དྲི་ཟ་ गन्धर्व	...	...	...	५२

Digitized by Google

Words.				Page
དྲི་ཞིམ་ surabhi	...	...	...	৮৩
དྲིལ་ཆུང་ ghaṇṭā	...	...	...	৮৪
དྲུག་ ṣaṭ	...	...	...	৮২
དྲེགས་ དཪྻ	...	...	...	৪২
དྲེགས་པ་ དཪྻ	...	...	...	৮৮
གཉངས་ ghrāṇa	...	...	...	৪৩
གཉངས་ ghrāṇa	...	...	...	৮৮
གཏུ་བུ་ bālaya	...	...	...	৮২
གཏུགས་ ātapatra	...	...	...	৮০
གཏུང་བ་ jvara	...	...	...	৮৩, ৮৪
གཏུབ་ gambhīra	...	...	...	৮৪
གཏུབ་ཀྱི་ bālaya	...	...	...	৪৩
གཏུབ་བུ་ kaṭaka	...	...	...	৪৭
གཏེར་ཁ་ khaḍga	...	...	...	৮৭
གཏེར་ཁའི་ khaḍgin	...	...	...	৪৩, ৮৭
གཏུ་བུ་ bālaya	...	...	...	৮৭
གཏོར་མོ་ avatsa	...	...	...	৮২
བདག་ mi	...	...	...	৮৩
བདག་ ātmā	...	...	...	৪৩
བདག་ ahaṁ	...	...	...	৮৩

Digitized by Google

Words.				Page
བདག་གི་ mama	...	...	...	४०
བདག་གི་ mayi	...	...	...	४८
བདག་གི་ me	...	...	...	८७
བདག་གིས་ maya	...	...	...	८८
བདག་ཉིད་ཀར་ ātmanmari		...	...	४२
བདག་ཉིད་ཀྱལ་བཞིས་ ātmopaccaṃ		...	...	४४
བདག་པོ་བྱེད་ īśte		...	...	४२
བདག་འདྲ་ mādṛśa	...	...	...	४३, ८४
བདག་ལ་ mayi	...	...	...	४४
བདེ་གཤེགས་ sugata		...	...	८३, ८७
བདེ་བར་གཤེགས་ sugata		...	...	८०
བདེ་བ་ཅན་ sukhāvatī	...	...	...	८७
བདེ་ལེགས་ svasti	...	...	...	८७
བདེན་པ་མ་ཡིན་ mithyā		...	...	७७
བདེན་གསུངས་མ་ tathyakathyā		...	...	४८
བདེ་སོགས་ sūcī	...	...	...	४७
བདེན་བའི་ tathya	...	...	...	४०
བརྟུལ་བའི་ ākāla		...	...	८३
བཙོག་ skoṭa	...	...	...	७३
མདའ་ bāṇa	...	...	...	७४, ४७

Digitized by Google

Words.				Page
མདུང་ प्राप्त	...	...	...	৩২
མདུན་པ यज्ञि	...	...	...	৩৮
མདུན་དུ पुरतः	...	...	...	৮০, ৮৩
འདབ་བར་མཛད་པ अतिक्रामत्ती	...	...		৮৭
འདི ইমা	...	...	...	৮৩
འདི་དག	...	...	...	৮৩
འདི་ནི ইমা	...	...	...	৮৬
འདི་ནི অযং	...	...	...	৮৩
འདི་ཙམ་ཞེས་པ इयत्ता	...	...		৮২
འདི་ཙམ་ཞེས་པར་མ་ངེས་པ अनियतेयत्ता	...			৮২
འདུག་ཅིང་ उपविष्ट	...	...	...	৩৭
འདུན་ས sभा	...	...	...	৩৩
འདེབས་པ उद्गीत	...	...	...	৩০
འདོད wाञ्छा	...	...	...	৮৮
འདོད་པ काम	...	...	...	৮৩, ৮৩
འདོད་པ कन्दर्प	...	...	...	৮৮
འདོད་པ काम	...	...	...	৮৩
འདོད་པ wाञ्छा	...	...	...	৮৩
འདྲ	...	...	...	৩০, ৩৫
འདྲི་བའི जिज्ञित	...	...	...	৩২

Digitized by Google

Words.				Page
དྲུལ་ ধূলি	...	...	...	৮০, ৮৮
དྲོ་ শিলা	...	...	...	৮৫
དྲོ་ ওপল	...	...	...	৸৫
དྲོག་ ক্ষীর	...	...	...	৮৪
དྲོག་ বজ্র	...	...	...	৩২, ৮৩
དྲོག་ཤེལ་དཀར་ ক্ষীরভিন্ন		...	...	৮৪
གཉན་	...	৮৪, ৩০, ৩১, ৮২, ৮৩, ৮৮, ৮৸		
གཉན་པ	...	...	...	৮৪
གཉན་ཤིན་ গদ্গদ	...	...	...	৩০
གཡང་ ছিদ্র	...	...	...	৸১
གཡོག་ দাস	...	...	...	৮২, ৩৸
གཡོག་ཅན་ দাসী	...	...	...	৮৮
གཡོག་པ་ দাস	...	...	...	৮৮, ৩৫
གཡོག་པ་ দুহিত	...	...	...	৩৩
གཡོག་པ་ অঘ	...	...	...	৮৫
གཡོག་འཇོམས་ পাপঘ্নী		...	...	৮২
གཡོག་ལྡན་ ঘন	...	...	...	৸৮
གཡོ་བྱམ་ কান্তা	...	...	...	৮৫
གཡོག་བསྔལ་ দুঃখ	...	...	৮২, ৮৮, ৮৩, ৮২, ৸৩	
གཡོག་བསྔལ་ শোক	...	...	...	৮৮

Digitized by Google

Words.				Page
སྡུག་བསྔལ་བ།	दुःखी	...	..	४८, ८७
སྡེར་མོ	गख	...	...	७२

ན

ན	...	...	१०७, ४४, ७१, ७७	
ན་ལང	नरद	...	...	४८
ནགས་ཚལ	अटवी	...	...	७१
ནང	गर्भ	...	...	७०
ནང	अन्तर्गत	...	...	७०
ནང་གི	अन्तः	...	...	४४
ནང་དུ	मर्भे	...	...	४८
ནང་དུ	मध्ये	...	...	४२
ནང་ཚོགས	अन्त	...	...	४७
ནངས་ཀྱིས	तरं	...	...	८७
ནངས་ཀྱིས་དང་པོར	प्रथमतरं	...	...	८७
ནང་གི	अन्तः	...	...	८४
ནང་གི་ཀུན་ལ	अन्तःकरण	...	...	४८
ནད	रज	...	...	८७
ནད་པ	ग्लान	...	...	४८
ནན་གིས	यत्नात्	...	...	४४

Digitized by Google

Words.	Page
ནམ་མཁའ་ गगन	৩০, ৮২
ནམ་མཁའ་ व्योमन्	৮০, ৮৭
ནམ་ཡང་ जातु	৮৮
ནས	৩০
ནི ৮২, ৮২, ৮৺, ৮৮, ৮৩, ৮৸, ৮৯, ৩২, ৩২, ৩৺, ৩৩, ৮০, ৮৭, ৮৮	
ནུ་མ ন্তন্য	৮৮
ནུ་མ ন্তন	৮৮
ནུ་མ কুচ	৮৮
ནུས་པ सामर्थ्य	৮৺
ནུས་པ शक्ति	৩৯
ནུས་མཐུ सामर्थ्य	৮৺
ནོར ধন	৩৯
ནོར বিত্ত	৮৭
ནོར་བུ মণি ... ... ৮৭, ৮৺, ৮২, ৮৺	
ནོར་མེད নির্ধন	৮৭
གཏང་བ ত্যক্তন	৩৯
གནས স্থ	৮২, ৮২
གནས স্থান	৮৮
གནས পদ	৩২

Digitized by Google

Words.	Page
གཞན་ཤིང་ विआन्त	৩৪
བསྡུན་ प्रहार	৩২
བསྡུན་པ་ प्रहार	৩২
མཉན་ क्षम	৮০
མཉན་(?) आटोप (?)	৮২
རྣ་བ་ श्रोत्र	৩৪
རྣ་བ་ अवश्य	৮৮
རྣག་ पूय	৩৮
རྣམ་གྱུར་ विक्रिया	৮৮
རྣམ་གྲངས་དྲག་ पर्य्याय	৮৭
རྣམ་པར་གཟུགས་པར་ खच्चना	৮৯
རྣམ་པར་དྲུ་བའི་ विद्रवति	৮৮
རྣམ་པར་མངོན་ उद्भाटित	৮০
རྣམ་པར་རྒྱུ་ लिङ्ग	৩০
རྣམ་པར་སྐྱོང་བ་ विदिषत्	৩৮
རྣམ་པར་སྦྱས་ विरचित	৩৩
རྣམ་འགྱུར་ विक्रान्त	৩৫
རྣམ་སྤྲུང་བ་ विनिपतित	৮২
རྣམས་ ৮৭, ৮২, ৮৩, ৮৮, ৮৩, ৮৮, ৩০, ৩১, ৩৮, ৩৩, ৩৮, ৩৮, ৮৭, ৮৮, ৮৫, ৮৭	

Digitized by Google

Words.				Page
རྣོན་པོ་ तीक्ष्ण	...	...	...	৩২
སྣང་ཚོགས་ विश्व	...	...	...	৮৩
སྣང་ཚོགས་ངོ་བོ་ विश्वरूप		...	...	৮৩
སྣང་བ་ आलोक	...	...	...	৮৭
སྣུམ་ཞིང་ स्नाग्ध	...	...	...	৮৩
སྣུམ་ཞིང་དེད་དཔོན་ स्नाग्धेन्द्र (?) (oily and luminous)				৮৩
སྣོད་ पात्र	...	...	...	৩৪

པ

པཎ་ཏི་ཆེན་པོ་ महापण्डित		...	...	৪০
པདྨ་ कमलिनी	...	...	...	৮৩
པདྨ་ पद्म	...	...	...	৮৪
པདྨ་དཀར་པོ་ पुण्डरीक		...	...	৩৫
པར་	...	...	...	৮৭, ৮৮
པི་ཝང་ वीणा	...	...	...	৮৯
དཔག་བསམ་ कल्प		...	...	৮৮
དཔང་ साक्षी	...	...	...	৫৮
དཔའ་པོ་ वीर	...	...	...	৩৮
དཔལ་ श्री	...	...	...	৮৭, ৩২
དཔལ་ལྡན་ श्रीमान्	...	...	...	৮২

Digitized by Google

Words.				Page
དཔལ་འབྱོར་ लक्ष्मी		...	...	८०
དཔལ་སྟོབས་ वीरसैन्य		...	...	७८
དབྱང་པ་ मुञ्ज	...	...	...	७७
ཤ་ mांस	...	...	...	७८
ཤུངས་ उत्भित	...	...	...	७४
ཤུངས་པ་ वर्त्तमान	...	...	...	७२
ཤུ་ रोमन्	...	...	...	७२, ७७
ཤུ་ལོང་ रोमाञ्च	...	...	...	७७
ཤུད་པ་ उद्भासित	...	...	...	७७
ཤོང་བར་འགྱུར་ त्यजति		...	...	७४
ཤུན་རས་ वृत्ति	...	...	...	७७
ཤོག་ पर्य्या	...	...	...	८१
ཤོག་ आचार	...	...	...	७८
ཤོག་པ་ मुञ्ज	...	...	...	८४
ཤོག་པ་རྣམས་ཤོང་པ་ प्रत्याय विनिमय			...	७१
ཤྲིན་ अभ्र	...	...	...	७०
ཤྲུལ་པ་ निर्म्माण	...	...	...	७७, ८२
ཤྲེ་བ	...	...	...	७७

Digitized by Google

ཐ

Words.	Page
ཐ pitā	४४
ཐན་པ pathya	४८
ཐམ་པ་མེད་པ apramāda	५५
ཐུག gāḍha	४०
ཐུད་སྐྲ phuṭkāra	५०
ཐུབ་སྲུམ་ཅོག samyag	४१
ཐུབ ṭhaṭ	५१
ཐེག་རྡོབ tāla	८१
ཐོག་པ pāta	४७
ཐོངས ṭhāvad	४१
ཐོངས deva	४१
ཐོངས་པ kārṣya	४७
ཐོམ་མིག mad	५८
ཐུག dohn	८१
ཐུག་བུས་ཤིང vandita	४७
ཐུག་འཚལ་ལོ namaḥ	४१
ཐུག་དོས vandya	८१
ཐྱོ་ཤས bhūyaḥ	४१

Digitized by Google

Words.	Page
ཕྱིར	৩৭, ৮২
ཕྱེ ཆོད	৮৮
ཕྱེ་མ ཆོད	৮৩
ཕྱེ་མར་སྐྱོག་ pimaskyog	৩৯
ཕྱོགས dikṣ	৮২, ৮৯
ཕྱོགས་གང་ཞིག་ལ་བཏེབ་སྟམ་པ kāṅdiśīka ...	৮২
ཕྱོགས་འཁོར dikcakra	৮৯
ཕྱུ ཚེག	৮৩
ཕྱག་དོག	৮৮
ཕྱག་པ skandha	৩২
ཕྱེང་བ sraj	৮২, ৮২, ৩৩, ৩৩
ཕྱེང་བ mālā	৩৭, ৩৩, ৮৩
ཕྱེང་བའཛིན་པ sragdharā	৫০
ཕྱོགས་པ chut	৩৩
འཕགས་པ ārya	৮৫
འཕགས་མ āryā	৮২, ৮২, ৩৮
འཕེལ vardate	৮৮
འཕེལ་གྱུར་པ vardhante	৮৩
འཕྲུ dev	৮৭
འཕྲུར་བ duḥśīla	৩৮

Digitized by Google

Words.				Page
འཕྲལ་དུ་ सपदि	...	...	...	७४
འཕྲལ་དུ་ प्रसभं	...	...	...	७४
འཕྲལ་ལ་ झटात्	...	...	...	४७
འཕྲལ་ལ་ सद्यः	...	...	...	७०
འཕྲོ་ जात	...	...	...	७७
འཕྲོ་ཞིང་ स्पृर्जत्	...	...	...	७०
འཕྲོག་པར་བྱེད་ हरति		...	...	७७

བ

བ་སྤུ་ रोमन्	...	...	...	८२
བག་མེད་ प्रमद	...	...	...	८२
བག་མེད་ मद	...	...	...	८२
བུ་ पुत्र	...	...	...	४४
བུ་ सुत	...	...	...	७२
བུ་གा་ कुक्कुर	...	...	...	७८
བུང་བ་ विरेफ	...	...	...	७७
བུང་བ་ अलि	...	...	...	७७
བུང་བ་ जोलम	...	...	...	७०
བུད་མེད་ कान्ता	...	...	...	७८
བུད་མེད་ स्त्री	...	...	...	७२, ७२

Digitized by Google

Words.				Page
བོད्	...	...	...	४१
བྱ་བ ব্যাপার	...	...	...	४८
བྱ་བར་ জনয়িতুং	...	...	...	४७
བྱམས་པ ক্লিগ্ধ	...	...	...	८७
བྱམས་པའི ক্লিগ্ধ	...	...	...	७४
བྱས ক্লান্ত	...	...	...	४२, ८८
བྱས་ཤིང་ ক্লান্ত	...	...	...	७७
བྱིང་བ মগ্ন	...	...	...	४४
བྱུང་ ভূ	...	...	...	४४
བྱུང་ সম্ভূয়	...	...	...	७
བྱུང་ উদ্গমগত	...	...	...	८२
བྱེ་བ কোটী	...	...	...	८०
བྱེ་བྲག་མེད་པར་ নির্বিশেষং	...	...		४२
བྱེད་པ་དང་ལྡན་ ব্যাপার	...	...		७
བྱེད་པར་འགྱུར་ আবহন্তি	...	...		७७
བྲན་ দাস্য	...	...	...	७२
བྲན་མོ་ ঘোট	...	...	...	७४
བླ་བ বিরহ	...	...	...	७
བྲིས་པ লিখিত	...	...	...	७२
བློ་བྲེ বিতান	...	...	...	४४, ८०

Digitized by Google

Words.				Page
བླངས་པ་ ནुजित	...	...	...	৩৭
བླ་མ་ गुरु	...	...	...	৩৪
བླུན་ཞིང་ मूक	...	...	...	৮২
བླེ་ घी	...	...	...	৮৩
དབང་ इन्द्र	...	...	...	৮০, ৮২
དབང་པོ་གཉིས་པ प्रत्यविनिमय		...	...	৮৭
དབང་ཕྱུག ईश्वर	...	...	...	৮৪
དབུལ་ दरिद्र	...	...	...	৮৫
དཔེ་བཤད་ཚུལ् आकृति	...	...	...	৩৫
དབྱུག་ दण्ड	...	...	...	৮৭
འབབ་ निष्पतत्	...	...	...	৩৬
འབར་ ज्वलित	...	...	...	৮৮
འབར་བྱེད् ज्वलन	...	...	...	৩০
འབྱུང་བ निर्वान्त	...	...	...	৮৭
འབྱོར་བ विभव	...	...	...	৮৩, ৩৪
འབྱོར་བ विभूति	...	...	...	৩৫
འབྲམ ऋट	...	...	...	৩৭
འབྲས ফল	...	...	...	৮৭
འབྲས་དང་བྲལ་བས वैयर्थ्य		...	...	৮২
འབྲས་བུ ফল	...	...	...	৮৮, ৮৪

Digitized by Google

Words.				Page
འབྲས་བུ་ལྡན་ sफलवान्	...	...		११
འབྲེལ་ yुक्ति (connection)	...	...		८७
འབྲེལ་བས་ मेवात्	...	...	...	८७
འབྲོག་ अटवी	...	...	...	७२
ཐ་སྙད་ वीचि	...	...	...	७८
ཐ་སྙད་ वेला	...	...	...	७७
སྐྱེ་ जनित	...	...	...	७१
སྐྱེངས་བུ་ས་ भोग्य	...	...	...	८७
སྐྱེས་ पुट	...	...	...	७२
སྐྱོད་ चुम्बि	...	...	...	७३

ম

ম ন	...	...	...	৭৩
ম অ	...	...	...	৭৩
ম माता	...	...	...	৭৭
ম'ངེས་པ अनियत	...	...	...	८८
ম'ཆུ་རྡ་བ मन्दार	...	...	...	७७
ম'ཁམས་སམ गतु		...	...	৭২
ম'ཁྱུས अग्रेष	...	...	...	८३
ম'སེམ अप्रयुक्त	...	...	...	৭৩

Digitized by Google

Words.		Page
མང་ ...	... ...	৩২
མང་རབ་དུ་ཟགས་པ་ སान्द्र	... ...	৩২
མན་ངག་ आम्नाय	... ...	৩৩
མཁ་ ग्रह्या	... ...	৩৫
མཁ་སྤྱན་ ग्रह्या	... ...	৩৩, ৮৩
མི་ न	... ...	৩৪
མི་ ནར	... ...	৩২, ৸২
མི་དགའ་ अरति	... ...	৮৮
མི་དགེ་ अरति	... ...	৮৮
མི་བདག་ खग	... ...	৩৪
མི་བཟང་ तीव्र	... ...	৸৩
མི་མཁས་པ་ अबुध	... ...	৸৩
མི་འཕྲོགས་ अहार्य	... ...	৸৭
མི་འཕྲོགས་སྤྱོད་ལམ་ अहार्यचर्य	... ...	৸৭
མི་རྟག་ दारव	... ...	৸৭
མི་རེ་ प्रेत	... ...	৩৩
མིག་ अक्षि	... ...	৩২, ৩৸, ৮৮
མིག་ नयन	... ...	৮২
མིག་ཤེས་ ज्ञाननयन	... ...	৮২
མིང་ नाम	... ...	৮৭

Digitized by Google

Words.				Page
མིན་ན	...	...	...	৮৩
སུན་ अन्धकार	...	...	...	৮৫, ৩৬
སུན་པ་ अन्धकार	...	...	...	৩৫
སུན་པ་ भ्रान्त	...	...	...	৮৫, ৯৬
སེ་ वह्नि	...	...	...	৮২, ৮৮, ৩?
སེ་དུ་མ་ द्रुम (?)	...	...	...	৮৬
སེ་དུ་མ་ कुसुम	...	...	...	৮২
སེ་ལྷ་ག་ ब्रह्मलिङ्ग	...	...	...	৩০
སེད་ན	...	...	...	৮৮
སོད་	...	...	...	৯২
སྐབས་པ་ विल	...	...	...	৩৯
སྐང་ आस्वाद	...	...	...	৯৩
སྐུར་ अङ्गाय	...	...	...	৯৩
སྐོང་བར་འགྱུར	...	...	...	৮৬
སྐོས་ मद	...	...	...	৮৩
སྐོས་ माद्यत्	...	...	...	৮৩
སྐོས་པ་ दान	...	...	...	৩?
སྐོས་པ་ मत्त	...	...	...	৩২, ৩৫
སྐོས་བྱེད་ चिमदमद	...	...	...	৩৬
དམར་ ताम्र	...	...	...	৮?

Digitized by Google

Words.				Page
དམག་དཔོན་ senānī	...	...	...	৮৩
དམན་པར་ hīna	...	...	...	৮৩
དམར་པ་ kiraṇa		...	...	৮৩
དམར་པ་ rāga	...	...	...	৮৭
དམར་པ་ཉིད་ lauhitya	...	...	...	৮৩
མ་དག་ mlekhin	...	...	...	৮২
སྨན་ khara	...	...	...	৮২
སྨོངས་ mūḍha	...	...	...	৮২
སྨད་ dhik	...	...	...	৮৩
སྨད་སྨད་པ་ཞེས་སྡེ་ dhig dhik	...	...		৮৩
སྨན་ agada	...	...	...	৮৫
སྨན་པ་ bhiṣak	...	...	...	৮৫
སྨན་མིན་ mandākinī	...	...	...	৮৮
སྨིག་ bhū	...	...	...	৮২
སྨིན་མ་ bhū	...	...	...	৮৮
སྨུག་རྩི་ aṅgaraka	...	...	...	৮৭
སྨྲེ་ཁམས་ prabhidhi	...	...	...	৮৮
སྨྲུ་ག་ śobhanī	...	...	...	৮২
སྨྲ་བྱེད་ raṭita	...	...	...	৮৮

Digitized by Google

ཀྱ

Words.				Page
ཚན་དན་ चन्दन	...	...	...	४८
ཚམ་ मात्रं	...	...	...	४४, ५५
ཚམ་ཡང་ अपि	...	...	...	४७
གཅིག་ཏུ་ तत्काट	...	...	...	५३
གཙུག་ चूड़ा	...	...	...	४१, ५०
གཅོ (ཀྱེ) अय	...	...	...	५२
གཅོང་པོ ग्रामजी	...	...	...	४७
གཅོང་པོ मख्य	...	...	...	४३
བཀྱེད་གཤད विलास	...	...	...	५१
བཀྱེ་བ अनुकम्पा	...	...	...	४५
བཀྱོན་པས अध्यवस्यन्	...	...	...	४०
ཀྱ नाड़ी	...	...	...	५५
ཀྱབ་ཅིང་ पतत	...	...	...	४५
ཀྱབ་མོ तत्काट	...	...	...	५४
ཀྱེ क्रीड़ा	...	...	...	४५
ཀྱེ कोटि	...	...	...	५१
ཀྱེ मुख	...	...	...	५३
ཀྱེ་དགའ क्रीड़ा	...	...	...	४८

Digitized by Google

Words.				Page
རྡེ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ		...	...	৩৮
རྡེ་མོ་ཁྲིགར	...	...	...	৪৭
རྡེ་མོ་སྐུ	...	...	...	৩২
རྡེ་རབ་ཅགུར	...	...	...	৪৭
རྡོམ་ཐལམ	...	...	...	৪৪
སྡུལ་དུ་གསོལ་རེ		...	...	৸৩
སྡོམ་ཀྱི་ཁིལཅས	...	...	...	৮৮

ཏྃ

ཏཾཁེར་ཅན་ཏིམ་གུ	...	...	...	৮৩
ཏཊཱ་ཀཱ	...	...	...	৸০, ৸২
ཏབས་ཅན་ཅཅཏ	...	...	...	৪৸
ཏབས་ཅེན་ཅཅཏ	...	...	...	৪৸
ཏབས་ཅེར་ཅཅཏམར	...	...	...	৸২
ཏོག་གཏ	...	...	...	৮৪, ৮৩
ཏོག་གབཙ	...	...	...	৪২
ཏོག་གིར	...	...	...	৩৩
ཏོག་གཱིས་བཱཙཱ	...	...	...	৸৪
ཏོག་མདའ་གཽཏམ	...	...	...	৩৩
ཏོམ་པ་སནྟོས	...	...	...	৸৪

Digitized by Google

Words.				Page
ཚེ་ काले	...	...	...	৩৬
ཚེ་ आयुः	...	...	...	৮০
ཚེ་ वेला	...	...	...	৮২
ཚོགས་ ओघ	...	...	...	৭৭, ৮৮
ཚོགས་ गण	...	...	...	৮৭
ཚོགས་ चक्र (assemblage)		...	...	৮২
ཚོགས་ मोक्ष	...	...	...	৩৪
ཚོགས་ आडम्बर	...	...	...	৩৩
ཚོགས་ निचय	...	...	...	৩৩
ཚོགས་ पूर	...	...	..	৩৫
ཚོགས་ निकर	...	...	...	৮৭
ཚོགས་པའི་ मठ	...	...	...	৭৮
ཆོག་ राग	...	...	...	৮৫
ཆོར་བ་ विन्दति	...	...	...	৮৬
མཆོང་འདོད་ आपित्सु	...	...	...	৩২
མཆོག་ लक्षण	...	...	...	৮২
མཆོག་ नाम	...	...	...	৭৬
མཚམས་ सीमा	...	...	...	৮২
མཚུངས་པ་ प्रतिनिधि	...	...	...	৩৮
མཆོག་ཅ प्रहरण	...	...	...	৩৩, ৩৬, ৮৭

Digitized by Google

Words.				Page
འཚུབས་པ ཤ་ཅ	...	...	...	৩৩
འཆོར ཐཁིར	...	...	...	৮২
འཆོག ཐཁི	...	...	...	৮২

ཇ

མཇད་ ཁཏ	...	...	...	৮৩
མཇད་ཅིག་ ཀྲུཙ	...	...	...	৮৮
མཇད་པ་རྫོགས་སོ་ ཁརིསམཱཔ	...	...		৩০
མཇེས་པ་ ཁིཤྲུཏི	...	...	...	৩৵
མཇེས་ཀྱིད་ ཤྲུཏཱ	...	...	...	৩৩
མཇེས་མ་ སུན্দརཱི	...	...	...	৮৮
མཇེས་མས་ ཀཱན্ত	...	...	...	৮৵
མཇོད་ ཀོཥ	...	...	...	৮২
མཇོད་ ཀྲུཙ	...	...	...	৮৮
མཇོད་འཇོད་ ཀོཥཡཏ্	...	...	...	৮২
འཇོད་ ཡཏ্	...	...	...	৮২
འཇོད་ ཡཏ্ཏེ	...	...	...	৮৮
འཇོད་པའི་ ཡཐཱ	...	...	...	৮৭
འཇོད་པར་འགྱུར་ ཡཏ্ཏེ		...	...	৩৵, ৮০
འཇོད་འདོད་ ཨཱཔིཏ্ཏུ	...	...	...	৩২

Digitized by Google

Words.				Page
འཇུམ་ཚེར	...	...	...	४०
ཇ་ཚག་དུམ་བུ་ཁ་དོར		...	...	४०
ཇིང་བུ་ བাপী	...	...	...	४६
ཇོག་པའི་སངས་རྒྱས་ སম্ভব		...	...	४६
ཇོང་ ক্রোষ্ট্	...	...	...	६१

ঞ

ཉག་རམ་ পাদ্ম	...	...	...	६८
ཉག་རམ་པ་ পাদ্ম	...	...	...	६४
ཉན་ཐོས་པ་ মন্দ	...	...	...	४७
ཉན་པ་ মন্দ	...	...	...	४८
ཉབས་ পাদ	...	...	...	४७, ६८, ८०
ཉབས་ ચરણ	...	...	...	६४
ཉབས་དག་ পাদৌ	...	...	...	४२
ཉབས་འབྲིང་	...	...	...	४१
ཉིང་ ...	...	...	...	४२
ཉུབ་ বিচক্ষ্যমান	...	...	...	८६
ཉུགས་པས་ আবেদ্য	...	...	...	४२
ཉེ་སྡུང་ ক্লেষ	...	...	...	६१
ཉེས་ ...	...	...	...	४८

Digitized by Google

Words.	Page
ཞེས	४२
ཞེས་བྱ ཅཱཏ्य	८७
ཞེན་དེ अधिकृ	४७
གཞན་གང་དག ज्ञात्य	८८
གཞན पर	४३, ४०
གཞན་གྱིས अन्ये	८४
གཞན་དག अन्य	४८
གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི परेषां	४८
གཞན་ལས परेभ्यः	४३
གཞི धाम	७२
གཞོན་ནུ་མ	४७
གཞོན་མེད अप्रच्छ्या	७७
བཞད ज्ञात	८१
བཞིན इव (as it were)	८४
བཞིན इव (like)	८४
བཞིན वत्	८४
བཞིན་དུ इव	४८
བཞུགས स्थित	८३
བཞུགས आसनमत	८०

Digitized by Google

ཏ

Words.				Page
ཏགས་པ	...	...	...	৩২
ཏད་ ཆུབ	...	...	...	৩৮, ৮২
ཏས་ ཏཾཏྲ	...	...	...	৮০
ཏིལ་གཅོད་ པརིභව	...	...	...	৮৩
ཏུང་མིག་ ཀཊাক্ষ	...	...	...	৩২
ཏེ་འབྲུ་ བེজী	...	...	...	৮৩
ཏེ་འབྲུ་ ཀিঞ্জল্ক	...	...	...	৮৩
ཏེར་ ཏৎ	...	...	...	৮৩
ཏེར་ ছটা	...	...	...	৮৮
ཏེར་མ་དང་ལྡན་ অমন্দচ্ছট		...	...	৮৮
ཏོལ་ ত্যাজ	...	...	...	৮৩
ཏོས་ অগদ	...	...	...	৩৮
ཏྲབ་ ঘগ্নিত্	...	...	...	৮৯
ཏྲི་བ་ প্রতি	...	...	...	৩৭
ཏྲིག་བྱེད་ প্রত্যাচষ্টে	...	...	...	৩৭
གཅིགས་པ་ বৃদ্ধি	...	...	...	৮৯
གཅིངས་ ཀটক্ষ ভট	...	...	...	৩৮
གཅུགས་ স্তূপ	...	...	...	৩৩

Digitized by Google

Words.				Page
གཟུགས་ཅན་ आकृति	...	...	...	৬৩
བཟང་སྐ मधुर (?)	...	...	...	৮৮
བཟས་པ (གཟས་པ) यह	...	...	...	৬২
བཟུང་བ वहत्	...	...	...	৮০
བཟུང་བ यह	...	...	...	৮২
བཟུང་བར यहव	...	...	...	৮২
བཟོ་ शिल्प	...	...	...	৮৭
བཟོད་བྱས་མེད् अलङ्घ	...	...	...	৮৮

ཨ

ཨང་ ...	...	...	...	৮৬
ཨམ་ च	...	...	...	৮৮
ཨོ་མ ক্ষীর	...	...	...	৮৩
ཨོག་ पाताल	...	...	...	৮৮
ཨོད् कर	...	...	...	৮৩
ཨོད् लक्ष्मी	...	...	...	৮২
ཨོད् द्युत (lustre)	...	...	...	৮৩
ཨོད् आभा	...	...	...	৮৩
ཨོད་ཟེར् किरण	...	...	৬৬, ৬৮, ৮২, ৮০, ৮৭	
ཨོད་ཟེར् मयूख	...	...	...	৮২

Digitized by Google

Words.				Page
དོར་རེར ध्राम	...	...	...	८३
དོར་རེར करवत्	...	...	...	४०
དོར་ལྡན श्रीमत्	..	...	...	८०
དོན་ཀྱང किन्तु	...	...	...	८९
དོས་པ अर्हति	...	...	...	४९

ཡ

ཡང་ अपि	...	...	४३, ४४, ४८, ७७, ८९	
ཡང་ च	...	...	...	४८
ཡང་ पुनः	...	...	...	४९
ཡང་དག सम्यक्	...	...	...	४९
ཡང་སེང་ཁྲེས་བྱེད་ཅིང་ सचुतया	...	...		८४
ཡངས सङ्कट	...	...	...	७३
ཡངས आयत	...	...	...	७८
ཡངས་མིག་དང་ལྡན आयतात्त	...	...		७८
ཡངས་ལྡན विपुल	...	...	...	४४
ཡན་ལག अङ्ग	...	...	...	४०
ཡན་ལག་མཆོག उत्तमाङ्ग	...	...		४८
ཡི ...	...	...	४१, ७३, ७४, ४८, ४४, ४७	
ཡི་གེ अक्षर	...	...	...	४७

Digitized by Google

Words.	Paye
ཡིད་ མནས་	ཟཟ
ཡིད་འོང་ ཐཱར	ཝཅ
ཡིས ... ... ཀཀ, ཅཟ, ཝཀ, ཝཨ, ཝཅ, ཝཟ
ཡུན་རིངས་ ཁིརཾ	ཝཝ
ཡུམ ཁཱཙཱི	ཀཨ
ཡུམ ཇནནཱི	ཝཀ
ཡུམ་གཅིག་ ཇནནཱི	ཀཅ
ཡེ་ཤེས ཛཱན	ཟཀ, ཟཝ
ཡོངས་འདུའི ཨཔཙྩཡ་	ཝཝ
ཡོངས་སུ་སྨིན་པ པརིཎཏ	ཝཟ
ཡོན་དན ཀུཎ ... ... ཅཨ, ཝཀ, ཟཀ, ཟཟ
ཡོན་དན་ཚོགས ཀུཎཱི་ཙ	ཟཟ
རགས་པ་བརྒྱང་ ཨཱཛཱནཱ་	ཟཨ
རབ་ཏུ་ཏེ་འགྲེབ་པ སཾཡཱམ	ཅཝ
རབོ ཀཱརཏ་	ཝཀ
རབོ་པ་དག ཀཱརཏ་	ཅཨ
རབོ་པ་མེད་ཅིང་ ནིཥྤནྡ	ཀཧ
རབོ་མེད ནིཥྤནྡ	ཀཧ
རབོ་ཞིང་ ཤཱནྟ	ཀཧ
རབོ་ཞིང་ ཝིགཏཏ	ཅཀ

Digitized by Google

Words.				Page
གཡོ་ཞིང་ चञ्चत्	...	...	...	७४
གཡོག་ सेवा	...	...	...	७१

ར

རང་ स्व	...	...	...	७८, ७२
རང་གི་སྐྱེ་བོ་ स्वजन	...	...	...	७२
རང་དགའ་ स्वच्छन्द	...	...	...	७०
རང་སེམས་ स्वान्त	...	...	...	८७
རབ་སྐྱོ་ཞིང་ खिन्न	...	...	...	७१
རབ་གཙོད་ प्रपिंषत्	...	...	...	७०
རབ་གསལ་ प्रोद्यत्	...	...	...	८०
རབ་ཏུ ...	...	...	...	७३
རབ་ཏུ་དགའ་བ प्रसक्त		...	...	७८
རབ་ཏུ་བརྟེན་ प्रतपति	...	...	...	७७
རབ་ཏུ་གསལ་བར་ उद्भततर		...	...	७७
རབ་བསྐྱེད་ उपात्त		...	...	७१
རབ་མཛེས་ चार्ची	...	...	...	७०
རབ་ཏུ་དགའ་བ प्रहृष्ट		...	.	७१
རབ་ཏུ་མི་གསལ་ अप्रसन्न		...	...	७७
རབ་ཏུ་མི་བཟད་པའི་ उद्वानत		...	...	७७

Digitized by Google

Words.				Page
རབ་བཞུགས་ཤིང་	प्रस्था	...	...	४२
རབ་བྱུང་	प्रकृत	...	...	७०
རབ་བསྒྲུབ	प्रयुक्त	...	...	४४
རབ་འབྱུགས	संक्षोभ	...	...	४७
རབ་འབྱུགས་པ	प्रक्षाल	...	...	४७
རབ་འགྲུལ་པར་རབ་གསལ	द्योतावभास	...		७४
རབ་འགྲུང་བ	प्रोद्यत्	...	...	७१
རབ་འབར	प्रकृष्ट	...	...	८१
རབ་འབར	प्रज्वल	...	...	७१
རབ་འབར	ज्वाला	...	...	७०
རབ་འབར	प्रपात	...	...	४८
རབ་འབུར	प्रस्फट	...	...	४८
རབ་འཇིག་ཏིང་	विगलत्	...	...	७८
རབ་ཀྲོས	प्रहास	...	...	४७
རབ་རྟེ	प्रस्तर	...	...	७३
རལ་གྲི	खड्ग	...	...	७२
རལ་བ	जटा	...	...	७३
རལ་བ་ཅན	केश (?)	...	...	४७
རས་རལ	कर्पट	...	...	४०
རི་དྭགས	मृग	...	...	७३

Digitized by Google

Words.				Page
རིན་བུགསར་དབྱ་ནགरिपु		...	...	৩২
རིལ་གུ ग्रुटिका	...	...	...	৩৮
རིང་དུ दुराद्	...	...	...	৮২
རིང་པོ ...	...	...	...	৮৮
རིངས་བུག་པོ ग्रीक		...	...	৩২
རིན་ཆེན रत्न	...	...	...	৮৩, ৮০
རིན་པོ་ཆེ रत्न	...	...	...	৮৩
རིམ क्रमाद्	...	...	...	৮৮
རིམ་པ क्रम	...	...	...	৩৩
རིམ་པར क्रमाद्	...	...	...	৮৮
རྀ ...	...	...	...	৮৩
རྒྱལ་པ घूनि	...	...	...	৩৮
རེ་བ आशा	...	...	...	৮২
རེ་འདོད् वाञ्छा	...	...	...	৮৮
རོ रस	...	...	...	৮৩
རོལ་ངངས वेताल	...	...	...	৮২
རོལ་པ केला	...	...	...	৮৩

ལ

ལ ৮১, ৮২, ৮৩, ৮৮, ৩০, ৩১, ৩৮, ৩৮, ৩৩, ৮২, ৮২, ৮৩, ৮৮, ৮৮, ৮৮, ৮৩

Digitized by Google

Words.	Page
ལ་ अभि	৪০
ལ་ལ་དག་གིས་ एके	৮২
ལ་ལས་ एके	৮৩
ལ་ལས་ केचित्	৮২, ৮৩
ལ་རོགས་ प्रस्तुति	৮৮, ৮২
ལག་ वाङ	৮৪
ལག་ कर	৪২
ལག་ད་ दोस्	৮৩
ལག་ད་ प्रकोष्ठ	৮৩
ལག་ས་ अस्ति	৮৮
ལག་ས	৪২
ལན་ཅིག་མིན་བའི་ असकृत्	৮২
ལན་མང་དག་ཏུ་ बहुशः	৮৮
ལམ་ मार्ग	৮২
ལམ་སྦྱང་ प्रतोली	৮৩
ལས ৮৩, ৮৩, ৪৩, ৪৪, ৪৮, ৩১, ৩২, ৩৩	
ལས་ कर्म्म	৪৪
ལས་མཐུད་ कर्म्मान्त	৩১
ལི་ཏྲི་ सिन्दूर	৮৩
ལི་ཧི་ अवश्य	৩৮

Digitized by Google

Words.				Page
ལུས་ ཏནུ	...	...	...	৮২, ৬৭
ལུས་ མུཏི	...	...	...	৬৬, ৮৩
ལུས་ བཏུ	...	...	...	৬৮
ལུས་ ཨཀ	...	...	...	৬৮, ৮৩
ལོག ...	...	...	...	৮২
ལོག་ཏས་ ཨཱཏཏ	...	...	...	৬২
ལོག་པའི་ མིཐྱཱ	...	...	...	৬৬
ལོང་ ཨཏ (bristling)		...	...	৮৩
ལོང་བ ཨནྡ	...	...	...	৮০
ལོན་འདྲའི	...	...	...	৮৭
ལྷུང་ ཝཱཏ	...	...	...	৮৩
ལྷུང་བའིོད་ ཨཏྟཱལ	...	...	...	৮৩

ཤ

ཤ ཙཀ་	...	...	...	৬৮
ཤཱསཏྲ་ ཤཱསྟྲ	...	...	...	৬২
ཤིག ཡུཀ	...	...	...	৮০
ཤིང་ ཧཏ	...	...	...	৮৮
ཤིང ...	...	...	...	৬২, ৬৮, ৮০, ৮৩
ཤིན་ཏུ ཏར (greater)	...	...	...	৮৩

Digitized by Google

Words				Page
ཤིན་དུ་ཡང་ཡང་ भूयस्तर	...	...		৮৩
ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་མ अनतिचिर	...	...		৮৭
ཤུགས་ वेग	...	...	...	৮৬
ཤུགས་ सव	...	...	...	৩০, ৩৭
ཤུན་པ लक्	...	...	...	৩৮
ཤེལ་ स्फटिक	...	...	...	৮৩
ཤེལ་ལ་ལྟེབས स्फटिकवत्	...	...	...	৮৩
ཤེས་བྱ ज्ञेय	...	...	...	৮৭
ཤེས་རིག ज्ञात	...	...	...	৮৬
ས་ཤིན་ཏུ कीनाश	...	...	...	৩৩
ས་ཤེས་གཉིས मिश्र		...	...	৩০

ས

ས मछी	...	...	...	৮৫
ས भूमि	...	...	...	৮৭
ས भू	...	...	...	৮২
ས་གཉི ভল্লী	...	...	...	৮০
ས་གཉི भू	...	...	...	৮৮, ৮০
ས་གཉི मछी	...	..	...	৩৮, ৮৮
ས་བོན་གྱི भूतज	...	...	...	৮২

Digitized by Google

Words.				Page
སངེས་དབང་ཐོབ་པ། भूतलब्ध	...	...		८२
སངེས་སྦྱོང jātarūpa	...	...	...	७८
སངས ...	...	...	...	७३
སད་པར prabodha	...	..	...	७२
སིལ་སིལ་སྐྱེ rajahsrāva	...	...	...	७२
སྲུ ...	...	...	...	७८
སེང་གེ siṃha	...	...	...	७७
སེང་གེའི་ཁྲི siṃhāsana	...	...	...	७७
སེམས cetas	...	...	...	८७
སེམས་ཅན sattva	...	...	...	४२
སོད་སྙོ mātsarya	...	...	...	४८
སོལ་བར་བྱེད apaharasi	...	...		४७
སོ dantā	...	...	...	७१
སོ dashan	...	...	...	७०
སོ་སྐྱེས karmānta	...	...	...	७१
སོལ dhvaṃsay	...	...	....	८७
སྐད་དུ་མེད་པ asaṃskṛ		...	...	४७
སྐས sruta	...	...	...	८४
སྐས་པོ sruta	...	...	...	८७
སྐྱེད་པ bhava	...	...	...	८१

Digitized by Google

Words.				Page
སྤྱིན་པོ་ རཏྣ	...	...	...	৩৩
སྤྱང་མ་ རཏྣཱ	...	...	...	৩৩
སྤྱེག་ དཀྱེ	...	...	...	৮৩
སྤྱོག་ཆགས་ ཛནྟུ	...	...	...	৩৮
སྤྱོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་ ཛནྟཱིनां		...	...	৮৩
སྤྱང་ ...	...	...	...	৮৭
སྤྱང་ཡང་ པུनः	...	...	...	৩৫, ৮৭
སྤྱོད་དཔོན་	...	...	...	৭৭২
བསང་ པ্ছত	...	...	...	৩২
བསང་འཕྲོད་ ভ্রষ্টৈঃ	...	...	...	৮৩
བསང་སྤྱགས་ মক্ষ		...	...	৩৩
བསམ་ ধ্ব	...	...	...	৮২
བསམ་པ་ নবম	...	...	...	৮৩
བསལ་ ব্যক্ত	...	...	...	৮৭
བསམ་ ভাগ্যৎ	...	...	...	৮২
བསལ་པོ་ স্ফুট	...	...	...	৩২
བསལ་བར་ স্ফার	...	...	...	৩৫
བསལ་བར་ স্ফুট	...	...	...	৩২
བསལ་བྱས་ প্রকাটিত	...	...	...	৮৮
བསལ་མ་ প্রকটা	...	...	...	৮৩

Digitized by Google

Words.				Page
གསལ་ཞིང་ སྤུལ	...	...	...	৩২
གསུམ ཆི	...	...	...	৮৩
གསེར ...	...	...	...	৮২
གསེར ཆཱམཱིཀར	...	...	...	৮৭
གསེར ཀནක	...	...	...	৮৩
གསེར ཀཱཉྩན	...	...	...	৮৩
གསེར་བེད་ལྟུ་བུ ཀཱཉྩནཱབྷ	...	...		৮৩
གསོ་བར་བྱེད ཨཱཏྨམྦྷརི	...	...		৮২
གསོད་ པཧཏ	...	...	...	৩২
གསོད་པ	...	...	...	৩৮
གསོལ་བ ཡཱཙྙཱ	...	...	...	৩৩
གསོལ་བདབ	...	...	...	৩৮
གསོལ་བ་བདབ་པས ཨཔྱཪྠ	...	...		৮৭
བསམས་པ ཨཔཙིཏ	...	...	...	৮৭
བསད པཧཏ	...	...	...	৩২
བསམ་པ ཙིནྟཱ	...	...	...	৩২
བསིལ་བ ཤཱིཏལ	...	...	...	৮৩
བསིལ་བའི ཤཱིཏཪཱ (cool)		...	...	৮৮
བསོད་ནམས པུཎྱ		...	...	৮৭, ৮৮, ৮৯
བསྲུབས་པ ཙཪྨ	...	...	...	৮৩

Digitized by Google

Words.				Page
བསྲེ དཀྲེ	...	...	...	৮৬
བསྲེགས ज्वलित	...	...	...	৮৮

ཧ

ཧོ་ཧེས་བྱ་བ ह्वहार	...	...	...	৬৭
ཧྲ अमर	...	...	...	৮৸
ཧྲ मरुत्	...	...	...	৭২
ཧྲ सुर	...	...	...	৮৭, ৮৩
ཧྲ་མོ देवी	...	...	...	৬০
ཧྲ་མོ देवकन्या	...	...	...	৮৬
ཧྲག་པར अतिरेक	...	...	...	৭৬
ཧྲན་ཅིག (together)	...	...	...	৮৭
ཧྲུང་ཞིང་ विश्रान्त	...	...	...	৬৩
ཧྲུར་ལེན་པ तत्पर	...	...	...	৬৫

ཨ

ཨ་ག་རུ अगुरु	...	...	...	৮৭
ཨུ་དུམ་ཀ कुवलय	...	...	...	৬৫, ৮৮
ཨེ་ལ ऐला	...	...	...	৮৭

Digitized by Google

INDEX
OF
SANSKRIT WORDS WITH TIBETAN SYNONYMS.

अ

Words.	Page
अ མ	१४
अंग ཚར་བྱུད	१४
अंग ཆ་ཤས	१४, ३२
अंगजेग्ग	३२
अक्षयकाञ्चन	२६
अक्षर ཡི་གེ	१४
अक्षि མིག	१६, २६, ३५
अक्षोभ्य	४०
अखिन्न སྐྱོ་བ་མེད་ཅིང་	१६
अखिन्न སྐྱོན་མེད	१६
अगतिक	३०
अगद སྨན	२६
अगदवरगुटिका	२६
अगुरु ལ་ག་རུ	३७, ३८
अग्र གཙོ (ཙེ)	१६
अग्र མཆོག	६

Digitized by Google

Words.	Page
अयवल्ली	१०
अध སྨིག་པ	७
अङ्क ཡན་ལག	२८
अङ्क ལུས	२९, ३८
अङ्ग ལོང་ (bristling)	३८
अञ्जलिपुट ཐལ་སྦྱར	१७
अटवी འབྲོག	१९
अटवी ནགས་ཚལ	१९
अट्ट སྐྱོག་ས་པ	१९
अणिम	२२, ४५
अतिक्रामणी འདའ་བར་མཛད་པ	२९
अतिरेक ལྷག་པར	४९
अदः དེ་ནི	४९
अद्वयरूप	४४
अद्वितीय དེ་བྲ་མེད	७
अद्वैत	३७
अद्वैततत्त्व	३५, ४७
अधम ཐ་ཚད	१४, १५
अधार्म्मिक	१३
अधिकतर ཆེས་ལྷག	४३

Digitized by Google

Words.	Page
अधिमुक्ति	४३
अधिमुक्त ཁོར་དེ	३८
अध्यवस्यन् བརྩོན་པས	२८
अध्येषणा	१३
अध्येषणा	१
अननितिचिर ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་མ	१
अनन्त མཐའ་ཡས	४२
अनवद्याङ्गी	३५
अनाथ མགོན་མ་མཆིས་སོ	८
अनियत མ་ངེས་པ	४८
अनियतेयत्त འདི་ཙམ་ཞེས་པར་མ་ངེས་པ ...	४८
अनुकम्पा བརྩེ་བ	१०
अनुकरणाध्वनि	१७
अनुगम	२६
अनुबन्ध ཆགས་ཤས	२६
अनुबन्ध རྗེས་འབྲེལ	२६, ३५
अनुभवति ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར	३६
अनुराग ཆགས་པ	६३
अनुरूप རྗེས་སུ་འཚམ་པ	२३
अनुस्मृत्य རྗེས་དྲན་པ་ནི	१८

Digitized by Google

Words.	Page
अनेक དུ་མ	२३
अनेक དུ་མ་དག	१४
अनेक དག	२३
अन्त མཐའ་བ	१८
अन्त ཐོག་འཁོར	३५
अन्त ནང་ལོགས	३९
अन्तः ནང་གི	१२, ४७
अन्तःकरण ནང་གི་བྱེད་པ	३७
अन्तःपुर ཁྱིམ་ཕྱབ	३१
अन्तरात्मा	३७
अन्तराल ཁོངས་དག	४१
अन्न བཀུ་མ	२४
अन्ध ལོང་བ	२८
अन्धकार མུན	८, २४
अन्धकार མུན་པ	२१
अन्य གཞན་དག	१२
अन्ये གཞན་གྱིས	४३
अपहरसि སེལ་བར་བྱེད	१३
अपि	१०
अपि ཙམ་ཡང	१४

Digitized by Google

Words.	Page
अपि ཡང་	७, ९, १३, २७, ४९
अपि ཀྱང་	५, ८, १२, १३, २२
अपर्य्यन्त	४२
अप्रमुक्त མ་སེལ་	८
अप्रमुक्त རབ་ཏུ་མི་གཏང་	८
अप्रमेया གཞལ་མེད्	२४
अप्रमेया ཚམ་པ་མེད་པ	२४
अप्राप्नुवत् ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པ	२९
अबन्ध དོན་མེད་མ	१४
अबुध མི་མཁས་པ	४९
अज བྱད्	१४
अम्बि ཆུ་གཏེར	१९
अम्बि ཀུ་མཆོ	४३
अभया	९
अभि ལ	१९
अभिज्ञा	२७
अभिप्रसाद	१३, २७
अभिमत མངོན་འདོད	१२
अभ्यर्चयामि མཆོད་པར་བགྱིད	१, ४
अभ्यर्थित མངོན་པར་དོན་གཏེར	९

Digitized by Google

Words.	Page
अभ्यर्च्य གསོལ་བ་བདབ་བས	२९
अभ्यर्च्य དོན་ཀུ་གཉིར་ན	२९
अभ्यास གོམས་པར་བྱེད	२९
अभ्युपैति ཁས་ལེན	२७
अभ्र སྤྲིན	१७
अमन्दच्छट རེངས་མ་དང་ལྡན	३७
अमर ལྷ	३९
अमल དྲི་མེད	३२
अमोघ དོན་ཡོད	४७
अम्भः ཆུ	१८, ३३, ४७
अयं འདི་ཧི	४८
अरति མི་དགེ	१७
अरति མི་དགའ	१२
अरतिभू	१७
अरि དགྲ	२५
अरि दགྲ་པོ	२५
अरण्य ཆི་ཚེན	४३
अरूपधातु	४२
अर्क ཉི་མ	१, ३९
अर्थ དོན	९, १४, २९, ४९

Digitized by Google

Words.	Page
अर्घो དོན་གཉེར་བ	২৮
अर्हति འོས་པ	১২
अलक्तक སྐྱྱག་རྩི	১
अलङ्कार རྒྱན	২৩
अलंकृत བརྒྱན	৯২
अलि བུང་བ	২১
अवतंस རྒྱན	৯৫
अवतंस རྒྱན་གྱིས་མཆན	৯৫
अवनि སྐྱེ་བྱེད	৯৮
अवपात	২৫
अवयव ཆ་ཚན	৪৮
अवलोकितेश्वर	৪৭, ৪৫
अवश्यम् གནོན་ཤི་ཟ	৩
अविद्या	১৭
अविरल རྒྱུན་དུ	৯৮
अशेष མ་ལུས	৪২
अस्म ཏེ	৯২
अष्टमहाभय	৪, ১৭, ২৪
अष्टमहासिद्धि	২৪
असकृत् ལན་ཅིག་མིན་པའི	৭

Digitized by Google

Words.				Page
অসত্ ངམ་པ་མ་ཡིན	...	...	...	৫
অসত্ত্ব སྙན་ངུ་མེད་པ	...	...	...	১২
অসত্ত্ব བཟོད་བླག་མེད	...	...	...	১২
অস্তি ཡོད་ཀྱི	...	...	...	১৫
অস্তি ལགས	...	...	...	১৪
অস্তি ཁོ་བོ་ལགས	...	...	....	১৪
অস্ত্র བྲག ...	...	...	...	২০, ২৫
অহং ང་ཉིད ...	...	...	...	১০
অহং བདག ...	...	...	...	৩
অহার্য্য མི་འཕྲོག	...	...	...	৪১
অহার্য্যত্বয় মི་འཕྲོགས་སྤྱོད་ལམ		...	...	৪১
অহো ཀུ་མ ...	...	...	...	৩
অহ্নায় སྐྱོང ...	...	...	...	৪৮

আ

আকৃতি གཟུགས་ཅན	...	...	...	২১
আকৃতি དབྱིབས་ཅན	...	...	...	২১
আকৃষ্ট དྲངས	...	...	...	২৩
আক্রন্দ ཚེ་ངེ	...	...	...	১২, ১৫
আক্রান্ত བརྒྱབ	...	...	...	২৫
আক্রামি ཁྱབ་བདེ	...	...	...	৪২

Digitized by Google

Words.				Page
आचार ཐྲྀད་	...	...	...	२९
आज्ञा བཀའ་...	...	...	...	३८
आटोप (?) མཆོག (?)	...	...	...	१
आडम्बर ཆོག་སྒྲ	...	...	...	२३
आतपत्र གཞུ་གདུགས	...	...	...	२८
आतिथेय ...	...	...	...	३४
आत्मन्मरि བདག་ཉིད་གསོ		...	...	३०, ३२
आत्मा བདག	...	...	...	२१
आत्मोपहं བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས		...	...	१०
आनन्द ཀུན་དགའ	...	...	...	४७
आपद् ཕོངས	...	...	...	१, ४
आपित्सु འཇིགས་འདོད	...	...	...	२०
आपित्सु མཆོང་འདོད	...	...	...	२०
आपूर्य्यमाण འགེངས་ཤིང་	...	...	...	२९
आप्त ཕྱིབ	...	...	...	४८
आबद्धप्रणाम བཏུང་བྱས	...	...	...	१७
आभा འོད	...	...	...	४३
आभोग ཁྱིན་གཤེས	...	...	...	४२, ४३
आमुक्ति གྲོལ་བའི་བར་དུ	...	...	...	४८, ४९
आम्नाय སྔོན་ཆག	...	..	...	२७, २८

Digitized by Google

Words.				Page
आयत ཡངས	...	...	...	२६
आयत དཀྱུས་རིང་པོ	...	...	...	३५
आयतास्र ཡངས་མིག་དང་ལྡན	...	...		२६
आयाति འགྲུང	...	...	...	६
आयुः ཚེ	...	...	..	२८
आरम्भ རྩོམ	...	...	...	२३
आरम्भ རྩོམ་པ	...	...	...	५
आरात् རྒྱང་རྟས	...	...	...	२०
आराध्य བརྟེན་བགྱིད་ལ	...	...	...	२८
आर्त्त	...	...	...	१०
आर्य्य འཕགས་པ	...	...	...	४८
आर्य्यतारा	...	...	...	४६
आर्य्या འཕགས་མ	...	...	...	१, ४, २२
आर्य्ये འཕགས་མ	...	...	...	१
आलम्बि བརྟེན་པ	...	...	...	१८
आलीढ़ གཡས་བརྐྱང	...	...	...	४०
आवेक्ष्यकाष्ठी	...	...	...	२०
आलोक བལྟ་བ	...	...	...	५
आलोक སྣང་བ	...	...	...	१
आवर्त्त འཁྱིལ	...	...	...	२१, ३८

Digitized by Google

Words.	Page
आवर्त्त འཁྱིལ་བ་ནས་	३७
आवहन्ति བྱེད་པར་འགྱུར	२४
आवृत्य ལོག་ནས་	२०
आवेद्य ཞུགས་པས་	३१
आश्रियन्ते སྐྱོབ་པར་བྱེད	१७
आश्वा རེ་བ	५
आसक्त ཆགས་	२६
आसन ཁྲི	२७
आसनगत བཞུགས་	३९
आस्कान्द བརྒྱབ་པའི	४१
आस्य ཁ	२०
आस्वाद མྱང་	४८
आह्वयमान གྲོགས་པར་གྱུར་པ	१८

इ

इति ཞེས་	१०
इति དེ་ལྟར	१२
इन्दीवर	३५
इन्द्र དབང་	४०, ४२
इन्द्रनील མཁྱོང་མཁྱོང་	३३, ४३
इभ གླང་ཆེན་	२०

Digitized by Google

Words.				Page
རྟགས་འདི་ཙམ་ཞེས་བ	...	...	...	४८
རྟག་བཞིན (as it were)	...	...	...	४६
རྟག་བཞིན (like)	...	...	...	४६
རྟག་བཞིན་དུ ...	...	...	...	१४
ཏྲ				
ཏིཏྟིར་བལྡས	...	...	...	१६
ཏིལ་དབང་ཕྱུག	...	...	...	४८
ཏེ་ཧེ་བདག་པོ་ཉིད	...	...	...	३१
ཐ				
ཐབ་དྲག་མོད	...	...	...	४१
ཐམཿགསང་འཕྲོག	...	...	...	१२
ཐལ་ཆིག་གཅོད་པ	...	...	...	४०
ཐུབ་པ་འབངས	...	...	...	१७
ཐུབ་མིན་སྐྱངས	...	...	...	२२
ཐུན་མར་དྲག་པོ	...	...	...	४१
ཐུན་མོང་པ་ཐམས་ཅད་ལྷན	...	...		२३, २४
ཐུན་མོང་ཚབས་ཆེར	...	...	...	४१
ཐེལ་ཏ་དབང་བྱུར	...	...	...	३७
ཐེལ་ཏ་གཅོག་ཤ་བ	...	...	...	२०
ཐེལ་ཏ་རྒྱབ་མོ	...	...	...	२२

Digitized by Google

Words.				Page
उत्क्षिप्त गुन्दु-बसुम्पैन्-ञिन्		...	...	१६
उत्क्षिप्त बदेग'-प	...	...	...	१६
उत्खात ब-ग्रोस	...	...	...	३१
उत्खात बस्रोस	...	...	...	३१
उत्तप्त स-प'-व-बस	...	...	...	३७
उत्तमाङ्ग ध-ग्'-व-ग'-म-ग्रो-ग		...	...	१
उत्ताल द्रग'-पोन	...	...	...	४१
उत्तीर्य्यते ध्रन्-ब-न्-व-ब्द्युन	...	...	...	१६
उत्तुङ्ग ङ्गे-स-प	...	...	...	१८
उत्पङ्क ष्पेन्	...	...	...	३८
उत्पङ्क ब्द्न्	...	...	...	१७
उत्प्लव द-ग'-व-ष्पेग	...	...	...	१६
उदक छु	...	...	...	३७
उदयगिरि	...	...	...	४०
उदाह ध्रीन्-ग्रेन्	...	...	...	३५
उदुम	...	...	...	४३
उदुमगत न्युन्	...	...	...	४२
उदीत व-देन-स'-प	...	...	...	१७
उदीर्य्य स्प्युग-स'-ब-न-द्युन-ग		...	...	४६
उदूर्ध्व स-प'-व-बस	...	...	...	४१

Digitized by Google

Words.				Page
उद्घाटित	རྣམ་པར་མངོན	...	...	...	২৮
उद्दाम	རབ་ཏུས	...	...	...	২৮
उद्धत	ཚོགས་ཅན	...	...	...	২৫
उद्धतनर	རབ་དུ་གསལ་བར	...	...		২৯
उद्धार्य्य	བདུས	...	...	...	২৪
उद्धृत	མཐོར་བྱེས་དེ	...	...	...	২৫
उद्धृत	གྱེན་ཀྱང་བདེག་པ	...	...	...	২৮
उद्भट	ཚོགས་ཆེར་	...	...	...	২২, ৪২
उद्भव	འཐོབ་ཞིང་	...	...	...	১৩
उद्भव	རབ་བྱུང་	...	...	...	১৩
उद्भासित	སྣང་བ	...	...	...	২৮
उद्भूषण	ཀྱེན	...	...	...	২৮
उद्भ्रान्त	རབ་འཁྲུགས་པ	...	...		১৫
उद्भ्रान्त	གྱེན་འཁྱུགས་པ	...	...		১৫
उद्यान	སྐྱེད་ཚལ	...	...	...	২৫
उन्मज्जत्	ཡོངས་འབྱུངི	...	...	...	৩৫
उपगत	འགྱུར་ལ	...	...	...	৩
उपगूढ़	བཅིངས	...	...	...	২২
उपगूढ़	ཉེར་བཅིང་	...	...	...	২২
उपचार	ཉེར་སྤྱད	...	...	...	২২

Digitized by Google

Words.	Page
उपचित བསགས་པ	२६
उपच्छ ...	११
उपठौकित ...	२८
उपदेश ཉེར་བསྟན་དག	४७
उपधा ཉེ་བར་བཞག་པ	४३, ४४
उपमा ...	२७
उपरि སྟེང་	२०
उपरि སྟེང་དུ	२०
उपल རྡོ ...	४३
उपविष्ट འདུག་ཅིང་	१८
उपसेवा ཉེ་བར་བརྟེན་པ	२६
उपच्छत	२८
उपच्छत གནང་བ	२७
उपाख्य ཞེས་བྱ	४८
उपागति	३०
उपात्त ཉེར་ལྡངས	२६
उपात्त རབ་བསྒྲུབས	२६
उपाधि ...	४४
उपाध्याय ...	२८
उपाय ཐབས	२६, ३०

Digitized by Google

Words.				Page
ཨཔེཚཱ བཏང་སྙོམས	...	...	...	১২
ཨཔོཧཱན ...	...	...	...	২
ཨཕཡ གཉིས་ཀ	...	...	...	১৮
ཨཐ ཚེ་ཞིང་	...	...	...	২১
ཨཐ ཚེ་བ	...	...	...	২২
ཨཝཱིཾ སངས་ཞི	...	...	...	২৮
ཨ				
ཨཪྻ བསྟེན་པ	...	...	...	১২
ཀ				
ཨཀ གཅིག	...	...	...	২৯, ২৮, ৪০
ཨཀ གཅིག་པུ	...	...	...	৪৪, ৪৩
ཨཀ གཅིག་མ	...	...	...	৮
ཨཀཱ གཅིག་པུ	...	...	...	১৪
ཨཀེ ལ་ལ་དག་གིས	...	...	...	৪১
ཨཀེ ལ་ལས	...	...	...	৪৪
ཨཀཻཀ རེ་རེ	...	...	...	৪২
ཨཁཱ ཇེ་ལ	...	...	...	২৩, ২৮
ཨཁ ཀྱིད	...	...	...	৩, ১০, ১২
ཨཁཱ འདི	...	...	...	১৪
ཨཁཱ འདིའི	...	...	...	১২

Digitized by Google

ओ

Words.				Page
ओघ ཚོགས	...	...	...	१०, ४८
ओष्ठ ཕ	...	...	...	२२

क

कच्छ ཆུལ་དཀྱིལ	...	...	...	८
कट འབྲམ	...	...	...	१८
कट འགྲམ་པ	...	...	...	१८
कटक ངོས	...	...	...	१८
कटक གཏུབ་བུ	...	...	...	१८
कटक ...	...	...	...	१९, २३
कटकभट གཟིངས (?)	...	...	...	२२
कटाक्ष རྨུང་མིག	...	...	...	१९
कटि སྐེད	...	...	...	२८
कटितटी ...	...	...	...	२९
कट्ट དམ་པོ	...	...	...	२२
कथिकांग्य	...	...	...	४५
कण्ठ མགྲིན	...	...	...	२२
कण्ठचन्द्रक	...	...	...	२३
कर्ण རྣ་སྒྲུབ	...	...	...	१३

Digitized by Google

Words.				Page
कनक གསེར་	...	...	...	३६
कन्दर्प འདོད་པ	...	...	...	३७
कपोलि	...	...	...	३६
कमलिनी པད་མ	...	...	...	३६
कर ཕྱག	...	...	...	१
कर བོད	...	...	...	८
कर ལག	...	...	...	१६
करभ ཮་མོ	...	...	...	१४
करवच् བོད་ཟེར	...	...	...	८
कराल དྲག་པོ	...	...	...	१७
करिन् གླང་ཆེན	...	...	...	३८
करुणा ཐུགས་རྗེས	...	...	...	७, ४७
कर्पट རས་རལ	...	...	...	२८, २६
कर्पर ཐོ་ཆག་དུམ་བུ	...	...	...	२८, २६
कर्पर གྲོ་མོ	...	...	...	२८
कर्पूर ཀ་བུར	...	...	...	३७, ३८
कर्म་ལས	...	...	...	२३, ३०
कर्मान्त ལས་མཐའ	...	...	...	२६, ३०
कर्मान्त སོ་ཚོགས	...	...	...	२६
कला ཆ་ཤས	...	...	...	२७, ४७

Digitized by Google

Words.				Page
कल्प དབག་བསམ	...	...	...	९
कल्पवृक्ष	...	...	...	१०
कल्पान्त འཇིག་མཐའ	...	...	...	१९
कल्याण དགེ་ལེགས	...	...	...	४०
कल्लोल རླབ་འབོར	...	...	...	१९
कवि ...	...	...	...	५
कस्मात् ཅི་ཕྱིར	...	...	...	१३
काचित् ཅིཡང་	...	...	...	९
काञ्चन གསེར	...	...	...	४३
काञ्चनाभ གསེར་འདོད་ལྡན		...	...	४३
काञ्ची དྲིལ་ཆུང་	...	...	...	३५
कान्त མཛེས་མས	...	...	...	३३
कान्ता སྡུག་བྱ་མ	...	...	...	३३
कान्ता བྱད་མོད	...	...	...	३७
कान्दिग्रीक ངུ་བའི་བཞིན་ལྟས		...	...	५, ९
कान्दिग्रीक ཕྱོགས་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་སྟམ་པ			...	५
काम འདོད་པ	...	...	...	१०, १४
कामधातु	...	...	...	४२
कामना	...	...	...	१५
कार्पण्य ཕོངས་པ	...	...	...	१४

Digitized by Google

Words.	Page
काले ཆེ	२५
काश्मीर	२
काश्मीरिक	५०
किं ཅི	१२
किं དམ་ཅིང་	१३
किं किं ཅི་དང་ཅི	५
किञ्चक्क རེའུ་བྱུ	३६
किन्तु འོན་ཀྱང་	४६
किरण འོད་ཟེར २३, २४, ३६, ४१	
किरण འོད་གཟེར	३२
किरण དམར་པ (red)	४३
किरीट	३६
कीनाश གཤིན་རྗེ	२१, २२
कुच ཀུམ	३७, ३८
कुटिल ཁྲོག	१६
कुन्ताघात	२०
कुम्भस्थल	१६
कुवलय ཀུ་བལ	२१, ३५
कुम्भ གླ་	२०
कुच མཛུབ་	१०

Digitized by Google

Words.				Page
कुब मदंद्ऽेमा	...	...	...	४७
कुग्रलमूल	...	...	...	१३
कुसुम मेऽेंस्मा	...	...	...	१
कुहर घुंघा	...	...	...	२६
कुहर स्थिघस	...	...	...	३७
कूल दॅगस	...	...	...	८
कूलकच्छ ...	...	...	...	६
क्षत घुस	...	...	...	५, ४७
क्षत घुसऽेंद	...	...	...	२३
क्षत्रा वगीद्ऽघस	...	...	...	३६
क्षपण वगेंद्ऽघ	...	...	...	२६, ३०
क्षपा स्थिंद्ऽडे	...	...	...	१३
क्षपीट ...	...	...	...	४१
क्षमि ...	...	...	...	३०
केचित् थाघस	...	...	...	४२, ४३
केजि ङऽें	...	...	...	४१
केश ऊॅंदॅ	...	...	...	२२
केश ऊॅंदॅ	...	...	...	२२
कोटि डे	...	...	...	१८, ४०
कोटी घुंघ	...	...	...	२६

Digitized by Google

Words.				Page
कोट्ट རྩོད་	...	...	...	১৮
कोट्ट ཁབས ...	...	...	...	১৮
कोट्टाङ्कस्थान ...	...	...	...	১৫
कोलाहल སྐྱོགས་བར་བྱེད་པ		...	...	৪১
कोष མཛོད	...	...	...	২২
कोषभृत् མཛོད་འཛིན	...	...	...	২২, ২২
कोष्ठक ...	...	...	...	২১
क्रम རིམ་པ ...	...	...	...	২২
क्रम མཐའ ...	...	...	...	৪০
क्रमात् རིམ ...	...	...	...	১৪
क्रमात् རིམ་བར	...	...	...	১৪
क्रिमि ...	...	...	...	২৫
क्रोड़ञ्चि ཀྲེ་བར་འགྱུར	...	...	...	২৩
क्रोड़ा ཀྲེ ...	...	...	...	২৩
क्रोड़ा ཀྲེད་གཉན	...	...	...	২২
क्रोड़ापुच्छरिञी	...	...	...	২৫
क्रुध्यत् ཁྲོས་ཏེ	...	...	...	২০
क्रोध ཁྲོ་བ	...	...	...	৫
क्रोध སྡུག་བསྔལ	...	...	...	১০
क्रोध ཉོན་མོངས	...	...	...	১০

Digitized by Google

Words.				Page
ཆགས་ཅིག	...	...	...	১৪
ཆགས་ཅིག་ཏིང་ལེ	...	...	...	১৩
ཆད་ཐམས	...	...	...	৭
ཆད་ཚང	...	...	...	২৫, ২০
ཆདནཡན་མིག་ཐམས	...	...	...	৭
ཆན་ཏི	...	...	...	১০
ཆམ་ཁམས	...	...	...	২২
ཆིར་དེ་མ	...	...	...	৪২
ཆུ་ཁུངས	...	...	...	২২
ཆུམ་བསྡུབས་པ	...	...	...	৪২
ཆོད་ཕྱེ	...	...	...	২৩, ২৮
ཆོད་ཕྱེ་མ	...	...	...	৪২

ཇ

ཇགཏ ཅ	...	...	...	৪১
ཇིན་དུབ་པ	...	...	...	৭
ཇིན་རབ་སྐྱོ་ཞིང	...	...	...	২৫
ཇིན་སྐྱོ	...	...	...	৭
ཇུར་མྱིག	...	...	...	২১
ཇེད་སྐྱོབར	...	...	...	৫

Digitized by Google

ག

Words.	Page
གཅན་མཁའ་	১৩
གཅན་ནམ་མཁའ་	১৩, ৪২
གཅི་ཆོག་ ...	৪৪
གཅིག་བཀྲང་བ	২১
གཅིག་གྲངས་ནི	৪৪
གཅེ་བཏོད་པ	২৩
གཅོགས་ ...	১৮
གཅོད་འགྲོ་བ	৬, ৫
གཅོད་གཅོས་ཀྱིས་འགྲོ་བ	৬
གཅོད་གཅོས་འགྲུབ་	৬
གད་ ཁོལ་མིག	২৫
གཙུགད་ ལྷབ་ལྷིབ	১৩
གཙུབ་ ཏི ...	২৩
གཙུབ་ཙེ་ དྲི་ཟ	৪২, ৪২
གཙོད་ ཆམ་ཆེམ་སྒྲ་སྒྲོགས	২৪
གཙོད་ སྒང་ཆེན་སྒྲ་སྒྲོགས	২৪
གཙོ་ ཁྲོངས ...	১৩
གཙོ་ ཁང་ ...	১৩
གཙོ་ ཁང་ཀ ...	৮

Digitized by Google

Words.	Page
གཅན་མགྲིན་	३२
གཅན་ཁབ་	३३
གིང་ ཆོག་	३८
གིཏཱ་ཀྲ	५०
གཱིལ་གྱི ཆོག་མདའ	३८, ३९
གུ་ཊིཀཱ་ རི་ལུ	२९
གུཧ ཡོན་དན	२१, ३२, ४४, ४७, ४८
གུཧ་ཡོད་དན་ཆོགས	४८
གུཧ ཀླ་མ	२७, २८
གཱུཧཱ ཕུག་	८
གཙུ ཏྲིམ	१७
གཙུ ཁང་ཏྲིམ	३१
གཅུ ཁང་པ	८
གོཏ ཆོགས	२७, २८
གཡྩི མ་ཎུད་པ	२२
གཡ བཟུང་པ	७
གཡ བཟས་པ (གཟས་པ?)	१९
གཡཅ བཟུང་བར	७
གྲཱམཎཱི གཅོད་པོ	३८, ३९
ཙཱན ནད་པ	१३

Digitized by Google

ঘ

Words				Page
ঘন གཏུམས	...	...	...	২৮
ঘন ལྡིག་པ (thick)	...	...	...	৪৩
ঘনকরণে ཐུག་ངས་རྡེས་ལྡིག་པ		...	...	৪৩

চ

চ དང་	...	...		১২, ১৪, ৪২
চ ཡང་	...	...	...	১৪
চ འམ	...	...	...	১২
চক্র འཁོར་ལོ	...	...	...	২২
চক্র ཚོགས (assemblage)		...	...	৪২
চক্ষুর্ মཱིམ་ཁྲིང་	...	...	...	২২
চটর্ གྲགས	...	...	...	১৫
চতুর্দ্বীপ	...	...	...	২৯
চাতুর্দ্বীপক	...	...	...	৪২
চতুর্মার	...	...	...	৪১
চন্দন ཙན་དན	...	...	...	২২
চন্দনাদ্রি	...	...	...	২৪
চন্দ্রক	...	...	...	২২
চন্দ্রাতপ	...	...	...	২৫
চন্দ্রার্ক ཉི་ཟླ	...	...	...	৫

Digitized by Google

Words.				Page
चर पार्ये	...	..	...	४२
चरम ཚེའས	...	...	...	२२, ४८
चरम ཀོང་	...	...	...	२५
चर्या སྤྱོད	...	...	...	४१
चलत् པར्ये'ཞིང་	...	...	...	१९
चलत् འགྱུ'བ	...	...	...	२९
चामर ཏ'ཡབ	...	...	...	२८
चामीकर གསེར	...	...	...	२९
चार	...	...	...	१
चार्वी རབ'མཛེས	...	...	...	२८
चित्र ངོ'མཚར (wonderful)		...	...	४२
चित्र སྐུ (image)	...	...	...	४२
चिन्ता བསམ'པ	...	...	...	१९
चिन्तामणि	...	...	...	२
चिर ཡུན་རིངས	...	...	...	२९
चिक्र དཔལ	...	...	...	४८
चीवर	...	...	...	२
चुम्बि སྤྱོར	...	...	...	३२
चूड़ा གཙུག	...	...	...	१, २९
चूर्णवासस्	...	...	...	३८

Digitized by Google

Words.				Page
चेट གོ་སོལ	...	...	...	२२, २३
चेट བྱས་སོལ	...	...	...	२२
चेतस् སེམས	...	...	...	४४
छ				
छटा ཟེར	...	...	...	३७
छद्मन्	...	...	...	२४
छेद ཆད	...	.	...	३०
ज				
जगत् འགྲོ་བ	...	...	...	७
जगति འགྲོ་བ་དག་ན	...	...	...	४७
जगद्ध ཟེས	...	...	...	२६
जन སྐྱེ་བོ	...	...	...	२६, ३०
जननी ཡུམ	...	...	...	२६
जननी ཡུམ་གཅིག	...	...	...	१२
जनयितुं བྱ་བར	...	...	...	१२
जनित སྐྱར	...	...	...	१८
जनित བསྐྱེད	...	...	...	४४
जन्तु སྲོག་ཆགས	...	...	...	२६
जन्म སྐྱེ་བ	...	...	...	२६
जन्मभाज् སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན	...	...	...	४०

Digitized by Google

Words.	Page
अज ཚུ	११
अजक्रीड़ा	३७
अजद ཚུ་འཇིན	१७
अव ཀྲམས	१७
आत འགྱུར་ཞིང་	३१
आत འཕྲོ	३६
आतरूप སྣ་ལེ་སྤྱམ	२८
आतु ནམ་ཡང་	६
आयते འགྱུར	२६
आगरञ्जित	१, ५०
आमूत ཆར་སྤྲིན	२४, २५
आत ཤེས་རིན	३६
आतार्थ དོན་ཤེས་རིན	३६
आन ཡེ་ཤེས	४४, ४७
ज्ञेय ཤེས་བྱ	४४
ज्वर གཉེན་པ	१२, १३, ४४, ४५
ज्वलन འབར་བྱེད	१७
ज्वलित བསྲེགས	१०
ज्वलित འབར	१०
ज्वाला རབ་འབར	१७

Digitized by Google

ङ

Words.				Page
ङमङक ङट॑ट्ठु	...	...	...	४१

त

तञ्चक	...	...	...	४१
तट ट॑ऽस	...	...	...	१९
तटी ट॑ऽस	...	...	...	२८
तत्त्व दे॑श्रि॑ल	...	...	...	३७, ४४
तत्पर ब्लुङ॑ऐ॑ब	...	...	...	२१
तत्पर छ्रि॑ङ॑स्ङ्रि॑ङ॑	...	...	...	२१
तत्परात्मा छ्रि॑ङ॑बद्गा॑ब्लुङ॑ब्रु॑द॑ब	...	...		२१
तत्परात्मा छ्रि॑ङ॑स्ङ्रि॑ङ॑बद्गा	...	...	...	२१
तथा दे॑बक्रि॑ल	...	.....		४३
तथागत	...	...	...	४३
तथापि दे॑ब्लु॑ङ॑ङ॑ङ॑ङ॑	...	...	...	७
तथापि दे॑ब्लु॑ऑ॑द॑ग्रि॑	...	...	...	७
तथ्य बद्देङ॑बदे॑	...	...	...	३३
तथ्य-कथ्या बद्देङ॑गाब्रु॑ट॑ब॑ऽस		...	...	१३, १४
तद् दे॑	...	...	...	४४, ४६
तद् दे॑द्गा	...	...	...	७
तद् दे॑ब्लु॑ङ॑ङ॑ङ॑	...	...	...	१३

Digitized by Google

Words.				Page
ཏད་ དེའི	...	...	...	९४
ཏདर्थं དེའི་དོན་དུ	...	...	...	९३
ཏནु ལྟས	...	...	...	५, १०, १८
ཏन्न རྒྱུད	...	...	...	२४
ཏन्नो ཐམས་ཅ	...	...	...	२४
ཏर ཤིན་ཏུ (greater)	...	...	...	३२
ཏरं ཚང་སངྒིས	...	...	...	३९
ཏवञ ཁས་ལངས་པ	...	...	...	३५
ཏर्पञ ཚགས	...	...	...	२८, २९
ཏव གཞིས	...	...	...	३८
ཏव ཁྱེད	...	...	...	१
ཏव ཁྱེད་ཀྱི	...	...	...	७
ཏव ཁྱོད་ཀྱི	...	...	...	२१, ३७
ཏस्य དེ་ཡི	...	...	...	१०
ता ཏིད	...	...	...	२७
तां དེ	...	...	...	३८
तां དེ་དག	...	...	...	२२
ताञ དམར	...	...	...	१
तारज्ञो སྐྱེལ་མ	...	...	...	१०
तारा སྐྱེལ་མ	...	...	...	१, २२, ३८

Digitized by Google

Words.				Page
तादृशी སྒྲོལ་མ	...	...	...	१, ४, ५०
ताल ཕེགས་རྡོག	...	...	..	४१
तावक	...	...	..	४४
तावत् དེ་སྙེད	...	...	...	१०
तिम्मांस ཉི་མ	...	...	...	७
तिम्मांस ཚ་ཟེར་ཅན	...	...	...	७
तीक्ष्ण རྩེབ་པོ	...	...	...	२०
तीर འགྲམ	...	...	...	१६
तीर्थ	...	..	...	२७
तीव्र མི་བཟད	...	...	...	४४
तुरग རྟ	...	...	...	३१
तुलित སྙངས་པ	...	...	...	१८
तुल्यकाल ཉུས་གཅིག	...	...	...	१४
तुल्यकाल ཉུས་མཉམ	...	...	...	१४
तूर्य སྒྲ་སྙན་སྒྲོགས་པར་བྱེད		...	...	३५, ३७
तूर्य (=दक्षतूर्य) བསྒྲགས་པའི		...	..	३६
दम् སྐྱོམ	...	...	...	२२
दमा	...	...	...	१५
दम्यन्तं སྐྱོམ	...	...	...	८
ते དེ་དག	...	...	...	६

Digitized by Google

Words.	Page
ते ཏྭེད	११
तेन དེ་ཡིས	४८
त्यक्त དོར་བ	१३
त्यजति གཏོང་བར་འགྱུར	२२
त्यजति སྤོང་བར་འགྱུར	२२
त्रस्यन् སྐྲག་སྟེ	२०
त्रि གསུམ	२९
त्रिगर्द्ध	२५
त्रिजगत्	११
त्रिदशाजय	२९
त्रिभव	४
त्रिमदमद ཆོས་བྱེད	२४, २५
त्रिलोक འཇིག་རྟེན་གསུམ	२९
त्रैलोक्य འཇིག་རྟེན་གསུམ	९, ४२
त्वं ཏྭེད་ཀྱིས	४९
त्वं ཏྭེད	९
त्वक् ཤུན་པ	३७
त्वक् ཤ	२९
त्वत्तः ཏྭེད་ལས	१२
त्वद् ཏྭེད	२५, ३२, ३७, ३८, ४७, ४८

Digitized by Google

Words.				Page
ལྷད་ ཁྱེད་	...	...		২৪, ২৩, ৪০, ৪২
ལྷད་ ཁྱོད་པ	...	...	...	১৫
ལྷདོས་ ཁྱོད་ཀྱི	...	...	...	৪৪
ལྷདུས་ཤིང་ ཁྱོད་པའདོན་པ	...	...	...	২০
ལྷན་གཅིག་ ཁྱེད་མཚོན་པྱེན་པ	...	...	...	২৭
ལྷམ་ ཁྱོད	...	...	...	১২
ལྷམ་ ཁྱེད	...	...	...	১২
ལྷའི་ ཁྱོད་པ	...	...	...	১২
ལྷའི་ ཁྱེད་པ	...	...	...	১৩, ২১
ལྷ་ ཁྱོད	...	...	...	১৮, ২৮
ལྷ་ ཁྱེད་པ	...	...	...	৭
ལྷ་ ཁྱོད་པཡས	...	...	...	২৫

ཤ

ཤངས་ མཆེ་བ	...	...	...	২০
ཤཙ་ དབྱུག	...	...	...	৪১
ཤཏ་ བདུན	...	...	...	২২
ཤན་ སོ	...	...	...	১৮
ཤན་ མཆེ་བ	...	...	...	২২
ཤལིང་ སྤྲང་ཚེན	...	...	...	২২
ཤཧིར་ དབྱལ	...	...	...	৮

Digitized by Google

Words.				Page
दर्भ དྲྭག	...	...	...	१९
दर्भ དྲྭག་པ	...	...	...	३७
दल བཏགས་པ	...	...	...	४३
दलित བཏགས	...	...	...	४३
दग्धन སོ	...	...	...	२८
दग्धभूमीश्वर	...	...	...	४५
दस्यु ཚོམ་གྱུར	...	...	...	१९
दह्यो བསྲེ	...	...	...	१२
दह्यो སྲེག	...	...	...	१२
दान སྦྱིན་པ	...	...	...	१८
दाननिर्झरिणी	...	...	...	२५
दाम ཐག་པ	...	...	...	३८
दामदोला	...	...	...	३९
दारक མི་རྙོག	...	...	...	४१
दास	...	...	...	२३
दास्य བྱན	...	...	...	१९
दिक् ཕྱོགས	...	...	...	३२, ४२
दिक्चक्र ཕྱོགས་ཚོགས	...	...	...	४२
दिग्धार्थ དོན་ལྡན	...	...	...	२०
दिगमञ्जि	...	...	...	४०

Digitized by Google

Words.				Page
दिवस ཉིན་ཕྱེད	...	...	...	८
दिवस ཉི་མ	...	...	...	८
दीन དམན་པར	...	...	...	१४
दीप སྒྲོན་མ	...	...	...	४४
दुःख སྡུག་བསྔལ	...	...	५, १०, ३१, ४४, ४८	
दुःखी སྡུག་བསྔལ་ལྡན་པ	...	..	...	७, ४८
दुःश्चिन्त འཕྱང་བ	...	...	...	२२
दुग्ध འོད् (lustre)	...	...	...	४३
दुरन्त མཐའ་མེད	...	...	...	२२
दुरित སྡིག་པ	...	...	...	२४
दुर्भग སྐལ་ངན	...	...	...	५
दुर्लङ्घ ཚལ་བར་དཀའ་བའི		...	...	५
दुर्विदग्ध མཁས་ངན་པ		...	...	७
दुर्विदग्ध ངན་པས	...	...	...	७
दुष्कृत ཉེས་བྱས	...	...	...	७
दूरात् རིང་ཀུ	...	...	...	३०
दृढ मཐོང་	...	...	...	४७
दृष्टि སྐྱེན་རས	...	...	...	३८
दृष्टि གཟིགས་པ	...	...	...	४७
देवकन्या ལྷ་མོ	...	...	...	३५

Digitized by Google

Words.				Page
དེབཱི ལྷ་མོ་	...	...	...	১৫
དེཙི སྡུལ་དུ་གསོལ	...	...	...	৪৩
དེབ ཕོངས	...	...	...	২৯, ৩০
དེབ འཕྲུ	...	...	...	২৯
དོཀ ཁྲོགས	...	...	...	১৮, ৩৮
དོབ སྐྱོན	...	...	...	১৪
དོས་ འགག་པ	...	...	...	৩৮
དོས་ ཕྱག	...	...	...	৪১
སྒོཏཱཡམཱན རབ་འབྱུང་ལྟར་རབ་གསལ	...	...		২৪
སྒོཏཱཡམཱན འགྲོ་བའི	...	...	...	২৪
རྒྱམ མེ་ཏོག (?)	...	...	...	২৫
ཁིབ གཉིས་འཕྲང	...	...	...	১৮, ২৮
ཁིརེཙ བྱང་ཐ	...	...	...	৩৫
ཁིཐབ་ དགྲ་བོ	...	...	...	২৫
ཁིཙ སྐྱང	...	...	...	৪১
ཁོབ སྤྲིང	...	...	...	৮, ৫
ཁོཐ ཞེ་སྐྱང	...	...	...	১৮

ག

གཅེ འཇོག་པར་འགྱུར	...	...	...	২১, ২৮
གཐ ཆོར	...	...	...	২৩

Digitized by Google

Words.				Page
धनविच्छार	...	...	..	३४
धरा འཇིག་པའི	...	...	...	१
धर्मकाय	...	...	...	४२
धर्माकर	...	...	...	१
धवल དཀར་	...	...	...	४३
धात्री ཡུམ	...	...	...	८
धाम འོད་ཟེར	...	...	...	४२
धाम གནས	..	...	...	१९
धारणीमन्त्र	...	...	...	३३
धारा རྒྱུན	...	...	...	२४
धिक སྐྱེ	...	...	...	७, ८
धिग्धिक् སྐྱེ་སྐྱེ་པ་ཞེས་སྡེ	...	...		८
धी བློ	...	...	...	१०
धूम དུ་བ	...	...	...	१७, २१
धूलि རྡུལ	...	...	...	२८
धूली རྡུལ	...	...	...	३९
धृत མངའ	...	...	...	१०
धृत མཛེད	...	...	...	१०
धौत བཀྲུས་པ	...	...	...	२०
ध्वंसय ཞོམ	...	...	...	४७

Digitized by Google

Words.				Page
ཐལ་ཁུམ་པ	...	...	...	७, ४७

ན

ན ཨ	...	...	...	१४
ན ཨི	...	...	...	२७
ན ཨེད	...	...	...	९
ན ཨིན་ན	...	...	...	१२
ནཁ སྤྱིང་མོ	...	...	...	२०
ནདཏི སྨྲིགས་ཅིང་	...	...	...	१२
ནདཱི ཆུ་བོ	...	...	...	२४
ནགུ ཏེཝཱདཏ	...	...	...	७
ནགུ མ་ཡཱགཱསནམ	...	...	...	७
ནནྡན དགའ་བའི	...	...	...	३९
ནམཿ ཕྱག་འཚལ་ལོ	...	...	...	१
ནམཏ་ དུད་པ	...	...	...	३८
ནཡན ཤིག	...	...	...	५
ནར ཤི	...	...	...	१९, ४२
ནརཏ ཏལ་དུ	...	...	...	३७
ནལད	...	...	...	३८
ནཝ གསར	...	...	...	१
ནཱག ཀླུ	...	...	...	४२, ४३

Digitized by Google

Words.				Page
गाढ़ी རྩུ	...	...	...	२६
गाथोल्लत्य མགོབོར་དུ་བྱས	...	...	...	८
गाद སྐྱེ	...	...	...	१२, ३५
गाम མིང་	...	...	...	१३
गाम མཚན	...	...	...	१३, १६
गाम्रा	...	...	...	१४
गायिका	...	...	...	२८
गिकर ཆོག་སྟེ	...	...	...	२६
गिचय ཆོག་སྟེ	...	...	...	२४
गिद्रा གཏིང	...	...	...	३१
गिधि གདེང	...	...	...	२६
गिवद्र བཅས་གྱུར་བའི	...	...	...	५
गियतवेदनीय	...	...	...	३०
गियुक्ते སྦྱོར་བར་བྱེད	...	...	...	१६
गिर्घम མོར་མེད	...	...	...	२६
गिर्म्माय སྤྲུལ་པ	...	...	...	२३, ४२, ४३
गिर्म्मायकाय	...	...	...	४०, ४२, ४३
गिर्वान्त འགྲོལ་བ	...	...	...	२६, ३०
गिर्वान्त འབྱུང་བ	...	...	...	२६
गिर्विशेष རྟེ་བྲག་མེད་པར	...	...	...	७

Digitized by Google

Words.				Page
निवसन གོས	...	...	...	३०
निष्कुबित	...	..	...	२७
निष्पतत् འབབ	...	...	...	२४
निष्पन्द གཡོ་བ་མེད་ཅིང་	...	...	...	१६
निष्पन्द གཡོ་མེད	...	...	...	१६
निष्पन्दीभूत	...	...	...	३०
नीज སྤྱི	...	...	...	४३
नुति བསྟོད་པ	...	...	...	१, १२
नुतिपर བསྟོད་པ	...	...	...	१६
नूपुर	...	...	...	३५
न्यप མི་བདག	...	...	...	२७
नेपथ्य ཚངས	...	...	...	२३
नौका གྲུ	...	...	...	१६
न्याय	...	...	...	६

प

पटुतर རྣོ་བ	...	...	...	३६
पद्म པདྨ་པ	...	...	...	१३
पद ཚིག	...	...	...	१२, १४
पद གནས	...	...	...	१६
पद ཀུང་པ	...	...	..	१६

Digitized by Google

Words.	Page
པཎ་ཌི་ཏ	३८
པར་གཞན	५, ६, २८
པརམཱརྠ་གཞན་གྱི་འགྲེལ་པ	६
པརིཙིཏ ཡོངས་སུ་སྨིན་པ	३७
པརིཙྪེད	४३
པརིབྷཝ ཕྱིར་གཏོང་	... ...	१०
པརིམཛྫཱམོད དྲི	३५
པརིཥཏྶམཱཛ མཐུན་པ་རྣམས་སོ	४८
པཝན རླུང་ཅིང་	१०
པཤྱཏཿ གཞན་ལས	५
པཤྱཱཾ གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི	१२
པཤྱཱམ རྣམ་གྲངས་དྲུག	२९
པཝིཏྲ དག་པ	४७
པཝིཏྲཱིཀྲཏ དག་ཅིང་བྱས	४७
པཧཱན་ མཐོང་བཞིན	१२
པཧཱནྟི མཐོང་	४१
པཱཏ ཐོག་པ	३८
པཱཏཱལ དོག	... ...	१०
པཱཙ སྔོན	२, २७
པཱད ཞབས	१४, २६, ४०

Digitized by Google

Words.				Page
པាদੀ ཞབས་དག	...	...	...	୧
པାପ སྡིག	...	...	...	୫, ୨୫
པାପ སྡིག་པ	...	...	...	୧୩, ୨୧
པାପହ୍ନାୀ སྡིག་འཇོམས	...	...	...	୫
པାପୀ སྡིག་ཅན	...	...	...	୧୩
པାରି ཕྱོགས་པ	...	...	...	୩୫
པାରିଜାତ ཕྱོགས་པའམ་འཕྲོ		...	...	୩୫, ୩୫
པାଶ ཞགས	...	...	...	୨୧, ୨୨
པାଶ ཞགས་པ	...	...	...	୨୨
པାଶୁଜତା	...	...	...	୩୯
ପିତା ཕ	...	...	...	୫
ପିନଦ୍ଧି ཕྱེ་མར་སྦྱོག	...	...	...	୨୫
ପୁଟ སྦུང	...	...	...	୧
ପୁଣ୍ଡରୀକ པདྨ་དཀར་པོ	...	...	...	୨୫
ପୁଷ୍ପ བསོད་ནམས	...	...	...	୨୫, ୩୦, ୫୮
ପୁଷ୍ପାର୍ହ བཀྲ་ཤིས	...	...	...	୫୮
ପୁଷ୍ପ ཉ	...	...	...	୫
ପୁନଃ ཡང	...	...	...	୧୨
ପୁର ཁྱིམ	...	...	...	୩୫
ପୁର ཁྱིམ་བྱེད	...	...	...	୨୮

Digitized by Google

Words.				Page
पुरतः अग्रतस्	...	...	...	२८, ७६
पुष्टि क्रुशत्व	...	...	...	७७
पूजा अर्छन्त्व	...	...	...	१७
पूत दत्वाय्युस	...	...	...	३८
पूति दुर्गन्ध	...	...	...	२६
पूष क्रिया	...	...	...	२६
पूर दत्वाद्वर	...	...	...	२१
पूर ऊर्णास	...	...	...	२१
पूर्ण पिटस	...	...	...	३२
पूर्णमास क्रुस	...	...	...	१८
पूर्णमास त्वाद्ध	...	...	...	१८
पृथग्जन	...	...	...	७२
पृथ् ऊ	...	...	...	१८
प्रकटा त्वसत्यम	...	...	...	७७
प्रकटित त्वसत्यापुस	...	...	...	७७
प्रकोष्ठ थत्वाद्ध	...	...	...	३८, ३६
प्रखर दत्वर्ड	...	...	...	२०
प्रजा स्त्रीदत्व	...	...	...	७७
प्रज्ञाकृष्टि	...	...	...	१५
प्रणय	...	...	...	३०

Digitized by Google

Words.				Page
प्रज्ञप्तिविनिमय སྒྲིགས་པ་རྣམས་སྒྱུར་བ	...	...		२६
प्रज्ञप्तिविनिमय དབང་པོ་གསོ་བ	...	...		२६
प्रणिधि སྨོན་ལམ	...	...	...	१०, ११
प्रतपति དབུ་བཙྪིད	...	...	...	७
प्रतपति བཙྪིད་ཅིང	...	...	...	७
प्रति ཀྲི་བོ ...	...	...	...	१८
प्रतिग्रह བླང་ཆེན་ཀྲི་བོ	...	...	...	१८
प्रतिज्ञा དམ་བཅས	...	...	...	१०
प्रतिदिवस ཉིམ་སོ་སོར	...	...	...	६
प्रतिनिधि མཚུངས་པ	...	...	...	२६
प्रतोली	...	...	...	६
प्रतोली ལམ་སྒང	...	...	...	८
प्रत्याचष्टे ཀྲོག་བྱེད	...	...	...	१८
प्रत्येकबुद्ध	...	...	...	४५
प्रथम དང་པོར	...	...	...	४६
प्रथमतर ནངས་ཀྱིས་དང་པོར	...	...		४६
प्रपिंषत् རབ་གཅོད	...	...	...	२८, २६
प्रबल རབ་མཆོག་ལྡན་པ	...	...	...	२५
प्रबोध སད་པར	...	...	...	३१
प्रभाव མཐུ	...	...	...	३७

Digitized by Google

Words.				Page
ཕ་རོལ་གྱི	...	...	...	১৪, ৪২
ཕམད་ཀྱིས་པ	...	...	...	৪১
ཕམད་བག་མེད	...	...	...	৪১
ཕམཱཛ	...	...	...	৪৫
ཕམཱཛཔུཏྲ	...	...	...	৪৫
ཕལཱཧཱར་བཏྱོད་ཤོག	...	...	...	৪৮
ཕཡུཏ རབ་བསྒྲུབ	...	...	...	৫
ཕལཙན	...	...	...	২
ཕལར མཆོག	...	...	...	১
ཕལཱཧཱར་སྨོག་མཱཧཱ	...	...	...	২৫
ཕཧཏྟཱ འཇུག་པ	...	...	...	৩
ཕཧཏྟཱ རབ་བཞུགས་ཤིང	...	...	...	৩
ཕཧཏྟ རབ་ཏུ་དགའ་བ	...	...	...	২৫
ཕཧཏྟ ཆགས་པ	...	...	...	২৫
ཕཧབ འཕྲལ་དུ	...	...	...	২৯
ཕཧཱད་བཟའ་དྲིན	...	...	...	৪২
ཕཧྱཱནཙིཏྟ	...	...	...	১১
ཕཧཏ བཟང	...	...	...	১৫
ཕཧཏ གཤེད	...	...	...	১৫
ཕཧཏ གཤང	...	...	...	১৫

Digitized by Google

Words.				Page
प्रहरज्ञ अर्ऊ'ञ'ऊ	...	...	...	२१, २३, ३१
प्रहार यम्बुन्	...	...	...	१९
प्रहार यम्बुन'ध	..	...	...	२०
प्रहस्त र्यन'नु'र्यान'न	...	...	...	१८
प्राक् ष्ट'म	...	...	...	२९
प्राञ्जिनां स्ट्रीग'ऊगस'ङ्गमस'ग्गि		...	...	१०
प्राप्त क्लेन'ध	...	...	...	१२
प्राप्त घ्रेंन'ध	...	...	...	१२
प्राप्नुवन्ति घ्रेंन'धर'न्यून	...	...	...	२९
प्राप्य घ्रेंन'ङस	...	...	...	२७
प्रार्थना र्दैन'गाङ्गेर	...	...	...	९, १२
प्रार्थयन्ते र्दैन'नु'गाङ्गेर	...	...	...	३५
प्रास मन्दुर'	...	...	...	१९
प्रासप्रहार	...	...	...	२०
प्रेङ्खखरूप	...	...	...	१८
प्रेत मी'र्ञ	...	...	...	२४
प्रेष्य	...	...	...	२३
प्रेष्यीभूय	...	...	...	३०
प्रोत यनुस	...	...	...	२४
प्रोत यङ्गुस'ध	...	...	...	२४

Digitized by Google

Words.				Page
ཨོཊཏ་རབ་འགྱུར་བ	...	...	...	১৩
ཨོཊཏ་རབ་གསལ	...	...	...	১৫
ཨོཊཏཊཱཀ འཆར་ག	...	...	...	১৫
ཨཽཊ་བརྒྱབ་པར	...	...	...	৪০
ཨཽཊ་རིངས་དྲག་པོ	...	...	...	১৫

ཀ

ཀཀྐ གདེངས་ག	...	...	...	৪১
ཀཀྐིན་ གདེངས་ཅན	...	...	...	২১, ৪১
ཀཅ འབྲས	...	...	...	২৫
ཀཅ འབྲས་བུ	...	...	...	৫, ৪৮
ཀུཏྶར ཕྱོད་སྐྲ	...	...	...	২১
ཀུཏྶརཔུར	...	...	...	২২
ཀཱུཏཔྲཉྩ	...	...	...	২২

ཁ

ཁཏྲ གཏིབས་ཤིང	...	...	...	২৪
ཁཎྜ གཉིག	...	...	...	২২, ৩০
ཁཎྜ གཉིག་འདུག	...	...	...	৪৫
ཁཎྜ དོན་མེད	...	...	...	১৪
ཁཏ སྡོད་བས	...	...	...	২৫
ཁཏྟབཏྟམིན	...	...	...	২১

Digitized by Google

Words.				Page
བཅོམ་ལྡན་འདས་	...	...	...	९
बाल འཚར་ག	...	...	...	१, ३९
बालार्क	...	...	...	१, ४०, ५०
बाङ्ग ལྷག	...	...	...	१२
बुद्ध	...	...	...	५०
बुध སངས་རྒྱས	...	...	...	४९
बोधिचित्त	...	...	...	११
बोधिसत्त्व	...	...	...	४५
बोधिसत्त्वदेशीय	...	...	...	२
ब्रह्म ཚངས	...	...	...	४०
ब्रह्मा ཚངས	...	...	...	४२

भ

भक्ति གུས	...	...	...	२९
भक्ति གུས་པ	...	...	...	१, १३, २९, ४४
भक्ति བསྟེན	...	...	...	२९
भाग्य གུས་པས	...	...	...	१
भगवति བཅོམ་ལྡན་མ	...	...	...	८
भगवती བཅོམ་ལྡན་འདས་མ		...	...	३२
भट	...	...	...	२३
भट्टारिका	...	...	...	४९

Digitized by Google

Words.				Page
ཨཏཊ	...	...	...	৪৫
ཨབ འཇིགས་པ	...	...	...	৪০
ཨཧ ཁྱེར	...	...	...	২৮, ৪০
ཨཧཾམান སྤྱོད་པར་བྱེད	...	...	...	২০
ཨཧཾམান རབ་ཏུསྤྱོད་པར་བྱེད	...	...	...	২০
ཨཀྵ རྟེ་བོ	...	...	...	২২
ཨབ སྤྲིད་པ	...	...	...	৪০
ཨབནི འགྲུབ	...	...	...	৪০
ཨབནཱ ཁྱོད	...	...	...	৮
ཨབབཡ	...	...	...	৪০
ཨབསྲམ	...	...	...	৫
ཨཱཙཱ སྐྱབས་པ	...	...	...	৮
ཨཱཙྪཱམཱཧཱཡཱཙ	...	...	...	২২
ཨཱཧ ཁྱེར	...	...	...	১২
ཨཱརྱཱ ཆུང་མ	...	...	...	২০
ཨཱཝ དངོས་པོ	...	...	...	৪২
ཨཱཝུཀ	...	...	...	৪২
ཨཱཝཡམান བསྒོམས་པ	...	...	...	৪০
ཨཱཝཏ ཅིམ	...	...	...	২২
ཨཱཝཏ གནམ	...	...	...	২২

Digitized by Google

Words.	Page
མིག་	... ... ২
མིག་ཚམ་	... ... ১৫
མིགས་སྐྱེ་བ	... ... ১৪, ১৪
མཱིན་འཇིགས་པ	... ... ২২
སྨན་བདུད	... ... ১
སྨད་དབྱང་པ	... ... ২৯
སྨན་སྤྱོད་པ (enjoyer)	... ... ৪৪
མུ་སྟེ	... ... ৪২
མུ་སྟེ་གཞི	... ... ১২, ২৮
མུ་བཀུར	... ... ১২
མུཏིག་སྟེགས་དག	... ... ৪২
མུཏིགས་སྟེགས་ནག་གཅིག	... ... ৪২
མུམི་སྟ	... ... ২৫
མུཡུ་ཕྱི་ནས	... ... ২৫
མུཡུ་མང་དུ	... ... ৫
མུཡུ་སྐྱེ་ཡང	... ... ২১, ২৫
མུཡུགར་ཤིན་དུ་ཡང་ཡང	... . ১২
མུཡུ་མཐོས་བྱེད	... ... ২৩
མཁྱུ་ཊི་ཁྲོ་གཉེར	... ... ১৫, ২০
མཁའ་འཇིག	... ... ১২

Digitized by Google

Words.				Page
མེད་བསྒྲུབ་པ	...	...	...	২২
མེདཱད་དབྱེ་བས	...	...	...	৪২
མཻཏྲ་སྒྲུབ་མོ	...	...	...	২৩, ২৮
མཻཏྲ་སྤྱང་མོ	...	...	...	২৩, ২৮
མཻཏྲ་སྤྲོང་མོ	...	...	...	২৩, ২৮
མོཧ་སྤྱངས་བྱ་བ	...	...	...	৪৮
ཡམ	...	...	...	৯৮
ཡམིཏ་དགྲེས་པ་བ	...	...	...	১৫
ཡཱན་འཕྲོས་པ་བ	...	...	...	১৩
ཡུ་སྤྱིན	...	...	...	১৫
ཡུ་སྤྱིན་མ	...	...	...	২২

ར

རཏ་བྱིང་བ	...	...	...	১০
རཏྣཱི	...	...	...	১০
རཏྣཱིཿ གཏུབ	...	...	...	২৫
རཋ་འགྲེན་གཅས	...	...	...	১৪
རཋ ཚོགས་ཁང་	...	..	...	১৪
རཎི ཆོར་བུ	...	...		১, ৮, ২২, ২৪
རཏྟ ཆུས་པ	...	...	..	২০, ২১

Digitized by Google

Words.				Page
मद བག་མེད་	...	...	...	४१
मद ཆུགས་པ	...	...	...	४१
मद ཚོས	...	...	...	३५
मद ཚོས་པ	...	...	...	२८
मदनदी	...	...	...	२५
मधु དྲི (?)	...	...	...	३६
मधर བཟངས (?)	...	...	...	३६
मधुर དངར་བ	...	...	...	४८
मध्ये ནང་	...	...	...	७
मनस् ཡིད	...	...	...	१५, ४७
मन्त्र གསང་སྔགས	...	...	...	२४
मन्द ཁེན་གྱང་པ	...	...	...	१६
मन्द ཁེན་པ	...	...	...	८, १६
मन्दभाग्य སྐལ་བ་ཁེན་པ	...	...	...	८
मन्दाकिनी སྨན་མིན	...	...	...	३७
मन्दार མ་ནྡ་ར་བ	...	...	...	३५
मन्मथदर्प	...	...	...	३५
मम བདག་གི	...	...	...	१४
मया བདག་གིས	...	...	...	४८
मयि བདག་གི	...	...	...	१३

Digitized by Google

Words.				Page
मधि བདག་ལ	...	...	...	१०
मधि ཁོ་བོ་ལ	...	...	...	४७
मयूख འོད་ཟེར	...	...	...	३२
मरिष्यव् འཆི་བར་འགྱུར		...	...	१३
मवत् ལྟ	...	...	...	४२, ४३
मर्य्यादाभूमि	...	...	...	१६
मलय	...	...	...	३४
महती ཆེན་པོ	...	...	...	१३
महा ཆེན	...	...	...	६
महा ཆེན་པོ	...	...	...	४१
महाकेलि	...	...	...	४२
महाभय	...	...	...	४, १५, २४
महाव्याधि	...	...	...	२५
महासिद्धि	...	...	...	३३
महो ཨ	...	...	...	३८
महो ཨཱགཏི	...	...	...	२५, ४८
मां བདག	...	...	...	८
मांस ཤྭམཱསཱ	...	...	...	२६
मांसी	...	...	...	३८
माता ཨ	...	...	...	६

Digitized by Google

Words.				Page
मात्र ཙམ	...	...	...	७७
मात्सर्य སེར་སྣ	...	...	...	१४, १५
मादृश བདག་འདྲ	...	...	...	७, ४४
माद्यत् མྱོས	...	...	...	३५
माधुर्य (=मधुरम्) སྐྱབ་པར	...	...		३९
मान ངར་རྒྱལ	...	...	...	१४
मानसेन्द्रिय	...	...	...	३७
माया སྒྱུ	...	...	...	१४, १५
माया སྒྱུ་མ	...	...	...	२३
मायाजाल	...	...	...	४०
मार	...	...	...	४१, ४८
मार्ग ལམ	...	...	...	७
माला ཕྲེང་བ	...	...	...	१८, २१, ३९
मित्र བཤེས་གཉེན	...	...	...	४८
मिथ्या ལོག་པའི	...	...	...	२३
मिथ्या བདེན་པ་མ་ཡིན	...	...	...	२३
मुकुट ཅོད་པན	...	...	...	१७
मुख ཀྲེ	...	...	...	२०
मुख ཀྲེ་མོ	...	...	...	३१
मुख སྤྱི	...	...	...	२९

Digitized by Google

Words.				Page
སུལ་གཅོ་བོ	...	...	...	३२
སུལ	...	...	...	३
སུदित དགའ	...	...	...	३५
सुनीन्द्र	...	...	...	२
सुरज	...	...	...	३९, ३७
སྲུག་ཤུགས	...	...	...	२७
སྲོག་སོངས	...	...	...	५
སྲོག་གཅོད་ཁྲིམ་	...	...	...	५
སྲོག་ཆགས	...	...	...	२४, ३८
སྲོག་རིལ་བུགས	...	...	...	२०
སྲོགཤིང་རིལ་བུགས་དགུ	...	...	...	२०
སྲོབ་འཆི་བདག	...	...	...	१८
सोत्तदार	...	...	...	९
སོཊ་བསྒྲུབས་ཆེན་བོ	...	...	...	१९
सौचि ཙོང་ཁ	...	...	...	३८

ཧ

ཧཱ་ཤང་	...	...	...	१०, २७
ཧཱ་ཤང་ཞེས	...	...	...	२२
ཧཱ་ཤང་	...	...	...	१४, ४८

Digitized by Google

Words.				Page
यत्तु གང་	...	...	...	३३
यद् གང་ལས	...	...	...	३६
यदि གལ་ཏེ	...	...	...	१३
यस्मात् གང་ཕྱིར	...	...	...	३०
यस्य གང་གི	...	...	...	२७
याचञा གསོལ་བ	...	...	...	१७
याति འགྲོ་བར་འགྱུར	...	...	...	२०
याचा བགྲོད་པ	...	...	...	३६
यादृग्भी ལྟ	...	...	...	१२
यान ཐེག་པ	...	...	...	१०
यापना	...	...	...	२६
यावात् འགྲོ་བ	...	...	...	२२
यावक	...	...	...	५
यावदन्ते ཇི་སྙེད	...	...	...	१०
युक्ति འབྲེལ (connection)		...	...	३३
युवति ཆུང་མ	...	...	...	२८
युष्मत् ཁྱོད	...	...	...	२६, ३६
युष्मत् ཁྱེད་ཀྱི	...	...	...	१३
यूक ཤིག	...	...	...	२८, २६
योगिन्	...	...	...	३१

Digitized by Google

र

Words.				Page
रक्तस् སྨིན་པོ	...	...	...	२४
रक्ता སྨུང་མ	...	...	...	२४
रक्षना བསྐོད་དོ	...	...	...	१४
रक्षित བསྐོད	...	...	...	१
रक्षित बसोंद्यघ	...	...	...	२०, ४२
रज्जु ཐག་པ	...	...	...	२१, २२
रटित སྒྲ་བྱེད	...	...	...	२२
रटित སྒྲོགས་པ	...	...	...	४४
रत्न རིན་ཆེན	...	...	...	८, ३९
रत्न རིན་པོ་ཆེ	...	...	...	३९
रत्ना	...	...	...	९
रमञ्जी དགའ་མ	...	...	...	३९
रस རོ	...	...	...	४८
रसना ངོ་འཛིན	...	...	...	२१
रसनाञ्जनि	...	..	...	३५
रसायन	...	...	...	२९
राग དམར་པ	...	...	...	१
राग ཚོན	...	...	...	४३
राहटीति ཀུ་ཅོ་ཆེ་བར་འདོན་པ		...	...	४४

Digitized by Google

Words.				Page
རིལ་དགུ	...	...	...	২০
ཤད་ཟེར	...	...	...	৮৮
ཤཙཀ	...	...	...	৪২
ཤཙིར་འཚོར	...	...	...	৪২
ཤས་ཀོད	...	...	...	৪৪
ཤཱཀ་བྲོལ་བྲོལ	...	...	...	২৮
ཤཱཀཤཱཀྱ་སིལ་སིལ་སྐྱེ	...	...	...	২১
ཤཱདིན་ཏུ་བ	...	...	...	১৫
ཤཱཏྲ་བཀག་གྱུར་པ	...	...	...	২৯
ཤཱན་དྲག་པོ	...	...	...	৪০, ৪২
ཤུཔ་ངོ་བོ	...	...	...	৪২
ཤུཔ་གཟུགས	...	...	...	২২
ཤུཔ་སྐུ	...	...	...	৪০, ৪২
ཤུཔཀ	...	...	...	২৩
ཤུཔཧཱཏུ	...	...	...	৪২
ཤོམན་སྤུ	...	...	...	২২, ২৮
ཤོམན་པ་སྤུ	...	...	...	৪২
ཤོམཱཧ་སྤུ་ལོང་	...	...	...	২৮
ཤོཥཎཱིཏི་གཅོད་པར་བགྱིད	...	...	...	১২
ཤོཥཎཱིཏི་འཁྲིལ་པར་བགྱིད	...	...	...	১২

Digitized by Google

ल

Words.				Page
लच्छस मछ्ठ	...	...	...	३२
लच्छसत	...	...	...	४०
लच्छी दोद्	...	...	...	५
लच्छी दबस	...	...	...	५
लच्छी दबसबदुोद	...	...	...	३९
लघिम	...	...	...	२२
लघुतया ससद्सोद्लेस्सुद्ठिद्	...	...		४९
लमे क्लेद्	...	...	...	१४
लवङ्ग पिं.गी	...	...	...	३७, ३८
लाच्छा ह्रुं.ह्लुंलास	...	...	...	४४
लिखित दद्रि.बदि	...	...	...	१९
लिखित द्रीस.ब	...	...	...	१९
लिङ्ग ङ्म.बद.ह्रुं	...	...	...	१७
लिहायमान	...	...	...	२२
लेखनी ह्लुं.ग्रु	...	...	...	१९, २०
लेप्य ध्व	...	...	...	३२, ४५
लोक दइंबा.देव	...	...	...	८, ३९, ४८
लोकेश्वर दइंबा.देव.दबद.थ्रुंबा		...	...	४८
लोल दबाब.ब	...	...	...	१९

Digitized by Google

Words.				Page
लोक མགྲོ་བ	...	...	...	১৫
लोकम्ब བྱང་བ	...	...	...	১৮, ১৯
लौकित्य དམར་བ་ཉིད	...	...	...	৪২

व

वंशू	...	...	...	২৩
वक्त्र ཁ	...	...	...	২১, ৪৪
वज्र རྡོ་རྗེ	...	...	...	২০, ২৫
वज्रमुकुट	...	...	...	২, ২
वत् བཞིན (like)	...	...	...	৪২
वन्दित ཕྱག་བྱས་ཤིང་	...	...	...	২৮
वन्ध्य ཕྱག་འོས	...	...	...	৪২
वपुः ལུས	...	...	...	২৫
वर མཆོག	...	...	...	২৫, ২৮, ৩২
वरगुटिका	...	...	...	২৫
वरत्रा	...	...	...	২২
वरयुवति ཆུང་མཆོག	...	...	...	২৮
वराक	...	...	...	১৫
वर्ण्यमान སྨངས་པ	...	...	...	৩০
वर्त्तते འཇིག	...	...	...	১৩
वर्धन्ते འཕེལ་གྱུར་པ	...	...	...	১০

Digitized by Google

Words.				Page
वर्ष ཚར་	...	...	...	२४
वलय དཀྱིལ	...	...	...	२१
वलय གཡུབ་ཚན	...	...	...	२१
वलय གཡུ་བུ	...	...	...	३१, ४१
वलयित བསྐྱིལ་གྱུར་པ	...	...	...	३८
वज्रि གདོར་མ	...	...	...	४४
वज्रिमुज गདོར་མ་སྦྱོང་པ	...	...	...	४४
वज्रकी	...	...	...	४७
वज्री སྤྲི་ཤིང་	...	...	...	१९
वज्री འི་སྤྲི་ཤིང་	...	...	...	९
वज्रव् བརྟུང་བ	...	...	...	२८
वञ्चि མེ	...	...	...	५, १०, १८
वा དམ	...	...	...	४४
वागीश्वर ངག་གི་དབང་ཕྱུག	...	...		२७, ४५
वाच् ཚིག	...	...	...	२०
वाचा ཚིག་གིས	...	...	...	४९
वाचाट སྨྲ་སྨོག་གས	...	...	...	२२, २३
वाच्छा འདོད	...	...	...	९
वाच्छा འདོད་པ	...	...	...	४८
वाच्छा རེ་འདོད	...	...	...	९

Digitized by Google

Words.				Page
वाच्य མདའ	...	...	...	२४, ३८
वात རླུང་	...	...	...	१६
वादी ཚོལ་བ	...	...	...	२७
वापी ཇིང་བུ	...	...	...	३६
वावदूक	...	...	...	२३
वाह्यमान བསྐྱོར་བར་གྱུར་བས་ན	...	...		१४
विकट འཇིགས་རུང་	...	...	...	२०
विकट བརྐབས	...	...	...	१६
विक्षत རྣམ་འགྱུར	...	...	...	२१
विक्षत རྣམ་བར་འགྱུར	...	...	...	२३
विक्रमग्रीलदेव मङ्गाविङ्गार	...	...	...	५०
विक्रिया རྣམ་གྱུར	...	...	...	६
विगलत् རབ་འཇིག་ཅིང་	...	...	...	२६
विच्छद्यमान ཆུ་བ	...	...	...	४६
वितान ཐལ་ཏེ	...	...	...	३६, ३६
वित्त མོར	...	...	...	२६, ३०
विद्या	...	...	...	३३
विद्याधर	...	...	...	३४
विद्युत् གློག	...	...	...	१०, २४
विदल् མཁས་པ	...	...	...	२७

Digitized by Google

Words.				Page
विद्विषत्	རྣམ་པར་སྤང་བ	...	...	২৸
विधि	སྒྲུབ་བྱེད	...	...	৪৫
विनमत्	དུད་པའི	...	...	৪০
विनय	དུལ་བ	...	...	৩৮, ৩৫
विनिपतित	རྣམ་ལྷུང་བ	...	...	৸
विनिमय		...	...	৩০
विन्दति	ཚོར་བ	...	...	৪৫
विपन्न		...	...	২৩
विपुल	ཁྱོ་ཆེན	...	...	১৩
विपुल	ཡངས	...	...	৮
विपुल	ཡངས་པ་ལྟན	...	...	৫
विभव	འབྱོར་བ	...	...	১২, ২৩
विभिन्न	ཐ	...	...	৪৩
विभूति	འབྱོར་བ	...	...	২১
विभूति	མཛེས་བ	...	...	২১
विभूषा	རྒྱན	...	...	২১
विम्ब	གཟུགས	...	...	৩
विरचित	རྣམ་པར་སྦྱངས	...	...	২৪
विरह	བྲལ་བ	...	...	৫৫
विलवति	རྣམ་པར་དྲུབ་པའི	...	...	৫

Digitized by Google

Words.				Page
विलक्ष	ངོ་ཚར་གྱུར་ཅིང་	...	...	३०, ३१
विलसत्	གསོ་ཞིང་	...	...	१६
विलास	བཙོ་དགའ	...	...	१७
विश्रत्	འཇུག་པ	...	...	१७
विश्रेषात्	ཁྱད་པར་ལས	...	...	१४
विश्रेषेण	ཁྱད་པར་དུ	...	...	४६
विश्रान्त	ཉལ་བ	...	...	१७
विश्रान्त	གནས་ཤིང་	...	...	२७
विश्रान्त	ལྷུང་ཞིང་	...	...	२७
विश्रान्त	འགོད་པ	...	...	१७
विश्रान्त	དལ་འབབ་པ	...	...	३७
विस्म	སྣ་ཚོགས	...	...	४३, ४४
विस्मरूप	སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ	...	...	४३
विष	དུག	...	...	४६
विषर	...	...	...	४०
विष्णु	ཁྱབ་འཇུག	...	...	४०
विस्रजसि	སྤྱོལ་གྱི	...	...	६
विस्व	མྱགས་པ	...	...	२६
वीचि	ཐ་ན་བས	...	...	३७
वीणा	པི་ཝང	...	...	२६

Digitized by Google

Words.				Page
वीक्षा	...	...	...	११
वीर དཔའ་བོ	...	...	...	२५
वीरसैन्य དུག་ཕོངས་དཔའ་བ་ལྡན		...	...	३२
वीरसैन्य དཔའ་སྡེ་ལྡན	...	...	...	३२
वृक्ष ཤིང	...	...	...	९
वृत्ति འཆོས	...	...	...	३०
वेग རྒྱུགས	...	...	...	१०
वेणी རྩེ་འབྲུ	...	...	...	३५
वेणु ཕྱིང་བུ	...	...	...	३९, ३७
वेताल རོ་ལངས	...	...	...	४१
वेत्ति མཁྱེན	...	...	...	४४
वेत्री མཁྱེན་དེ	...	...	...	४९
वेला བར་སྐབས	...	...	...	१९
वेला ཚེ	...	...	...	४१
वेष्टन་ ཁང་བ	...	...	...	९, १७, १८
वैदूर्य	...	...	...	३९
वैद्य	...	...	...	१४
वैयर्थ्य འབྲས་དང་བྲལ་བར་		...	...	५
वैयर्थ्य དོན་མ་མཆིས་པས	...	...	...	५
व्यक्त གསལ	...	...	...	१

Digitized by Google

Words.				Page
ཨཱཙ ཟོམ	...	...	...	১২
ཨཱཙཀྟ གདངས	...	...	...	২১
ཨཱཙཀྟ གངས	...	...	...	২১
ཨཱཙཱམ གདངས	...	...	...	৪৪
ཨཱཙམ་ཏ་ བྱུང་བ	...	...	...	২২, ৪৪
ཨཱཙཱར བྱ་བ	...	...	...	১৪
ཨཱཙཱར བྱེད་པ་དང་ལྡན	...	...	...	২১
ཨཱཙཱམ ཁྲུབ	...	...	...	৪১
ཨཱཙྪཱར བཙོང	...	...	...	৪৫
ཨུལྐཱསི སྐྱག་མཛོད	...	...	...	৪১
ཨོམན་ ནམ་མཁའ	...	...	...	২৫, ৪১
ཨོསི མཁའ་ལ	...	...	...	৬

ཀ

ཀཀཙ ཏུམ་བུ	...	...	...	৮
ཀཀཙཀཱིལཱ	...	...	...	৫
ཀཀྵི ཀུས་པ	...	...	...	২৩
ཀཙཱི བདེ་སྐྱིགས	...	...	...	২৮
ཀཏ བཀྲུ་ཕྱག	...	...	...	৪২
ཀཏྟུ	...	...	...	৬০
ཀཏྠཱ སའམ	...	...	...	১৩

Digitized by Google

Words.				Page
ཀཱཡ་ མཁའ་སྤྱོད	...	...	...	১৩, ২৮
ཀཱརཎ སྒྲུབས	...	...	...	২২
ཀཱརཎེ སྒྲུབས	...	...	...	১
ཀིལིན् བླ་བ	...	...	...	৪৩
ཀིཤོར རྩེ་མོ	...	...	...	১৮
ཀིཧིན् མ་བྱུ	...	...	...	৯২
ཀིཿ མགོ	...	...	...	১, ১৮, ১৯
ཀིཀཱ	...	...	...	২৪
ཀིལཱ འཁྲུགས་ཤིང་	...	...	...	৮
ཀིལཱ རྩེ	...	...	...	২৯
ཀིལྦ བཟོ	...	...	...	২৫, ২০
ཀཱིནཱ བསྡིལ་བ	...	...	...	৮
ཀུཤ དཔག	...	...	...	২৫
ཀུན་ སྟོང་པ	...	...	...	১৫
ཀུལ བསམ་ཤིང་	...	...	...	১৫
ཀུལ བསམ་སེང་	...	...	...	১৫
ཀུལཡཥྟི	...	...	...	২০
ཀུསཝསྟཱི	...	...	...	২০
ཀྲོཤོར	...	...	...	৪০
ཀྲཱིནཏ་ འཁོར་སས་རྒས	...	...	...	২০

Digitized by Google

Words.				Page
श्वोतत् བསྐམས་ནས	...	...	...	২০
ष्याम སྔོ (ཁ་སྔོ)	...	...	...	২২
अङ्ग	...	...	...	১৪
अम ངལ་བ	...	...	...	৪৫
अये བདེན་པར་བགྱིད	...	...	...	৬
अवश्य རྣ་བ	...	...	...	২৬
आवश्क	...	...	...	৪২, ৪৬
आ དཔལ	...	...	...	১, ১৫
आभरा བསིལ་བའི (cool)	...	...		৪৩
आभत् འོད་ལྡན (luminous)	...	...		৪২
आत घྲོས་པ	...	...	...	২৩
आति ཁྲོས	...	...	...	১৪
आत्मा ཁྲོས་ནས	...	...	...	৬
आयस् དགེ་ལེགས	...	...	...	৪৩
आत्र རྣ་བ	...	...	...	২৩

ष

षट् དྲུག	...	...	...	২২
षड़भिज्ञ	...	...	...	৪৬
षोड़शलक्षण	...	...	...	৪৩

Digitized by Google

स

Words.				Page
सः དེ	...	...	...	२७
सः དེའི	...	...	...	२२
संक्षोभ དམྱལ་བས་པ	...	...	...	१६
संक्षोभ རབ་འཇུག་ས	...	...	...	१६
संघट्ट	...	...	...	७
संग्राम གཡུལ་ངོ་འགྲེད་པ		...	...	२४, २५
संघातघोषक	...	...	...	१४
संसारभीरु	...	...	...	४८
संसारसन्त्रास	...	...	...	४०
संस्तुत བསྟོད་ནས	...	...	...	४८
सकलज སྐྱེང་རྒྱ	...	...	...	१६
सकल མཐའ་དག	...	...	...	७, ४४
सकोप ཁྲོ་བ་དང་བཅས	...	...	...	४१
सङ्कट ཡངས	...	...	...	२०
सङ्केत དུས (?)	...	...	...	३३
सङ्केत དུས་བདག (?)	...	...	...	३३
सटा རལ་པ	...	...	...	२०
सत्यभामा	...	...	...	९
सत्त्व སེམས་ཅན	...	...	...	७, ४३

Digitized by Google

Words.				Page
सद्यः འཕྲལ་ལ	...	...	...	११
सन्तत རྒྱུན་ཆགས	...	...	...	१२
सन्तोष ཆོག་པ	...	...	...	३६
सन्धि ཁེབས	...	...	...	२०
सपदि འཕྲལ་དུ	...	...	...	२२
सपर्य्या མཆོད་པ	...	...	...	३६
सफला འབྲས་བུ་ལྡན	...	...	...	१०
सभा འདུན་ས	...	...	...	२७
समुदित བཅས་པ་ཡི	...	...	...	२७
सम्यङ् ཕྱོགས་སུམ་ཆོགས	...	...	...	१
सम्यक्	...	...	...	१
सम्भृत རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས	...	...	...	१०
सम्भूय འདུ	...	...	...	२१
सम्भूयमान	...	...	...	१९
सम्भोगकाय	...	...	...	४२
सम्यक् ཡང་དག	...	...	...	१०
सम्यक्सम्बुद्धयान	...	...	...	११
सरित् ཆུ	...	...	...	३७
सर्व्व ཐམས་ཅད	...	...	...	२७
सर्व्व ཀུན	...	...	...	८

Digitized by Google

Words.	Page
सर्व्वज्ञ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ	४८
सर्व्वज्ञमित्र ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན	... २, ३, ४८, ५०
सर्व्वदर्शिनी	४६
सर्व्वविद् ཀུན་རིག་ཉིད	४४
सर्व्वशून्यता	४२
सर्व्वस्मिन् ཀུན་ལ	७
सर्व्वेभ्यः ཀུན་ལ	९
सलिल ཆུ	३७
सह བཅས	१९
सा དེ་ནི	४४
साक्षात् མངོན་སུམ	४४
साक्षी དཔང	४४, ४५
साटोप	४०
सादर གུས་དང་བཅས་པར	३५
साङ्ग མང་རབ་ཏུ་ཟགས་པ	२०
साङ्ग སྐུམ་ཞིང	४३
साङ्गेन्द्रनील མཐོན་མཐིང	४३
साधारण ཐུན་མོང	१४
सामर्थ्य ནུས་པ	७
सामर्थ्य ནུས་མཐུ	७

Digitized by Google

Words.				Page
सार्व्वज्ञ ཀུན་མཁྱེན	...	...	...	४४
साहस्र	...	...	...	४५
सिंह སེང་ge	...	...	...	२७
सिंहासन སེང་ge་ཁྲི	...	...	...	२७
सिद्ध གྲུབ་པ	...	...	...	४२
सिन्दूर ལི་ཁྲི	...	...	...	४३
सिन्धु རྒྱ་མཚོ	...	...	...	४७
सीमा མཚམས	...	...	...	३१
सुखावती བདེ་བ་ཅན	...	...	...	४८, ४९
सुगत བདེ་གཤེགས	...	...	...	४२, ४८
सुगत བདེ་བར་གཤེགས	...	...	...	३३, ३९
सुगतमन्त्रावर्त्म	...	...	...	११
सुत སྲས	...	...	...	४४
सुत སྲས་པོ	...	...	...	४८
सुत བུ	...	...	...	३०
सुन्दरी མཛེས་མ	...	...	...	३७
सुर lha	...	...	...	१, ३८
सुरदीर्घिका	...	...	...	३८
सुरभि དྲི(ན)་ཞིམ	...	...	...	३३
सुहृद् གྲོགས་པོ	...	...	...	३०

Digitized by Google

Words.				Page
सेनानी དམག་དཔོན་	...	...	...	३२
सेवा བསྟེན་པ	...	...	...	२९, ३०
सेवा ཞབས་འབྲིང་	...	...	...	२९, ३०
स्कन्ध ཕུག་པ	...	...	...	२०
स्तन ནུ་མ	...	...	...	३५
स्तन्य ནུ་མ	...	...	...	९
स्त्री བུད་མེད	...	...	...	३१, ३२
स्त्रीरत्न	...	...	...	३२
स्तोत्र བསྟོད	...	...	...	४७
स्तोत्र བསྟོད་པ	...	...	...	१, २०, ४८
स्तोत्रमात्रं བསྟོད་ཙམ	...	...	...	४७
स्थ གནས	...	...	...	४२
स्थान གནས	...	...	...	४७
स्थित བཞུགས	...	...	...	४२
स्थिर བརྟན	...	...	...	४२
स्निग्ध བྱམས་པ	...	...	...	४९
स्निग्ध བྱམས་པའི	...	...	...	२२
स्पर्द्धमान འགྲན་ཅིང	...	...	...	३५
स्फटिक ཤེལ	...	...	...	४३
स्फटिकवत् ཤེལ་ལྟེབ	...	...	...	४३

Digitized by Google

Words.				Page
ཀཱར བཱརཡ་བར	...	...	...	২১
ཀཱིཏ ཨཱརམ་ཆེན	...	...	...	১৫
ཀཱིཏ ཀྲཱམ་པ	...	...	...	১৫
ཀཱུཊ བཱརཡ་ར	...	...	...	১৫
ཀཱཊ བཱརཡ་པི	...	...	...	২০
ཀཱཊིན བཱཧྣིས	...	...	...	২৮
ཀཱརཏ་ བཱསི	...	...	...	২২
ཀཱརཏ་ བཱསི་བ་དཏ	...	...	...	২১, ২২
ཀཱལིཀ་ མེ་ཥྚཱ	...	...	...	১৩
ཀཱཪྱཏ་ ཨཱཙཱརྱ	...	...	...	১৩
ཀཱོཊ ཐུབ	...	...	...	১৫
ཀཱོཊ བཛྲཱ	...	...	...	১৫
ཀཱོཊ ཤྲཱ	...	...	...	১৫
ཀཱོཊཡསི	...	...	...	১২
ཀཱར ཨདྷི་པ	...	...	...	২৯
ཀྱཏི དྲན་པ	...	...	...	১২, ১৪, ২৪
ཀྱེར ཨཏྱུམ	...	...	...	২৮
ཀྱཱཏ་ གྱུར་ཅིག	...	...	...	১৪
ཁཀ་ ཟླེ་བ	...	...	...	১
ཁཙཁཊ ཟླེ་བ་ཨཇེན་པ	...	...	...	৪৮, ৫০

Digitized by Google

Words.				Page
སྐབས་ལ་ཞུགས་	...	...	...	४९
སྐལ་ ཕྱེང་བ	...	...	...	२१, २४
སྐ རང	...	...	...	१४, ३०, ३१
སྐ་སྐ མཐོ་རིས་ལ་གནས	...	...	...	४२
སྐྱེས་དང་དགའ	...	...	...	१९
སྐྱབས རང་གི་སྐྱེ་བོ	...	...	...	३०
སྐྱབས ངོ་བོར	...	...	...	४२
སྐར་ མཐོ་རིས	...	...	...	४२
སྐོམ མཐོ་རིས	...	...	...	३८
སྐྱེས བདེ་ལེགས	...	...	...	४८
སྐྱེལ་ བཀྲ་ཤིས	...	...	...	४८, ४९
སྐྱེས་ཏེ རྣམ་པར་གནས་པར		...	...	४९
སྐྱོང་ རང་སེམས	...	...	...	४९

ཧ

ཧཋ་ འཕྲལ་ལ	...	...	...	१३
ཧཋ་ ཚན་གྱིས	...	...	...	१३
ཧཏཱཊ	...	...	...	४१
ཧཱི་ འཇོམས	...	...	...	५
ཧཱུ	...	...	...	४५
ཧཱུཾ་ འཕྲོག་པར་བྱེད	...	...	...	२७

Digitized by Google

Words.				Page
ཧཱ་	...	...	...	४५
ཧཱ་ར་ དོ་ཤལ	...	...	...	३५
ཧཱ་ས་ བག	...	...	...	१६
ཧཱ་ས་ ཅཞད	...	...	...	४१
ཧཱ་སྱ་ བཱན་བཱད་དག	...	...	...	४४
ཧིन्दोल	...	...	...	१८
ཧིམ་ ཁ་བ	...	...	...	४
ཧིरण्यगर्भ	...	...	...	४५
ཧཱིར་ དོ་རྡེ	...	...	...	३८
ཧཱིरभिन्न་ དོ་རྡེ་ལྷན་པ	...	...	...	३८
ཧུङ्कार་ དང་དོད་པ	...	...	...	१८
ཧुङ्कार་ ཏྲྀ་ཞེས་བྱ་བ	...	...	...	१८
ཧྲཏ་ ཁྲོགས་པ	...	...	...	२४
ཧྲदय་ སྙིང	...	...	...	४६
ཧེतु་ གྱུ	...	...	...	४४, ४६
ཧེतोः ཀྱུ་ལས	...	...	...	६
ཧེला་ རོལ་པ	...	...	...	१६
ཧེला་ རལ་པ་ཅན	...	...	...	१६
ཧैमवती	...	...	...	६
ཧैमवत्याः གངས་ཅན་ལས་བྱུང	...	...		८

Digitized by Google

Digitized by Google

This book is a preservation photocopy.
It was produced on Hammermill Laser Print natural white,
a 60 # book weight acid-free archival paper
which meets the requirements of
ANSI/NISO Z39.48-1992 (permanence of paper)

Preservation photocopying and binding
by
Acme Bookbinding
Charlestown, Massachusetts
1996

Digitized by Google